המחיר: 6.00 ל"י | מספר 2023 | שנה 40 | י"א סיון תשל"ו, 9.6.76

העולם הזה

התחנונים

בין ישראל וסוריה



מוסלמים נכנעים בלבנון

מלכת המים 1976

מטעם השולם הזה בחסות

גולדסטאר
בירה מעולה
FINEST BEER
GOLDSTAR

תנו לי גבר אמיתי. אחד שיודע מה טוב. שיודע גם להשיג דברים טובים... כוס בירה מעולה של גולדסטאר למשל.

מיכל דובי

9 המדריכה מן הצופים





הדייקנית

התכונה הבולטת ביותר של מיכל דובי בת ה־17, הוא חוש הדייקנות שלה. היא אינה מבינה איך אנשים יכולים בכלל לאחר. „תכונה זו ירשתי כנראה מהאבא הייקה שלי," היא אומרת. לצורך הצילומים אופרה מיכל בתכשירי חברת **אאוטדור גירל** (Outdoor Girl). „זאת הפעם הראשונה בחיים שאני מתאפרת," סיפרה מיכל הצברית.



אם שרד עוד מה שנקרא „צבריות טיפוסית", הרי מיכל דובי היא אחת האכסמפלרים האחרונים של הזן הזה. כמו שהיא נראית, היא יכלה בקלות להשתייך לדור הפלמ"ח, או לדור תש"ח. אך גם בדור הנוכחי היא נראית שייכת.

מיכל בת ה־17 היא גימנזיסטית, תלמידת הכיתה השביעית במגמה הסרציולוגית, בבית־הספר התיכון עירוני ט' בידי־אליהו בתל־אביב. היא מאותן נערות בודדות, שהמושג „תנועת־נוער" אינו לגביה חומר לימודים, אלא חלק מתוכן החיים.

מזה שש שנים שהיא משתייכת לתנועת הצופים, בשבט צבר. רק עכשיו, בגיל 17, פרשה מההדרכה, „כדי לפנות מקום לצעירים," כפי שהיא אומרת.

בשל קומתה התמירה (175 ס"מ), שואל אותה כל מי שפוגש בה, לאיזו קבוצת־כדורסל היא משתייכת. כדורסל לא, אבל לעומת זאת, טניס כן. היא התחילה לשחק טניס במיסגרת חוג בבית־הספר. לא עוסקת בזה כמיקצועניות, אלא כתחביב לשעות הפנאי.

כמו כל הילדות הטובות, היא גם פורטת על הפסנתר. כבר מגיל שבע. שש שנים למדה לנגן, עכשיו כבר לא. „אבל אני לא מנגנת מפני שהכריחו אותי, כמו שמספרים כל הילדים. היתה, למשל, תקופה של שנה שבה הגעתי למסקנה שזה לא זה, ושאני לא רוצה יותר פסנתר. אבל אחר־כך חזרתי אליו מרצוני החופשי. עכשיו אני רק מנגנת. אם לומדים פעם, לא שוכחים."

כתלמידה היא „בסדר." „אני לא שואפת להיות בין המצטיינים. בשביל להיות כזאת צריך לשבת הרבה מאד וללמוד. אבל ברצוני לעשות עוד דברים בחיים חוץ מללמוד. בינוני ומעלה מספיק בשבילי."

מבט למרומים

לייד דגם ממוס של חברת **אולימפיק**, שתטיס את הזכה בתחרות לטיול באירופה, גילתה מיכל דובי, כי הדברים האהובים עליה במיוחד הם מוסיקה קלה והישיבה מול הגלים בשפת־הים. אך מה שמיכל אינה יכולה לסבול, זאת היא „האדישות של האנשים החיים במדינת־ישראל."

המועמדות הסופיות

הפקה: **יצחק גיזרי**. מארגני ה־מיבצע: **מירי זכרוני, רפי זכרוני**. עיצוב המופעים: **דני ליטאי**. הדרכת הבנות בחליכה וביטחון במה: **לאה פלטשר**. צילום המועמדות: **יהושע צפריר**. עיצוב תסרוקות: מספרת **ארמנד אלן**.

* * *

לטקס בחירת נסיכת ים־סוף באילת תגענה המועמדות במטוסי **ארקיע**. כי חופש אמיתי באילת מתחיל **בארקיע**.

* * *

לנשפים שיערכו בבאר־שבע, אשקלון, חיפה וטבריה תגענה המשתתפות באוטובוסים הממוזגים של חברת **טיולי הגליל**.

* * *

מלכת המים 1976 תטוס לאירופה וחזרה במטוסי חברת **אולימפיק**.



המועמדות בתחרות מלכת המים מש־תמשות במיגוון המוצרים הגדול של „אוליביה": שמן שיזוף, דיאודו־רנט, סבון וקרם ידיים, כי „בכל בית — „עץ הזית!"

Outdoor Girl

מה שנוגע לטיפוח העור — קרם הלחות וקרם החזנה של „אאוט־דור גירל" הם המוצרים. הם טו־בים ועוזרים לך להיראות יפה, והכל במחיר זול כל־כך. זה עסק משתלם!

GOTEX

בגדי־ים והחוף של חב' „גוטקס" מלוות השנה את המועמדות בתחרות מלכת המים. מיבחר דיגמי הביקיני עוצבו במיוחד על־ידי הגברת לאה גוטליב.

WELLA

מלכות המים יודעות כיצד לזכות בשיער מטופח, את תמצאי את הת־שובה במדריך לשימוש נכון בתכשירי שיער של „וולה". דירשי בפרפו־מריות ובבתי־המרקחת.

10

שלי קופרברג

חיילת בשרות המשטרה



החלמידה הטובה

בגלל עיכוב בפעולת המחשב, קיבלה שלי קופרברג, את תוצאות הבגרות במאו־חר. כשקיבלה, הופתעה מהציונים הטובים. „אני לא מהדגרניות, אך בהחלט השתדלתי."

אם שוטרת חייכנית תעצור אתכם יום אחד בתחנה המרכזית בתל־אביב, תבקש מכם באדיבות בלתי־רגילה להזדהות, ותודה לכם על שיתוף־הפעולה בקול נשי שופע חום, כל הסיכויים הם שזאת תהיה שלי קופרברג בת ה־18 וחצי, שצה"ל הל־ביש עליה מדי שוטרת ותטיל עליה תפ־קיד ביטחוני במסגרת חיב"ה (חיילות בשירות המישטרה.)

עוד לפני שנה זה היה, אולי, הדבר האחרון ששלי היתה מאמינה על עצמה. היא סיימה 12 שנות לימוד בבית־הספר התיכון העירוני ט', והתגייסה לצבא כדי לשרת את המולדת. אבל דווקא את המח־זור שלה הועידו לחיב"ה. „בהתחלה חשב־תי שהולכים לעשות מאיתנו שוטרות," נזכרת שלי כחולת־העיניים וזהובת־השי־ער. „זו לא היתה בדיוק משאת־נפשי. אבל אחרי שגכנסתי לתפקיד, ראיתי עד כמה הוא חשוב."

אין לה טענות אל קהל המזוהים, שאותו היא עוצרת ומבקשת להזדהות. להיפך. „האנשים שאליהם אני פונה, שהם בעיקר ערבים, מתנהגים בנימוס ובהבנה. אני חושבת שדווקא העובדה שאשה היא ה־פונה אליהם, יוצרת בהם רספקט."

שלי, המתנשאת לגובה של 175 ס"מ, הספיקה לעסוק קצת בספורט. גובהה ייעד אותה באופן טיבעי לכדורסל, ונוסף לכך שיחקה גם טניס במכבי צפון. מילבד זאת הספיקה גם לעבור קורס־דיגמנות אצל קארן דונסקי, משהו שהיה עבורה תחביב לשעות־הפנאי. אבל מה שהפתיע אותה היו הציונים שקיבלה בבחינות־הבגרות.

שלי נמנית עם המחזור שהמחשב של משרד־החינוך עיכב את תוצאות הבחי־נות שלו. רק כעת קיבלה את הציונים, והיא די מופתעת. „לא הייתי מהדגרניות. השתדלתי לעשות את המכסימום, והצלח־תי. זה נותן לי דחיפה להמשיך ללמוד בעתיד באוניברסיטה, במייוחד שפות זרות. יש לי כל הכישורים הדרושים לכך."

מה שמפריע לה בחברה הישראלית, הוא התגברות הפשיעה והאלימות. „ה־ישראלים הם עצבניים מטיבעם," היא אומרת. „הם מאבדים בקלות את השלי־טה על עצמם. זהו אחד הגורמים להתגב־רות האלימות והפשע. אם יש משהו שמפ־ריע לי, זה לחיות בחברה שהאלימות והתקיפות הוסכים מסממניה הבולטים."





נכונות לעזור

היא התכוונה הבולטת ביותר של שלי, לדעתה. חוו אינה לגביה, מיצוות אנשים מלומדה. בתפקידה כשוטרת חיבה היא נתקלת יום־יום באנשים המבקשים ממנה סיוע ועזרה. „חושבים שזה מטריד אותי, אבל אני עושה זאת באמת עם כל הלב." במהלך כל מופעי ואירועי תחרות מלכת־המים 76', ילוו את שלי, כמו את שאר המועמדות הסופיות, מוצרי **אוליביה** של חב־רת **עץ־הזית** ובגדי־הים והחוף החדשים של חברת **גוטקס**.

תשקיף

סיכוי לביטול הבקשה להסגרת שוורץ

במישרד־המישפטים בירושלים שוררת עתה תיקווה, כי שילטונות ארצות־הברית יוותרו על תביעתם להסגרת החייל טוביה שוורץ.

היסוד לתיקווה הוא העובדה, שבקשת מישרד־המישפטים לקבל חומר ופרטים נוספים, בעיקבות בקשת־ההסגרה הראשונה, עדיין לא נענתה על־ידי האמריקאים.

פרס - למיתקפה נגד ידין

שמעון פרס החל מארגן חוגים שונים במיפלגת־העבודה, כדי להתנגד לפרופסור ייגאל ידין.

בעוד שעד־עתה היה מקובל לחשוב כי מועמדותו של ידין מאוימת בעיקר על ראש־הממשלה, החליט פרס כי ידין פוגע בסיכוייו־שלו להחליף את רבין.

בין השאר דן פרס בנושא זה עם עוזי ברעם, מזכיר מחוז ירושלים במיפלגת־העבודה, מי שהיה יועצו הקרוב של רבין והנהו כיום אחד ממתנגדיו החריפים. בשיחה בין השניים, הבטיח ברעם לפרס את תמיכת ירושלים במאבק נגד ידין.

לווינסון רוצה במישרת זנבר

מנכ"ל בנק הפועלים בחופשה, אברהם לווינסון, שרבים רואים בו מועמד לתפקיד שר־האוצר עוד בממשלת רבין, לוטש עיניים דווקא אל מישרת נגיד בנק ישראל.

לווינסון הביע בפני ידידים את החשש, שבחירתו לממשלה „לא תצא לעולם אל הפועל, ואני משמש רק שוט לאיום בידי אנשים מסויימים.“ והחל כבר בודק את סיכוייו לקבל את תפקיד נגיד בנק ישראל, עם פרישתו הקרובה של הנגיד הנוכחי, משה זנבר.

אין ספק כי מינויו של מנהלו של אחד הבנקים המיסחריים לתפקיד נגיד „בנק ישראל“, יעורר התנגדות חריפה מצד מנהלי „בנק דיסקונט“ ו„בנק לאומי“.

ישראל מסייעת לשבירת החרם על דרום־אפריקה

ציוותי־הסרטה ישראליים הסכימו לסייע לשבור את החרם של אירגוני העובדים בבריטניה על דרום־אפריקה. האירגונים מונעים מן הבי־בי־סי לצלם בדרום־אפריקה וברודזיה.

באחרונה התקשרה הבי־בי־סי עם גורמי־הפקה ישראליים, שיצאו לדרום־אפריקה כקבלני־משנה עבור הטלוויזיה הבריטית.

רפאל יוחלף בכל־זאת

למרות הכחשות מישרד־החוץ, יוחלף בכל זאת שגריר ישראל בלונדון, גידעון רפאל. הוא ביקש מהנהלת המישרד לדחות את החלפתו במיספר חודשים, כדי שההחלפה לא תיראה כהדחה.

עם שובו לארץ, יעזוב רפאל את מישרד־החוץ. כשגריר בלונדון ימונה אפרייים („אפי“) עברון, שהיה ציר בלונדון וקשר קישרי־ידידות אמיצים עם מנחיגי הלייבור.

מנצרת תצא קריאה לאחווה

קריאה לאחווה יהודית־ערבית תצא בשבת הבאה מנצרת, בעיקבות מיפגש של אנשי־רוח בני שני העמים.

עיריית נצרת, המארחת את המיפגש, מבקשת להפגין בדרך זו את נאמנותה לרעיון דו־הקיום של שני העמים במדינה, ולהזים תוך כדי כך את התעמולה המתארת את ראש־העירייה החדש, תופיק זיאד, כאנטי־ישראלי.

מירון מדזיני - ראש לישכת־העיתונות

מי שהיה ראש לישכת־העיתונות בירושלים, מירון מדזיני, זכה לאחרונה במיכרז על תפקיד ראש לישכת־העיתונות הארצית, ועומד להיכנס לתפקידו בימים הקרובים.

טלפונים עם לחצנים תיקניים

טלפונים בעלי לחצנים במקום החוגה, עומדים לצאת בקרוב לשוק החופשי באישור מישרד־התיקשורת.

הטלפונים, המיוצרים על־ידי חברת „טדרד“, יעלו 1700 לירות, פי־חמישה ממחיר המכשיר הרגיל עם החוגה, ויהיו בעלי זיכרון פנימי, שלפיו אפשר יהיה לשמור את המיספר האחרון שחוייג — עד להשגת הקשר.

מדזיני שימש בשבועות הראשונים להכהנת רבין כדוברו האישי, אולם ביגלל חילוקי־דיעות בין השניים פרש מתפקידו זה.

אילן - דוברו הבא של רבין

יצחק רבין מעיין באפשרות למנות את מנהל מרכז־ההסברה, יהודה אילן, כדוברו, במקום דן פתיר.

פתיר עדיין מכהן כדוברו של רבין, ונענה בכך להפצרה כימעט־שבועית של רבין להאריך את כהונתו בשבוע נוסף, למרות שעדיין לא נפלה החלטה סופית בדבר מינויו של אילן, מתלוזה בעת האחרונה מנהל מרכז־ההסברה אל ראש־הממשלה במרבית הסיורים שלו.

כתבת „העולם הזה“ גיבורת סרט ביולאומי חדש

הסרט החדש של מנחם גורן, „השגריר“, כולל דמות של כתבת של „העולם הזה“, כאחת מגיבורות הסרט.

הסרט מתאר את מאמצי־הפיוס שערוך שגרירה של מעצמה גדולה בישראל, ואת השתלבותה של כתבת העולם הזה במיבצע־שלום זה. תפקיד הכתבת יוטל על שחקנית זרה.

כל פעימת מונה במוניות - ½ לירה

אירגון נהגי מוניות חיפה ייבא לארץ מונים (טקסומטרים) למוניות, שאותם הוא מציע למכירה לבעלי־מוניות ברחבי הארץ תמורת 3000 לירות האחד. אירגון זה ייבא את המונים כדי לשבור את המונופולין של חברת ש. גוזמן ובניו, שלדיברי נהגים רבים „מפקיעה את מחירי דמי־השירות, הביטוח ועידכון המונים.“

באחרונה החליה חברת „גוזמן“ מערכנת את מוני־המוניות, תמורת תשלום של 240 לירות. המחיר החדש מתחיל ב־6.50 לירות, וכל פעימת מונה יחידה ערכה חצי־לירה.

נאסר על חיילות להיפגש עם עיתונאים

דובר צה"ל, תת־אלוף יואל בן־פורת, הוציא חוזר שהופץ בין כל החיילות העובדות במישרדי דובר־צה"ל, האוסר עליהן לצאת לבלות בחברת עיתונאים ולהיענות להזמנות למסיבות, הנערכות באופן פרטי על־ידי עיתונאים.

זו הפעם הראשונה שמפקד יחידה צבאית מרשה לעצמו להורות לחיילות מה עליהן לעשות בזמנן החופשי.

פקודות מטכ"ל הקיימות אומנם אוסרות על חיילות להתרועע עם עיתונאים זרים, אך העיתונאים הישראליים נחשבים כ„מסוכנים לביטחון,“ רק על־ידי דובר צה"ל, מי שהיה איש־מודיעין משך שנים רבות.

הקפטנים מספחים את הדיילות

הקפטנים של „אל־על“ תבעו אולטימטיבית לבטל את המחלקה בחברה המטפלת בעניניי הדיילים וחדיילות, ולספח אותה למחלקה שלהם.

אם תתגשם תביעתם, יהיו הקפטנים השליטים הבילעדיים בכל עניניי צוותי־האוויר.

ברברה סטרייסנד וסמי דיווים לארץ

שני כוכבי הקולנוע, ברברה סטרייסנד וסמי דיווים ג'ניור, עומדים להגיע בעוד מיספר חודשים לישראל, לסידרה של הופעות אשר תמורתן תוקדש למטרות צדקה.

אמרגני השניים כבר הזמינו חדרים במלון הילטון תל־אביב עבור האמנים.

חלווה על צ'ק ללא כיסוי נגד ח"כ

נגד אחד מחברי־הכנסת חוגשה לפני שבוע תלונה למישטרה, על משיכת צ'ק ללא כיסוי. המישטרה עד מדת לבקש מן המתלונן לבטל את תלונתו, ולהסביר לו כי לחבר־הכנסת יש בק־מהיזכה חסינות.

את הצ'ק, שחזר מהבנק, נתן חבר־הכנסת לפקיד־מזון אשר הביא לו פירות לביתו, שאותה ערך בכיתו ושאליה הוזמנו כל חברי־הכנסת וחבריי־הממשלה.

למרות חגשת התלונה למישטרה, עדיין לא שילם הח"כ את סכום הצ'ק.

SONY®



HMK-70
מגבר 70 וואט הספק P.P
פטיפון חצי אוטומטי
עם ראש מגנטי
טיונר FM/AM/LW סטריאו
טייפ קסטות "DOLBY"
זוג רמקולים SS-630, 40 וואט*

* קיימת אפשרות שילוב עם רמקולים יותר גדולים: SS-5050, SS-6050 או SS-7050 (ראה צילום)

בואו לראות, לחוש ולשמוע מוסיקה באולמי התצוגה של סוני,
ת"א, מגדל שלום, אחד-העם 9, טל. 52431

פרסום מלניק/רפאל טיראן



„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386 • תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גליונות: „צינקוגרפיה כפרי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קוראים כתבים

„מילים, מילים, מילים," אמר האמלט בזילזול.

אולם טעות היא לזלזל במילים. מילים יכולות לשמש כלי־נשק בידי רודנים, והן יכולות להפוך בעצמן רודנים. יש שנדמה לאדם כי הוא משתמש במילים לצרכיו — אך למעשה אינו אלא עבד נרצע למילים שהוא משתמש בהן. הדבר נכון במייחד לגבי עיתונים.

המילה היא מכשיר־העבודה של העיתונאי. אך רק לעיתים רחוקות בודק העיתונאי את טיבו של המכשיר הזה. אולי הוא השתבש, התכופף, התקלקל?

אנחנו, בעיתון זה, משתדלים לבחון מדי פעם את המילים שאנחנו משתמשים בהן, ואם אתה קורא קבוע של העולם הזה, בוודאי שמת לב לכך שהשימוש שלנו במילים שונה, במיקרים רבים, מן השימוש המקובל בעיתונים אחרים.

■ ■ ■

אם תפקידו הראשון של העיתונאי הוא למסור מידע מדוייק ככל האפשר, הרי עליו לדאוג לכך שלא יתגנבו לכתבותיו מילים המשבשות את התפקיד הזה.

פוליטיקאי יכול להשתמש במילים לצורכי תעמולה. התעמולה היא, לעיתים קרובות, ההיפך ממידע. המוסכמות החברתיות מתירות לפוליטיקאי לשקר, ולרוב גם מעודדות זאת. אולם עיתונאי שקרן עושה את מלאכתו רמייה. בחברה החופשית — להבדיל ממישטר טוטאליטארי — העיתונאי, ההופך את עצמו לתועמלן של השילטון, מועל בתפקידו.

יש שיבוי שלם משתמש במילים כוזבות לצורכי תעמולה. כך, למשל, הקפידו מדינות ערב במשך שנים אחדות שלא להשתמש בשם „ישראל", אלא לדבר אך ורק על „פלסטין הכבושה".

התוצאה היתה מרה — לערבים עצמם. מי שמתעלם מן השם „ישראל", חוקה עליו שיתעלם גם מן המציאות של ישראל. כאשר ישראל אינה קיימת להלכה, וקיים רק שטח לבן במפה הקרוי „פלסטין הכבושה", אין גם צורך להתמודד עם המציאות של ישראל, ללמוד אותה, לטפל בה, לטובה או לרעה. לפחות בשתי מילחמות — 1956 ו־1967 — שילמו הערבים עבור מחדל זה.

מאז למדו לקח. חוץ מגרמים שוליים ב„חזית הסירוב", אין אף מדינה או גוף רציני אחד בעולם הערבי שאינו משתמש כיום בשם המפורש של ישראל. בבירות ובמקומות אחרים קמו מוסדות רציניים ביותר לחקר ישראל.

התוצאה: יום־הכיפורים, 1973.

■ ■ ■

יש ביודאי התמהים על כך שאנחנו, בעיתון זה, איננו מדברים על „יהודה ושומרון", אלא על „הגדה המערבית". יש לכך סיבה.

השמות „יהודה" ו„שומרון" הם כשרים בהחלט. מבחינה גיאוגרפית והיסטורית, הם נכונים (אם כי שטחים נרחבים של יהודה ושומרון נמצאים בישראל עצמה, בתחום הקו הירוק, ועצם השימוש בשמות אלה לשטחים המוחזקים בילבד הוא כוזב.)

לעומת זאת, המונח „הגדה המערבית" הוא שרירותי למדי, והוא נגזר מן המציאות של הממלכה הירדנית.

אם כן, מדוע אנחנו משתמשים במונח זה דווקא?

פשוט מאד: השימוש במינוח „יהודה ושומרון" הוא אקט של סיפוח. סיפוח נפשי, שהוא הצעד הראשון — והמסוכן ביותר — לקראת סיפוח מעשי.

כשאתה אומר „הגדה המערבית", ברור לך ולשומעיך שאתה מדבר על שטח שאינו נכלל בישראל, לא מבחינה מישפטית ולא מבחינה נפשית. את הגדה אתה יכול להחזיר לבעליה, אם תרצה, ואם תחשוב שזה כדאי או הכרחי. אבל אפילו כשההיגיון שלך אומר שעליך להחזירה, קשה לך להחזיר שטחים הנושאים שמות עבריים מקודשים כמו „יהודה ושומרון".

וזאת היתה, כמובן, כוונתם של אותם אמני שטיפת־המוח — בממשלה ובכלי־התיקשורת — שהנהיגו את השימוש ב־שמות אלה.

„יונה", המשתמשת במילים „יהודה ושומרון", כבר נכנעה למעשה. מבחינה



הזמנת המחבירים לאו"ם
מי השתגע?

נפשית, היא הפכה נץ. היא נפלה קורבן בלתי־מודע לעריצות המילים.

■ ■ ■

היא הדין, כמובן, לגבי השימוש באותה מילה מסורסת ומעוותת, „השטחים". מבחינה מישפטית, השטחים שנכבשו במילחמת ששת הימים הם כיום „שטחים מוחזקים". זהו מונח מישפטי בינלאומי, המקובל גם בחוק הישראלי.

אנשי־הסיפוח ניסו, תחילה, להחדיר את המושג „השטחים המשוחררים". אולם הציבור הרחב, שהוא שפוי למדי, לא קלט מונח זה. הוא לא קיבל את ההנחה שאנחנו „שיחררנו" מיליון ערבים בכך שהיטלנו עליהם מישטר־כיבוש ושילטון־צבאי.

ואז התחכמו אמני שטיפת־המוח, והמציאו מושג שהוא, לכאורה, אידיוטי לחלוטין: „השטחים". אילו שטחים? מדוע יש „שטחים" בצד ההוא, ולא בצד הזה?

התיחכום של טכסיס לשוני זה הוא רב. דווקא מפני שקורבנותיו כלל אינם חשים בו. כאשר מדברים על „השטחים", מתקבל הרושם התת־הכרתי שאלה הם שטחים ריקים, אובייקט קרקעי גרידא, שאפשר לנהוג בו כאוות הנפש.

„השטחים המוחזקים" הם שטחים מסויימים, בעלי מעמד מישפטי מסויים, ובהם אוכלוסיה הכפופה למישטר זמני מסויים. ואילו „השטחים" הם אובייקט לסיפוח.

אנשי חזית־הסירוב מדברים על „הציונים הגזענים", כשהם מתכוונים לישראלים. כתוצאה מכך, אין הם רואים מולם ישראלים בשר־ודם, אלא שדים מרושעים ורצחניים. הדבר מעוות את שיקוליהם, ובסופו של דבר גם את נפשם.

אצלנו מדברים על „מחבלים", כאשר הכוונה היא לכל המיבנה הפוליטי הגדול והמורכב של העם הפלסטיני.

כאשר מדברים על „חולייה של מחבלים שחצתה את הגבול", עוד יש סבירות כלשהי למונח — אם כי ייתכן מאד שאותה חולייה באה למטרת הרג, מודיעין או פיגוע אחר, ולאור־דווקא לצורכי חבלה.

אבל מדי יום מופיעות בכלי־התיקשורת שלנו ידיעות שהן אווליות בעליל: „נציג ברית־המועצות תבע את הזמנת המחבלים לז'נבה", „המימשל האמריקאי שוקל משא־ומתן עם המחבלים", „ניתן למחבלים מעמד של משקיפים בוועידת הסופרים", וכו'.

בכל המיקרים האלה הכוונה היא לאש"ף, גוף פוליטי המוכר על־ידי יותר ממאה מדינות, המשתתף עתה כימעט בכל הגופים הבינלאומיים, והמורכב ממוסדות פוליטיים רבים, אזרחיים וצבאיים. כאשר אנחנו קוראים לאירגון זה בשם „אירגון טרור" או „מחבלים", אנחנו מטמטמים רק את עצמנו. הדבר מעוות בהכרח את השקפת עולמנו. כאשר מוזמנים „מחבלים" ברוב כבוד לזירה הדיפלומטית העולמית, נוצר רושם כאילו כל העולם השתגע — בעוד שלמעשה השתגעו רק כלי־התיקשורת שלנו. אם המחבלים הנאצים מוזמנים לאו"ם, משמע שהאו"ם הוא נאצי (ראה קאריקטורה).

אפשר לשנוא את אש"ף, לשלול כל אפשרות של לשאת־ולתת עימו, לחשוב שיש להעמיד אל הקיר את כל מנהיגיו ועסקניו. אך גם עיתונאי הסבור כך, אינו פטור מן החובה למסור מידע מדויק. הדבר בור על „המחבלים" בהקשר כזה הוא סלאנג של שטיפת־מוח, ואינו משרת שום מטרה חיובית.

מוטב לקרוא גם לגופים עוינים בשמות שהם נתנו לעצמם — אש"ף, פידאיון, פתח. החזית העממית לשיחרור פלסטין, כשם שאנחנו תובעים שיקראו לנו בשמות שהענקנו לעצמנו — ישראל, ציונות, צה"ל, וכו' — וכך אנחנו נוהגים בעיתון זה.

■ ■ ■

בשפה העיברית, „מתפרעים" הם אנשים הפורעים את הסדר הציבורי המוסכם. אם גורמים פירחחים למהומה ברחוב דיזנגוף, הם „מתפרעים".

לעומת זאת, מי שמפגין למען מטרה פוליטית או חברתית — צודקת או בלתי־צודקת, בשכונת־התיקווה או ברמאללה, במוסרה או בסאכנין — אינו „מתפרע", אלא „מפגין". הפרעת־הסדר באה מפני שהוא מתנגד למדיניות מסויימת, ולא מפני שהוא מתנגד לסדר בתור שכזה.

הוא הדין לגבי ה„מסיתים". כאשר מטיף מישהו לזולתו לפעול למען מטרות ציבוריות — לאומיות או סוציאליות, טובות או רעות — אין הוא מסית. אלא אם כן נעבור לסלאנג של שטיפת־מוח האומר: אנחנו „מסבירים", הם „מסיתים"; פעילי־העלייה במסקבה „מפגינים", חסידי אש"ף ברמאללה „מתפרעים", וכו'. בעיתון פראבדה יופיעו אותם המונחים בסדר הפוך. האם רוצים אנחנו שזו תהיה רמת כלי־התיקשורת שלנו?

■ ■ ■

חדבר מדאיג עוד יותר כאשר חודרות למילון שלנו מילים ברוטאליות ומשחיתות. אני נחרד בכל פעם מחדש כאשר מודיעה נערה חיננית בטלוויזיה בקול מתוק כי כוחותינו „חיסלו" כך־וכך „מחבלים".

אותם „מחבלים" היו בני־אדם — אולי רעים, מרושעים, פושעים, אבל בני־אדם. בני־אדם מתים, נהרגים, נקטלים, לפעמים נרצחים. התנ"ך אוסר עלינו לשמוח כאשר גופלים אויבינו. אפשר „לחסל" מיבנה, חפץ, עץ. אי־אפשר „לחסל" בן־אדם, אלא־אם־כן מתייחסים אליו כאל פישפש.

■ ■ ■

אפשר להמשיך ברשימה, אך דומני שדי בדוגמות אלה.

יש כוח למילה, להיטיב או להרע. אם רוצים אנחנו לשמור על רמה לאומית, כיאה לעם שפוי, בעל יכולת תרבותית וכושר טכנולוגי, מן הראוי שנשמור על הדיוק והטוהר של לשוננו.

כאשר אמרו חכמים כי החיים והמוות ביד הלשון, הם צדקו גם מבחינה זו.

שלמי שפיק

מכתבים

לא מרוקו — יוון

ברצוני לציין, כי בכתבה על חתונתו של יובל רבין (העולם הזה 2021) בשם „החתונה לה," ציינתם מיספר עובדות על אם־הכלה (האם־החורגת), הגברת בתיה סגיור. נכתב כי אם־הכלה היא ספרדיה, יוצאת־מרוקו.

מבלי לפגוע בעדה המרוקאית המכובדת,



בתיה סגיור
עם כל הכבוד למרוקאים

ברצוני לציין כי אם־הכלה היא ילידת תל־אביב, ומוצאה מאחת המישפחות המפוארות של קהילת יוון, מישפחת מודיאנו ר' נחמן, אשר עלו לארץ בשנות השלושים המוקדמות ועזרו לבנות בפועל את העיר תל־אביב.

ג'קי דנון, תל־אביב

ירידה אל הקהל הממוצע

אני פונה אל העולם הזה, כאחד מאיי השפיות האחרונים של העיתונאות הישראלית. ברצוני להעלות את בעיית התרבות המוסיקלית הישראלית, כחלק מן הניוון התרבותי הכולל שפשה בחברה הישראלית.

מי שהיה בין צופי תחרות האירוויזיון, אולי חש גם הוא בגל של קבס למישמע ה„שירים" שהושמעו באותו מישדר ראוותני ומנופח (ומי שלא היה בין 500 מיליון המטומטמים — בוודאי יצא נשכר).

ומכאן מתעוררת השאלה: מדוע הישראלי בולע בתאווה, ובמיצמוץ־שפתיים רעשני, את מיגוון סוגי הפסולת המוסיקלית המערבית? אינני מתנגד למוסיקה קלה, בתנאי שמאחרי כל שיר תתייצב האמת המוסיקלית שלו. וכך אנו מוצאים את החיפושיות, ג'ניס איאן, קרול קינג, לייאונרד כהן, סיימון וגארפונקל, ג'ון דנוור ועוד רבים וטובים — שגם אם אינך חסיד של סוג מוסיקה זה, אתה מכיר בכישרונם וביכולתם המוסיקלית של מבצעיה.

אולם גם בתחום המוסיקה הקלה חלה מהפכה בשמונה השנים האחרונות. המחיצות שבין המוסיקה ה„רצינית"־הקלאסית ו־הג'אז, ובין מוסיקת־הפופ — נפלו. להקות־פופ ניגנו עם תיזמורות פילהרמוניות ו־קאמריות, ונכתבו יצירות לכלים אלקטרוניים. מהפכה מוסיקלית זו כבשה את מדינות המערב, והיא נמצאת עתה בעיצומה בארצות מיזרח־אירופה. ומה בישראל...?

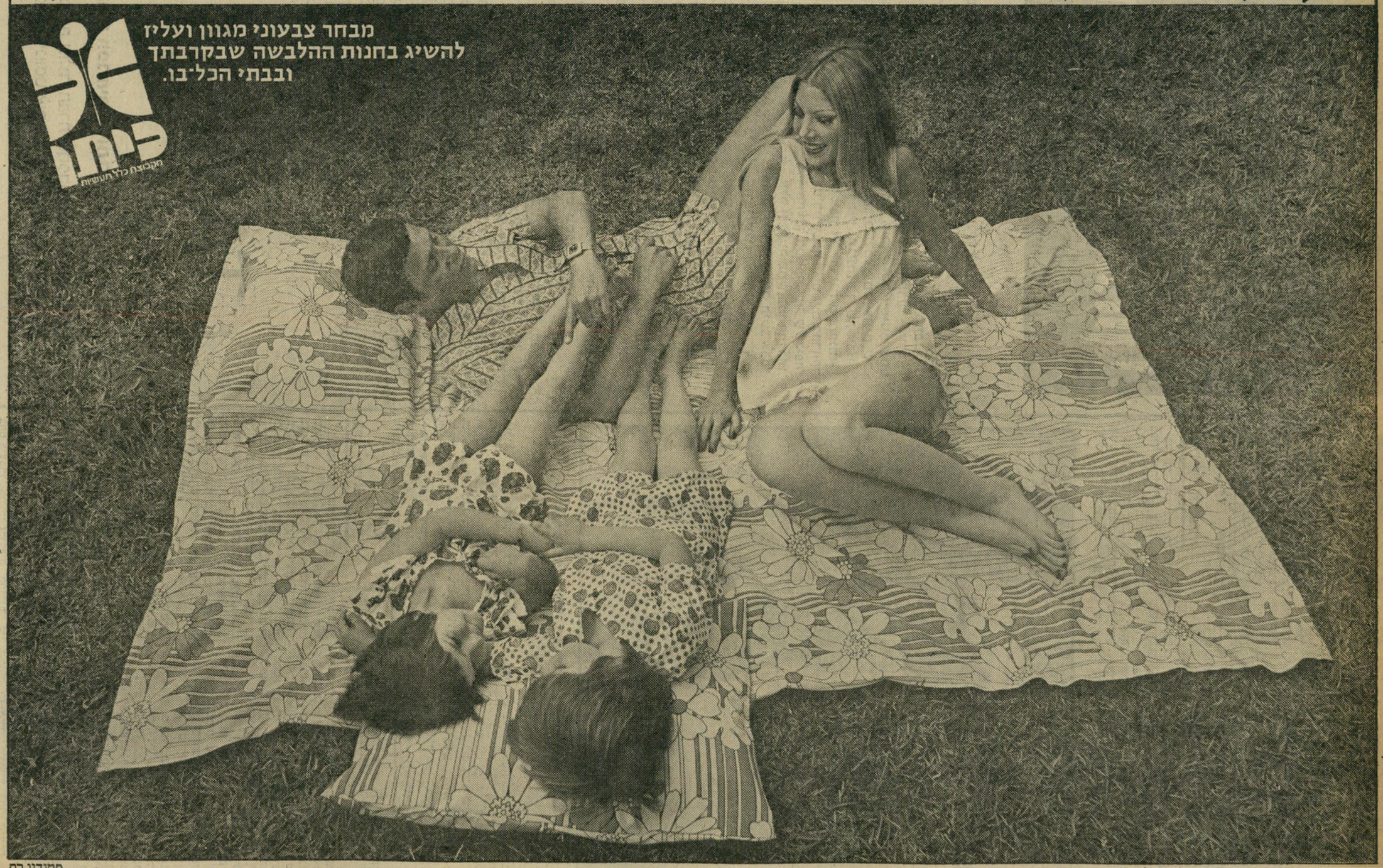
בתוך בליל הפסטיבלים למיניהם, ו־הקיטש המשודר בתוכניות המוסיקה של רשות־השידור הישראלית — כולל הטלווי־זיה — כמעט שאין שומעים דבר. כבר שמענו הצטדקויות שונות בדבר „קליעה לטעמו של הקהל הממוצע," ה„ביקוש" של הקהל, „ירידה אל העם" וכו'. אולם רשות־השידור מתעלמת מן האלמנט החשוב ביותר בתחום זה: החינוך המוסיקלי.

כיצד יידע „הישראלי הממוצע" שיש מוסיקה אחרת, אם הוא מולעט במוסיקה המיסחרית של מיצעדי־הפיזמונים? כיצד יוכל להרחיב את השכלתו המוסיקלית, כאשר החשיבות הניתנת ל„ברירה" היא מעבר לכל פרופורציה?

כך קורה גם, שאם קיימים מיספר מוסיק־

(המשך בעמוד 8)

קיץ פיתן | פיג'אמות | כלי מיטה ללא גיהוץ



פרסום אבנת

סטודיו רם

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

אים כישרוניים בארץ, כמו להקת הפלטי־נה, שם־טוב לוי, שלמה יידוב, יוסי מר־חיים, אבנר קנר או יוסי פיאמנטה — הם נרמסים על־ידי מכונת המוסיקה הממוסח־רת, והיפכים להקות־ליווי לשוקולד־מנטה־מסטיק, אסתר עופרים או חוה אלברשטיין (שכבודן במקומו מונח, אבל...).

יוסף כהן, ירושלים

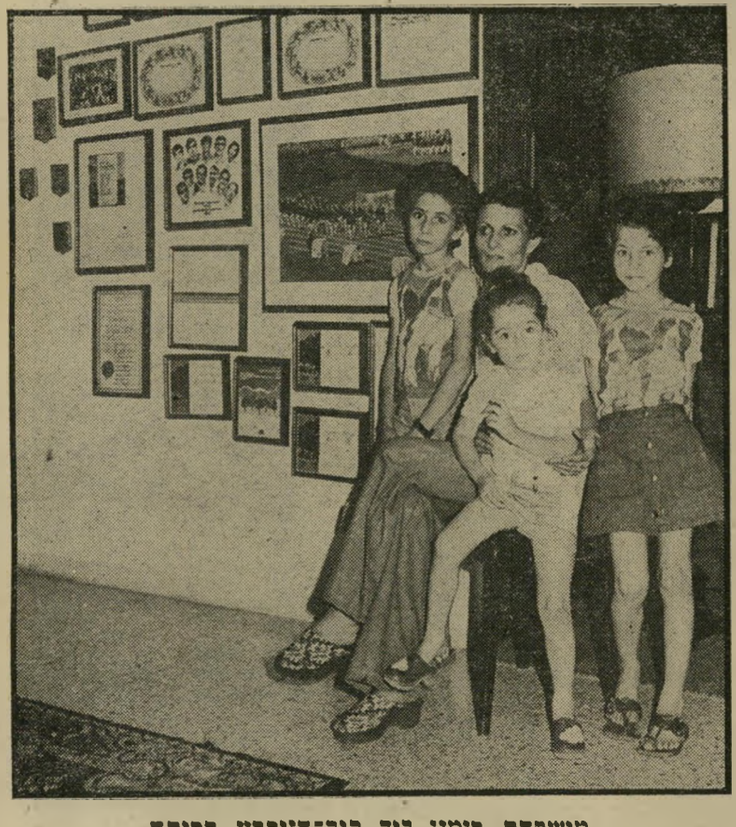
תודה על ההבהרה

ברצוני להתייחס לכתבה „המאבק על כבוד המתים" (העולם הזה 2022) על אחד־עשר חללי אולימפיאדת מינכן.

צר לי לזכור שגם אני הייתי בין אלה שגינו את האלמנות (בהתחלה) על שהן נוטעות על חשבון משלם־המיסים. שמחתי הדרכת מומחים כאהרון כידן. ואולי אף כדאי לקבוע כופר־גולגולת, שיוטל על כל מי שיביע חפצו לעקור לישראל. כך תימנע הירידה מישראל.

כידן מסתמך על מאמריו של העיתונאי יוחנן להב, שסקרו את „היורדים" ב־ארה"ב. ולדעתי לקו במגמתיות ובשיט־חיות. שכן יותר משהועילו להצגת ה־בעייתיות שבירידה, היה בהם כדי לעורר בקרב שאינם יורדים תחושת בוז ליש־ראלים שבחו"ל, המהולה, לצערנו, ביותר משמץ־קינאה.

הצעתו של כידן מחטיאה מטרתה, בכך שהיא תדחוף ישראלים בחו"ל, המבקשים לשהות בה לצורכי לימודים למשל, לת־קופה מוגבלת, שימירו אזרחותם. שהרי הדרישה לשהות בארץ למשך מחצית ה־שנה אבסורדית ובלתי־אפשרית, בפרט ל־



מישפחת רומנו ליד קיר־הזיכרון בכיתה
„אסור לתת לעולם לשכוח!"

לגלות, לאחר ההבהרות ופירסום הסיפור האמיתי בהעולם הזה, מפי אלמנותיהם של ויינברג וזרומנו, כי הן נוטעות על חשבונן, וכי כל אי־ההבנה גבעה משטיפת־מוח ב־עיתונות, שהתבססה על נתונים מוטעים מסולפים.

מה שהפך את הסיפור מחריד עוד יותר, היה הסיפור על התנהגות אמו של המאמן ויינברג ז"ל. אני הזדעזעתי, בפירוש.

נורית גינת, הרצליה

מיהו ישראלי בחו"ל

מאמרו של אהרון כידן „מיהו ישראלי בחו"ל" (ידיעות־אחרונות, 29.4.76), הינו בבחינת דוגמה מובהקת לאטימות שפשתה בישראל, ולכמיהה לשיטת „זבנג וגמרנו" כאמצעי לשיפור הליקוי.

כידן מציע הפקעת דרכוניהם של ישר־אלים השוהים בחו"ל למעלה משנתיים, אלא־אם־כן הם: „...קונסול, שליח, סטו־דנט־לרפואה וכו'..." אלה שיבקשו למנוע הפקעת דרכוניהם, אליבא דכידן, יחוייבו לשהות בישראל תקופה בת מחצית השנה, אחת לשנתיים.

תמהני מה מצא כידן לכלול סטודנטים־לרפואה במעמד מיוחס, בניגוד לסטודנטים בתחומים אחרים. אולם, מן הראוי לציין שדווקא מתוך הרפואנים הישראלים, גדול מיספרם של המשתקעים בארה"ב, ב־השוואה למשתלמים במיקצועות אחרים.

מכל מקום, בהחנקת השאיפות להת־פתחות מיקצועית ולהרחבת הדעת, לבטח לא תימנע יציאת ישראלים לחו"ל. אולם ייתכן שהעמקת רעיונו של כידן תוכל לסייע בהשארת ישראלים בארץ, באמ־צעות כינוסם במחנות־כפייה מיוחדים, ש־בהם יעברו אינדוקטרינציה מרוכזת ב־בעלי־המישפחות שבתוכם. ומכאן שהסנק־ציה שיחוייבו בה, היא שלילת אזרחותם וניתוקם מהמדינה — עד שישובו אליה במעמד של „עולים חדשים"!

יריב בן־אליעזר, אירגון הסטודנטים הישראליים, ניו־יורק

אזהרה לשר־התחבורה

בנאומו האחרון מיום 28.4.76, שבו קרא להטלת מיסים נוספים על בעלי הרכב ה־פרטי, הגדיש השר יעקובי את הסאה.

בעלי הרכב הפרטי במדינה הם „פרה חולבת", שלא עובר גל של מיסים, היט־לים, פיחותים „מידרחובים" ושאר גזי־רות, שאינו פוגע בהם חמורות. מחירה של מכונית בארץ גבוה לפחות פי־שלושה ממחירה בחו"ל. אולם לאחר שכבר הצ־ליח אוייב־הציבור לרכוש לעצמו מכונית פרטית, עליו לשלם מיסים שונים ומשו־נים, שלא לדבר על מחיר האחזקה (חלפים שמחירם גבוה פי־עשרה (!) ממחירם ב־חו"ל, דלק שהוא היקר בעולם, ביטוח, קנסות, מוסכים וכו').

לא זו בילבד שהמדינה אינה דואגת כלל לשיפור תשתית הדרכים ממיסים אלה, הגיגבים מבעלי־רכב בכל מדינה מתוקנת למטרה זו, אלא שליעקובי יש עוד החוצפה להעון לבוא, ולדרוש הטלת מיסי־עונש נוספים על ציבור מגודה זה — ואת תוכ־ניתו זו הוא כבר לא מסווה מאחרי ה־סיבות הנדושות של „מצב חירום" ו־„הבראת המשק", אלא שכבוד השר מעז לומר ברישגלי, שהמטרה היא פגיעה כזאת בציבור בעלי־הרכב, עד שלא יוכלו כבר להחזיק בריכבם ויאלצו להשתמש בתח־בורה הציבורית, ולסייע בכך למצבם ה־

הטמפון שיותר נשים נותנות בו אמון!

הרי לפניכם מספר שאלות ותשובות בענין ההגנה שנותנים טמפוני "טמפקס". בדרך זו תבינו מדוע המלים "אמון" וטמפוני "טמפקס", מתקשרות בצורה כה הדוקה, בתודעתן של נשים ממאה ארצות ויותר.

מה הן העובדות בענין החדרת הטמפון?

מיכל ההחדרה של טמפון "טמפקס" מאפשר החדרה נוחה והגיינית. המיכל הדק, החלק והמשומן - מנחה את הטמפון למקומו הנכון-במהירות ובקלות. שלא כמיכלי פלסטיק, ניתן לשטוף את מיכל ההחדרה באסלה ותוך שניות יתפרק המיכל לרצועות נייר, שגודלן בדיוק כשני מגבוני נייר ("טשיוס").

גם את טמפוני "טמפקס" עצמם אפשר לשטוף באסלה באותה צורה, כיוון שגם הם מתפרקים מעצמם.

האם "כושר ספיגה" פירושו הגנה?

לא בהכרח. טמפון יכול להיות סופגני וזה עדיין אינו עשוי למנוע תקלות. "הוכחת כוס המים" אינה מצביעה על הגנה נאותה. מים אינם דומים להפרשות המחזור החודשי וכן אין דפנות הכוס דומות לשכבות הרקמה בתעלת הנרתיק (ווגינה) ולמידתה. טמפוני "טמפקס" בנויים משכבות לחוצות ברכות של צמר גפן סופגני ביותר. כאשר הטמפון מוכנס למקומו המדויק, באמצעות מיכל ההחדרה שלו - הוא מעניק הגנה מעל ומעבר למה שדורשים הצרכים הנורמליים. שלא כטמפונים שונים אחרים - הרי טמפוני "טמפקס" מתפשטים בכל שלושת הממדים - אורך, רוחב, עובי - ומתאימים עצמם לממדים ולמצבים השונים של הנרתיק (ווגינה) כך שהסיכוי לדליפה או לחריגה מהמקום - הם כמעט אפסיים. עם ההרחקה - מחליק הטמפון, כך ששליפתו קלה ופשוטה ממש כמו החדרתו. חוט המשיכה תפור היטב לכל אורכו של הטמפון.

האם יש צורך בדיאודורנט?

שימוש בטמפון מונע הווצרות ריחות בלתי נעימים. יתר על כן, דיאודורנט עלול לגרום לגירוי או תגובות אלרגיות - ואפילו לגרום נזק לרקמות עדינות. הטמפונים של "טמפקס" אינם מכילים דיאודורנט. לשם-מה להסתכן בחומר שאינו נחוץ כלל.

האם טמפוני "טמפקס" חסכוניים יותר?

כמובן. טמפוני "טמפקס" נמכרים באריזות של 10 יחידות ושל 40 יחידות, שעולות פחות או שווה במחירן לאריזות של 8 יחידות ו־30 יחידות מתוצרת אחרת.

מהם הטמפונים הנפוצים ביותר בעולם?

טמפוני "טמפקס". יותר נשים קונות טמפונים של "טמפקס" מכל הטמפונים האחרים ביחד! כי הן נותנות בהם אמון. האינך סבורה שגם את יכולה לבטוח בהם?

TAMPAX
tampons

ההגנה הפנימית שיותר נשים בוטחות בה.

מיוצרים רק על ידי חברת טמפקס בע"מ הוונט, אנגליה.
היבואנים: אינווסט אימפקס בע"מ. רח' ירמיהו 38 ת"א.

פינגסי הרעוע של הקואופרטיבים לתחבורה ציבורית.

אומנם, הקואופרטיבים־לתחבורה מהווים קבוצת־לחץ בעלת־משקל. בעוד בעלי הרכב הפרטי עדיין לא התארגנו במיסגרת מייצגת כלשהי (דויד שיפמן, שעמד בראש אירגון ה.ג.ה., אשר התיימר לפעול למען בעלי הרכב הפרטי, סעל בדיוק בכיוון ההפוך בבצעו שורה של שינויים לרעתם בסידרי־התחבורה ב־תל־אביב), אולם לא לעולם חוסן.

בארץ מצויים כרבע־מיליון בעלי רכב פרטי; עד כה עברו הפגיעות החוזרות ונישנות בציבור זה, ללא תגובה. אבל הגזמה נוספת מצד יעקובי, שתמשיך לפגוע בציבור זה עד שתמנע ממנו לממש את זכויותיו האזרחיות האלמנטריות ביותר, עלולה להיתקל בתגובה שלכמה טרם זכתה הממשלה אפילו מצד גוש־אמונים.

ר. אהרונוביץ, תל־אביב

מי שנכשל — מצליח

אחרי ההצלחה האדירה שהיתה לרומן פולנסקי בסרטיו האחרונים, ובייחוד — לעניות־דעתי — בצ'יינה־טאון, מרענן היה לקרוא שהסרט האחרון ביותר שלו, הדייר, ניכשל בפסטיבל קאן (העולם הזה 2022) ולמה מרענן? פשוט מאד. קצת נמאס ל־



רומן פולנסקי
הצלחה וכישלון

קרוא על כל אותם במאים ושחקנים (או שני הדברים גם־יחד) שמצליחים תמיד, בכל סירטיהם, בלי יוצא־מן־הכלל.

כמי שמתעניין מאד בקולנוע וגם עוסק בזה במידה מסויימת, אני מאמין שמי ש־ניכשל מדי־פעם גם משתפר עם הזמן, ומיקרהו של פולנסקי יוכיח.

רם גיבעון, תל־אביב

חלוונטיניזציה של ישראל

חיי החברה והכלכלה הולכים ומחמירים. שכן תשתית ומיבנה המשק וכוח־האדם בגויים בצורה מעוותת. כחברה אוכלת לחם־חסד, שאינה מסוגלת לפרנס את עצ־מה, כאשר בראש סולם ה„אצולה" עומד צבא לבלרים, ייחודיים ולא־ייחודיים, ה־תופס אותנו בגרון במצח־נחושה כל אימת שמתחשק להם, ועושים חוכא־ואיטלולא מהממשלה ומהסיסמה „עם הפנים לייצור."

לא זו בלבד שאנו מפרנסים את צבא הלבלרים, גרוע מזה. כל אימת שאזרחים מהשורה נזקקים לשירותם, הרי אנו נתק־לים ביחס מתגשא וביורוקראטי הממרר את חיינו.

מישהו נדרש לשלם משכורת לגולם שקם על יוצרו בעד עשיית הלא־כלום והמילחמות הייחודיות, המייקרות את ה־מוצרים שמייצר מיגזר הייצור הזעיר, קרי חקלאות ותעשיה, והאינפלאציה גואה פל־אים ללא יחס כלשהו לאירופה ולארה„ב. וכמובן, התשלום הוא על חשבון צרכים חיוניים של האומה.

לפיכך, אין משאבים לדירות־בהשכרה לצעירים, אין משאבים לשכר־לימוד זול לסטודנטים, אין משאבים לחינוך ולרפואה ולהכנת תשתית תעשייתית שתקלוט כוח־

(המשך בעמוד 12)





להשכיר
2½ חדרים בשווייץ.

דירת הנופש היא תיירות בסגנון חדש, החוסכת לך כסף רב. אתה שוכר דירה בגודל הרצוי לך, הכוללת את כל הדרוש לסגורים נוחים (מכלי מיטה וכלי מטבח עד לטלפון ולטלויזיה) ומשלב את הנוחות של מלון טוב עם הרגשת הפרטיות שמקנה לך הדירה. כאילו העברת את ביתך לאלפים.
חשבנו גם על היחר: על הנוף וביצד חגיע אליו, ברכב שכור או ברכבת; על הבילוי, על הבריאות ועל כושר הנעורים שתביא איתך הביתה.
דרוש בטלפון מסוכן הנסיעות שלך או ממשרדי סוויסאיר
(תל־אביב 243350, ירושלים 228868, חיפה 84655) את המדריך הצבעוני "Bestsellers'76"
המביא לך את שווייץ של "סוויסאיר" במחירים נסוכים להפתיע.

חשבנו על הכל, כי

אנחנו עוסקים בתעופה, אבל הראש שלנו לא בענגים.

SWISSAIR

ההיסטוריה המגוייסת של הסטיריקון

לבן ושחור, היפה והחיה, כשר לגמרי וטמא לחלוטין, קורבן ורוצח, בעל־זכות ומנשל מסיג־גבול — כך דמות סיכסוך ישראל־ערב אצל ב. מיכאל. דבר לא יעזור. מיותר להוסיף שלא לנו, אלא לערבים הלובן, היופי, הכשרות והזכות. אנו הרוצחים והם הקורבנות. רק, מה שצימק בכישרון קודם בשירבוט היסטוריוסופי־סאטירי ב„זו הארץ" (היסטוריה לא פופולרית", „העולם חזה" 2016) ראה למתוח על עמוד צפוף שלם ב„פורום" של גיליון 2020 („העובדות שמאחרי הסאטירה").

האמת ההיסטורית של מיכאל מיוסדת במיכתבו על מגילה של 25 אירועים שונים. כולם מעשי־הרג של יהודים בערבים, שמספר קורבנותיהם היה רב, או שניתן להציגם כאכזריים במיוחד, שקדמו כרונולוגית למעשי־טבח של ערבים ביהודים ושניתן למצוא, או לארגן, קשר סיבתי בינם לבין האחרונים. (אומנם אפשר שמ־עולם לא ערך ב. מיכאל סלקציה כזו ביודעין. קרוב מאד לוודאי, שמוחו כבר מתוכנת מראש לכך והסינון נעשה מעצמו, בתת־התודעה).

באופן זה מפברק ב. מיכאל מסכת היסטורית רבת־ראיות, מוצקת ורצופה לכאורה, אשר כל אחד ואחד מאירועיה, ובוודאי תמיכלול בשלמותו, נוטפים דמי־נקיים של ערבים חפים, בנים לעם שוחר־שלום אך נרדף, אשר פשט את צווארו בחבלגה מופלאה למאכלת־הטבח הציונית, ורק משכלו קיצין, קם על רוצחיו — ואשמתם היא, שאגב הגנה־עצמית, גם נרצחו פה ושם אי־אלה יהודים.

תולדות ההתיישבות היהודית בארץ נראית, כך, כסידרה רצופה של גלי־טבח זדוניים ומחושבים, אשר הונחתו לפתע, ללא כל סיבה, על אוכלוסיה ערבית, שימיה העבודה ולילותי אחוות־העמים.

בלא „איזון" ייקשו הבליעה והעיכול. מיכאל יוצא ידי חובתו זו בכמה שבלונות שדופות, המרוחות בזגב מסתו: „לכן, מר עמידרור ...אני, בניגוד לך כבר יודע מזמן שאין שחור ולבן בתולדות היהודים והערבים בא"י... והאשמה מתחלקת ונופלת על כל השותפים..." מס־שפתיים מתחסד וכוללני זה אמור לאזן את כל המסכת העובדתית המפורטת והמנומקת הנ"ל — ועכ־שיו יכול ב. מיכאל להתפנות לאיתור חציקוקים הטו־בים למעשי לוחמי־החופש באביבים, במעלות, במינכן; משחו בנוסח, „מר עמידרור, כדאי שתכין שעורי־בית. צפויות לך הפתעות: בספר „תולדות הכדורגל בארץ־ישראל", הוצאת מחלקת הספורט של ההסתדרות הציו־נית, עמ' 72, מסופר כי במשחק איסטקלל־יפו מול מכבי ת"א, ב־1923, אמר שחקן מכבי לשופט הערבי, „השופט בן־זונה' ואחר־כך רצח אותו, בשגגה', בתאונת פגע־וברח. בן אותו שופט היה בין שוחרי־ההידברות הפלסטינאיים, אשר את שיחתם עם ספורטאי ישראל במינכן קטע באיבה פרץ יריות של מישטרת בווארייה, שאותה הסיתו וגם שיחדו ממשלת־ישראל והמוסד. כל ילד יודע שקרה משהו לא נעים למישלחתנו במינכן. רוב הילדים יודעים שכבר ב־1923 התקיימו בארץ מיש־חקי־כדורגל. אף ילד לא צריך לדעת שהיה קשר בי־ניהם..."

בטכניקה כזו ממש אירגן מיכאל את מסכת „העוב־דות שמאחרי הסאטירה" שלו. למשל, כאשר עמד בפני קושי מסויים, במציאת צידוק למעשי־הרצח היזומים על־ידי הערבים, שבם החלו את מה שהפך מילחמת העצמאות (או „מילחמת הגזל"), פנה מיכאל ונסוג שמונה שנים לאחור. משם דלה אוצר בלום, של ארבעה מיקרי הטמנת־מצעים קטלניים על־ידי האצ"ל; ושמונה שנים, כיום אתמול הן במרחב השמי; „40 שנה המתין הבדואי לנקמה וכשבאה אמר, נחפזתי." אמור, שאף אותן מצעות הוטלו בעיצומם של „מאורעות 39'־36'," ושגם את חללו יזמו הערבים תושבי־הארץ — לא יס־תייע בידך. מיכאל ייילך וירחיק עד מוחמד. אחת מבתולות יהודי ח'יבר ירקה לבן־דודו בעין ופגעה בכ־בודו, שזה גרוע מטבח חמוני.

■ ■ ■

או, השחיטה שערכו פועלי בתי־הזיקוק הערביים בחבריהם היהודים, ב־31 בדצמבר 1947. שעורי־הבית שהכין ב. בעבורי, להשכילני, מפנים אותי לעמוד 20 בסיפרו של אחד, י.צ. שוורץ. בו נאמר, שקודם לטבח הטילו אנשי אצ"ל פצצה באותו מקום והרגו שישה ערבים. זאת, כמובן, ההסבר והצידוק לקטילת 49 חפו־עלים היהודיים, משום שאותה פצצת האצ"ל, היא נקו־דת־המיפנה ההיסטורית, שהפרה את האידיליה היהו־דית־ערבית.

אבל לא. מסתבר כי מה שציטט ב. מיכאל מן הספר הנ"ל, איננו אלא חלק הסיום של פיסקה ארוכה, בת ארבעה עמודים. שכולה מתארת, בפירוט רב, את מעשי הרצח וההרג שערכו ערביי הארץ ביהודים, מדי יום, מראשית אותו חודש דצמבר ועד סופו. אילו היה מיכאל מאזכר רשימה זו של שוורץ, היה הציטוט מובא בהקשר הנכון והיו הקוראים למדים, כי הפצצה של אצ"ל נפלה לא כבומבה ביום בהיר, אלא כמעשה אחד, ודאי לא הבולט או החשוב, בשרשרת מעשי־האיבה של המילחמה שהשתוללה אז בארץ — ואשר יוזמיה ומלביה היו תוש־בי־הארץ הערביים.

יתירה מזאת, באיזור חיפה היה המאמץ הערבי מכוון ומאורגן. מייד לאחר החלטת האו"ם, החליטו ערביי חיפה — בכנס של כל נכבדיהם, מוסדותיהם ואר־גוניהם — כי „על הוועד הערבי העליון להכריז עצמו כממשלה ערבית פלסטינאית על שיטחה של כ ל הארץ"; על הקמת מימשל ערבי מקומי „בכל עיר מערי פלס־טינה", כולל חיפה — והכוונה למימשל על כ ל העיר; ולהכריז גיוס כללי — לא לתיגבור השיתוף עם היהודים, אלא כתשתית להחנקתה היזומה של חיפה היהודית.

או, הקשר שבין טבח שיירת־הדסה וההרג בדיר־יאסין. הראינו — ומיכאל הואיל לאשר — כי אותם ערביי שייח־ג'ראח ניסו לערוך אותו טבח חודש קודם־לכן, רק לא הצליחו, בגלל אבטחת הצבא הבריטי.

הפיתרון זרח למיכאל מכיוון לא־צפוי: מתברר כי בסמיכות לשיירת אפריל שנטבחה, עמד כוח בריטי. מפקדו סירב הפעם להתערב, וטען כי „זאת תשובה על מעשת דיר־יאסין." זה הקשר שמצא מיכאל. אבל מה עיסקם של הבריטים לכאן? השאלה כלל אינה למה התערבו ה ב ר י ט י ם או נמנעו, אלא למה תקפו ה ע ר־ב י ם ורצחו, והאם לא היו טובחים ביהודים בכל מיק־רה, אפילו היו בתי דיר־יאסין האומלל קורסים תחת ערימות פרחים יהודיים.

שלא להזכיר, כפי ש„כל זאטוט שתכין את שעוריו כראוי יודע," כי באותה עת ניהלו חבריטים מדיניות מכוונת של „תוהו ובוהו," ונטייתם הכללית היתה — בבירור — לטובת הערבים. כשבועיים קודם לטבח השיירה תפסו שלושה חברי ההגנה בשייח'־ג'ראח ומס־רום לערבים, שעינום והרגום. ספר הפלמ"ח מביא את הקביעה, כי „הבריטים הם שחיפו על הרוצחים הערביים וביזמתם אורגן הטבח באנשי השיירה (של הדסה)."

הייתי שולח את מיכאל שיכין „שעורי־בית." אך תהיה זו התעללות, משום שעמל־סיזיפוס שלו יהיה לריק: עד כמה שתוקפי שיירת הדסה נוגעים, לא העלתה פרשת דיר־יאסין דבר וגם לא הורידה. חקשר בין שני המאורעות במשמעות שנותן בו ב. — דהיינו, שההרג בדיר־יאסין היה הגורם והצידוק לטבח השיירה — איננו קיים כלל במציאות. הוא אכן „צמח ממוחו המעוות" של מיכאל — רעיון אווילי וחסר־יסוד, כמו זה, שהקשר הדמיוני „הוצנע במזיד, כדי לא להעכיר את התמונה חיפה (יפה?) ולמנוע קשרים ותיסבוכות מיל־דים וממבוגרים."

■ ■ ■

או, „סילוף ההיסטוריה" על־ידי קביעתי, ש„ערביי ארץ־ישראל הם שיזמו את שפיכות־הדמים (של מילחמת־העצמאות) ופתחו בה בצורה חד־צדדית." אפשר להת־ווכח, מי אשם בפרוץ המילחמה, למה ובאיזו מידה. אבל לערער על הקביעה העובדתית, שערביי ארץ־ישראל הם שפתחו בה — הרי זה כאילו להתבונן, בצהרי יום קיץ היישר לתוך עין־השמש ולתבוע הוכחה, שאיננו שרויים בחצות הלילה; או לקבוע כסילוף את האכס־יומה שכדור־הארץ עגול — ולך תוכיח שאיננו נשען על גב ארבעה פילים.

לביסוס טענת ה„סילוף" צבר ב. מיכאל קולקציה משונה של ראיות. מבן־גוריון עמד וציטט, ש„רוב מניינם של ערביי הארץ סירב, ומסרב להיכנס למערכה... מיפו, מחיפה ומירושלים ביקשו שלום..." נניח שבן־גוריון דייק. ובכן מה? מבחינה מעשית, הפעילות חמש־מעותית של היישוב הערבי בארץ התבטאה כולה בייזום וטיפוח מאמץ המילחמה ביהודים. העובדה שבחדרי־ביטחון חששו חלקם, או רובם, מן המלחמה, או אולי לא רצו בה, לא באה כלל לידי השפעה או ביטוי מע־שיים.

כל מעשה או מחדל שניתן להגדירם, לפי כל קנה־מידה שהוא, כמבטאים את רצונו הכללי של הציבור הפלסטיני או כנובעים ממנו, היו כולם מילחמתיים במובהק. לעומת זאת מסתבר, כי גם בעיצומה של המילחמה האכזרית היה מנהיג הישוב היהודי בארץ מחפש כל נתיב וסיכוי ליצור יחסי אחווה ורעות עם השכנים הערביים. אז, וגם לאחר־מכן, הגדיר בן־גוריון את השיתוף היהודי־ערבי כאחד ממטרות המילחמה שלנו, לא פחות. מן הצד הערבי אין נשמע אפילו ציפ־צוף של רמז דומה.

ואם כבר מצטט מיכאל את בן־גוריון, אז לא לחצאין. ערב המילחמה אמר ב.ג., „ואל יתיימר איש בתוכנו, שהשמדת הישוב איננה בגדר האפשרות א־פריורי, ואל נתעלם מן העובדה, שבין יזידינו הערבים יש שאיפה כזו, ומנחיגיהם החולשים על דעת הקהל הערבית — במידה — שיש דעת־קהל כזו — רואים בהשמדה זו (את) הפיתרון היחידי של בעיית ארץ־ישראל, כי אחרת אינם רואים כל אפשרות שארץ־ישראל תהיה ערבית, כי לדעתם — ואולי בצדק — לא תיכון מדינה ערבית שיש בה ש ל י ש יהודים, ויהודים כאלה."

ועוד: „לא מתנגדים פוליטיים יעמדו מולנו, אלא תלמידיו ואולי מוריו של היטלר, היודעים דרך אחת, ודרך אחת בילבד, בפיתרון הבעייה היהודית: השמדה טוטאלית. ולזאת עלינו להתכונן." ובפברואר 1948: „עלינו לראות בבהירות מלאה מהי מטרתו של האוייב. הפעם אין זו התנקשות בישוב זה או אחר, במיספר יישובים או אפילו ביישוב כולו. האוייב מבקש הפעם לעקור את, הסכנה הציונית' הצפויה לפלסטינה כחלק משיטחי ערב, ומנקודת מבטו הוא רואה את הדבר נכוחה. ואף מילחמתנו יש לה מטרה אחת ויחידה: „מילחמה על הגשמת הציונות...".

באוגוסט 1947 — כלומר, ל פ נ י החלטת האו"ם — פורסם ביפו כרוז לטובת השקט ומיכאל ב. ציטט ממנו. אבל מה קרה אחר־כך? עותקי כרוז זה אזלו במהרה, או נשכחו. נשוב אל י.צ. שוורץ, עליו נסמך מיכאל ונראה מה בפיו: „ביום שנודע על החלטת האומות ב־29 בנו־במבר, היתה העיר כולה... במצב־רוח חגיגי. הכל הת־כוננו לכיבוש תל־אביב השכנה; לחלוקת הבניינים וה־אנשים ולביזת הרכוש היהודי..." אומנם אחרון כהן מספר על כרוז של „השמאל הערבי," לטובת הסתלקות צבאות ערב ול„מילחמה משותפת ערבית־יהודית לשיח־רור הארץ מן האימפריאליזם."

אולם „שמאל" זה איפיין את הציבור הערבי דאז, וביטא את רצונו הכללי, בערך כמו שמיכאל ב. מבטא את הקונצנזוס הישראלי כיום — ואפילו פחות. זה היה קוריוז פישפשי בציבורו בשעתו, וזה חינו בציבורנו, כעת.

והעובדה שאצל קאוקג'י נימנו 2000 פלסטינאים בלבד. אכן, „השתתפות לא מרשימה במייוחד" — למז־לנו. אם היו הפלסטינאים יעילים ומגויסים יותר, היה זה סופנו. גם כך לא היה קאוקג'י אלא מפקד אחד הכוחות. אלפי פלסטינאים אחרים נטלו חלק במילחמה בכל שאר חלקי הארץ. באיזור חברון לבדו היה עלי ג'אברי מיודענו, בימי בחרותו, מסוגל לכנוס „מזעה" של 3000 מאנשי המקום, להתקפה על גוש עציון. אם יצלחו מעשי מיכאל בידינו — תינתן לג'אברי, בזיק־נותו הזדמנות נוספת.

■ ■ ■

כמסלף, שרוי אני בחברה טובה מאד — טובה בהרבה משמעלה מיכאל בדעתו. מיכתבו מופיע בעמוד 16, וב־עמוד 14 של אותו גליון, תחת דמות דיוקן וכותרת „הנדון", כתוב: „חזמן, ינואר 1948... מערכת־הדמים שבה פתחו הכוחות הפלסטינים, כדי לסכל את ביצוע ההחלטה (של האו"ם), היתה בעיצומה. הכוחות הפ־לסטיניים, שעליהם הצטרפו מתנדבים מרחבי העולם הערבי, תקפו ישובים ודרכי־תחבורה..."

למד, בני, שניתן לחלוק על אמונות, דעות או פרש־נות. העובדות, יפות ומחייבות בקוטב האחד, בדיוק כמו בקצה השני.

תופעת מיכאל ב. איננה מקורית, או מייוחדת־במינה. העולם המערבי שורץ כעת טיפוסים מתוחכמים, שאולי ראשית ביקורתם היתה בתום־לב ומתוך רצון־אמת לתקן. אבל במהרה נסחפו לביקורת מקצינה־יחולכת, בעיקר מפני כניעה לאופנה, או לצורך לעורר תשומת־לב בכל מחיר ולהדהים חדשות־לבקרים.

מחמת היעדרם־מלכתחילה של בלמים אינטלקטוא־ליים מספיקים — וקני־מידה ערכיים של ממש, הידרדרו אלה, כעבור זמן, לשלילה טוטאלית של חברתם — ולחיוב טוטאלי של האויב המוצהר, גם אם הוא, כש־לעצמו, מייצג ומציע חברה גרועה, מדכאת, מפגרת או מושחתת פי כמה. משום־מה מכונים אלה „שמאלנים," אבל לא רעיונות סוציאליסטיים או קומוניסטיים הם המייחדים אותם אלא, במיקרה שלנו, נכונות מובעת וקבועה לפסול על הסף, בלא בדיקה ובכל מחיר כל דבר חנחשב, על־פי ההסכמה־הכללית הלאומית, חיוני, חיובי, או טוב ליהודים — ולחייב אוטומטית, למפרע ובעיוורון, כל עמדה, שאיפה או מעשה של הצד הערבי, כולל של אותם אלמנטים השוללים מעיקרו את עצם הקיום הישראלי.

על רקע זה נראים מאמצי ב. מיכאל לחטט ולנבור בכל חור ופינה אחר „הוכחות" לרשעת ישראל ולצידקת ערב, כילידי כפייתיות בל־תסורב, יותר מאשר כאקט קר־רוח, הנעשה מתוך הבנת הדברים ושיכנוע פנימי אמיתי; אבל הדבר בנפשו ולכן, במיקרה זה, אפשר להבין — אבל אין לסלוח ואסור לקבל, אפילו לחצאין.

בנימין עמידרור, הרצליה



מכתבים

(המשך מעמוד 9)

עבודה יצרני, ולהכנת קאדר גדול של חוקרים ומדענים עבור התעשיות עתירות־המדע. אנו הופכים את־אט חברה לוונטי־נית המספקת מוחות וכוחות־עבודה מעו־לים לשוק־העבודה האמריקאי.

השאלה הגדולה היא לא מתי נימאס על ארה"ב, אלא: מתי נימאס על עצמנו כ־אוכלי לחם־חסד?

אם הממשלה נעדרת עוז, ואינה מסוגלת למלא את תפקידה בריסון „המיוחסים הללו", מן הראוי שמצפון הציבור, כרוב הדומם, יעמיד אותם על מקומם.

ברוך אלון, פתח־תקווה

אנחנו לא פראיירים!

הליגה הערבית יכולה לחסוך הרבה מיל־יונים טובים על תעמולה אנטי־ישראלית. חוגי־השילטון בישראל מנהלים עניינים אלה, אין כסף ערבי בעולם שיקנה תעמולה טובה יותר. עם כל הרצון הטוב שנשאר בעולם החופשי כלפינו, קשה מאד להסביר את העובדה של שישה הרוגים ערבים־ישראליים בהפגנה נגד הפקעת האדמות.

פרשנים מדיניים, הידועים כמתונים, אובייקטיביים ודי שמרניים, העירו ש־„כוחות שמירת הסדר הטוב" שלנו יעילים רק נגד מפגינים ערביים, שזה שצעירי גרש־אמונים עושים „פנטאזיות" חמושות באין־מפריע בגדה. אבל נראה שאין זה מספיק, כיוון שכבוד ראש־ממשלת דרום־אפריקה ביקר בישראל.

מי הבא בתור להיות אורחה הרישמי של ממשלתנו? גאייזל, פינושט, סהארטו? ההסתדרות יכולה, כמובן, להזמין את ראש האיגודים המיקצועיים הרישמי של ספרד וצ'ילי, אבל גם תופיק זייאד אינו נקי מרבב. באיזו זכות הוא מפעיל את שיטת הפינקסים על המסרבים לשבות? האם למד זאת ממוריו, הקוויזלינגים של פראג 1968? ה„כצים" וה„זייאדים" למיניהם הם אוייבי החופש האישי.

שילטון אוליגארכי שונא אינדיווידוא־ליזם. יהודי, ערבי או אסקימוסי, צבע עורם של אנשי הכת האוליגארכית אינו משנה עובדה זו. רצח חופש־הפרט הוא פשע נגד כל המין האנושי.

ועוד: הייתי רוצה לשאול את האדונים של שירותי־השידור בישראל, למה הם חושבים שאנחנו, בחו"ל, פראיירים זמטומ־טמים?

באחד הלילות תאחרונים, בחצות (זמן מערב־אירופה), האזנתי לחדשות של שי־דורי־ישראל. לא נאמרה שם אף מילה על מיצעד־הפסח של גוש־אמונים. תמשיכו בדרך זו, ותקבלו דימוי של רדיו טיראנה וקמפאלה.

אברהם קופר, אנטוורפן

לא לשחרר אותן!

בעיתונים מתפרסמת מפעם־לפעם מודעה, הקוראת לנערות העומדות להתגייס לצבא והנתקלות בקשיים בשיחרור מהגיוס מטעמי דת ומצפון, לפנות לתיבת־דואר מסויימת שבה יעזרו להן להשתחרר.

אני חושב שזאת שערורייה, שחוגים

משמרת

נתקלת בקשיים בשחרור מהצבא מטעמי דת ומצפון

פני אל:

ת.ד. 5341 ירושלים

מודעה בעתון
לאיש אין הזכות

מסויימים עוסקים בסיוע לשיחרור מהצבא מטעמי דת ומצפון, ומקוה שניתן יהיה לברר מיהו הגורם העומד מאחרי מודעה זו.

אין, לדעתי, לשום ישראלי הזכות ל־השתחרר מצה"ל בגלל כל סיבה שהיא, ובוודאי לא מטעמי דת (רק מטעמי בריאות לקוייה).

דרור חלמיש, ירושלים



BROADWAY 100
INTERNATIONAL QUALITY

שורה אחת עם הסיגריות
הפופולריות ביותר בעולם
סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית
תוצרת דובק



מה יכולים נושאי מגן־דויד ללמוד מנושאי־הצלב?

ממלכת הפרנקים

ה יה הרבה מן החוצפה במחזה שהוקרן לפני שבו־עיים בטלוויזיה.

אל האולפן הוזמן אחד מגדולי המומחים, כדי לשוחח על אחת ההמורות שבשאלות גורלנו.

מול המומחה הושב מראיין סימפאטי, שלא היה לו מושג על מה הוא שח. מאחורי המומחה ביצבצו, כל עת הראיון, סניה החמודות של נערת־זוהר, ששום מחשבה אנושית לא נגעה בהן מעולם.

הפרופסור יהושע פראוור הוא מומחה חשוב מאד להיסטוריה של ממלכת־הצלבנים, ויש הרבה עניין בדבריו, כשהוא מחווה את דעתו על השאלות המרחפות בחלל המדינה מאז יומה הראשון:

מה יש לנו ללמוד מניסיונה של ממלכת־ירושלים הצלבנית? האם קיים דימיון בין הציונות והצלבנות? מה משותף להן ומה מכ־ריד ביניהן? מה ניתן לחסיך מניסיונם המפו־אר וסופם המר של נושאי־הצלב?

אפשר להעריץ את אומץ־ליבו של ירון לונדון, שקיבל על עצמו לראיין את פראוור בנושאים אלה, מה־גם שהוסיף, בחיוך מלבב, שאינו יודע דבר על נושא זה. היה זה בהח־לט בהתאם למסורת הטלוויזיה הישראלית, שאינה מושיבה לעולם אדם בעל ידע ודיעות מול דובר של המימסד, שמא יחקור אותו שתי־וערב ויעורר מחשבה בלב הצופה.

כך היה הראיון כולו כפניה של אותה נערה ברקע: חמוד — וריק.

■ ■ ■

ה פרופסור יהושע פראוור היה, ונשאר, דובר מטור של המימסד.

למימסד זה היתה, ונשארה, תשובה אחת לכל השאלות הנ"ל: לא! לא! לא!

אין כל דימיון בין ישראל לממלכת־הצלבנים. אין מה ללמוד משגיאותיה הטראגיות.

פראוור השתדל כל חייו להוכיח את הגירסה הריש־מית. בכך העמיד את עצמו מול כל חוקרי התקופה הצל־בנית בעולם. העוסקים בהשוואה זו כימעט ללא־הרף — מי בגלוי ומי בשיחות פרטיות. כמי שהיו לו כמה שיחות עם כמה מן החוקרים האלה, אני יכול להעיד על כך.

והנה, אם קלטתי היטב את הנימות העדי־נות של דבריו, התגנב מין קמצוץ של ספק גם להשקפתו של פראוור. ההכחשה שלו שוב אי־נה החלטית ובוטחת כפי שהיתה. הייתכן כי בסתר ליבו חושד גם פראוור שיש מה להשוות?

■ ■ ■

פ ראוור סבור כי הממלכה הצלבנית התמוטטה (אחרי מאה שנים בירושלים, ומאה שנים נוספות בעכו) ביגלל „פשיטת־רגל אידיאולוגית." אין ספק שיש בכך הרבה מן האמת.

נושאי־הצלב יצאו לדרכם וכבשו את הארץ, אחרי תלאות ויסורים שלא ייאמנו, כדי לשחרר את קבר ישו מידי הכופרים ולכונן בארץ ממלכה קדושה.

המציאות לא דמתה לחזון. הצלבנים לא היו קדושים. הם היו ערב־רב של חוטאים, הרפתקנים, קנאים, נסי־כים תאבי־בצע ורודפי־שילטון, כמרים רודנים וסתם אנ־שים טובים ורגילים.

במשך שמונה דורות הספה הממלכה „מדינה ככל המדינות", לא טובה ולא רעה מכל מדינה אחרת בת־קופתה. הצלבנים התעשרו והתפנקו, השחיתות אכלה כל חלקה טובה, המריבות הפנימיות עמדו ברומו של עולם.

נוצרים יראי־שמיים, שבאו ארצה בהאמינם כי ימצאו כאן גוי קדוש, התאכזבו וחזרו כלעומת שבאו.

יתכן שזאת היתה הצרה העיקרית של אותו ניסיון היסטורי: אחרי שהאידיאולוגיה המקורית שלהם התבדתה, לא השכילו הצל־בנים למצוא לעצמם אידיאולוגיה אחרת. הם הידלדלו ברוחם, וכספיו של דבר התמוטטו.

■ ■ ■

ה אם רצה פראוור לרמוז על משהו, כאשר העלה בקצרה רעיון זה?

נדמה שהחקבלה מזדקרת לעיניים — אלא אם כן מנסים לעצום את העיניים בכך מחיר.

האידיאולוגיה המקורית, שהביאה את המתנחלים הציו־ניים ארצה, התבססה על רעיון קיבוץ הגלויות. היה ברור לכל שעם קום המדינה היהודית, ינהרו מיליוני היהודים לארץ הנושנה־חדשה. שאר היהודים יתבוללו בעמי־העולם. וייעלמו. הפוגרה היהודית תחדל מלהתקיים.

בהתקרב יום השנה ה־100 לעליית הבילו"יים, ויום־השנה ה־30 לקום המדינה, אין ספק שאידיאולוגיה זו לא עמדה במיבחן המציאות. הרוב המכריע של היהודים, אף בארצות החופשיות ביותר, אינם באים ארצה. העלייה היא תופעה שולית. הפזורה קיימת ומשגשגת. האומה הישראלית הפכה אחת מקיבוצי העם היהודי, אך לא הגדול שבהם, וגם לא הפורה ביותר.

מדינה שקמה בתגאים כה מייוחדים, אינה יכולה לח־יות בחלל רוחני ריק, עטופה בקרעי אידיאולוגיה מת־בלה. כדי לחיות במציאות החדשה, זקוקה המדינה להג־דרה אידיאולוגית שתאפשר לה להשתלב במרחב הגי־אוגרפי שלה, ולמלא בו תפקיד דינאמי.

האידיאולוגיה החדשה יכולה לחיות ציו־נית, אך תהיה זאת בוודאי ציונות שונה מזו שהדריכה את נושאי־מגן־דויד המקוריים.

הצלבנים נכשלו במשימה זו, ועל כן התמוטטה מדי־נתם. אם תלמד ישראל לקח זה, תחיה ותשגשג.

פראוור לא אמר זאת. איני יודע אם הוא מעז להרהר בכיוון זה. באותו ראיון לא היה מי שישאל אותו.

■ ■ ■

ל עומת זאת חזר פראוור בפה מלא על הטענה המו־באת תמיד כהוכחה ניצחת להבדל העצום שבין הצל־בנים והציונים.

אמר פראוור: הצלבנים סבלו מ„נחיתות דמוגראפית".



הם היו תמיד מיעוט קטן בארץ. לא היתה חקלאות צל־בנית. לא היתה גם מלאכה צלבנית.

הייתכן הבדל גדול יותר? הנה אנחנו, הישראלים, מהווים רוב בארץ. יש חקלאות ציונית מפוארת, וגם במלאכה רב הישגנו.

כך מתמוטטת כל ההשוואה. **האמנם? בהחלט לא. כי כל הטיעון הזה מבוסס על פעלול אינטלקטואלי ועל פירכה עובדתית.**

כמו להטוטן על הבמה, משחקת טענה זו בכמה כדו־רים, מחליפה אותם במהירות הבזק, כך שעין הצופה התמים אינה מבחינה בתעלול.

כדי להוכיח את הטענה, נאלצים בעליה לשחק בזריזות בשלושה מושגים שונים — „צלבנים", „פראנקים" ו„נוצרים", כאילו הם חיינדיך.

■ ■ ■

כ ון ש„פראנקים" (הצלבנים שבאו מאירופה, ובעיקר מצרפת) היו מיעוט קטן בארץ. בחברה הפי־אודלית של אז הם היו השליטים, בעלי־האחוזות, חיילי גייסות־השיריון והבורגנים בערים.

אולם הנוצרים היו אז רוב בארץ.

מסע־הצלב הראשון פרץ ארצה כארבע־מאות שנים אחרי כיבוש האיסלאם. המוסלמים לא הכריחו את הנוצ־רים והיהודים להמיר את דתם. במאה ה־11 היו הנוצרים עדיין רוב בארץ־ישראל ובלבנון.

מי שמדבר רק על ה„פראנקים", ולא על הנוצרים ביכלל, יכול להשתעשע באשלייה הנוחה שהצלבנים היו מיעוט דמוגראפי קטן, ועל כן מוגרו. אולם האמת ההיס־טורית היא שהמדינה הנוצרית היתה בעלת רוב דמוג־ראפי, ושהנוצרים המקומיים עסקו בחקלאות ובמלאכה ביד רחבה.

מוכן, היתה הפרדה בין הנוצרים שבאי מאי־רופה לבין הנוצרים מבני עדות־המיזרח. הבדל זה היה סוציאלי, והוא נבע מעצם מהותו של המישטר הפיאודלי, שהבטיח פער חברתי בין האדונים ובין העם העובד.

אולם למרות כל ההבדלים החברתיים והעדתיים, היתה קיימת האחדות היסודית של מאמיני־ישו, מול המוסלמים והיהודים.

הטענה הנוחה, על אודות ההבדל התהומי בין הצלבנים והציונים, פשוט מופרכת מיסודה.

■ ■ ■

מ ובן שהא תיתכן אנאלוגיה פשוטה, ולא כל שכן אוטומטית, בין מדינת־ישראל, בעלת המישטר החב־רתי המודרני, ובין המדינה הצלבנית, שהיתה אמנם מו־דרנית מאד בשעתה, אך שהיתה שייכת, כמובן, לימי־הביניים.

אולם מעבר להבדלים, מעניין לראות שי־המדינה הצלבנית היתה מורכבת משלוש שכ־בות, הדומות להפליא לשלוש השכבות בארץ־ישראל של ימינו אלה.

בראש רבצה השיכבה השלטת, שהיתה מורכבת כולה מן העולים שבאו מאירופה, „הפראנקים". גם בראש החב־רה הישראלית מתנוססת צמרת חברתית המורכבת כימעט כולה על שהרת האשכנזים, „עולי אירופה ואמריקה הצפונית".

מתחתה היתה קיימת בממלכת־ירושלים שיכבה עבה של הנוצרים בני עדות־המיזרח, שהיו מנוצלים ומדו־כאים, ללא ייצוג של ממש בשילטון. הפראנקים בזו למינהגיהם ולתרבותם. האם זה מזכיר לנו משהו?

בתחתית הסולם היתה השיכבה השלישית — האוכ־לוסיה המוסלמית הכבושה, שעשתה את העבודה השחורה והיתה משוללת כל זכות שהיא. זו החזיקה מעמד, סבלה והתמינה ליום שבו יתאחדו אחיהם שמעבר לגבול, יאזרו כוח וישליכו את הנוצרים השנואים לים.

■ ■ ■

ה תיאור הזה מצביע מייד על נקודות־התורפה של הממלכה הצלבנית — והוא עוזר לנו לחשוף את נקודות־התורפה שלנו.

קודם־כל, יש חשיבות מכרעת למעמדם של „בני עדות המיזרח" — כאז כן עתה.

ההתנשאות האירופית של הצלבנים מנעה את מיזוגה האמיתי של החברה הנוצרית, ואת התהוותו של עם צל־בני מאוחד. במרוצת הדורות איבדו בני עדות־המיזרח את זיקתם למדינה הנוצרית, שבה לא ניתן להם חלק הוגן. היתה זאת אחת הסיבות להתפרקות הפנימית של הממלכה.

סכנה זו מאיימת גם על מדינת־ישראל, ודווקא דוגמת הצלבנים צריכה לעזור לנו להבין את מקור חומרתה. מוטב להתמודד עם הבעייה עכשיו — כי בעוד דור או שניים זה עלול להיות מאוחר מדי.

אשר לאוכלוסיה הערבית — נכון הוא שהציונים, בניגוד לצלבנים, הטיפו תחילה לעבודה עצמית, לחק־לאות עברית ולפיראמידה חברתית בריאה. בכך היה הבדל גדול.

היה. כי כיום התהיליך הוא הפוך, וחער־בים מתחיים למיא בחברה שלנו את אותו התפקיד שמילאו גם בחברה הצלבנית — התפי־קיד של חוטבי עצים ושואבי מים, פועלי־בניין ועובדי־אדמה שכירים. ואילו בני־הציונים, כמו בני־הצלבנים בשעתן, הופכים בעלי־אחוזות ואילי־הון.

■ ■ ■

ה היסטוריה אינה חייבת לחזור על עצמה. היא מעשה ידי אדם, והאדם מסוגל ללמוד, להבין, לשנות.

הפרשה המרתקת של שילטון הצלבנים בארצנו — פרשה של 200 שנות הרפתקות, קרבות, בניין, מיסחר ויצירה תרבותית — היא חומר־לימוד מאלף ביותר. לא נרוויח דבר אם נתחמק מן העימות עימה.

מי שלומד את שגיאות הצלבנים, יקל לו להימנע מלחזור עליהן בימינו.

אין לזלזל בצלבנים. הם היכו שרשים עמוקים בארץ, אהבוה ונאחזו בה. הם נעקרו מפני שנשארו גוף זר במרחב עויין, ונאלצו לחיות במשך 200 שנה על חרבם ועל סיוע מבחוץ. לכן הידלדלו מבפנים והיו חשופים לסכנות מבחוץ.

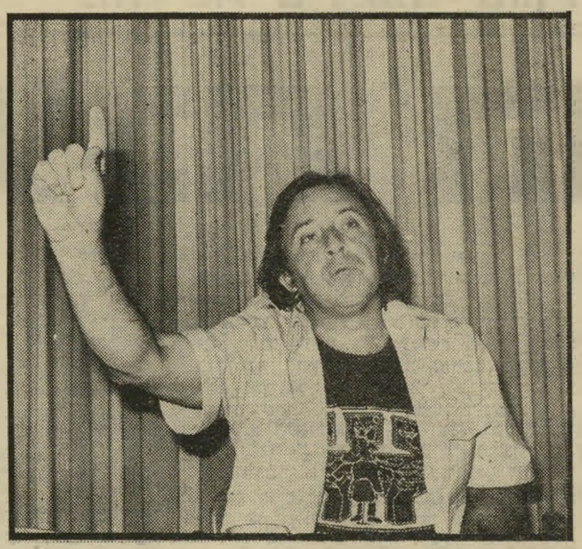
השרשים שלנו בארץ עמוקים יותר, ודבקו־תנו בה חזקה יותר. עתידנו יהיה מובטח לדו־רי־דורות — כתנאי שדרכנו הלאומית וחברתית, המרחבית והרוחנית תהיה הפוכה.

כל המדינה שוכבת ומחכה
ש"גאל ידין יעשה לה ילד

■ גם למוכתר עין־הוד, **איצ'ה ממבוש**, יש מה לה־גיד על כניסתו של רב־אלוף (מיל.) **יגאל ידין** לחיים ה־פוליטיים: „הוא רוצה שהמ־דינה תשכב בפישוק־רגליים, ו־תתחנן שהוא יבוא ויעשה לה ילד."

■ בפירסום נרחב זכה בעי־תונות ביקורו של הרב הראשי **שלמה גורן** בכלא רמלה, כדי להשיג גט מאדם שרצח שיבעה אנשים והמסרב להת־גרש מאשתו. לא זכה בפירסום שבעת הביקור פגש הרב גורן גם באסיר הפוליטי **אהוד** („אודי") **אריב**, כשהוא קורא את סיפרו האחרון של הפרו־פסור **ישעיהו לייבוביץ**. הרב גורן התכעס, וצעק על האסיר: „לא די שאתה יושב כאן, אתה גם קורא את סיפרו של המשומד הזה? תקרא את סיפריהם של **נאיף חוואת־מה ויאסר עראפאת**, ורק לא את של לייבוביץ!"

■ במסיבת־קוקטייל, שהת־קיימה בביתה של העיתונאית הימנית **אורה שם־אור** לרגל הוצאת חוברת פוליטית בשם הספירה לאחור, היה ח"כ **יגאל הורוביץ** מסמר־הערב. הורוביץ כל־כך נהנה להיות ב־מרכז העניינים, עד כי שכח ללכת להתוועדה של **מיכי וייצמן**, בתו של אלוף (מיל.) **עזר וייצמן**, שהתקיימה ב־



פול מזורסקי

במאי־הקולנוע האמריקאי בן ה־43, שביים סרטים כמו „בוב, קרול, טד ואליס", ו„התחנה הבאה גרינוץ' וילג'", שהה בביקור קצר בישראל ונפגש עם עיתונאים. מייד כשנכנס אל האולם שבו התקיימה הפגישה, הביט בשולחן שעליו עמדו כוסות־קפה ועוגיות, ואמר: „זוהי מסיבת־העיתונאים הראשונה בחיי שבה מוגש קפה במקום אלכוהול!" מזורסקי סיפר, כי ביים את הבמאי הנודע פדריקו פליני בסירטו „אלכס בארץ הפלאות". פליני התנהג למופת, לא התערב בבימוי וסירב לקבל תשלום עבור ימי־הצילומים. כן סיפר, כי כשירד מחדרו שבבית־המלון ושאל את פקיד־הקבלה: „יש דואר למזורסקי?" ניגש אליו יהודי ושאל אותו: „אתה מזורסקי מחיפה?" המישפט הזה נתן לו רעיון לכתיבת תסריט בשם „מזורסקי בחיפה".



אמנון סלומון

צלם־הקולנוע המצטיין, שנאלץ לוותר על נסיעתו לניו־יורק כדי לצלם שם קטעים לסרטו „לופו בניו־יורק" בשל קשיים שהעלימה בפניו חשג־רירות האמריקאית בגלל הרשעה ב„עבירת־סמים", לא הצטער זמן רב. ידידו, הבמאי ז'אק קתמור, שלח לו כרטיס־טיסה לאמסטרדם, כדי שיצלם עבורו סרט שהוא מביים שם על „פסטיבל השוטים", של לחקות־הפופ. אל אמנון תצטרף ידידתו, אורלי גל (משמאל).



רחל אטאס

השחקנית וחזמרת הוותיקה, באה אל מאחרי־הקלעים של החצגה „מסעות בנימין השלישי", יחד עם בעלה, השחקן ברוך דויד, כדי לברך את בתה הבכורה, אורית, ההולכת בדרכי הוריה. „לפחות בחצגה חזאת את לבושה מכף־רגל ועד ראש," אמרה לאורית, שתפקידה הראשון כשחקנית היה להופיע בתחתונים וחזייה על הבמה, כבת־זוגו של יהודה ברקן בהצגה מיסחרית בלתי־חשובה.

מיכאלי, סיפרה כי אחיה גילה כבר מילדות חולשה לאברים פנימיים. „כשהיינו ילדים, נהגנו ללכת עם אמא לשוחט, ודן תמיד היה מבקש את החלקים הפנימיים של התרנגולת, ו־אחר־כך היה בוחן אותם ב־מיקרוסקופ."

■ למזכירת מועצת־הפו־עלות, **תמר אשל**, יש בעייה. היא מחזיקה בשתי דירות, ב־ירושלים ובתל־אביב, וכל העת נוסעת בין שתי הערים. מאחר שהיא מתגוררת בגפה, ניסתה למצוא בייבי־סיטר לכלבה ה־אהוב, מסוג פודל, וכשלא מצ־אה, החלה לוקחת את הכלב איתה במכוניתה. אלא שהכלב לא התרגל לנסיעות ומגלה, ב־

כל פעם שהוא נכנס למכונית, סימני סרבנות.

■ הקריינית **שמירה אימבר**, שהושעתה משידורים חיים אחרי שאמרה בעת שידור חי את המילה „בית־שימוש," חוזרת לרדיו אחרי חופשה ארוכה בת מחצית השנה. ב־תקופה זו עברה שמירה ניתוח במיתרי־הקול שלה.

■ במאי־הקולנוע האיטלקי **פרנק קרמר**, המביים בארץ את המערבון אקדח האלוהים, התלהב מכוכבת־הסרט **פניה גרלן** עד כדי־כך, שהחתים או־תה על חוזה למישחק בשני מערבוני־ספאגטי נוספים. פני־נה קיבלה מקדמה בסך 5000 דולר.

■ כשנפטרה שלי, בתה הפעוטה של קריינית־הטלווי־זיה **דליה מזור**, שהה בעלה, המהנדס **אריה לוין**, בנסיעת־עבודה בארצות־הברית. דליה ביקשה ממנו שלא ישוב ארצה, לא ערכה לפעוטה הלוויה, אלא טכס־קבורה בנוכחות קרובי־המישפחה בילבד. מייד לאחר־מכן הצטרפה אל בעלה, בניו־יורק.

■ הרב **שמואל הכהן אבידור** מעביר שעור־גמרא לחברי מועצת עיריית תל־אביב. בדרך־כלל עסקו השעו־רים בעניינים מוניציפאליים, כמו דיני־רכוש. אולם לאחרונה באו החברים אל הרב בדרישה, כי יעביר להם שעורים גם ב־דיני־נפשות. „אנחנו רוצים לד־עת מה עלינו לעשות אם יהר־גו אותנו או יפוצצו את בתינו," התלוננו.

■ אחת מחברות ועדת־המישנה של הוועדה למעמד האשה בישראל, **שמינה ראש־הממשלה יצחק רבין** לרגל שנת האשה הבינלאומית, היא הדוקטור **דינה גורן**, העומדת בראש הצוות לתדמית ותיקשו־רת. היא זימנה את חברות ה־צוות, בהן השחקנית **גילה אלמגור**, לישיבה דחופה, ש־אליה קראה גם עיתונאיות. ב־מהלך הישיבה הציעה גילה ל־דינה לבקש מהעיתונאיות לסדר קודם־כל את מצב העיתונאיות

אותו ערב בבית אביה בנווה־מגן. רק מאוחר יותר הזכיר לו ח"כ **ידידיה כארי**, שנכח גם הוא במסיבה, את עניין ה־חתונה. הורוביץ הגיע למסיבת־החתונה באיחור.

■ אורח־הכבוד בכינוס עו־למי של יהודים יוצאי ארצות־ערב, שהתקיים במלון מיגדל־דניאל בהרצליה, היה ראש־הממשלה **יצחק רבין**. אלא שנראה היה כאילו מארגן ה־כינוס, ח"כ **חליכוד מנחם ידיד**, לא היה מרוצה מנו־כחותו של ראש־הממשלה. ידיד הסתובב בין כל האורחים, ו־נשבע שהוא לא הזמין את רבין, וידו לא היתה במעל.

■ אנשי־אוויר רבים חייכו למשמע התיאור הדרמאתי ש־השמיע הטייס **אורי בר־לב** ברדיו, ושתיאר את נסיונה של **לויזה האדד** לחטוף מטוס של אל על. בר־לב, שפקד אז על המטוס, סיפר בהתלהבות על גבורתו שלו ושל חבריו, אך העלים את העובדה העיק־רית של אותה פרשה: שניתן לאיש־ביטחון להיכנס לתא־הטייס, בניגוד לכל ההוראות. כאשר התחילו החוטפים לפ־עול, נעדר איש־הביטחון הזה ממקומו, דבר ששינה לחלוטין את המצב והעניק סיכוי לחטי־פה.

■ אחותו של קצין הרפואה הראשי, תת־אלוף ד"ר **דן מיכאלי**, השחקנית **רבקה**



אנשים

במדינה, וגורן הטילה את המשימה על מיסטר עיתונאיות.

■ נשיא בורסת־היהלומים, **משה שניצר**, סיפר כי חודש ימים אחרי שנשא אשה ב־1948, פוטר מעבודתו כשכיר, ומאז הוא יהלומן־עצמאי. כן סיפר כי אשתו, למרבית הפלא, אינה אוהבת יהלומים. „אם כך, מה היא מוצאת בך?" נשאל. שניצר לא נעלב, והשיב: „אני בעצמי תכשיט הרבה יותר יקר."

■ באי־הכנסת וציבור צופי־הטלוויזיה, שראו בשבוע שעבר את ח"כ **שולמית אלוני** כשהיא מחייכת כאילו „הכל כרגיל," לא ידעו כי על מישפחת אלוני עבר באותו זמן משבר קשה. בעלה של חברת־הכנסת, **ראובן אלוני** מנהל רשות מרחב שלמה (מרש"ל), שכב באותה עת בבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה, לאחר ניתוח לב פתוח. אלוני לקה לפני חודשים אחדים בהתקף־לב קשה, ולפני שבועיים לקה ב־התקף נוסף. לאחר ההתקף הי־שני חל סיבוך במצב בריאותו של אלוני, והרופאים נאלצו לע־רוך לו את הניתוח המסוכן. ני־תוח דומה עבר לפני כשנה גם שר־התחבורה, **גד יעקובי**.

■ מאושפז אחר בבית־חולים: האדריכל הצעיר **אלי־שע גת**, מי שהיה מועמד ל־ראשות עיריית תל־אביב, נפצע בתאונת־דרכים חמורה, ושוכב מזה חודש ימים בבית־חולים בחיפה כשהכרתו מטושטשת ורגלו שבורה. הרופאים מקווים להחלמתו המהירה.

■ הסופר האמריקאי־היהו־די הנודע **הרמן וואוק**, מחברם של מרד על הקיין ומרג'ורי מורנינגסטאר, שוהה בישראל בפעם השלישית תוך שנה. וואוק, שאינו מרבה לדבר, רמז כי הוא אוסף חומר לכתיבת ספר שנושאו הוא ירושלים.

■ באגף־השירותים של מלון הילטון בירושלים הורמה השבוע כוסית לחיים. המלצרים והחדרניות, שטיפלו בזמנו ב־זמר **פרנק סינטרה** בעת ששהה במלון, ושזכו ממנו לטיפ נדיב בסך 300 לירות כל אחד, קראו בעיתון כי הוא עומד להינשא לידידתו **ברברה מרקס**, ששהתה איתו אז ב־מלון. אחד הסודות השמורים ביותר, שלא הודלפו לעיתו־נאים, היה כי סינטרה וברברה לא התגוררו יחדיו. סינטרה התגורר בדירת־הנשיאות, בעוד שידידתו התגוררה בחדר סמוך, למרות שבישלה את ארוחותיו האיטלקיות במו ידיה במיטבח שבדירתו.

■ לאותו מלון עומד להגיע בימים הקרובים **ג'ורג' רו־מני**, מושלה־לשעבר של מדי־נת מישיגן, ומי שרצה להיות מועמד לנשיאות ארצות־הב־ריה. רומני יעמוד בראש קבו־צה בת 35 אנשי־עסקים אמרי־קאיים עשירים. הוא יביא איתו את טבחו האישי, המכין לו את ארוחותיו הדיאטטיות.

■ עורך־הדין **אברהם בריר** התקנא באשתו העי־תונאית, **כרוריה אבידן**, והחל מפרסם לאחרונה מאמרים בעמוד הפובליציסטי של דבר. ברוריה מאיימת כי אם יתמיד בתחביבו החדש, תתחיל היא ללמוד מישפטים.

■ חברת נשיאות מיח"א (מחנכי ילדים חרשים־אילמים) **ראומה וייצמן**, אשתו של אלוף (מיל.) **עזר וייצמן**, סיפרה כי רכשה את כל ה־נדוניה שהעניקה לבתה **מיכל** לרגל נישואיה, בבזר מיח"א המסורתי.

■ מישפחתו של הפיזמו־נאי **עמוס אטינגר** אינה נילאית מכתיבה, אחרי שכתבה כמה רבי־מכר לכל המישפחה, סיימה העיתונאית **תמר אבי־דר**, אשתו של עמוס כתיבת ספר שירים בשם חרוזי אהבה של אישה נשואה. עמוס עצמו עסוק כעת בכתיבת ספר על תוכנית הטלוויזיה חיים שכ־אלה, אותה הוא עורך. הגיב על בולמוס הכתיבה שאחז את המישפחה, **אלון**, בנה של תמר מנישואיה הראשונים: „אמא לא מוותרת, היא תמיד תשיג את עמוס."

■ ניספח התרבות הסופו־לארי של שגרירות איטליה ב־ישראל, **מרקו מיילה**, ערך מסיבת־פרידה לחוג מצומצם של ידידיו. מיילה עומד לנסוע לארצות־הברית כדי לשמש ניספח תרבות של ארצו שם.



צבי זילברשטיין (מימין), אדריכל־הפנים שעלה מצרפת, זכה בשבחים נלהבים **על צורתה הפנימית של המיסעדה החדשה „קאסרול" ברחוב דיזנגוף בתל־אביב, שנפתחה השבוע, והשייכת לבעלי „מנדיס־דראג־סטור" דני לרנר (באמצע) ואברהם ארביב. זילברשטיין ולרנר סיירו בשנה שעברה בשרות מיסעדות באירופה, כדי למצוא השראה לסי־דורי־הפנים ולתפריט. בין השאר התרשמו בגרמניה מן חדגים המלו־חים המוגשים כמנה ראשונה, כללו אותם בתפריט שכולו צרפתי.**

הורוסקופ



בגלל אדישותך מתרחק ממך בן זוגך. כבר עתה הוא נמצא בשלב של חיפושים אחרי מישהו אחר. אם לא תשני את יחסך אליו בצורה דרס־טית — יברח, ואת תצטערי על כך יותר ממה שנדמה לך. הצלחה בעסקים היא דבר חשוב — אך היא לא הכל בחיים, למרות שכרגע נדמה לך.



את רואה שזה משתלם לסבול קצת כדי להיות יותר יפה? תמשיכי לטפל בעצמך ואל תאבדי את המרץ. השתדלי לצאת בחברת גברים המבוגרים ממך בלא יותר מעשר שנים. בן שור — תפסיק לחשוב כל הזמן על בעיות כספיות. הכל יסתדר על הצד הטוב ביותר — ואתה תרווית.



לכם בני תאומים מחכה שבוע נעים ביותר. צאו מתוך הקליפה, והפסיקו לשמור הכל בפנים. השבוע ייפתרו בעיות רבות, בייחוד בשטח הכל־כלי. אלת האהבה מחזרת אחריך, סוף־סוף תמצאי את בן־זוגך. אל תה־ססי. קבליהו כמו שהוא. שתפי אותו בכל חוויותייך. אל תרבה ביציאות.



האשמה למריבות המשפחתיות האחרונות נעוצה רק בך. נסה לא לש־כוח שאינך האדם היחידי בעולם, ולגלות יותר הבנה לזולתך. אל תתיחס ברצינות להתקפות הזעם של הקרובים אליך, אלא הקשב היטב למה שיש להם לומר כשהם נינוחים. בת־סרטן — אל תתחבי את אפך לעסקי חברתך.



אם אתה יכול, התייחס לשבוע זה כאל תקופה של רגיעה וחופשה. בת־אריה: פגישה עם אדם הנראה לך, ממבט ראשון, כחשוד במיקצת, תגביר את המתח. בשבוע הבא זה יעבור. אל תקחי ללב ואל תדאגי. אם חשבת לנסוע ביום ה', ייתכן שתתאכזב. נסה לא להיות עיקש הפעם.



חשבונות הנפש בתם אתה שקוע לא יעזרו לך לשפר את מעמדך בחברה ובעבודה. תקדש לידידיך תשומת־לב, והתייחס אליהם בחבי־בות, ואז יחזירו לך יחס דומה. אל תיקח את עצמך יותר מדי ברצי־נות, ותן לזמן לעשות את שלו. אל תשמיץ את חבריך מאחורי גבם.



אל תאשים אחרים בצרות שהבאת על עצמך, ותעשה מה שצריך כדי לצאת מהן. הגיע הזמן שתתבגרי, בת־מאזניים — היופי זה לא הכל, ובמקום לדאוג להופעתך החיצונית — כדאי שתקראי פעם ספר. ידיד זתיק שייכנס לחייך שוב — יביא עימו שיפור במעמדך החברתי. אל תתני להצלחה הצפוייה לסובב לך את הראש. קצת מוסיקה קלאסית תועיל לך. „החוג הנוצץ" שלך הינו מוזייף ויגרום לך אכזבה. לבשי צהוב.



מחכה לך שבוע מוצלח בצורה בלתי רגילה לפרשיות רומנטיות. נצל את הרגע, והפק מהצלחתך את כל ההנאה. אל תגזים בהתחשבות ברגשות הזולת. תן להם לדאוג לעצמם ועשה זיים. הנח לה לקנא קצת, ולהיזכר איזו מציאה אתה. בת־עקרב — ידידות ישנה תתפתח השבוע לאהבה, שתהיה בתחילתה חד צדדית, אמנם, אך אל ייאוש, בסופו של דבר, תצליחי.



שבוע טוב לאהבה. אבל אל תגזימי. הרגי טורקי ונוחי, כדברי הפית־גם. במישור המשפחתי: שבוע שיגרתי. בעבודה: הצלחה כרגיל. התנהגי בטוב לב אל אחד מקרובייך, זה ישתלם לך בעתיד. אל תנסה לכפות על עצמך מאמציי־יתר ואל תעשה שטויות. זאת שבוע של רגיעה. הקפידי חיטב על מראך החיצוני, השתדלי לשמור על קורי־רוח ושלווה כלפי חוץ.



סבלנות. אל תיתן ליחסים המתוחים עם אדם קרוב אליך לדכא אותך — או־טו־טו — הכל יסתדר. היכרות חדשה בשטח הקרוב לעבודתך תסייע לך להתקדם. למרות זאת אל תזלזל בידידים ישנים, ובמייוחד לא בידידות ישנות. שים לב לאופי ולא להופעה החיצונית. עליך להיזהר מצעדים נחפזים.



עכשיו הזמן בו אתה יכול ליפול בפח, אם לא תשמור על הקשרים החברתיים והעסקיים שלך ולא תשקול אלף פעמים כל הצעה הנופלת בידיך. יום ד' הוא יום התנגשויות ובעיות כספיות. היה זהיר ביום זה. פגישה מיקרית שלך, בת־דלי — הופכת לרומן של קבע. אל תכתבי מכתבים חשובים ביום ה' הבא. הסתגרי בביתך למיספר ימים והימנעי מכל פגישות עם ידי־דים, זה יגרום להתעניינות מחודשת מצידם במעשך. לבשי בצבע אדום.



פזיזות אינה מעלה, אך חספוסיתר אינה טובה ממנה. אם נגזר עליך לחחליט, עשה זאת, אחרת תישאר קרח משני חצדדים. ברגע שהח־לטת, חקדש את כל תשומת־ליבך ואת יכולתך כדי להוציא את הח־לטתך לפועל. חוסר ביטחונך יקטן השבוע, בעיקבות יחס חם ולבבי ממקור בלתי צפוי. אל תעוררי את קינאתו השבוע, כי אינך מסוגלת לצפות מראש מה הם הצעדים שהוא עלול לנקוט.

„לא אזיל דימעה כאשר הסורים ידכאו את אנשי עראפאת" –

אמר יצחק רבין. האם הוא יאמר זאת גם כאשר יופיעו

חיילים סוריים בראש־הניקרה, בטולכרם, בירושלים ובעקבה?

מחר יזיל דימעה

ר אש־הממשלה חייך את חיוכו האופייני, כדרכו של ילדון שובב היודע שהוא עומד לפלוט התחכמות. הוא נשאל על עמדתה של ממשלתו כלפי הפלישה הסורית ללבנון.

„אודה, איני מזיל דמעות על ההתנגשויות בין הסורים ואנשי עראפאת. לא הייתי רוצה להפריע למישהו לדכא קצת את אנשי עראפאת!" אמר בעליצות.

מאת

אורי אבנרי

שומעיו הסטודנטים, השומן והסולת של האינטליגנציה הצעירה, התמוגגו מנחת. גם העיתונות, למחרת היום, מחאה כפיים לחוכמתו של ראש־הממשלה.

כך, בכמה מיליים של התחכמות, הסביר יצחק רבין החלטה גורלית העלולה לסמן מיפנה בתולדות המדינה, ולהביא עליה סכנה שלא היתה עד כמותה.

האריה והתנין

ב מיפרי הצ'יזבאת על הרפתקות הבארון הגרמני קארל הירונימוס פון־מינכהאוזן, מצא הגיבור את עצמו פעם בין אריה מסתער לבין תנין פורר־פה. הוא התכופף,



יאסר עראפאת
האוייב של האוייב — ידיד?

האריה זינק ונחת בתוך פיו של התנין. שתי המיפלצות הרגו זו את זו, והבארון המשיך בדרכו העליזה.

ייתכן מאד שכך נראים הדברים בעולמו של יצחק רבין. הוא יתכופף, והאריה הסורי יקפוץ על התנין הפלסטיני. הם יטרפו זה את זה, וישראל תיפטר מכל בעיותיה.

כך קורה בסיפורי־הילדים. המציאות שונה לחלוטין.

דבריו של רבין מאשרים, בצורה עקיפה, כי ממשלת ישראל נתנה הצבא הסורי יד חופשית לפעול בלבנון. אין ספק כי הכטחה זו נמסרה לאמריקאים, וכי אזה העבירו אותה לדמשק, כחלק מעיסקה אמריקאית־סורית.

האליבי של ממשלת רבין כלפי הציבור הישראלי הוא, שהסורים לא ייכנסו לאיזור־הגבול בין לבנון וישראל, כך שהאינטרס הביטחוני של ישראל לא ייפגע. על כך חזרו, בצורה זו או אחרת, גם שימעון פרס ויגאל אלון. בפרשה זו נתגלו שלושת העמיתים־המתקוטטים של הקאבינט הישראלי כצרור אחד.

אולם אליבי זה מופרך מיסודו. האינטרס הביטחוני והפוליטי של ישראל אינו תלוי בשום „קו אדום" דימיוני, המסומן על המפה, ושאותו אסור לסורים לחצות. האינטרס הישראלי ייקבע על־ידי המתרחש בביירות ובהר־הלבנון. שם ייחרץ גורלה של לבנון, וייקבע מי תהיה להבא השכנה הצפונית של ישראל.

?מעשה החריטה ישראל, עיפי הוראה אמריקאית: מוטב שהשכנה הצפונית שלנו תהיה סוריה — אם זו תחסל את אש"ף.

יוני השחור

ב ימים האחרונים נוצרה קואליציה מוזרה ביותר — כה מוזרה עד כי היתה נראית כחיזיון מטורף, אילו ניבא אותה מישהו מראש, לפני שנה.

קואליציה זו כוללת את הגורמים הבאים:

- **סוריה**, שהטילה על צבאה ועל גרוריה לכבוש את לבנון.
- **הימין הלבנוני**, הנוצרי בעיקרו.
- **ארצות־הברית**, הנותנת עידוד גלוי לפלישה הסורית.
- **ברית־המועצות**, ששלחה לדמשק את אלכסיי קוסיגין, ובכך נתנה אישור הפגנתי לפעולה הסורית.
- **ירדן**, שתיווכה בין דמשק לוושינגטון.
- **ישראל**, שלולא הסכמתה לא היתה סוריה יכולה לרכז את צבאה ולהפעילו בלבנון.

כל הגורמים האלה עשו יד־אחת כדי לתמוך בפעולה, שמטרתה הגלויה והעיקרית היא לחסל את אש"ף כגורם עצמאי. השבוע יכלו הפלסטינים לשיר: „העולם כולו נגדנו..."

לפני שש שנים, בימי „ספטמבר השחור", היו החזיתות שונות לחלוטין. ירדן חיסלה את אש"ף בגבולותיה. הצבא הסורי חש לעזרת אש"ף, אך נבלם על־ידי אולטימטום אמריקאי־ישראלי, כשצה"ל מאיים בפלישה כדי לעצור את טור־השיריון הסורי. ברית־המועצות תמכה בסוריה ובאש"ף, וגינתה את „הקנונייה האמריקאית־ישראלית־ירדנית".

החודש, העשוי להיכנס להיסטוריה הפלסטינית כ„יוני השחור", פועלת סוריה בשיתוף עם האמריקאים וישראל, ואילו ברית־המועצות נתנה את ידה לדיכוי אש"ף.

כיצד נוצרה קואליציה מוזרה זו? מהו האינטרס המשותף, המזמן יחדיו עמיתים כה משונים?

המטרה הסורית

כ פי שקורה לעיתים קרובות בפוליטיקה, מבוססת גם קואליציה זאת על אינטרסים שונים, כשכל שותף בה מבקש להשיג משהו אחר.

בולט ביותר האינטרס הסורי. הוא גלוי לעין, כימעט ללא כל גיסיון להסוותו.

סוריה נמצאת עתה על דרך־המלך להגשמת שאיפת־הדורות: הקמתה של סוריה־רבתי, בכל השטח הנחשב בעיני הסורים כסוריה ההיסטורית.

שטח זה כולל את סוריה עצמה, לבנון, עבר־הירדן וכל ארץ־ישראל המערבית.

בפלישתה ללבנון, מבקשת סוריה להטיל סופית את מרותה על שניים מן השטחים האלה: על לבנון ועל הגדה המערבית של הירדן.

אין סוריה דבקה עוד בשיטות מיושנות. אנשי „סוריה רבתי" מתוחכמים הרבה יותר מאנשי „ארץ־ישראל השלמה". אין הם מבקשים לספח את לבנון לסוריה. די להם בהפיכת לבנון לארץ־גרורה אוטונומית, שתהיה תלוייה לחיים ולמוות בבעלת־חסותה הסורית.

מבן מאליו שכל הסדר־שלום פנים־לבנוני, שיושג תחת כיבוש סורי ועל־פי תכתיב סורי, יהפוך את לבנון לארץ־חסות סורית, בדומה למעמדה של צ'כוסלובקיה כלפי ברית־המועצות.

אכן, קיים דימיון רב בין הפלישה הסובייטית לפראג לבין הפלישה הסורית ללבנון.

אולם זאת תהיה רק תוצאה אחת — וייתכן כי השנייה חשובה יותר.

לבנון היא הטריטוריה היחידה שבה פועל אש"ף כגוף עצמאי, ולמעשה אכסטריטוריאלי. „המדינה בדרך" של הפלסטינים, על מוסדותיה וצבאה, קמה בלבנון. עד להקמת מדינה פלסטינית אמיתית, אין תחליף לבסיס הלבנוני.

הפלישה הסורית ללבנון באה לשים קץ לכסים עצמאי זה. תחת שילטון סורי, יצטרך אש"ף להפוך גרורה סורית. יאסר ערפאת יצטרך להיכנע או להסתלק. חנהגת אש"ף תעבור מידי קבוצתו לידי זוהיר מוחסין, נציג אל־צעאיקה („הרעם"). אירגון זה יבוא במקום פתח, כגוף המרכזי של אש"ף.

כך יסתובב הגלגל לאחור, לימי הראשית של פתח, לפני מילחמת ששת־הימים, כאשר אירגון זה פעל בחסות הסורים, מילא שליחות סורית והיה, למעשה, כלי־שרת בידי המודיעין הסורי.

כל ראשי אש"ף זוכרים תקופה זו בזעם. איש מהם לא התגבר עדיין על שינאתו העזה לסוריה, שנוצרה אז. רבים מהם בילו תקופות ארוכות בבתי־כלא סוריים, ואין הם זוכרים בילוי זה בחיבה.

יאסר ערפאת עצמו הפך המנהיג הבלתי־מעורער של התנועה הפלסטינית מפני שהיא מטיף לפטריוטיזם פלסטיני, הכופר במרות של כל מדינה ערבית שהיא. אנשיו אומרים בפה־מלא שכל מדינה ערבית מוכנה למכור את הפלסטינית לטובת האינטרסים של עצמה, וכי לא תקום מדינה פלסטינית עצמאית אם אש"ף לא יהיה גורם עצמאי.

הדבר בא לידי גילוי חד בהצהרה שמסר סגן מנהיג פתח, המכונה אבו־איאד, (צלח חלף), לפני חודשיים, כאשר קרא לאחדות לאומית פלסטינית: „(אם תושג האחדות) ננקוט עמדה מאוחדת כלפי המדינות הערביות, כדי שלא ננוצל ולא נשמש מסווה. אל ניתן למישטר ערבי כלשהו לנצל אירגון פלסטיני אחד כדי לכסות על מחדליו כלפי המהפכה הפלסטינית כולה... שום מדינה (ערבית) לא תוכל או לחפות על בגידתה, או על עמדה שכמוה כבגידה, על־ידי ניצול אירגון פלסטיני אחד כחיפוי."

במילים פשוטות: אבו־איאד האשים את הסורים בכך שהם בוגדים בשאיפות הפלסטיניות להגדרה עצמית, ומנצלים לשם כך את אירגון אל־צעאיקה.

אם יצליחו הסורים, תהפוך לבנון מדינת־חסות, ותקום מדינת־חסות סורית בגדה המערבית וברצועת־עזה. ירדן תהיה אף היא מדינת־חסות סורית — אם כיחידה אוטונומית, אם כחלק ממדינת־חסות ירדנית־פלסטינית.

כך תקום סוריה־רבתי בכל שיטחה של סוריה ההיסטורית, מיבצר

ישראל — ואין ספק שהמטרה הסורית הבאה תהיה לצרף גם את שיטחה של ישראל לנגוש הסורי.

המישחק האמריקאי

מ דוע תומכים האמריקאים במהלך הסורי בלבנון?

אין שמץ של ספק כי האמריקאים נושאים באחריות רבה לפרוץ מילחמת־האזרחים הלבנונית. המימסד הלבנוני הימני־נוצרי לא היה מעז להתעקש ולבלום כל ניסיון של רפורמה פנימית, לולא הובטחה לו מראש תמיכה אמריקאית בלתי־מוגבלת. האמריקאים חימשו את הפאלאנגות הימניות־הקיצוניות, והעניקו להן כל סעד אפשרי. לא־מכבר טען סוכן של סוכנות־הביון המרכזית של ארצות־הברית, שפרש מאירגונו, כי תחנת הסי־איי־אי באתונה היא המנהלת את מילחמת הפאלאנגות.

מה היה החשבון האמריקאי? קרוב לוודאי שהיה כפול:

- **לתמוך במימסד הפרו־אמריקאי בבירות, ולמנוע את הקמתו של מישטר לבנוני שעשוי היה להתקרב לכבירת־המועצות.**
- **לפגוע באש"ף, כדי לחסלו או לאלצו להתקשר עם ארה"ב.**

חשבון זה השתבש בשטח, כאשר הקואליציה השמאלית־אש"פית החלה מתגברת, אחרי מאבק ממושך ועקוב־מדם. אז הועלתה האפשרות של התערבות סורית.

העיסקה שהציע הנרי קיסינג'ר לסורים היתה פשוטה למדי: הסורים יתרחקו מברית־המועצות ויתקרבו למחנה האמריקאי, כפי שעשו המצרים, ותמורת זאת יעזרו האמריקאים לסורים להשתלט על לבנון ויבטיחו את אי־ההתערבות הישראלית.

עיסקה זו, היא המתבצעת עתה.

סוריה פלשה. האמריקאים תומכים בפלישה זו בגלוי. הם אילצו ו/או שיכנעו את רבין ושות' לתת את ידם למיבצע.

האמריקאים יודעים כי לאחרונה התחוללה גם הפיכה שקטה בתוך סוריה עצמה. חאפז אל־אסד מטפח את היוזמה הפרטית, ושם את הדגש על המעמד הביורוקרטי־הבורגני החדש, שהתגבש תחת מעטה מיפלגת־הבעת הסורית. בצורה זהירה יותר, הוא הולך בארחו כיוון שבו צעד לפניו עמיתו־יריבו, אנוואר אל־סאדאת. שמועות בדמשק אומרות, כי בחודשים האחרונים נעצרו שם עשרות מנהיגים קומוניסטיים.

סוריה־דרכתי פרו־אמריקאית, בעלת מישטר פנימי, ימני, היא חזון קיסם להנרי קיסינג'ר, כי פירושה — הוצאת הסובייטים מן המזרח הערבי.

המישחק הסובייטי

א ם כן, מדוע משתפים הסובייטים פעולה עם קונויה המכוונת נגדם?

התשובה הסבירה ביותר היא: מפני שאין להם ברירה.

הרוסים הם ריאליסטים. הם מתחשבים בכוחות קיימים גם בשעה שהם משתדלים להפוך כוחות אלה.

אם יתנגדו הסובייטים עתה בגלוי לפלישה הסורית, הם עלולים לדחוף את דמשק לזרועות האמריקאים במהירות רבה, כפי שקרה בקאהיר.

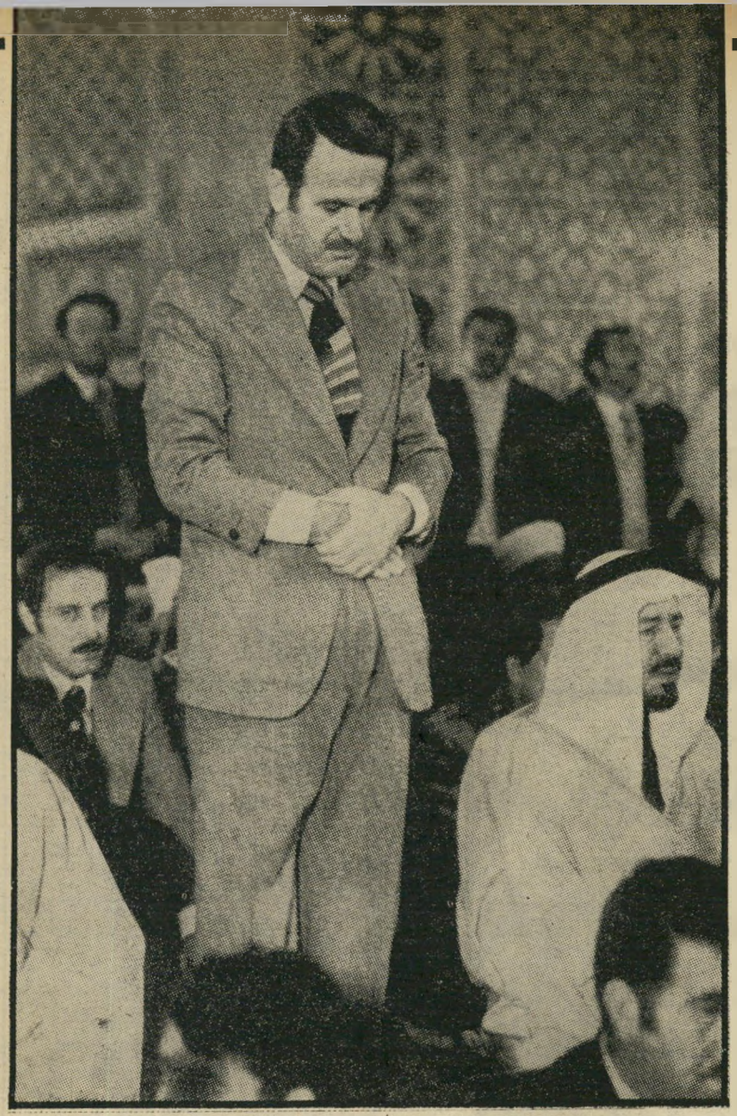
תחת זאת, מנהלים הסובייטים מישחק זהיר וסבלני. למישחק זה יש שתי זרועות:

- **מצד אחד משתדלים הסובייטים להגביל ככל האפשר את הקרע הסורי־סובייטי, ולפיים את אל־אסד.**
- **מצד שני מחכים הסובייטים להפיכה סורית חדשה, שתפיל את אל־אסד.**

הרוסים יודעים כי צעדיו של אל־אסד, המתפרשים על־ידי רבים כבגידה במהפכה הסורית ובתנועה הפלסטינית, מוכרחים לעורר התנגדות עזה בצמרת מיפלגת אל־בעת והצבא הסורי. בעיני קצין סורי תמים, שחונך במשך שנים ברוח האידיאולוגיה הבעתית, שליחותו הנוכחית בלבנון בוודאי מביכה: הוא לוחם נגד מי שהיו עד כה בעלי־בריתו הנערצים, ותוא פועל בתמיכת „האימפריאליזם והריאקציה הערבית", בהסכמת „הציונים הגזעניים". יש מי שמזכירים לו זאת מדי־יום, מעל גלי האתר.



מוסרמים נכנעים לפאלאנגות בבירות
היכן הקו האדום?



האפז אל־אסד מתפייד
אור ירוק מישראל

בינתיים משתפים הסובייטים פעולה, בעיקבורחם, עם הכוח המנסה לחסל את אש"ף ואת השמאל הלבנוני.

המישחק הירדני

ג ם המלך חוסיין עוקב אחר המאורעות, מן הסתם ברגשות מעורבים מאד. בחודשים האחרונים שיחק המלך מישחק נועז אך מסוכן מאד. הוא קיבל על עצמו את חסות הסורים, תמורת הבטחת קיומו על־ידי הסורים.

עתה מתברר כי היתה לעיסקה זו השלכה נוספת: חיסול אש"ף ככוח עצמאי, והפיכתו לכלי־שרת סורי.

אין ספק כי במשך שנים ארוכות סבל חוסיין ממצבו, מבחינה מדינית ורוחנית כאחת. מבחינה מדינית, היה מבודד בעולם הערבי כימעט לחלוטין. כבן מישפחת הגביא, ודאי כאבו לו ההתקפות הבלתי־פוסקות עליו כעל סוכן הציונים, משרת האימפריאליסטים ואוייב הלאומיות הערבית. כאשר עשה אנוואר אל־סאדאת הסכם־ביניים עם ישראל, מבלי לעמוד על החזרת שטח כלשהו לירדן, הוגדשה הסאה.

הצטרפותו של חוסיין לגוש הסורי פרצה את טבעת־הכיתור שסגרה על המלך. אומנם, עצמאותו נפגעה, והוא הפך בן־חסות, זוהי פגיעה בגאוותו, אך היתרונות בולטים לעין: מעמדו הובטח על־ידי השכנה הגדולה מצפון, הוא קיבל הכשר מחודש כמנהיג לאומי ערבי, והוא נפטר מן האיום המתמיד של אש"ף על מלכתו.

ייתכן שזהו מישחק קצר־רואי. לא ברור אם הסורים הבטיחו לחוסיין שהגדה המערבית תחזור אליו, במיסגרת מדינה ירדנית־פלסטינית בחסות סורית. ייתכן שתקום בגדה מדינה פלסטינית נפרדת, שבה ימשלו סוכנים סוריים — ואז ימצא המלך את עצמו בצבת בין סוריה למדינת־חסות סורית. יתר־על־כן, אין ספק כי בכל מילחמה עתידית נגד ישראל, תהיה ירדן משולבת בהגנת הסורית — עם כל הסכנות הכרוכות בכך.

אך בסך־הכל עשה המלך עסק טוב, לפחות לפי־שעה. הוא קנה את עולמו — לזמן־מה לפחות. ובשביל מלך חיושב על כסא כי־כך מעורער, גם זמן־מה הוא זמן רב.

המישחק הישראלי

מ כל המישחקים האלה, המישחק הישראלי נראה קצר־רואי ביותר — קצר־רואי עד כדי איוולת.

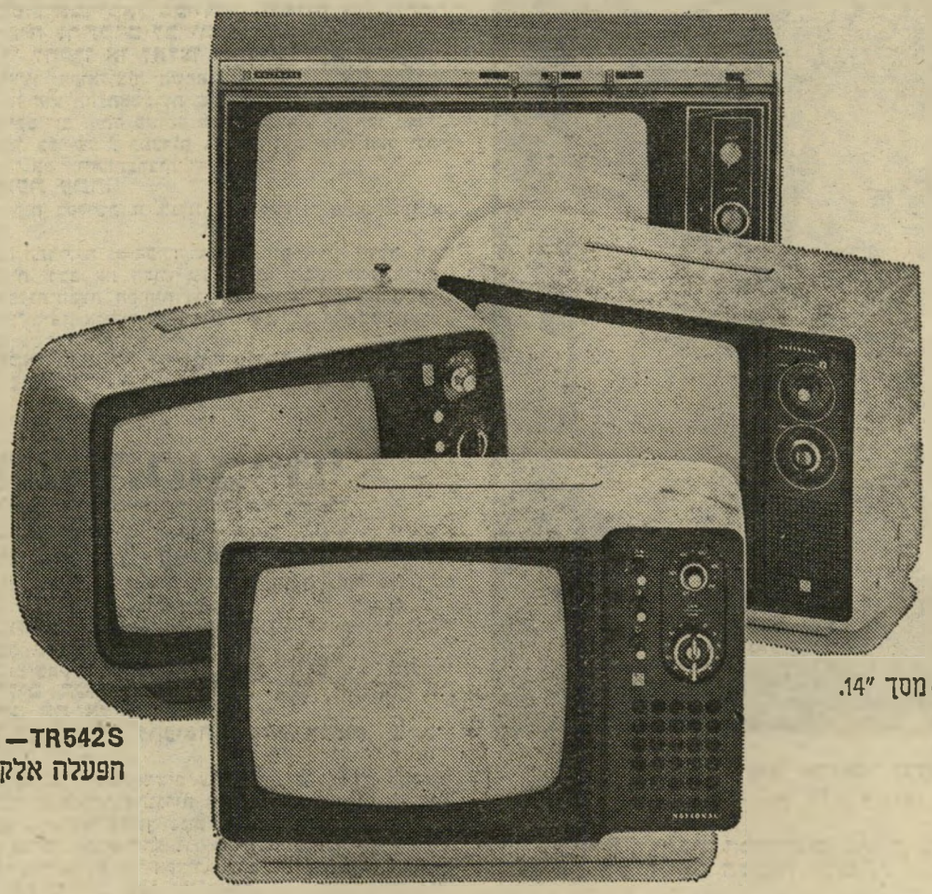
אימרה עתיקה אומרת: „האוייב של אויבי הוא ידידי!" אבל זוהי אמת עד־תנאי. יכול להיות שהאוייב של אויבי מסוכן יותר מאויבי עצמו — ואז דווקא אויבי צריך להפוך ידידי.

המדיניות הנוכחית של ממשלת ישראל — אם אינה בבחינת כניעה פשוטה לתכתיב אמריקאי — מבוססת על ההנחה כי אש"ף הוא האוייב העיקרי של ישראל. מי שלוחם באש"ף הינו, על כן, בעל־ברית־בפועל, ויש לשתף עימו פעולה.

אולם בין סוריה לישראל אין ברית. שום הסדר ישראלי־סורי, הפותר את הבעיות היסודיות, אינו נראה אף באופק. ישראל לא הציעה לסוריה את החזרת רמת־הגולן — דבר שבילעדיו אין אף לחלום על רגיעה בין שתי המדינות. להיפך, ממשלת רבין ממשיכה להתנחל ברמה — ביודעה שכל התנחלות היא פרובוקציה נוספת כלפי סוריה, הרואה ברמה חלק מן המולדת הסורית הקדושה, פרבר של דמשק.

(המשך בעמוד 22)

TR239EU— מסך גדול "20.



TR714ES— מסך "14.

TR542S— מסך "12.
הפעלה אלקטרונית (SENSOR).

TR562ES— מסך "12. נבחר ע"י הירחון
הבריטי לצרכנות "וויטש", כ"הקניה הטובה ביותר".

National

בנשיונל אנו מציעים לך מבחר של 4 טלוויזיות בגדלים של "12, "14, ו-"20.
כל מה שאנו משקיעים בטלוויזיה הגדולה, אנו משקיעים גם בקטנה ואף יותר מכך.
הלא אלה הם מסוג הדברים, שאתה מצפה להם מנשיונל ומובטח לך שלא תתאכזב.
בכל הטלוויזיות תמצא את אותו צליל בהיר וצלול המופיע עם לחיצת הכפתור והמתאם עצמו אוטומטית כשאתה משנה ערוצים או מעביר את המכשיר ממקום למקום. כל הטלוויזיות ניידות ומופעלות הן ע"י סוללות נטענות (בתוספת מתקן מיוחד במחיר סביר) והן ע"י זרם החשמל, או בחיבור למכונית (שקע המצית).
אמנם המכשירים ניידים, אך לא כן התמונה המופיעה על המסך – זהו התכנון של כל טלוויזיות נשיונל – התמונה "מחוזקת" למסך כבחוטי פלדה. בכל הטלוויזיות, תמצא בקרה אוטומטית המכוונת את הגלים למישור הנכון ומונעת ממך כוונים מיותרים.

אם בחרת בטלוויזיה הקטנה שלנו, כדאי שתדע – אינך לוקח את הביתה פחות ידע, אלא רק פחות מסך.
להשיג בכל חנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה, אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

אתה והלירה



מיבצע שחור־לבן

הדברים שנאמרו בארץ בשנתיים האחרונות, כי בלי חיסול ההון השחור לא תיתכן הבראה כלכלית של המדינה, הגיעו אפילו אל ראש־הממשלה והתקבלו על דעתו. כאשר העיקרון הפך מוסכמה, מתברר כי מינהל־הכנסות־המדינה טוען, שבגלל מחסור בכוח־אדם אינו יכול לבצע



משה נוידרפר
שחור או לבן

את החוק, ולחייב את כל החייבים בכך לנהל ספרים כחוק ולדווח על הכנסותיהם.

מינהל־הכנסות־המדינה אינו יכול לגייס עובדים נוספים בגלל תנאי־השכר העלובים שהוא מציע, וכך נמצא האוצר במעין מילכוד 22.

והרי הצעה למשה נוידרפר, האחראי על מינהל־הכנסות־המדינה, שתהפוך את כל אזרחי המדינה לעובדיו, ושתאפשר לו להביא תוך שנתיים כמעט כל אדם ל־רישום של הכנסותיו.

אחד המקורות של ההון השחור, שאין לאוצר כל ידיעה עליו, הוא המחזור של השירותים האישיים. בניגוד לתשלומים של מוסדות, שאותם ניתן לחייב לקבל קבלה על כל תשלום, קיים מחזור של מיליארדים רבים של מה שקרוי „תשלומים אישיים.” אזרח מזמין עבודה או שרות, בין אם זה שרברב, רופא־שיניים או סבל. לרוב הוא משלם לאיש במזומן וללא קבלה, וכל הפעולה הזאת היא מחוץ למערכת המיסוי.

מוצע לאוצר להכריז על מיבצע, שיי־קרא „שחור־לבן”, כדוגמת המיבצע של התעשיינים הקרוי — „כחול־לבן” וה־מכוון להגנה על תוצרת הארץ. מיבצע שחור־לבן תכליתו מילחמה בהון השחור והלבנתו.

עיקר המיבצע: האוצר יכיר בהוצאות האישיות למיניהן של האזרחים כהוצאות, שחלק מהן יהווה הוצאה מוכרת, שניתן לנכותה מן ההכנסות. לדוגמה: יוחלט כי עשרים אחוזים מכלל ההוצאות האישיות יהיו הוצאות מוכרות. הדבר יביא לכך שכל אדם ידרוש קבלה על כל תשלום שהוא משלם, כדי להגיש את הקבלות בסוף השנה לפקיד־השומה, ולקבל זיכוי לפי מה שנקבע. דבר זה יביא לאוצר, בבת־אחת, מערכת ענקית של מידע על תשלומים ומקבליהם, יכניס את כל המיגזר של העצמאיים למיניהם, שאינם קיימים לגבי האוצר, לרשת מס־ההכנסה והמס־העקיף.

אגב, הליכה בכיוון זה קיימת כבר בסעיף 44 לפקודת־מס־ההכנסה החדשה, הנותנת זיכוי של 35—25 אחוזים מס־הוצאות רפואיות כנגד קבלות.

מיבצע זה גם יציל את חוק מס־הערך־המוסף. עתה אין לאוצר כוח האדם הדרוש לעיקוב אחר ביצוע החוק. „מיבצע שחור־לבן” יהפוך את כל האזרחים לעובדי מס־ערך־מוסף, ויבטיח את הצלחתו.

העיריה ופינוי מיבנים

כאשר הודיע ראש עיריית תל־אביב על גילוי ה„מסית” במחומות בשכונת עזרא, ונקב בשמו של סוחר־הקרקעות **שלמה מערבי**, הופתעו רבים מזריזות עבודת־הבלשות של העירייה. תוך שעות ספורות זיהתה העירייה את האיש שהסית להתנגדות, נפצע במחומות, וכבר ביררה שהוא סוחר־קרקעות שרכש עשרות דונמים באתר המחומות, ורצונו לקבל דמי־פינוי גבוהים מן העירייה.

אך ראש־העירייה, **שלמה** („צ'יצ'”) **להט**, שכח לספר כי שלמה מערבי מוסק על־ידי מחלקת־הנכסים של העירייה עצמה זה שנים רבות. הפרוטוקולים של הוועדה, שפורסמו בשעתו במדור זה, מספרים כי מדי־פעם הוא מנהל משא־ומתן בשם העירייה על פינוי מישפחה מבית שהעירייה רוצה לפנותו, מקבל כשכר־טירחה מן העירייה שני אחוזים מסך הפיצוי שהיא משלמת.

עתה מתברר התמונה הבאה: העירייה מבקשת ממערבי להשיג הסכם לפינוי מישפחה כלשהי, ורוצה כמובן שהוא יגיע למחיר נמוך ככל האפשר. אולם מערבי הוא גם מי שמעוניין בהעלאת דמי־הפינוי, כי הוא בעל השטחים המפונים. יתירה מזאת: כאיש־סודה של העירייה, הוא יודע אילו שטחים רוצה העירייה לפנות, וביכולתו לדאוג לאיכלוסם ולבנות עליהם מיבנים שעליהם יחיה צורך לשלם פיצוי.

מעשה־חלם!

פלד ו־וולפסון בכנסת

הכתבה ב„העולם הזה” (2021) שגילתה כי דויד פלד נתן פטור ממיסים לאייזיק וולפסון בניגוד לחוק, וקיבל ממנו דירות־פאר בחצי־חינם, הגיעה אל הכנסת. ח"כ **בועז מואב** הגיש שאילתה לשר־האוצר, וביקש לדעת אם העובדות בכתבה האמורה, נכונות ואם אין בהן חשד של עבירות על קבלת ומתן שוחד.

כן שאל אם חקרה המישטרה עובדות אלה. ובכמה מקרים אושר על־ידי הנהלת המכס פטור לעולים, גם כחלוף שלוש שנים מעלייתם ארצה.

שאולי ברודוס

באוגוסט תיפתח באי רודוס המיסעדה החדשה של **רפי שאולי**, שהיא חלק מתישלובת תיירותית שתכלול גם מלון בן 25 חדרים. המיסעדה היא על שפת הים, במרכז שדרת הדקלים, מול המיצפה הימי. בשיפוצים השונים הושקעו כחצי מיליון לירות, על־ידי קבוצה קנדית בראשות **ג'ון ליבו**, בעל־מניות ראשי במיפעלי־הצמיגים „אליאנס”.

הכוונה היא להטיס, לאחר־מכן, את המיסעדה וחמלון — ואולי גם את כפר־נופש שיוקם ליד המקום — קבוצות של תיירים מקנדה ומישראל.

עצה למושקיע בצמודים

אם אתה מושקע בצמודים, ועשית רווחים יפים כאשר שמעת בקול מדור זה וקנית אותם בשפל האחרון, הגיע הזמן לחשוב על יציאה שקטה. הכוונה היא, שלקראת אוקטובר לא תהיה מושקע בצמודים.

הסיבה לכך היא שבחודש זה צפויים שינויים באישים הקובעים בכלכלה הישראלית. נגיד „בנק ישראל” מתחלף, וקיים סיכוי טוב שגם שר־האוצר הנוכחי יפרוש מתפקידו, ויילך להיות מזכיר מיפלגת־העבודה ושר־בלי־תיק. שניהם הם התומכים הגדולים של שיטת־הצמודים הנוכחית. כל שינוי במעמדם יכול לגרום לשינוי המדיניות הממשלתית כלפי הצמודים.

אם יתמנה **יעקב לווינסון** כשר־האוצר, ודאי יבטל את שיטת ההצמדה.

כך או כך, כדאי לא להיות מושקע בנייר זה לקראת אוקטובר, ומומלץ לעבור לתוכניות־החיסכון השונות של הבנקים, המבטיחות תנאים דומים.

היהלומנים ינהלו ספרים

„היהלומנים מסכימים לנהל ספרים לפי דרישות הרפורמה,” אמר נשיא היהלומנים **משה שניצר**.

הוויכוח בינם לבין מינהל־הכנסות־המדינה הוא על תביעתם, כי ניהול הספרים יהיה כך כאשר המטבע שבו ינוהלו יהיה הדולר, ולא הלירה הישראלית. שניצר טוען, כי לבד מדרישה זו אין כל חילוקי־דיעות בין שני הגופים. המשא־והמתן על השומות לשנים שלפני הרפורמה הופסק לחודשיים, בגלל נסיעתו של סגן־נציב מס־ההכנסה, האחראי על כך, לחו"ל.

בשיחה לא־רישמית דחה **אביטל דובנוב**, המישנה לנציב מס־ההכנסה, את הדרישה לנוהל בדולרים. הוא טען כי החוק מחייב ניהול בלירות, ולא במטבע זר, ואם יתנו ליהלומנים את מבוקשם, יבואו ענפי־ייצוא אחרים וידרשו אותו הדבר.

דרישת היהלומנים מנומקת בכך שכל עיסקיהם נעשים בדולרים, ולא בלירות. הרישום בלירות מחייב אותם לשלם הפרשים, בכל פעם שחל שינוי בשער־הלירה, וכן לשלם מיסי־מלאי שונים ומיסי ריווחי־הון.

היחלומנים הסכימו לנהל ספרים כאשר האוצר הסכים, מצידו, שלא לבדוק את הצהרות־ההון שיוגשו עם הרישום ומקור ההון, אלא לקבלן כמות־שהן.

רותם מונ"ל „נייר חדרה”

שמואל רותם ייבחר כמנכ"ל „מיפעלי נייר חדרה” בישיבת מועצת־המנהלים של החברה, שתתקיים השבוע בניו־יורק. כל חברי מועצת־המנהלים, וכן שלושה עובדים בכירים, יטוסו לניו־יורק לקיים את הישיבה שם, כיוון שיושב־ראש מועצת־המנהלים, **ג'ו מייזר**, אינו יכול לעזוב את ניו־יורק מסיבות בריאותיות.

בחירתו של רותם היא פרי לחץ של שלושת הבנקים הגדולים, הנושים במיפעל בסכומים גדולים. **אסטוריה מאייר**, ששלט בחברה באמצעות **יששכר חיימוביץ** המנוח, רצה שקרוב־מישפחה שלו יתמנה כמנכ"ל, אולם בגלל מעמדו הכלכלי הרופף באיטליה ירדה השפעתו.

בישיבה בניו־יורק ייבחר גם יושב־ראש מועצת־המנהלים החדש, שיהיה, כפי הנראה, מועמד שיוצע על־ידי „בנק לאומי” ויהיה אחד ממנהלי הבנק.

„הארץ” וארצי

ביום השישי האחרון הביא „הארץ” ידיעה בולטת בעמודו הראשון, שסיפרה כי מישרד־הפנים מציע לעיריות תקציב, בתנאי שיינתן למוסדות־דת. הידיעה סיפרה על גבורתו של **יצחק ארצי**, נציג ל"ע בעירייה, שגילה את הפרשה כביכול, לפני כחודש, אחרי שקראע על כך בפרוטוקול ועדת־הכספים של העירייה.

קוראי „העולם הזה” ודאי זוכרים, כי לפני שישה שבועות הופיעה הפרשה כולה בהבלטה רבה („העולם הזה” 2017), עם תצלום של פרוטוקול ועדת־הכספים המאשר את העיסקה. נציג ל"ע בוועדה לא התנגד לעיסקה. ארצי לא גילה את הפרשה מקריאה בפרוטוקול הוועדה, שחולק לעירייה זמן רב לפני הפיסום כאן. הוא פשוט קרא על כך במדור זה, ואז נקט את היוזמה הברוכה למניעת העיסקות.

די מוזר הוא להציג לפני קוראי „הארץ” את הפרשה כגילוי חדש, ולפאר את ארצי.

„ציון” נגד „ציון”

במשך כל השנים פעלה מיסעדת־חדגים בפינת הרחובות הירקון—יורדי־הסירה, בשקט. עד שהחלה מפרסמת מודעות בעיתונים תחת השם „ציון”.

כאן התעוררה המיסעדה הידועה מכרם־התימנים, „ציון,” הרואה בכך גניבת שם, ומאיימת במישפטים נגד המפרסמים.

בעל „ציון” הצפונית, ציון כהן, טוען כי שמו בישראל ציון, ומשום כך הוא רשאי לקרוא למיסעדה שלו בשם זה.



ציון צפון
ספציאליסט



ציון דרום
אקסקלוסיב

מכתבים

פסטיבל רבין

עם כל ההערכה המיקצועית על זרי־זוהכם בפירסום כתבה מצולמת על קבלת־הפנים שנערכה לרגל הוצאתו לאור של ספרי ספיר (העולם הזה 2022), אני סבור שהחטאתם הפעם את המטרה וגרמתם עוול לשורה של אישים בעלי־שם (ומישקל).

(1) איש לא יחשוד בי שאני שייך ל„מימסד החדש" של ראש הממשלה יצחק רבין, ושנתתי את ידי לעריכת פסטיבל נוסף — כדרכם בהשתתפותו. ראש־הממשלה לא הוזמן כדי לקשט את האירוע, אלא בגלל הקשר שלו לספיר המנוח. בעצמכם כתבתם באותה כתבה ש־„רבין חייב לספיר את תפקידו".

(2) מאות הקרואים היו קשורים במישרין או בעקיפין לספיר (חלקם הגדול רואיינו על־ידי במיסגרת איסוף חומר לספר, אחרים נימנו על מקורביו). איני מבין מדוע אתם משבצים אותם באורח אוטומטי ב„מימסד החדש" וב„פסטיבלים של רבין" רק משום ששבוע קודם לכן



אריה אבנרי ורבין
למי הפתרון?

ערך במיקרה ראש־הממשלה טקס נשואין לבנו.

(3) המארחת בקבלת־הפנים היתה הוצאת הספרים פלג, ולא עבדכם הנאמן. אילו הייתי חפץ באמת ובתמים לערוך פסטיבל, אני מאמין שאיצטדיון בלומפילד היה צר מלהכיל את כל הבאים.

(4) איש העסקים הצרפתי סמואל פלטו הוזמן כאחד מהמרואיינים לספר. באורח מיקרי הציגו ראש עיריית תל־אביב שלמה להט — המקיים עימו קשרים מוניציפליים — בפני ראש־הממשלה. עד כמה שידוע לי, הוזמן מוטי פרידמן לטקס הנשואין הנ"ל בגלל היותו שכן ותיק של הרביניים.

מהי ההקבלה בין שני המיקרים ומדוע הענקתם לצילום את הכותרת „חברים חדשים"? — להעולם הזה פתרונים.

אריה אבנרי, תל־אביב

ידיעה של אש"ף

בוודאי יעניין את קוראי העולם הזה לדעת שהרדיו של אש"ף מסר בהרחבה, כידיעה חשובה, כי אורי אבנרי פנה לראש־הממשלה, יצחק רבין, ותבע להקים ועדת־חקירה לבדיקת אירועי יום־האדמה. שמעתי את הידיעה במו אוזני.

מסתבר שיש הד לדברים.

משה אמר, ירושלים

מיהן הסיעות הקטנות

בדיאגרמה שלכם, שבאה לתאר דגם אפשרי של הכנסת התשיעית (העולם הזה 2022) הגעתם לשיא של תיחכום.

הקצבתם שני מנדטים ל„סיעות קטנות", מבלי לפרט לאילו סיעות הכוונה — וזאת, אחרי שהבעתם בכתבה עצמה את הדיעה שייגאל ידין יחסל את סיעת ר"צ וימנע סיעה של „שינוי".

האם אפשר להבין מזה שתנועת העולם הזה תתייצב לבחירות הבאות?

אליעזר שפירא, רמת־גן

● ייתכן.

usa

hilton

$30 ליחיד $35 לזוג
כולל כל המסים המקומיים.
בכל מלונות הילטון
בארה"ב, פרט ל־7 הילטונים
דלקמן:

hilton

$38 ליחיד $42 לזוג
כולל כל המסים, במלונות
וולדורף אסטוריה, הילטון
ניו יורק, הילטון פילדלפיה,
הילטון לאס וגאס, הילטון
סאן פרנציסקו, קונה הילטון
והוויאן וילג' בהוואי.

quality inn

רשת של 250 בתי מלון
בארה"ב וקנדה.
$24.50 לחדר, כולל כל
המסים המקומיים.

sheraton

רשת מלונות „שרתון"
בארה"ב וקנדה
החל מ־$20.25 ליחיד
ו־$27 לזוג כולל כל
המסים המקומיים.
מהם תוכל לשלם 20%
בלירות ישראליות.

שאל את סוכן הנסיעות שלך על המחירים המיוחדים של „קשת", הוא יזמין עבורך חדר בכל מלון שתבחר בארה"ב ובקנדה או יסדיר עבורך שובר פתוח ללא הזמנה מראש, כרצונך.

סיטונאי תיירות







האשה: „לא יתכן שהתאבד!"

ה קצין במדי־הצבא החל משתעשע עם התינוק, שאותו החזיקה בזרועותיה האשה הצעירה שישבה מולו לחקירה. סרן מוריס הושיט את ידו, ליטף את פניו של התינוק ואמר בחיוך: „באמת, חבל על הילד הזה." זרדיע אל־חואג'ה הנפחדת חיבקה את התינוק בשתי ידיה ואימצה אותו אל ליבה, שניבא לה רעות. „על מה אתה מדבר?" שאלה את הקצין. „מה אתה רוצה מהילד?"

הקצין התעלם מדבריה, המשיך ללטף את הילד שבזרועותיה. „חבל עליו," אמר בחיוך צופן־סוד. „חבל שהוא יישאר בלי אבא."

האשה משכה את הילד הצידה בתנועה חדה, והרחיקה אותו מטווח ידיו של הקצין. „אני לא יודעת איפה בעלי! אני לא יודעת!" קראה. „מה אתה רוצה מחיי?" „ספרי לי," דחק בה סרן מוריס, „איפה גרתם ביריחו? באיזו כתובת?"

„היינו ביריחו רק חודש ימים, ואני לא יצאתי מהבית," השיבה האשה הצעירה. „אני באמת לא יודעת!"

הקצין שיחרר את האשה. היא קמה ויצאה למיסדרון, שם עמדו והמתינו לתורם לחקירה האח אחמד ואמו של מחמוד יוסוף חואג'ה, בעלה של זרדיע, שאותו חיפשו כוחות־הביטחון. תיאור הפרשה שהתחוללה במישרדו של סרן מוריס בא מפיו של האח אחמד אל־חואג'ה. צוות העולם הזה שוחח איתו בשבת האחרונה בכפר נעלין, השוכן לא הרחק מרמאללה, והמוקף שטחים נרחבים של סלעים אפורים ומדכאים. נעלין דומה בכל לכפרים האי־טלקיים מתקופת הסרט הניאו־ריאליסטי, הרחוקים מן הערים ומהציוויליזציה.

העוני בנעלין מדכדך. הבתים קודרים. התושבים נוסעים להרוויח את לחמם בבתי־חרושת בערים בישראל, בייחוד בתל־אביב. כשביקש הצוות לשוחח, ברחובו הראשי של הכפר, עם קבוצת תושבים מנעלין, על נסיבות מותו של מוחמד יוסוף אל־חואג'ה, התפזרו אלה מייד. עיניהם היו מלאות פחד.

רק בתוך בית סגור, בין ארבעה קירות, הותרו הלשונות. תושביו הערביים של הכפר נעלין חוששים ממלשינים. אלה קיימים גם בכפר הנידח הזה. המלשינים המקומיים מדווחים לכוחות־הביטחון מי בא לכפר ועם מי הוא נפגש שם. תושבי נעלין אוטמים את הדלתות והחלונות בבתיהם, ורק אז הם מעזים לדבר.

מאת
מרסל זוהר

יוסוף על הכוונת

ה מירדף אחר מוחמד יוסוף אל־חואג'ה החל ב־26 בחודש מאי. בחצות הלילה, הזמין המושל הצבאי של רמאללה שישה נהגים מנעלין לבוא אליו. בין הנהגים היה גם אחמד, אחיו של יוסוף. השישה נחקרו אודות מקום־הימצאו של יוסוף. המושל הורה להביא לפניו גם את האם וגם את אשתו של יוסוף, שהגיעה לכפר עם תינוקה כדי לבקר אצל הוריה.

לחקירה זו לא היו כל תוצאות, אך המושל לא ויתר. למחרת היום הוזמנו שוב האח, האם והאשה אל הקצינים, לחקירה נוספת. גם המוכתר הובא.

סיפר אחמד: „אותי חקר סרן מוריס. הוא לקח ממני את רישיון־הנהיגה שלי. אני מפרנס את המישפחה, עובד כנהג־משאית. הקצין לקח ממני גם את תעודת־הזהות שלי. הוא אמר לי: ‚אני לא רוצה שתעבוד. אני אפריע לך! אם תגיד לי איפה אחיך, אתן לך מייד לעבוד. מייד תקבל את רישיון־הנהיגה שלך.'

„אמרתי לו שאני לא יודע שום דבר. ב־27 וב־28 במאי שוב לקחו אותנו לחקירה. אחרי שהקצין אמר לאשתו של יוסוף שחבל על הילד, שיישאר בלי אבא, הוא החזיר לי את רישיון־הנהיגה. התחלתי שוב לעבוד. עבר עוד יום, אבל לא שמענו דבר על יוסוף. היינו מודאגים מאד. זו לא היתה הפעם הראשונה שהקציניים הישראליים באו הביתה לחפש את אחי.

„אנחנו שמונה אחים ואחיות בבית. יוסוף למד שלוש שנים את הקוראן באל־אקצה. זה היה אחרי 1967. מאוחר יותר, נתנו לו להיות מורה במיסגד. לראשונה עצרו את יוסוף בשנת 1969. הוא נידון לחמש שנים מאסר על פעילות חבלנית, אבל אבא שלנו הלך למושל ושיכנע אותו להוריד את המאסר לשלוש שנים. השופט היה מרוגז. המישפט התנהל ביום שבו נודע על טביעתה של האונייה אילת.

„יוסוף ישב בבתי־סוהר ברמאללה, ברמלה ובשכם. כשחזר, סיפר שקיבל מכות באשכים, וגילה גם שהחוקרים והסוהרים בעטו בביטנו ונתנו מכות של זרם חשמלי. יוסוף התלונן בכלא על כאבים חזקים בביטנו, והוא נותח באסף הרופא. במשך תקופה מסויימת עבד כפועל בבית־החרושת אלסקה ברמאללה, ואחר־כך עבר לעבוד במיפעל אלקטרה, ליד אזור. אבל הוא לא עמד במאמץ שנדרש ממנו. הוא חזר הביתה, המשיך ללמד באל־אקצה ונכנס לשותפות עם אחד, בחנות־ספרים ברמאללה."

משך שבוע ימים חיפשו כוחות־הביטחון אחר יוסוף אל־חואג'ה. המימשל הצבאי ערך בגדה מעצרי־מנע מראש, לרגל החמישה ביוני, ובין האנשים שעל הכוונת היה גם יוסוף.

באחד ביוני, חזר אחמד לביתו, אחרי שסיים את עבודתו. כך נודע לו שהמושל הצבאי של רמאללה הזמין אליו את המוכתר ואת דודו של יוסוף.

„הם רצחו אותו!"

„כ פעמו ברמאללה עם פחד בלב," סיפר אחמד. סגן־המושל אמר שהם עצרו את יוסוף בלילה הקודם, בשעה אחת־עשרה, באל־בירה. לקחו אותו לחקירה, ואחרי שלוש שעות נתנו לו ללכת לישון בתא. בשבע וחצי בבוקר שוב לקחו אותו לחקירה. יוסוף, כך סיפר הקצין, ביקש ללכת לנוחיות. ידיו היו קשורות. הוא לא חזר משם, ואחרי 14 דקות הלך החוקר לחפש אותו. מצאו אותו מת. הקצין סיפר שהוא תלה את עצמו בעזרת צינור־גומי שמשתמשים בו לשטיפת הריצפה. יוסוף קשר את הצינור על החלון, והעביר את הקצה השני של הצינור סביב צווארו. „כך מצאנו אותו," סיפר הקצין.

אחמד ביקש לראות את המקום שבו מצאו את אחיו מת. הוא ביקש לקבל תחיכה מהצינור. לא אישרו את בקשותיו.

דובר צה"ל מסר הודעה לפירסום: „גופתו של מוחמד יוסוף אל־חואג'ה, עציר ביטחוני, תושב הכפר נעלין בנגפת חברון, נמצאה תלויה בחדר־השירותים של בית־הכלא ברמאללה. רופא מקומי קבע שלא נמצאו בגופה סימני אלימות. האיש היה חשוד בביצוע מעשי־חבלה באזור ירושלים."

„הלכתי אל עוזרו של סגן־המושל," סיפר אחמד. „דיברתי עם קצין צה"ל בשם רוני. אמרתי לו ששמעתי שבישראל יש דמוקרטיה. ביקשתי שיתנו לנו להזמין לבדיקה רופא של הצלב־האדום. הקצין דחה אותי, הוא אמר לי: ‚הדמוקרטיה היא בתל־אביב. בשביל רמאללה יש מימשל צבאי.'

„לא ייתכן שאחי התאבד! רצחו אותו! זה מה שאמרתי לקצין. יוסוף היה איש דתי. הוא לימד את הקוראן. גבר כזה לא מתאבד. הוא יודע שאדם כמוהו הולך לגיהינום אם הוא תולה את עצמו. הם רצחו אותו בגלל שכעסו עליו שנעלם.

„הקצין ברמאללה הזהיר אותי, שאם מישהו בכפר יספר לעיתונאים על המיקרה, יקברו את יוסוף בבית־הקברות למחבלים ביריחו, ולא יתנו להשתתף בהלווייה ליותר מארבעה אנשים. לי אמר הקצין, שלא יתן לי מנוחה עד שלא אברח לירדן. אבל אני לא מפחד."

בבית קטן בכפר ממתינה עתה האלמנה, זרדיע חואג'ה ההרה, ללידתו של תינוקה השני, בעוד כחמישה חודשים. בבית אחר, סמוך, שוכבת על הריצפה חלימה, אמו של יוסוף. „הוא לא התאבד! הוא היה קדוש!" זועקת האם. „יוסוף — הרגו אותך!"

הגיב השבוע קצין בכיר בצה"ל על הפרשה: „זאת לא הפעם הראשונה שאסיר מתאבד בכלא. גם בכלא מגידו התאבדו שני חיילים. זה עניין ברור."



האמנם תלה מוחמד את עצמו?

האם: „הוא היה איש הקוראן!"

(המשך מעמוד 17)

סוריה, מצידה, לא נטשה את מקומה כמדינה האנטי־ישראלית הרדיקאלית ביותר בקרב „מדינות העימות".

לא יכול להיות שמץ של ספק בכך שכל רעיון סוריה־רבתי מכוון בראש־ובראשונה נגד ישראל, וכי גזירת־הכותרת המיועדת לה היא חיסול ישראל.

יש כאן סתירה מהותית, האופיינית לכל מעשיה של ממשלת רבין בזירה הערבית. הממשלה עושה, בעת ובעונה אחת, דבר והיפוכו. או, במילים אחרות, בעומדה לפני הברירה בין שתי אפשרויות, היא פוסלת את שתיהן. במיקרה זה:

● יצחק רבין הכריז, בשעתו, שהוא חותם על הסכם־הביניים עם מצריים כדי לבודד את סוריה.

● אחרי חתימת הסכם־הביניים עם מצריים, הוא סירב לחתום על הסכם עם סוריה, שהיה מחייב נסיגה משמעותית ברמת־הגולן, ובכך בודד את מצריים בעולם הערבי.

● **עכשיו מאפשר יצחק רבין לאותה סוריה לצבור כוח חסרי תקדים — כוח שבלי כל ספק יופנה בבוא העת נגד ישראל.**

מה גורם להסתבכות בלתי־הגיונית כזאת של אדם המתואר, בדרך־כלל, כ„בעל מוח אנאליטי"?

פלסטין או סוריה־רבתי

את יצחק רבין ואת ממשלתו מנחה שיקול יסודי, שמקורו במדיניות־הפנים הישראלית:

לדחות ככל האפשר את הרגע שבו יהיה צורך להחזיר את הגדה המערבית.

כל ויתור על שטחים בגדה יפיל את הממשלה ויטיל את המדינה לתוך משבר פנימי חמור. משום כך יש, לדעת רבין, לדחות את הרגע הזה בכל מחיר.

הגורם הדוחף ביותר להכרעה על גורל הגדה הוא אש"ף. כאשר הודיע אש"ף לכל המעוניין, בצורה בלתי־רישמית, כי הוא רוצה להקים מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת־עזה, ושהוא מוכן לבוא לז'נבה, קירב אש"ף את השעה שבה היה על ישראל להחליט. לדעת המומחים, היתה שעה זו צריכה לבוא בראשית 1977.

ההתקפה הסורית על אש"ף נראית לרבין כמתנה מן השמיים. אם יחסלו הסורים את אש"ף כגורם עצמאי, יוקל הלחץ המיידי על ישראל. לא יהיה צורך להצהיר ב־1977 על הנכונות להחזיר את הגדה ולהיכנס למשא־ומתן עם הפלסטינים.

בקיצור: „מרוויחים זמן".

ולפי האמונה התפלה, השולטת בממשלת ישראל מאז 1967, כשמרוויחים זמן, גדל הסיכוי להחזיק בשטחים המוחזקים לצמיתות. יצחק רבין מאמין בכלל זה, כמו לוי אשכול וגולדה מאיר לפניו — אף כי הכלל הופרך כבר פעמים רבות.

כיום, במחצית 1976, ברור שאין לישראל שמץ של סיכוי להחזיק לאורך ימים בגדה המערבית וברצועת־עזה. אין שמץ של ספק שיהיה עליה לחזור לגבולות ה־4 ביוני 1967.

השאלה הגורלית היא: למי יימסרו השטחים הפלסטיניים? מה יקום מעבר לגבול המיזרחי?

לכך יש עתה רק שתי תשובות מציאותיות:

● **או שתקום בהם מדינת־חסות סורית, עם או בלי קשר עם המלך חוסיין, שיהיה גם הוא ביבה סורית.**

במיקרה הראשון, תהיה שכנתה של ישראל מדינה פלסטינית קטנה, שתשתרע בין ישראל והירדן. כוחה הצבאי יהיה מוגבל. היא תהיה זקוקה לשלום אמיתי עם ישראל, כדי לקיים את חייה היומיומיים. היא תהיה, קרוב לוודאי, ביריבות עם סוריה הקיצונית, ותחפש לה מישענת במצריים שוחרת־השלום.

במיקרה השני, תהיה שכנתה של ישראל קונפדרציה סורית גדולה, שתשלוט על שטח נרחב. הצבא הסורי יעמוד מול צה"ל מראש־הניקרה, דרך טול־כרם וירושלים, עד עקבה. אם תתקשר סוריה בברית עם עיראק, ולו רק לצורכי מילחמה, יתרכז על גבול ישראל כל הכוח המקובץ של המיזרח הערבי, מעקבה עד מוסול ומציידון עד בצרה.

דרוש סוג מיוחד של ליקוי־ראייה כדי להעדיף את האפשרות השנייה על הראשונה. אין זה קוצר־ראייה — זהו עיוורון.

עיוורון הרה־אסון זה מקורו בקונספציה אידיאולוגית — אחת מאותן קונספציות הגוזרות כלייה על בעליהן. השינאה לאש"ף, שהפכה אצל רבים גורם בלתי־רציונלי, נוטלת מבעליה את כושר־החשבון ומעבירה אותם על דעתם.

שהרי עצם הצגת הברירה המעשית — די בו כדי לשכנע כל אלוף, כלכלן ומדינאי לקבוע כי האינטרס האמיתי של ישראל — אינטרס מדיני, ביטחוני וכלכלי כאחד — מחייב את הקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית.

הסכנות הכרוכות בה הן כאין וכאפס לעומת הסכנות הטמונות בהמשך פעלתה של סוריה־רבתי על גבול ישראל.

חלטורה גורלית

אין כך סימן לכך שברירה זו הוצגה ביכלל לפני ממשלת ישראל, ושהתקיים עליה דיון כלשהו.

ההחלטה של ממשלת ישראל לתת אור ירוק לסוריה בלבנון — נתקבלה, ככל הנראה, ללא כל בחינה רצינית של חלופות.

החלטה זו היא חלטורה במובן הקלאסי של המילה.

אולם חוסר־הרצינות של קבלת ההחלטה אינו שולל מרצינות ההחלטה עצמה. היא עלולה להתגלות כגורלית לטווח ארוך.

אם יצליח המיבצע הסורי, בתמיכת ישראל, עלולות תוצאותיו להיות:

● **הופעת סוריה לאורך כל גבולות ישראל, מים אל ים, מראש־הניקרה בצפון ועד עקבה בדרום. מכחינה צבאית, פירוש הדבר: מתן אפשרות מעשית לצבא־יבשה למחוץ את ישראל במכת־פתע.**

● **החזרת התנועה הפלסטינית לעמדות הקיצוניות ביותר של חזית־הסירוב.**

בשנה האחרונה הגיעו האלמנטים העיקריים של אש"ף (ובעיקר פתח) אל סף ההכרה בישראל והנכונות לנהל עימה משא־ומתן לדו־קיום בשתי מדינות לאומיות שכנות. הדבר אפשרי כיום — והשגת שלום־אמת לטווח ארוך הפכה סיכוי ריאלי.

תהליך זה נעצר מול האיום הסורי. אם תחוסל עתה עצמאות אש"ף על־ידי קנוניה סורית־ישראלית, תחזור התנועה כולה לימי־ראשיתה. היא תהיה תנועה נרדפת, מרת־נפש שתעסוק בטרור, תשלול את קיומה של ישראל ותחתור, במאבק של שנים, לעצמאות לאומית.

אין זה מירשם לשקט, אלא לאי־שקט רצוף.

העם הפלסטיני לא ייעלם כתוצאה מקנוניה של מעצמות. בעייתו תמשיך להלך אימים על המרחב כולו, למנוע שלום ולקעקע את הסדר החדש שייווצר.

וכינתיים יתכונן הכוח הסורי החדש לקראת השלב הבא. הוא לא יהיה מכוון רק להחזרת רמת־הגולן.



חברת דיזנהויז - החברה הותיקה והמנוסה בטיולים מודרכים מציעה לכם השנה שפע טיולי קמפינג לאירופה לדוגמא:

לצעירים

• **46 יום באירופה - תשע ארצות** המחיר: עד גיל 26 או סטודנט עד גיל 28 - 4,650.- ל"י ועוד 450 $*

• **29 יום במרכז אירופה** - המחיר: עד גיל 26 או סטודנט עד גיל 28 - 4,650.- ל"י ועוד 365 $*

• **32 יום סקנדינביה** - המחיר: עד גיל 26 או סטודנט עד גיל 28 - 4,650.- ל"י ועוד 380 $*

יציאות מיוחדות לשביעיות ושמיניות:
ל־29 יום - 28 ביולי ל־46 יום - 18 ביולי

ולצעירים ברוחם

גילאי 30 - 40 טיול מיוחד - 45 יום באירופה. המחיר: 5,700.- ל"י ועוד 450 $* תאריך יציאה 19.7 ובחזרה 1.9.76

לכל הטיולים נותרו מספר מקומות מצומצם. הזדרז פן תאחר.

* המחירים כוללים 2 ארוחות ליום. בלונדון ארוחת בוקר בלבד. בלווי מלווה קבוצה ישראלי אחראי ומנוסה.

המחירים נכונים ל־1.6.76. בקשו את חוברות הטיולים שלנו.

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות
ובמשרדי דיזנהויז: תל־אביב - רח' נחלת בנימין 57, טל. 03-622406. רח' בן יהודה 33, טל. 03-54676.

דיזנהויז 50 שנות נסיון בשרות התייר והנוסע

העם

סיוט עולה מן הקבר

מישחק־מילים תפל של ראש־הממשלה

העיה חששות רדומים

סיוט נשכח צץ השבוע מגבכי העבר: „דו־לאומיות".

לפני קום המדינה, היה זה השומר־הצעיר שתבע להקים מדינה דו־לאומית. כוונת המונח: מדינה שבה חיים שני לאומים, אשר לכל אחד מהם חלק מובטח ונפרד בשילטון, תוך כינון מוסדות המורכבים מנציגי הלאומים השונים.

הצעה זו לא נתקבלה. החלטת האו"ם משנת 1947 קיבלה את העיקרון ההפוך: שלכל אחד משני הלאומים בארץ תהיה מדינה לאומית משלו — מדינה יהודית ומדינה ערבית.

„הלאום: ערבי." השבוע צץ הסיוט בהקשר אחר לגמרי.

במדינת ישראל חיים כחצי מיליון ערבים. מה מעמדם הלאומי במדינה, שהרוב מגדיר אותה כ„מדינה יהודית"?

הבעיה היתה רדומה זמן רב. היא קמה עתה, בעיקבות ההתעוררות הלאומית של העם הפלסטיני מחוץ לגבולות המדינה, ומעשיה של ממשלת ישראל במדינה עצמה. שפיכת־הדמים של יום־האדמה הזכירה לערבים בישראל מי הם.

בפגישה עם ראשי המועצות המקומיות הערביות, שהפכו מעין הנהגה לאומית לערבים בישראל, חזר יצחק רבין על נוסחות ישנות. הוא הכיר בייחוד ה„תרבותי והדתי" של האזרחים הערביים, אך נמנע מלהכיר בייחודם „הלאומי". זהו מישחק־מילים תפל, שהרי מדינת־ישראל כלל אינה מפרידה בין לאום ודת, וזרוע שמת בתעודת־הזהות של אזרחיה הערביים: „הלאום: ערבי."

ראשי־המועצות שמו את הדגש על ה־לאומיות הערבית. כאשר דיברו על שני הלאומים החיים במדינה, ראו בכך רבים דרישה להקמת מישטר דו־לאומי, והסיוט הישן התעורר מתרדמתו.

ארבע תכונות. מעבר למליצות אי־דיאולוגיות, המצב העובדתי ברור לחלוטין.

אזרחי ישראל נמנים עם שתי יחידות לאומיות: רוב יהודי ומיעוט ערבי, שהוא פלג של האומה הפלסטינית הערבית.



ד"ר גולדה מאיר

תעלול־פירסומת נוסף. אחר־כך הפך הדבר סנסציה עיתונאית, מן הסוג שנראה כי ברווז.

קשה היה להאמין שיש קורטוב כלשהו של אמת בידיעה שישראלים, שעלו ארצה מארצות ערביות, חוזרים אליהן.

השבוע העבירה ידיעה זו חלחלה קרה במדינה כולה.

מדוע זה מחריד? מבחינה אובייקטיבית, לא קל להסביר מדוע דווקא ירידה זו מעוררת תדהמה כה רבה.

מאות אלפים ירדו מישראל לארצות־הברית, מבלי שהדבר עורר תגובה מיוחדת. הדבר ניראה טבעי למדי, לאור רמת־החיים הגבוהה יותר באמריקה הצפונית. כאשר דיבר ראש־הממשלה על „נפולת של נמושות", נשמע הביטוי כפליטת־פה נוספת של יצחק רבין.

אלפים ירדו במרוצת השנים לגרמניה. רק מעטים מיורדים אלה היו יוצאי גרמניה, זקנים מקבלי־פיצויים שלא התאקלמו בארץ וביקשו לסיים את חייהם באווירה התרבותית שאליה הורגלו. רוב היורדים לגרמניה היו צברים ויוצאי מיזרח־אירופה וארצות־ערב.

לכאורה היתה ירידה זו, למולדת הנאצים, צריכה לעורר זעזוע חריף ביותר. אולם אחרי זמן קצר, התרגלו אליה הכל. הפזורה הישראלית בגרמניה זוכה בארץ באהדה, ותרומותיה מתקבלות בשימחה כפולה ומכופלת.

אם כן, מדוע מזעזעת כל־כך ההגירה למארוקו ולעיראק?

סלאנג אנטישמי. איין ספק שיש כאן גורם ריגשי עמוק.

כאשר ישראלי חושב על עיראק, עולה לנגד עיניו תמונת־הזוועה של התלויים בכיכר המרכזית בבגדאד, רובם יהודים.

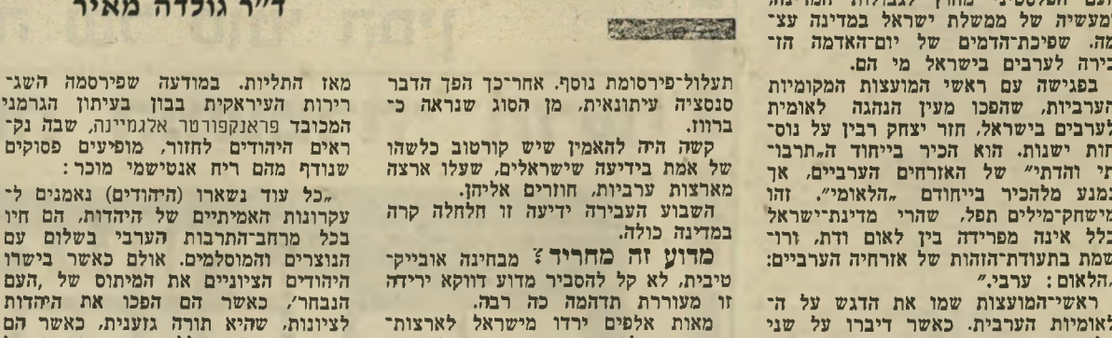
הרעיון, שישראלים מוכנים לחזור אל אותה ארץ מרצונם החופשי הוא כה מזעזע, עד כי אין מנוס מלראות בכך תבוסה מוסרית של המדינה.

עיראק לא שינתה את המישטר שלה מאז התליות. במודעה שפירסמה השגרירות העיראקית בבון בעיתון הגרמני המכובד פראנקפורטר אלגמיינה, שבה נקראים היהודים לחזור, מופיעים פסוקים שנודף מהם ריח אנטישמי מוכר:

„כל עוד נשארו (היהודים) נאמנים לעקרונות האמיתיים של היהדות, הם חיו בכל מרחב־התרבות הערבי בשלום עם הנוצרים והמוסלמים. אולם כאשר בישרו היהודים הציוניים את המיתוס של ‚העם הנבחר', כאשר הם הפכו את היהדות לציונות, שהיא תורה גזענית, כאשר הם הפכו את הדת ללאומיות, וכאשר כל זה הביא לגירוש הפלסטינים ממולדתם — הם חטאו כלפי תורת היהדות.

„הם התבדלו, וראו את עצמם בטעות שייכים ל‚גזע עליון' מיסתורי. טענה גזענית זו הביאה להם, בצדק, גינוי כללי..."

הדיבור על „גזע עליון מיסתורי" אינו אלא סלאנג אנטישמי מקובל — על אחת כמה וכמה כשהוא מתפרסם בגרמניה.



המודעה של השגרירות העיראקית ב„פראנקפורטר אלגמיינה"
„גזע עליון מיסתורי..."

כל הניסיון להתעלם מייחודו הלאומי של המיעוט, נדון מראש לכישלון. ולהיפך: מערכת־חיים, שתעניק למיעוט זכויות לאומיות הוגנות והולמות, מבלי לפגוע בלאומיות של הרוב, תביא לנורמליזציה ולרגיעה פנימית.

לשם כך דרוש שכל ישר, גישה עניינית, כבוד לזולת והרבה טאקט — ארבע תכונות שממשלת ישראל אינה מבורכת בהן בשפע.

ירידה

אות־קלון או חעודת־כישלון

הידיעה עד שיכת היהודים ?עיראק ומארוקו העבירה במדינה חלחלה

תחילה זה ניראה כבדיחה תפלה. לאחר־מכן עלו על הענין כמה פוליטיקאים רודפי־פירסומת. נדמה היה שאין זה אלא מול עיני המדינה אות־כישלון, שהוא חמור בהרבה מכישלון ממשלתי. זהו כישלון החברה הישראלית כולה.

„שייסעו להם!" ייתכן שהזעזוע, העובר על המדינה נוכח ירידה זו, יניב פירות חיוביים דווקא.

תעלולי־הפירסומת של העסקנים והסנסציות העיתונאיות — האמיתית והמפוברקות — לא ישנו את המצב. הם לא ימנעו אף מיהודי אחד להגר למארוקו, לעיראק או לכל מדינה ערבית אחרת, שתפתח מחר את שעריה לצורכי תעמולה או לוחמה פסיכולוגית.

יש צורך בשינוי יסודי של החברה הישראלית כלפי הישראלים, יוצאי ארצות־ערב. זוהי אחת מבעיות־היסוד של המדינה, ואולי בעייתה החמורה ביותר (ראה הנדון).

אם יביא הזעזוע לידי התמודדות אמיתית עם בעייה זו, אשר ישראל האשכנזית רגילה להשתמט ממנה, כי אז ייצא מתוק מעז.

תגובה אחת מסוכנת יותר מכל: התגובה האינסטינקטיבית של „שייסעו להם" ודווקא היא נשמעה השבוע מכל עבר. היה זה ניסיון טבעי — אם־כי בלתי־מודע — להסוך את אות־הכישלון של הכלל לאות־קלון ליחידים.

עיתונות

פחדן או שומר הדמוקרטיה

מישפט־דיבה שיגרתי עומד ליהות ציון־דרך

חשוב בחיי העיתונות החופשית

הקובלנות הפליליות־פרטיות, שאותן הגישו בית־הספר תיכון־חדש ומנהלו, יצחק שימעוני, נגד חבר מערכת העולם הזה יוסי יגאי, ניראו בתחילה כשתיים מתוך תביעות־הדיבה הרבות המוגשות לאחרונה נגד עיתונים ועיתונאים, דבר שהפך כבר לעניין שבשופנה.

אולם ככל שנמשך המישפט, בפני שופט בית־מישפט־השלום בתל־אביב, ישראל כרמל, ניראה כי הוא הופך ציון־דרך בחיי העיתונות בארץ.

יגאי כתב כתבה על בעיית הסמים בקרב תלמידי התיכון בארץ, ובין השאר פירט את המצב בבית־הספר התל־אביבי היוקרתי, תיכון חדש. בכתבה שהופיעה בהעולם הזה (2003), נאמר שיש בבית־הספר תלמידים המעשנים סמים. ההנהלה מודעת לבעייה, אך אינה פועלת נגדה, ואף אינה מודיעה על כך למישטרה, כדי למנוע פירסום שיביא נזקים כספיים לבית־ספר פרטי זה.

עשרה ימים במאסר. בישיבה הראשונה של המישפט העידו מנהל בית־הספר וראש מועצת־התלמידים. הם הכחישו את האמור בכתבה מכל־וכל. לדיברי שתי עדויות אלה, כלל אין בתיכון חדש תל־

(המשך בעמוד 24)

במדינה

(המשך מעמוד 23)

מידים המעשנים סמים, והמישטרה כלל לא עסקה בבעייה זו בקרב תלמידי המוסד.

הישיבה השניה של המישפט, שנערכה ביום השישי לפני שבוע, הוקדשה כולה לעדותו של ינאי, תוך כדי התכתשות מילולית חריפה ביותר בינו לבין עורך־הדין של תיכון חדש, מיכה כספי, התגלה הכיוון שבו מנסה כספי לזכות במישפט: „אני אבקש," פנה אל השופט כרמל, „לחייב את הנאשם למסור שמו של איש־הקישר שמסר לו אינפורמציה."

פנייה זו אל השופט באה, בעיקבות סירובו של ינאי להסגיר את המודיעים שלו. כספי דרש לגלות את שמות תלמידי בית־הספר, מחנכים, הורים ואנשי־מישטרה, אשר דיווחו לינאי על המתרחש בתיכון חדש. ינאי סירב למסור את שמותיהם, תוך נאמנות להבטחתו למרואייניו, וכדי שלא יבולע להם.

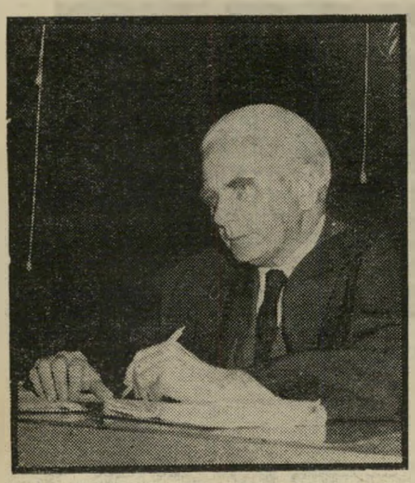
בעיקבות זאת זרק כספי, כאילו כבדרך־אגב, הערה שהגיעה לאוזנו של השופט ושגרשמה בפרוטוקול הדיון: „אני מכיר אדם שישב עשרה ימים במאסר, כיוון שסירב למסור שמות בתביעה על לשון־הרע."

כמה יותר פחדני? כספי האשים את ינאי בפחדנות, בכך שאינו מסכים להסגיר את מוסרי־המידע. השיב לו ינאי: „פחדנות גדולה בהרבה היא להסגיר את אלה שעזרו לי, למסור שמות של מי שדיבר איתי, ועל־ידי כך להציל את עצמי. אם התנאי במישפט הזה הוא שאני אסגיר את שמם של אלה שדיברו איתי — או שאצא חייב במישפט, אני מעדיף לצאת חייב."

כאשר לחץ כספי על גילוי שמות אנשי־המישטרה ששיתפו פעולה עם ינאי, השיב לו העיתונאי: „אותם שוטרים מסרו זאת (את המידע) מחוץ (למיסגרת) לתפקידם, אך הם ראו זאת (את עישון הסמים בקרב תלמידי התיכון) כעניין חמור. הם ביקשו שאני לא אסגיר אותם. אם אני צריך לשקול אם להיות מושמץ על־ידי כספי, או להוקיע בעייה — אני מעדיף להוקיע בעייה."

בעיית חובת גילוי מקורות־המידע של עיתונאי הועלתה כבר בהרבה בתי־מישפט ברחבי העולם. בסיפרי־החוק היבשים אין העיתונאי מוגן. אם בית־מישפט מצווה זאת עליו, הוא חייב לחשוף את מקורותיו או להסתכן בעונשים הקבועים בחוק.

בדרך־כלל נמנעים שופטים ברחבי־תבל מלאכוף זאת על עיתונאי. הסכנות באכיפה הן רבות: אם מוסר־המידע יידע כי עלול להיווצר מצב שבו יסגיר אותו העיתונאי, הוא יחסוך מלפנות, להתריע ולזעוק נגד עוולות או תופעות שליליות בחברה וב־שילטון, דבר שיפגע בחופש־העיתונות וב־תסקידו לבקר את סידרי־השילטון במישטר דמוקרטי.



שופט כרמל
החלטה גורלית

על השופט כרמל, אחד מבכירי שופטי בית־מישפט השלום בתל־אביב, הבקיא בחוק, הוטל להתמודד עם הבעייה כאשר התעוררה זו בישראל. באחת הישיבות הקרובות של מישפט תיכון חדש ומנהלו, נגד יוסי ינאי, ייאלץ השופט לקבל החלטה שתשפיע במידה רבה על גורל חופש העיתונות החופשית בישראל.

מה שחקרא ב„חדשות המשטרה"

לא חקרא בעתון אחר:

88 עמודים של חומר מרתק ובלעדי!

★ העולם התחתון חוגג:

חיסול בלי חשבונות!

★ אונס על שפת הים

★ לתפוס אותם „על חם"!

★ ההיסטוריה של סוטי המין

יש! „חדשות המשטרה" חדש!

חדשות המשטרה

ירחון המשטרה בארץ ובעולם

...מה?! עוד לא קראת?!

מדור נשק נרחב — וכל המדורים הקבועים • הפצה: „גד", צ'לנוב 13, תל-אביב

האוטובוסים המרווחים והממוזגים של חברת

"טיולי הגליל"

מגיעים לכל חלקי הארץ.

לכן בחרו המועמדות בתחרות

מלכת המים 1976

להגיע לנשפים שיערכו בבאר־שבע,
אשקלון, חיפה וטבריה
באוטובוסים של חברת

„טיולי הגליל"

גד יעקובי אימץ לעצמו את רעיונו של אורי אבנרי

ושיבש אותו כדי להפיק ממנו את מירב הפירסום העצמי

טרמפ לחייל

שר־התחבורה, המומחה הגדול ליחסי־ציבור, היה זה ניצחון גדול של פירסום־עצמי. להנהלת אגד היה זה תכתיב מרגיז, והיא התקוממה נגדו בכל כוחה.

כך הוכתם ונכפש אחד הרעיונות היפים שהתגשמו במדינה: הסעת־חינם של חיילים. בין אלפי אנשי־צה"ל, שעטו בשימחה על האוטובוסים, לבין נהגיהם, נוצרה מתיחות. הקהל שהמתין בתורים היה נרגז. המיבצע כולו החל את דרכו ברגל שמאל, בבולמוס של האשמות הדדיות, חוסר־תיכנון ואנארכיה — כרגיל.

תוך כדי כך נשכח לגמרי כיצד נולד הרעיון, ואיך הגיע אל הגשמתו. איש לא היה מעוניין להזכיר זאת.

31 רובוטים — נגד ההצעה

הרעיון להסיע את כל חיילי ישראל חינם באוטובוסים נולד בצורה כימעט מיקרית, לפני תריסר שנים.

אורי אבנרי, שנבחר אך זה לכנסת, אסף טרמפיסט בדרך לירושלים. החייל, קצין צעיר ביחידת־צנחנים, שפך את ליבו בספרו על היסורים שסובלים חיילים בהמתינם לטרמפים.

בהגיעו לכנסת, חיפש אבנרי את ידידו מרדכי עופר, שנבחר גם הוא אך לראשונה לכנסת. עופר המשופם, נהג־אגד ותיק, בעל עבר קרבי, היה אז השליט הכל־יכול בקואופרטיב. אבנרי הציג לו שאלות ששוטות: „מדוע לא לתת לחיילים לנסוע באוטובוסים חינם? כמה זה יעלה?"

בו־במקום השיב עופר: הדבר אפשרי. אגד יעשה זאת ברצון. זה יעלה, בהערכה גסה ראשונית, שני מיליון לירות.

כך, חודשיים בילבד אחרי בחירתו, העלה אבנרי הצעה לסדר־היום בכנסת. היא נדונה ב־19 בינואר 1966. הדבר נרשם בפרוטוקול * כך:

אורי אבנרי: (העולם הזה — כוח חדש): **כבוד היושב־ראש, כנסת נכבדה. בהעלותי הצעה זו לסדר־היום, אני משלם חוב של כבוד לחברים בעבר, בהווה ובעתיד, חיילים וחיילות של צה"ל, ובייחוד לטוראים של צה"ל.**

...רבותי חברי־הכנסת, בריידתכם בעוד שעה קלה לתל־אביב, שימו־נא לב לחיילות ולחיילים הניצבים בהצטלבויות בכבישים, כשהם מבקשים, מתחננים ומפצירים שיקחו אותם בטרמפ.

חייל שנקרא לשרת את העם, הלובש את מדי המדינה, האם הוא צריך לחתחנן לפני עוברים־ושבים כדי להגיע אל ביתו או אל יחידתו? האם אין זה משפיל את מדי צה"ל? האם אין זה משפיל את המדינה ואת כולנו?

אבנרי הציע תוכנית לפיתרון הבעייה, ובראש־ובראשונה:

פיתרון מיספר 1: הסעה חינם של כל חייל במדים, בכל אמצעי־התחבורה הציבוריים. הדבר ניתן לסידור בנקל. השוטרים נוסעים חינם, והמדינה משלמת ל„אגד", תמורת זכות זו, סכום גלובאלי, כפי שיכול לאשר זאת חבר־הכנסת עופר.

אם תוענק אותה זכות גם לחיילים, תצטרך המדינה לשלם תמורתה בצורה מן הצורות. זה יכול להיות באמצעות תשלום גלובאלי כזה, וזה יכול להתבטא בהתחשבות בהוצאה זו בקביעת תחשיבי הקואופרטיבים לצורך קביעת מחירי הנסיעה.

זהו עניין של כסף. מי מאיתנו יקום ויעז לומר כי אנו, אזרחי ישראל, אינו מוכנים לשלם מחיר כזה, תמורת זכות חיינו להגיע הביתה בנוחיות?

האיש שנשלח על־ידי הממשלה להשיב האיום השפיע, והמערך מיהר להטיל על איש משלו, ח"כ גבי כהן, להעלות הצעה דומה. שתי ההצעות — של כהן ושל אבנרי — הועלו ב־4 ביוני 1969 *

אורי אבנרי: (העולם הזה — כוח חדש): **אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה. לפני ימים אחדים התפרסם בעיתון מיכתב של חייל, שהכיל חמש שורות בילבד: „עמדתי בצד הדרך וחיכיתי לטרמפ. חלפה על פני מכונית, מבלי לחתעצר. על השמשה האחורית היתה כתובת גדולה: „כל הכבוד לצה"ל!"**

כבוד היושב־ראש, האם אין המדינה כולה, האם אין הכנסת, דומות במיקצת למכונית זו?

אבנרי חזר מילולית על הצעתו הקודמת בדבר הסעת־חינם בכל האוטובוסים והרכבות, ניתח את ההוצאה הכרוכה בכך, והוסיף:

הציבור מורכב מהוריהם של החיילים, המחכים ברגע זה בכבישים — הורים, אחיהם, רעיותיהם. האם יעלה על דעתו לסרב לחוציא כמה אגורות לחודש כדי למנוע סבל מיקיריו, כדי להקל עליהם את שירותם רצוף־הסכנות?

...אין דימיון בין צה"ל לשום צבא אחר בעולם, ואין יחסנו לצה"ל צריך להיות דומה ליחס של אומה אחרת לצבאה. צבאנו הוא צבא העם, צבא האזרחים, צבא חלוצי, וזה מטיל חובות נוספות של העם.

כאשר עלה משה דיין לדוכן להשיב, הוא נקט עמדה שונה מאד מזו של דינשטיין, שלוש וחצי שנים קודם־לכן:

שר־הביטחון משה דיין: **אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה. אני מודה לחברי־הכנסת על שהעלו את הנושא והביאו אותו לדיון.**

הוא טען כי מחקרים בצה"ל הוכיחו כי החיילים מעדיפים נסיעה בטרמפים על נסיעה בתחבורה ציבורית, אך הציע לבחון את השאלה כולה בוועדת־הכספים. הצעה זו נתקבלה פה־אחד.

בתום נאומו התבדח דיין. אבנרי הזכיר בדבריו לגנאי אזרח מסויים, שכתב מיכתב למערכת, שבו התמרמר על כך שהחיילים המבקשים טרמפים מצחינים מזיעה.

הגיב על כך דיין:

בעיקבות דבריו של חבר־הכנסת אבנרי, על אותו אזרח שהתאונן על ריח הזיעה מהרגליים, אזכיר כאן את הסיפור המפורסם בצבא הבריטי. המלכה ביקרה באחד הגדודים, עיקמה את חוטמה ושאלה: מה הריח הזה? אמר לה מפקד הגדוד, שזה L'Esprit De Corps ** **מה שחיא חשה. ובפסוק שיש לו כימעט לשון־נופל־על־לשון, הייתי אומר, שהאבחנה בין רוח הצבא לבין ריח הצבא איננה כל־כך גדולה.**

לגד יעקובי יש הברקה

בחירות היו קרובות, והפעם מירוצה ועדת־הכספים. היא לא רצתה שהבוחרים יחשבו כי אבנרי הגן לבדו על זכות החיילים, והמערך מנע זאת. לכן, במהירות־שיא של 21 יום, פירסמה הוועדה את מסקנותיה.

היא לא קיבלה את דרישתו העיקרית של אבנרי — הסעת־חינם באוטובוסים, אך קיבלה והגשימה מייד את הצעתו השנייה: להעניק לחיילים נסיעה־חינם בכל קווי הרכבת.

היה זה צעד חשוב, אך לא מספיק. בהצעה היה סגן שר־הביטחון, צבי דינשטיין. בפיו היתה הצעה מדהימה: להסיר את הענייו מעל סדר־היום.

הוא טען, בנאום קצר, שכל חייל יכול להגיע לכל מקום בעזרת שוברי־הנסיעות, וברכב יחידתי. על סמך טענה כוזבת זו, ביקש להסיר את ההצעה.

הרוב האוטומטי הופעל, כרגיל. 31 רובוטים בכנסת הרימו את ידיהם כדי להסיר את ההצעה. רק 18 העזו להצביע בעדה.

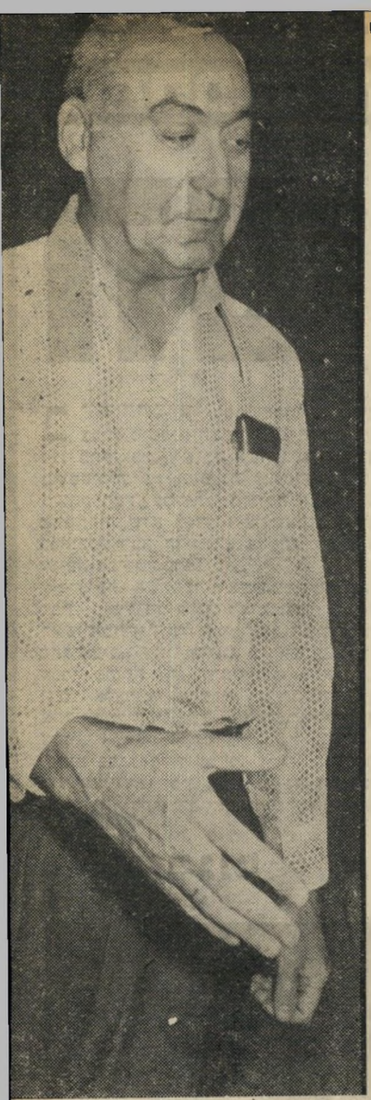
רוח היחידה וריח החיילים

כך רק התחיל המאבק.

במשך ארבע שנים ניהל אבנרי מילחמת־גרילה נגד מישרד־הביטחון, להגשמת הצעתו. הוא המטיר על המישרד זרם בלתי־פוסק של שאילתות, ניצל כל הזדמנות של דיון על נושא תחבורתי או צבאי כדי לחזור על ההצעה. ביוזמתו קמה תנועה ציבורית תחת הכותרת „תן טרמפ לחייל", ואלפי נהגים הדביקו את תוויותיה על שימשות מכוניותיהם. הוועד־למען־החייל חיקה מיבצע זה.

בינתיים התחלף שר־הביטחון, התחוללה מילחמה, וצה"ל חזר להיות חביב הציבור. ככל שהתקרבו הבחירות לכנסת השביעית, החל רוב הח"כים חש אי־נוחות כלפי הנושא כולו.

בקייץ 1969 הודיע אבנרי לראשי המערך, שהוא מתכונן להעלות את ההצעה מחדש. הדבר גרם **לבהלה** — **איך אפשר להניח לאבנרי להוסיף בבחירות כבעלים בילעדי של הצעה כה פופולרית?**



סגן־שר־ישעבר דינשטיין
להסיר מסדר היום



שר־תחבורה יעקובי
לבצע בלי הכנה



ח"כ־ישעבר אבנרי (מנמק הצעה בכנסת)
„אני משלם חוב־כבוד..."

* דיברי הכנסת, כרך 44, עמוד 447 והלאה.

** רוח היחידה.

* דיברי הכנסת, כרך 55, עמוד 2959 והלאה.

(המשך בעמוד 30)

המהפכה השקטה במיפלגת העבודה

מאת **יוסי ינאי**

השפל של רבין -

ב יום החמישי לפני שבועיים נערכה בבית מיפלגת־העבודה, ברחוב הירקון 110 בתל־אביב, ישיבה אשר בוודאי תיזכר בהיסטוריה של מיפלגה זו כמרד הגדול ביצחק רבין. למרות שבסיומה הבטיחו כל משתתפיה שלא להדליף את תוכנה, נפוצו במהירות רבה הדיווחים על האירועים ב־ישיבה לפירטי פרטיהם.

בישיבה השתתפו ראש־הממשלה יצחק רבין, מזכיר־המיפלגה מאיר זרמי, חמישה ראשי־המחוזות של המיפלגה: דב בן־מאיר מתל־אביב, עוזי ברעם מירושלים, אורי אגמי מחיפה, דב תיאודוריס מבאר־שבע וצבי אלדרוטי מהצפון. כן השתתף בה אחד ממקורביו של ראש־הממשלה, דב צמיר.

הישיבה נפתחה על־ידי זרמי. הוא תקף בחריפות את רבין וטען כי זה הרס את המיפלגה וספק רב אם אפשר יהיה עוד לשעבר עם הניצים — תומכי פרס, אינה קיימת עוד. סופרי־יונים מממליכיו של רבין לפני שנתיים טוענים, כיום, כי יש להחליפו במהירות בפרס.

הראשון שהרים את נס־המרד היה **דויד קלדרון**, מנכל הבנק לחקלאות ומי שנחשב היום כאיש החזק במיפלגה. בחוגים פנימיים קרא קלדרון להחלפתו המיידית של רבין ולהכתרתו של פרס. ביוזמת שר־האוצר **יהושע רבינוביץ**, ידידו של קלדרון, נערכה פגישה משולשת: רבין־רבינוביץ־קלדרון. בסיכומה של הפגישה הודיע רבינוביץ: „קלדרון חזר בו. העניין חוסל. עכשיו הכל בסדר איתו.“ למרות ש־קלדרון לא הכחיש הגדרה זו של רבינוביץ, הוא סירב לחזור עליה או לאשר אותה. אך לכל אחד, אולי לבד מרבין עצמו, ברור כי קלדרון נרגע לפרק־זמן קצר בלבד, וכי הוא „יחזור לסורו“ במהרה.

עובדה זו ברורה גם לחברי־הכנסת **יוסי שריד, צבי גרשוני ואברהם זיל־ברבר**. לפני שנתיים היו שלושה אלה לועגים לכל מי שהיה מעלה בדעתו כי הם יתמכו בפרס נגד רבין. היום הם מסתובבים במיסדרונות הכנסת, ומטיפים להמרת רבין בפרס.

הפתעה עצומה מהווה עמדתו של שר־העבודה, **משה ברעם**, שנחשב כנאמנו של רבין. בשיחות פרטיות טוען ברעם כי רבין הוא „אסון לאומי,“ וכי פרס הוכיח עצמו כחבר־ממשלה כישרוני ויש להפקיד בידיו את ראשותה. בנו של שר־העבודה, **עוזי ברעם**, מן הצעירים בעלי ההשפעה הרבה במיפלגה, מראשי חוג לשילוב ומזכיר מחוז־ירושלים תומך בפרס, ואף נפגש עימו פעמים אחדות בשבוע שעבר. עוזי ברעם היה ממקורביו הראשונים של רבין כראש־ממשלה, ואחד מיועציו הבל־תי־רישמיים הבכירים. „מי כמוני מכיר את האיש, ויודע שהוא אינו מסוגל לתפקד כראש־ממשלה!“ טוען עתה עוזי.

רטט יראת־הכבוד נמוג

א ף חברי חוג לשילוב, **מיכה חריש** ו**עדי אמוראי**, חריש, שתמך בשעתו בבחירת פרס, היה מוכן להעניק לרבין את תמיכת החוג לשילוב, אך התאכזב משיתוק המיפלגה על־ידי רבין. לאמוראי יש חשבון עם רבין ועם רבינוביץ על שהוא לא מונה, כפי שהובטח לו, כסגן שר־האוצר.

יוסף אלמוגי אסר להזכיר את שמו של פרס בנוכחותו, כה רבה שינאתו אליו.

קרגמן **ומיר** **גלילי** **הרליץ** **צמיר**



לשקמה. „לא צריך שיופיע ייגאל ידין כדי שאנחנו נפסיד את הבחירות הבאות,“ טען זרמי בלהט. „כל מי שיתייצב נגדנו — יזכה.“

ראש־הממשלה נדהם. הוא הלם בשולחן בכוח וצעק: „מה אתם רוצים מהחיים שלי? מה עשיתי לכם? מה אתם מתנפלים עלי כולכם?“ מייד לאחר התקפה רגשנית זו דרש רבין לערוך הצבעה בין משתתפי הפגישה. „אני רוצה לדעת אם יש לי עוד תומכים במיפלגה, או לאו.“ תבע, היחידי שהסכים לתמוך ברבין היה דב צמיר. חמישה ראשי־המחוזות ומזכיר־המיפלגה סירבו להרים ידיהם בתמיכה בראש־הממשלה.

רבין קם ממקומו, ומבלי לומר מילה עזב את החדר. הישיבה, שהיתה אמורה לארוך שעתיים, התפזרה כתום 15 דקות בדיוק.

רבין — „אסון לאומי“

ל מרות שיצחק רבין אינו מודע למה שקורה במיפלגה שלו וליחס הציבור אליו בכלל, ויושב לו במיגדל־השן שאותו בנו עבורו יועצים כאלי מיזרחי, יעקוב חלפון ועמוס ערן, יכול היה אפילו הוא להבחין בשבועות האחרונים בהתרופפות מעמדו.

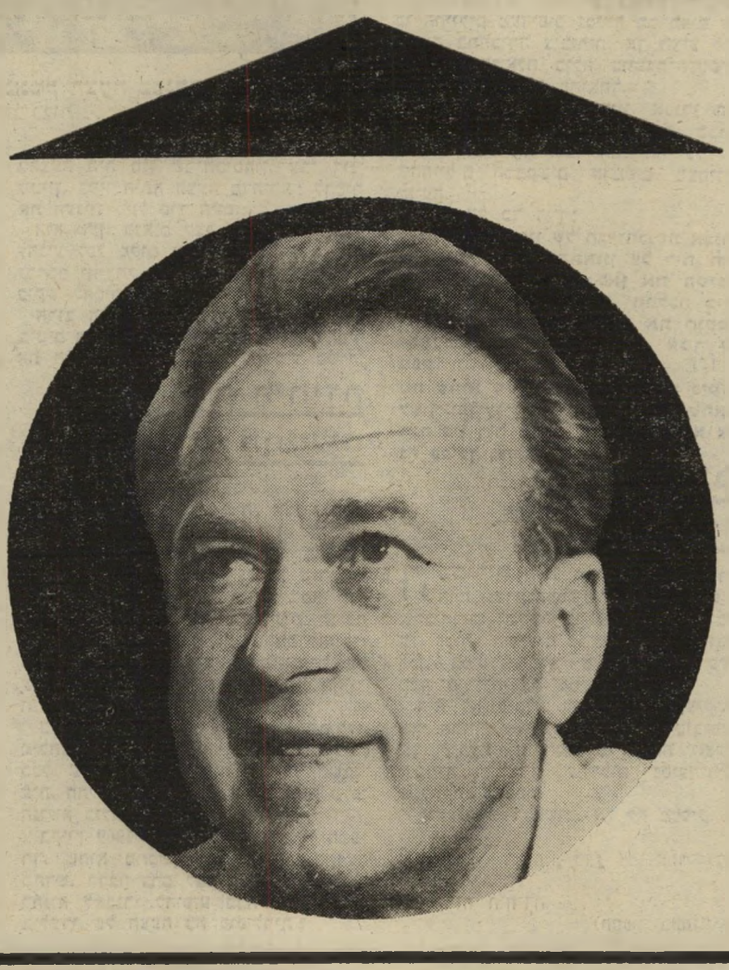
ישיבות הממשלה, שבהן היה נהוג להתייחס אל רבין בכבוד רב, הפכו כנסים של כיתה בבית־ספר עממי, כאשר כימעט איש מן התלמידים־השרים אינו שועה למורה — ראש־הממשלה, ומגלה כלפיו יחס של זילזול.

מנהיגי־הגוש הוותיקים, אשר גילו כלפי רבין נאמנות מוחלטת „כדי לעמוד בפרץ בפני רפ“י“ החלו מפנים לו עורף, וחלקם אף יוצא בהכרזות־תמיכה גלויות בשימעון פרס, יריבו של רבין בתוך מיפלגת־העבודה. החלוקה, שהיתה עד כה של ותיקי מפא“י עם היונים — תומכי רבין, לעומת רפ“י־אולם היום, במאבק בין ראש־הממשלה לשר־הביטחון, הוא תומך בפרס. בפגישה המפורסמת שנערכה בביתו של רבינוביץ, אמר אלמוגי: „אי־אפשר לסמוך על רבין.“ אלמוגי אינו מסווה את הגאתו, בכל פעם שמגיע לאוזניו סיפור על העקיצות שספג רבין במהלך ישיבות־הממשלה. תמיכתו של שר־התחבורה **גד יעקובי** בפרס מובטחת, וכן זו של שר־המישטרה **שלמה הילל**, הנוטר טינה לרבין בגלל פרשת מפכ“ל המישטרה רוזוליו, שעימו קיים רבין יחסים קרובים מאחרי גבו של הלל, וגם בגלל נושא הרווחה, העומד במרכז חייו של הילל ובו מזלזל רבין. גם דיעותיו הניציות של הילל קרובות יותר לאלה של פרס מאשר לשל רבין.

למרות שמנהל בית ברל, ח“כ **אבא אבן**, רואה עצמו כאחד הסוסים המתחרים על כס ראש־הממשלה, הגיעו הוא ופרס להסכם ביניהם, בדבר שיתוף־פעולה להורדתו של רבין. ח“כ **אהרון יריב** היה הראשון שטען, במעשים, כי רבין אינו מתפקד כראש־ממשלה — כאשר עזב את הממשלה — ותמיכתו בפרס, למרות דיעותיו היוניות, מובטחת ומוצהרת.

הפתעה מהווה תמיכתו של יושב־ראש הנהלת הקואליציה, ח“כ החיפאי **משה ורטמן**. ורטמן היה פונה תמיד אל רבין כשבקולו רטט של יראת־כבוד. כאשר התבקש ורטמן, בשבוע שעבר, לפתוח את ישיבת סיעת המערך בברכה לרבין לרגל נישואי בנו, סירב. ורטמן חש סוף־סוף בבוז העמוק שרוחש לו רבין, ועתה הוא נוקם בו.

יונה נוספת, התומכת דווקא בפרס, הוא ח“כ ומזכיר הסתדרות המורים **שלום דיין**. לוין היה סמוך ובטוח שרבין ימנה אותו כשר־החינוך, ולמן היום שבו מונה **אהרון ידלין** לתפקיד זה, הוא שומר לרבין טינה. המתבטאת עתה בתמיכתו בפרס. ח“כ **בן־ציון חלפון** הולך גם בי־מיקרה זה אחרי מורו ורבו, ח“כ **אברהם**



זיבברג, ומפגין תמיכה גלוייה בפרס. גם הרב של סיעת המערך בכנסת, הרב ח"כ **מנחם הכהן**, תומך בפרס למרות דיעותיו היוניות, וטוען כי מיפלגת־העבודה תפסיד יותר מ־10 מנדטים אם יעמוד רבין בראשה בבחירות הקרובות.

דיין בז, זרמי כועס

ה פתעה לטובה נגרמה לאוהדי פרס, כאשר התגלה להם כי ח"כ **יצחק נבון** תומך אף הוא בשר־הביטחון. נבון בעט בשנים האחרונות במיפלגתו־לשעבר, רפ"י, ודיעותיו הן יוניות. אולם נבון מגיר את רבין כך: „הוא אינו רציני." לטענת נבון, הוא לא הוזמן אל רבין לשיחה אפילו פעם אחת מאז נבחר לכהן כיושב־ראש ועדת־חוץ־ובטחון של הכנסת. נבון נזכר עתה כי רפ"י של שמעון פרס עדיין קיימת. כמוהו גם מזכיר מחוז חיפה של מיפלגת־העבודה, **אורי אנמי**, איש רפ"י שהתכחש לעברו כדי לזכות ב־מישרתו בחיפה. אנמי נזכר ברפ"י בעיקר בגלל התנגדותו של מיטיבו, יוסף אלמוגי, לרבין.

למרות שח"כ **מרדכי בן־פורת** מצהיר „אני לא אתמוך בפרס," ברור בהחלט שכאשר תעמוד הבחירה בין רבין לבין פרס, הוא יבחר באחרון. בן־פורת רואה בהפלתו של רבין שליחות משיחית. כמוהו ינהג בוודאי גם **משה דיין**, שיחסו לפרס הוא של בוז מהול בטינה. למרות זאת, אין ספק כי דיין יבכר את פרס על פני רבין, בהתמודדות הצפויה.



ממשלה. צמיר, מנהל מחלקת־ההסברה של מיפלגת־העבודה, הוא דמות מקובלת — אם כי נחבאת מאחרי־הקלעים — על חוגים רחבים במיפלגה, ותמיכתו ברבין חשובה לראש־הממשלה ביותר.

לעומת שני הצדדים היריבים המזוהים קיימים מיספר שרים, חברי־כנסת ועסקנים המסרבים בכל תוקף להזדהות עם אחד משני המחנות, אפילו בשיחות פרטיות ובלתי־מחייבות במיזנון הכנסת. שר־המישפטים **חיים צדוק**, ששמו צץ מדי פעם כמועמד לרשת את רבין, אינו נוקט עמדה בעניין. כמוהו גם שר־החקלאות, **אהרון אזן**, אשר השיא השבוע את בנו. בטכס שבו התייצבו הממשלה והכנסת בהרכב כימעט מלא. אזן, בחושיו הפרימיטיביים, מבין כי עליו להמתין עד שיראה על איזה סוס יהיה לו כדאי יותר לקפוץ. שיקול דומה קיים גם אצל סגנו של אזן, ח"כ **אלי מויאל**.

עדיין לא התמודדות גלויה

ב מצב קשה שרוי סגן־ראש־הממשלה ושר־החוץ, **יגאל אלון**. אלון הוא יריב היסטורי־כימעט של פרס, אולם יחסיו עם רבין צוננים והוא מותח ביקורת קשה על שילטונו של רבין. אלון עדיין מקווה להיות היורש, והוא אינו נוקט עמדה בריב הנוכחי.

משמעותית ביותר היא עמדתו של מנכ"ל בנק הפועלים בחופשה, **אברהם לווינסון**, אחד האנשים החזקים ביותר מאחרי הק־



ורטמן | **גרשוני** | **זרמי** | **שריד** | **ברעם**

בתקופה שבה היה רבין פוגע בפרס ועולב בו, מבלי שזה יגיב על כך כלל, פנתה ח"כ **מטילדה גז** אל פרס, ואמרה לו: „אתה הופך עצמך לסמרטוט, ואנשים שונאים סמרטוטים." תמיכתה בפרס, כמו גם תמיכתם של שני אנשי רפ"י במיפלגת־העבודה, חברי־הכנסת **עמוס הדר** ו**דויד קורן**, מובטחת. גם תמיכתה של חברת המיפלגה היריבה לפרס, אחדות־העבודה, **שושנה ארבלי־אלמוזלינו**, מובטחת לו. ארבלי היא נץ קיצוני אפילו יותר מפרס. **דב תיאודורים**, המנהיג בעל ה־השפעה האדירה בבאר־שבע ובדרום הארץ, הוא מאנשיו הנאמנים ביותר של פרס.

אולם את ההפתעה הגדולה ביותר מהווה תמיכתו של מזכיר המיפלגה, **מאיר זרמי**, בפרס. זרמי היה כימעט צילו של רבין, בתחילת תקופת כהונתו כמזכיר. כיום כועס זרמי על רבין, משום ש„שום הבטחה שרבין נתן לי או למיפלגה — מעולם לא קויימה." זרמי הוא מאותם המשוכנעים כי מיפלגת־העבודה בהנהגתו של רבין צפויה לתבוסה מוחצת בבחירות.

לעומת כל אלה, נותרו לרבין תומכים לא־מעטים, ובהם כמה שרים, חברי־כנסת ועסקנים. שר־השיכון **אברהם עופר**, שר־המיסחר־והתעשייה **חיים בר־לב** ושר־החינוך **אהרון ידלין** יודעים, כי לא יהיה להם מקום בממשלה שיקים פרס. למרות שבדיעותיו הפוליטיות מקורב השר **ישראל גלילי** יותר לפרס מאשר לרבין, אין הוא מצליח להתגבר על סלידתו מאנשי רפ"י, והוא יתמוך ברבין, אם־כי בשיחות פרטיות לועג גלילי לראש־הממשלה.

הפיחות של חברות־הכנסת

מ קומו של שר־האוצר, **יהושע רבינוביץ**, בממשלה אינו בטוח גם עתה. אולם לרבינוביץ ברור שתיקוותו היחידה להישאר בממשלה, תיקווה קלושה אומנם, היא עמידתו של רבין בראשה. יושב־ראש הכנסת, **ישראל ישעיהו**, אשר הקפיד עד כה שלא להתערב במהלכים הפנים־מיפלגתיים בגלל מעמדו כיושב־ראש החל, ערב צאתו לטיול בסקנדינביה, עורך שיחות עם חברי־מיפלגה במטרה לגייס תמיכה לרבין.

יושב־ראש ועדת־הכספים של הכנסת, **ישראל קרגמן**, אינו מחסידיו של רבין, אך לקרגמן יש אמות־מידה שונות לחלוטין לגבי קביעת עמדות. הוא בוחר תמיד בעמדה המנוגדת לזו של שנוא־נפשו, ח"כ **צבי גרשוני**. מאותו רגע שבו הצהיר גרשוני כי הוא תומך בפרס, הפך קרגמן תומך נלהב ברבין.

שלוש חברות־הכנסת **אסתר הרלין**, **אורה נמיר** ו**נוזהת קצב** מתוסכלות מן הפיחות שחל במעמדן בכנסת הנוכחית. אף־על־פי־כן הן תומכות ברבין תמיכה מלאה. ברור להן כי אם פרס יעמוד בראש הרשימה לכנסת הבאה, הן תידחקנה לקצה הרשימה או תסולקנה ממנה כליל.

איש אחדות העבודה וסגן יושב־ראש הכנסת **אברהם גיבזבר** הוא נץ קיצוני, אך קיצוניות עוד יותר שינאתו האישית ל־פרס. שלושה חברים אחרים של אחדות־העבודה, חברי־הכנסת **משה כרמל**, **יצחק בן־אהרון** ו**זאב אמיר**, מתקשים להשתחרר מטראומת רפ"י, ותומכים ביניתיים ברבין. כך גם נציג העדה הכורדית בכנסת, **דויד שמעוני**. חברי־הכנסת החדש והאלמוני עדיין, **יעקוב פרנק**, ויושב־ראש ועדת־הביקורת של מיפלגת־העבודה, ח"כ ד"ר **ארי אנקורין**, אינם מבינים כיצד אפשר שלא לתמוך בראש־הממשלה, כל ראש־ממשלה שהוא, והם תומכים ברבין. תמיכה רצינית בהרבה מזו של רבים מחברי־הכנסת, היא זו של **דב צמיר**, בראש לעיס של מישחקי מיפלגת־העבודה. לוויסון נהנה מכך שהוא שוהה בימים אלה תקופות ממושכות בחו"ל, ואינו חייב להשיב על השאלה „במי אתה תומך?"

ממלא־מקום יו"ר הכנסת **משה שחק**, מגלה לא־אחת דיעות עצמאיות, ונוטר לרבין טינה על שההבטחות למגותו כשר, ואחר־כך כסגן־שר, לא קויימו. אין הוא דיעצמאי כדי לקבוע עמדה לכאן או לכאן. גם ח"כ **עדי יפה**, מנאמניו של פינחס ספיר המנוח, עדיין לא הראה את ציבעו. שני עסקני־מיפלגה חשובים, **דב בן־מאיר**, מזכיר מחוז תל־אביב ו**צבי אלדרוטי**, איש צפון הארץ, לועגים לרבין ומשמיצים אותו מאחרי גבו, אך אינם מוכנים להביע תמיכה בפרס.

נראה כי מעמדו של פרס בתוך המיפלגה חזק עתה בהרבה מזה של רבין. אולם פרס חושש עדיין מהתמודדות גלויה עם ראש־הממשלה, בגלל שתי סיבות. האחת: הוא יודע שכבר היו מיקרים רבים שבהם היה הניצחון מונח, כביכול, בכיסו של אופוזיציונר מיפלגתי, ובאורח־פלא נשמט מידיו. הסיבה השנייה: פרס חושש, כי אם הוא יביא לעימות כבר עתה, עלול לקום גורם שלישי, שינצל את תבוסתו של רבין אך יגזול את מקומו־שלו — אנשים כמו **יגאל ידין**, **אבא אבן** או **חיים צדוק**.

הגאות של פרס

ריקוד היורשים

הדור השני של העסקנים החקנא בפסטיבל

רב־ן וערך פסטיבל משלו







הסטודנטית יונית לויט, ידי־דתו הצמודה של רוליק, בעל המסיבה, זכתה בכבוד רב מצד העסקנים הצעירים, ידידיו של רוליק.

הפנטומימאית אחת הח... כוון ה... של מסיבת היורשים, הפנטומימאית־הסטודנ... בת ה־25, לאה ברפמן, לא חדלה לרק...



המלווה החיפאית, הספרנית דבורה ... מכלות המסיבה. למטה: יועץ ... המערך בכנסת, חיים ק'מחי (מימין) עם סמי ...



הבוס והמזכירה יאיר גילבוע, מנהל מחלקת ההסברה־בעל־פה במר־כז ההסברה, מסביר בעל־פה למי שהיתה מזכירתו, אירית שטן, מה קורה במסיבה. (למעלה): עוזר שר־המישפטים, יחיאל („חיליק") גוטמן, שהגיע במיוחד מירושלים, היה עסוק כל הערב באכילה ובצפייה בחתיכות.











הדיינית

ורדה דיין, בתו של מנהל תחנת־הרכבת בתל־אביב, יצאה מהמסיבה עם שלושה מעריצים, אחרי שגילו שהיא לא קרובה של ח"כ משה דיין.

המתעמלת

שריק גונן הגיעה למסיבה רק בזכות בעלה, אלי, הטוען כי גם הוא ביועצים: הוא יועץ מנכ"ל האוניברסיטה העברית בירושלים.

המחנכת

בתו של בעל בתי־הקפה **עטרה** בתל־אביב, אריאלה דוידזון סיפרה, בין ריקוד למישנהו, כי היא משמשת יועצת חינוכית בבתי־ספר.

המשקמת

שירי לביא, נציגתה ה־יפהפייה של חיפה, עוסקת, כש־אינה במסיבות, בשיקום עניי עירה.



ישראל („רוליק") פלג הוא עוזר מנהל מרכז־ההסברה. מרכז־ההסברה שייך למישרד ראש־הממשלה, ליצחק רבין. רוליק; יחיאל גוטמן, עוזרו של שר־המישפטים; ברוך לשם, עוזרו של שר־המישטרה; בועז אפלבאום, עוזרו של שר־המיסחר־והתעשייה; תת־אלוף אריה בראון, עוזרו של שר־הביטחון; ד"ר אבי רייך, עוזרו של שר־השיכון — כל אלה ואחרים התקנאו בחבורת החוגגים של יצחק רבין, והחליטו לערוך להם פסטיבל פרטי משלהם — פסטיבל ריקודי היורשים.



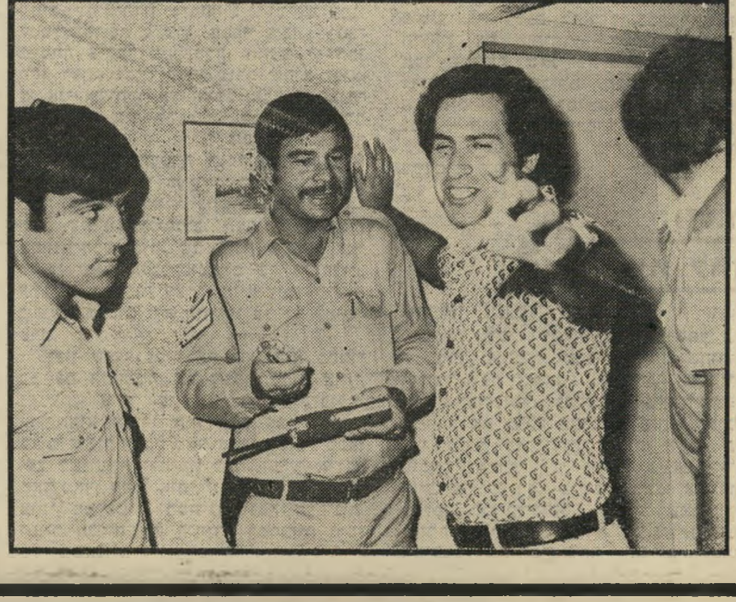
ללא מורא

קיבל בעל המסיבה ישראל („רוליק") פלג (בתמונה למטה) את פני צמד השוטרים, שהוזעקו בשעה שלוש לפנות־בוקר על־ידי השכנים. לעומתו היה עוזר שר המיסחר־והתעשייה, בועז אפלבאום (למעלה) מודאג פן יצולם במסיבת היורשים כשהוא יושב בין שתי חתיכות בחצר הווילה.



המישמר

עוזרו של שר־המישטרה, ברוך (מזוקן), יחד עם מי שהיה קצין־מישטרה והיום מנהל **פורד**, אבי ערמוני.



העילות הרישמיות למסיבה, שנערכה ביום השישי האחרון בווילה ברמת־השרון היו רבות: יום־ההולדת של רוליק, בעל־המסיבה; יום־ההולדת של דבורה מלווה, חתיכה חיפאית שהיתה מתקבלת אפילו על־ידי הזאבים התל־אביביים, אילו רק הפחיתה כמה קילוגרמים ממישקלה, ואפילו חג־השבועות — אבל העילה האמיתית היתה התקנאותם של כל אלה במסיבות של הגדולים, והרצון להוכיח ברבים מי הם היורשים.

בעוד בפסטיבל לאה ויצחק רבין פרק א' (החתונה בכפר־שמריהו) ובפסטיבל רבין חלק ב' (פירסום הספר על פנחס ספיר) הוכיחו המנהיגים, המתחככים ו־העסקנים כי הם יודעים לעמוד על הדשא עם כוס ביד, ולפעמים אפילו לטפוח על השכם, כמו בימים הטובים, הרי בפסטיבל היורשים הוכיחו הצעירים כי הם יודעים הרבה יותר. „כשאנחנו נעלה לשילטון," אמר אחד מבאי המסיבה, „העסק יהיה שמח יותר ותנשים תהיינה יפות יותר."

(המשך בעמוד 31)

המסתודדים

בפינה הם הפרשן הצ־באי של הטלוויזיה, נחמן ש', ועונת סבידור.

(המשך מעמוד 25)

משך כל ארבע שנות כהונתה של הכנסת התשיעית, המשיך אבנרי במילחמת־הגרי־לה למען אותה מטרה. בהדרגה נוצר ב־כנסת רוב להגשמת ההצעה המרחיקה־לכת.

עם הוצאת אבנרי מן הכנסת, הופסק גם מאבקו זה. אולם המערכה עצמה לא נפסקה. הרעיון כבר היכה שרשים.

בכנסת הנוכחית יושבים כמה חברי־כנסת שעברו בשיטתיות על דיברי־הכנסת, וחישבו בהם את יזומותיו הפרלמנטריות הנבושות של אבנרי שניתן להמשיך בהן ולהיבנות מהן. רעיון הסטת־החיילים עמד כימעט בראש הרשימה, והיו כמה קוס־צים על המציאה. שוב הועלו הצעות לסדר־היום (שבעליהן לא טרחו להזכיר מי העלה את הנושא לראשונה). הן הועברו לוועדה, הפעם, ועדת־הכלכלה, בראשות יגאל הורי־ביץ, שראה ברעיון הנגטוש כלי־רכב טוב מאד לעצמו. יחד עם איש־הליכוד פסח גרו־פר, שמעשיו בכנסת אפסיים, עלה על האוטובוס. הוועדה תבעה לקבל את ה־רעיון המקורי של הסעה באוטובוסים.

יעקובי נאחז פאניקה

כ אשר הגיעו הדברים לנקודה זו, נתקף גד יעקובי פאניקה. הוא חשש שמא רעיון פופולרי כזה עלול להישמט מידיו ולפאר את הורביץ—גרופר. לכן זינק לפתע קדימה, אימץ לעצמו את ה־רעיון — אך בצורה המשובשת ביותר.

ב־27 במאי עדיין לא ידע מישרד־התח־בורה באילו קווים הוא רוצה להפעיל את הסידור. ב־1 ביוני כבר ניכפה הסי־דור על אגד. ההוראה: להסיע כל חייל חינם, בקווים הבינעירוניים.

מאז ההידברות בין עופר ואבנרי, לפני 11 וחצי שנים, חייב אגד עקרונית את ה־רעיון. אך הצורה שבה בוצע הדבר, לפתע, כתעלול של יחסי־ציבור של גד יעקובי, הוציא את הקואופרטיב מכליו — תרתי־משמע. הוא התנגד לסידור־הפתע משלושה טעמים:

● אגד היה זקוק לחודש ימים לפחות כדי להכין את המיבצע — לשנות את מפת־ההיסעים, להעביר כוח־אדם ורכב מסניף לסניף, לערוך את הקווים מחדש בהתאם לשינויים בעומס.

שום שהות כזאת לא ניתנה לקואופר־טיב. החיילים פשוט הועמסו על לוח־ההיסעים הקיים. הדבר גרם שיבושים מרגיזים בימי־חול, שיבושים חמורים ביו־תר בערבי־שבת ובימי א'. מאות אלפי אזרחים נאלצו לקום מוקדם יותר, כדי להגיע לעבודתם בזמן.

● הקואופרטיב תבע שייקבע פיצוי נאות לתקופת־הביניים, עד להתחשבנות הסופית שתיערך על־פי סקר או ספירת החיילים הנוסעים.

אגד הפסיד מייד כשני מיליון ל"י לחודש — מחיר הכרטיסים של החיילים שנסעו עד כה ושילמו עבור נסיעותיהם (800 אלף לירות ששולמו על־ידי צה"ל עבור נסיעת חיילים שקיבלו שוברי־נסיעה; 250 אלף לירות שולמו על־ידי ההתיישבות העובדת תמורת נסיעת בניה; כמיליון לירות באו מחיילים שנסעו על חשבון אבא־אמא.) יחד עם הנוסעים החדשים, העריך הקואופרטיב את התשלום הדרוש בסך חמישה עד שישה מיליון. מישרד־התחבורה החליט לשלם פיצוי בסך 1.2 מיליון לחודש — פחות מן ההפסד ה־מיידי — ושילם רק 900 אלף.

● אגד הודיע שאינו מאמין לממ־שלה, תבע שהמצב החדש יהיה מעוגן בחוזה. הסיבה: מישרד־התחבורה לא שי־לם לקואופרטיב דבר מן ההתחייבויות שקיבל על עצמו אחרי השביתה האחרונה. במחסני־הערובה מושבתים 250 אוטו־בוסים חדשים, שאין לאגד הכסף לשחררם. הממשלה התחייבה לספק אשראי להוצאתם, אך ביניתיים הוצאו רק 45. אחרי שעמדו במחסנים במשך שנתיים, יש להחליף בהם חלקים שונים, כגון חלקי־גומי, דבר ה־מצריך חודש־חודשיים.

באגד־למוסיה שנוצרה בעיקבות מיב־צע־הבזק של יעקובי, נוצר מצב מגוחך. למשל: מכיוון שנקבע כי קו תל־אביב—צריפין הוא "עירוני", ועל־כן אינו חל עליו סידור הסעת־החינם, עלו החיילים פשוט לאוטובוס ה"בינעירוני" לירושלים, וירדו בצריפין. האוטובוסים המשיכו, ריי־קים, אל הבירה. אגד נאלץ להודיע, ב־יוזמתו, שגם בקווים העירוניים תהיה ה־נסיעה לחיילים חינם, ולבקש מן החיי־לים שלא ינצלו את הקווים הבינעירוניים שלא לצורך.

סיפורו של איש־הקולנוע, שנחשד תחילה כשותף לרצח, אחר־כך כראש רשת להברחת הרואין - ושוחרר בערבות

אחרי שאשתו הודתה שהוא החזיק במאריחואנה

אנשי הבוהימה

ה שמועה היכתה גלים, ופשטה כאש בשדה־קוצים: מיכה שרפשטיין, קולנוען במיקצועו ואחת הדמויות הססגו־ניות ביותר בבוהימה התל־אביבית, נעצר כחשוד בשותפות לרצח. הבוהימה שישבה בעיניה בתימהון. הכל ידעו כי שרפשטיין מסוגל למעשי־קונדס רבים, אך מכאן ועד לרצח היתה הדרך ארוכה.

אולם לא כך סברה המישטרה. הרקע למעצרו של מיכה שרפשטיין התברר רק כעבור ימים אחדים, בבית־המשפט, לשם הובא לשם הארכת מעצרו. אז הסתבר כי יחד איתו נעצרה גם אשתו (השנייה), נילי שדמי, מתכננת־תילבושות לטלוויזיה ובעלת בוטיק ברמת־גן.

סיפרה נילי: „ביום הרביעי לפני שבו־עיים התדפקו על דלת דירתנו ברמת־גן שני שוטרים. הם ביקשו לערוך חיפוש בבית. באותה שעה נמצאתי שם עם בני, תום, בן שיבעת החודשים, וסירבתי לאפשר לשוטרים להיכנס. מאוחר יותר הם הגיעו שוב, עם צו־חיפוש, פשטו על הבית ועשו בו פורורם ממש. חיפשו בכל מקום. אני חושבת שקיוו למצוא סמים, אבל הם לא מצאו כלום. המישטרה השאירה בידי הזמ־נה לחקירה עבור בעלי, מיכה, שלא נמצא אז בבית. כשבא מיכה, מאוחר יותר, הראי־תי לו את ההזמנה, וסיפרתי לו על ביקורם של השוטרים. מיכה הלך מייד ליחידה המרכזית, במישטרת מרחב הירקון בדיזנגוף, ושם הוא נעצר על־ידי המישטרה כחשוד בשותפות ברצח.

שותף לרצח או להברחה?

ל א היתה זו הפעם הראשונה ש־המישטרה פקדה את דירתם הנאה של בני־הזוג. מספרת נילי: „בפעם הראשונה שהמישטרה הופיעה אצלי בדירה, הייתי בחודש התשיעי להריוני. אז באה המיש־טרה לחפש את בעלי השני, זאב שדמי. הסברתי לשוטרים שהוא לא מתגורר יותר בדירה, ושאנחנו עכשיו בתקן של גרושים, אבל הם ראו אז את מיכה, וחקרו אותו לשמו. הם פשוט ראו טיפוס בוהמי עם זקן, ג'ינס וסוויטשרט, והחליטו לשפס עליו. אחרת, אני לא מבינה מה הם רוצים מ־איתנו: בכל פעם שהם באים לחפש סמים, הם לא מוצאים בבית כלום!"

מייד אחרי מעצרו פנה מיכה אל ידידו הטוב, עורך־הדין שימחה זיו, וביקש ממנו לטפל בפרשת מעצרו. מספר מיכה: „כש־שימחה צילצל למישטרה, הודיע לו רב־פקד יצחק דנון, שאין צורך שהוא יבוא, כי אני אשוחרר עד הערב. אבל לא שוח־רתי. לא היה לי מושג למה המישטרה נטפלה אלי. זו היתה הפעם הראשונה שנעצרתי, והמישטרה עצמה הופתעה כש־גילתה שאין לי תיק בארכיון הפושעים שלה. האשימו אותי כחשוד בשותפות ל־רצח שימעון גליקרוב, המכונה „צ'צ'ון", בתחנת־הספורטוטו שבשכונת שפירא. אמ־רו לי שאני איש־הפיננסים של גד פלום, המכונה „שץ", ושידעתי שהוא עומד לרצוח שלושה אנשים ולא הודעתי על כך למיש־טרה.

„נכון שאני מכיר את שץ, הוא מסתו־בב עם הבוהימה. כל הצפון מכיר אותו. נפגשתי איתו פה־ושם במקומות־בילוי. אולי הוא אפילו היה פעם אצלי בבית. באים אלינו הרבה מאד אנשים, אבל מכאן ועד לשותפות ולמימון רצח, הדרך ארוכה מאד־מאד. חקרו אותי יומם ולילה. העבירו אותי ממישטרת רמת־גן לנמל הצפונית. וחזור חלילה. כל היחידה המרכזית ירדה עלי בשאלות.

„בערב הודיעו לי שכעת לא חושדים בי יותר בשותפות לרצח, אבל לעומת זאת חושדים בי שאני שותף לרשת המבריחת הרואין. ואז החלו חקירות אינטנסיביות. המישטרה החזיקה אותי בבידוד מוחלט, סמוך לתאים שבהם הוחזקו עבריינים אמי־תיים כיבדי־משקל. בכל פעם שהוציאו אותי מבית־המעצר באבו־כביר, כבלו את ידי באזיקים כאילו שאני עבריין גדול.

„ואז, פיתאום, המציאה המישטרה סיפור חדש. אחרי שהתובע המישטרתי, דני מרוז, ניפח בלון ענק, שהסתבר לו כי הוא מתרוקן מאוויר, הוא היה חייב לצאת איכשהו מהפאשלה. כשהסתבר שאני לא רוצח פוטנציאלי, ושגם להאשמה בהברחת ה־הרואין אין שחר — למרות שהתובע אמר שהרשת, שאני כאילו עומד בראשה, גדולה יותר מחבורת 'חבורה' של כרם התימנים, ושיש למישטרה מידע חסוי נגדי — הוא טפל עלי סיפור עם מריחואנה שנמצאה בפרדס ליד ביתי, ושלדעת ה־מישטרה שייכת לי."

הודאה תחת לחץ

כ אן נכנסה לתמונה נילי, אשתו של מיכה, שבאה לבית־המישפט כדי לשחררו בערבות. מספרת נילי, שחורת־השיער ויפת־המראה: „השארתי את הילד עם בייבי־סיטר, והלכתי לבית־המישפט לשחרר את מיכה בערבות. פיתאום ניגש אלי שוטר ואומר לי: 'את אשתו של מיכה?' אמרתי 'כן,' אז הוא אמר לי: 'טוב, את עצורה.' ביקשתי ממנו אפשרות לטלפן לבייבי־סיטר, שתדע שאני לא חוזרת הביתה. המישטרה לא גילתה רצון רב לעזור לי. רק מאוחר יותר לקחו אותנו הביתה לקחת בגדים להחלפה, ולסדר את הילד באיזה מקום.

„בדרך הם השאירו אותי ואת מיכה לבדנו במכונית, והשוטר אמר לנו: 'שלא תעיזו לדבר ביניכם.' אני מייד הבנתי שהם משאירים אותנו לבד כדי שיוכלו לתפוס אותנו על חם, משוחחים על הבר־



חשוד שרפשטיין ואשתו נילי
„מה הם רוצים מאיתנו?"

חות, או רצח, או שאר השטויות שבהן האשימו אותנו. סידרתי את הילדים אצל אחי וגיסתי, ונסעתי עם השוטרים לבית־המעצר באבו־כביר. הייתי נתונה שישה ימים תחת מטח של חקירות. שיכנו אותי יחד עם עברייניות מועדות. רזיתי בבית־המעצר בחמישה קילו, לא רק בגלל המזון הגרוע. לבסוף נשברתי.

„התובע, דני מרוז, הסביר לי שאם לא אודה שהמריחואנה שנמצאה בפרדס שיי־כת למיכה, אז החיק לא ייסגר לי[illegible] ואנחנו לא נצא מהעסק הזה. הם[illegible] אותי, ואני החלטתי שיותר טוב שהמריחואנה שלנו, מאשר לשבת ימים ולילות בבית־סוהר. הבוטיק היה סגור, הילד היה חולה, ואני לא יכולתי לשבת יותר בין עברייניות ושאר נשים שבשולי החברה, אז הודיתי."

למיכה נמסר, לדבריו, כי אשתו הודתה שהמריחואנה שנמצאה בפרדס שייכת לו. הוא נלקח לשיחזור, והורה באצבעו על המקום שבו הוסתרה המריחואנה. למחרת היום שוחררו השניים ממעצרם, ושבו ל־ביתם. אלא שמייד אחרי השיחרור טען מיכה כי המריחואנה שנמצאה בפרדס אינה שייכת לו, ואמר: „אני נשבע בחיי הילד שלי, שלא ידעתי על קיומה של המריחו־אנה שם. שני הבלשים שמצאו אותה ב־פרדס לא היו בכלל בשיחזור, היו שם שני בלשים אחרים. אז מניין הם ידעו את המקום המדוייק שבו מיא הוחבאה? אני הראיתי להם על סתם מקום, פשוט

(המשך מעמוד 29)

ובאמת, כיצד אפשר להשוות את חיוכיו המסויימים־מאד של רבין עם ריקוד־השייק הסוער של יונה יהב, מי שהיה עוזרו של יוסף אלמוגי וכיום מנהל האגודה לפיתוח תיירות חיפה? איך להשוות את יופייה של עליזה שליו, דוברת מרכז־ההסברה שהיתה, כל הערב, צמודה־צמודה ליגאל גורן מהטלוויזיה, עם התנפלויותיה של לאה רבין על העיתונאים ועל כל מי שלא־כל־כך אוהב את בעלה? איך אפשר להשוות את שימלתה המסחררת של אירית אהרונוביץ, מזכירתו של שר־המישפטים חיים צדוק, עם חליפותיה השמרניות של אשת יושב־ראש הכנסת?

וגם את האירגון קשה היה להשוות. דומה כי מרכז־ההסברה מימיו לא הוציא מתחת ידיו אירגון כה מופתי ודייקני כמו המסיבה של רוליק. ואין פלא בכך. נרתמו לעניין מיטב הכוחות והמוחות של המישרד. כל עובדי מרכז־ההסברה נתגייסו לאירגון המסיבה של רוליק, ואפילו שכחו את עיסוקיהם הצדדיים, אלה שבדרך־כלל מפריעים להם לארגן היטב את הטכסים הלאומיים. ורובבל שליו שכח להמציא שמועות על התמוטטויות של משה דיין ועל גאונותו של יגאל אלון. שאול ביבר שכח את האלטורות. אפילו יאיר גילבוע, מנהל ההסברה־בעל־פה, זנח לדקות אחדות את מזכירתו היפהפייה אירית שטן, ונרתם מלאכה.

מנהיגי המדינה לעתיד, כפי שהם רואים עצמם, הקדישו ימים ולילות להכנת רשימת המוזמנים. היה ברור להם, כמו למארגני הפסטיבל של הגדולים, כי יש צורך בשני חוגים עיקריים, לפחות, כדי שהמסיבה תשיג את מטרתה: העיתונאים, ואנשי־המיפלגה. אולם הם זכרו עוד גורם אחד שאותו, מזניחים הגדולים: החתיכות.

העיתונאים הופיעו בייצוג מלא: דן שילון, מנהל־החדשות בטלוויזיה; יגאל גורן; נחמן שי, הכתב הצבאי של הטלוויזיה; שרה דורון, הקריינית הראשית של גלי צה"ל; רפי מן, שהוא לא רק כתב גלי צה"ל בכנסת אלא גם בנה של מזכירת ירושב־ראש הכנסת; מירון מדזיני, השייך אומנם לדור מוזמני המסיבות של רבין, אך החליט לרקוד גם על חתונה זו; בני דודקביץ, איש־המוסיקה מקול ישראל ועודד שורר ממעריב ואפילו כתב דבר בוואשינגטון, נחום ברנע, קפץ לחופשת־מולדת ולמסיבה.

אשר לפוליטיקאים, גם הם הופיעו בהרכב מלא. ליד חיים קימחי, היועץ הכלכלי של סיעת המערך בכנסת, ניצב סמי טוויג, דובר הליכוד. דויד גיא, עוזר מנהל הרכבת, החליף חוויות עם ענת סבידור, בתו של מי שהיה מנהל הרכבת, מנחם. והגיע דב ("דובש") יגאי, מי שהיה עסקן סטודנטים וכובש חתיכות נודע לפני שהפך עסקן הסתדרותי.

אבל כותרת האירוע היתה עתודת החתיכות העצומה, שאותה מכינים היורשים לתקופה שבה יהיו הם בשילטון.

היתה שם המשוררת בילהה אלטמן, שכשאינה כותבת שירים או מספרת למי שמחזר אחריה שאין לה זמן להתאהב, כי היא גם עובדת כהנדסאית־בניין. אראלה דוידזון, יועצת חינוכית "לילדים גדולים מתיכון," נזכרה בימים הטובים שלה באוניברסיטה ובקפה עטרה השייך לאבא שלה, ופיזזה בעליצות כל הערב.

יונית לויט, סטודנטית מירושלים, הקסימה ביופייה הפשוט ובעובדת היותה ידידה קרובה של בעל המסיבה. ליאורה סבירסקי, הדומה כשתי־טיפות־מים לקאנדיס ברגן, אלא שהיא סטודנטית ומתגוררת בשיכון הקצינים בתל־אביב. לאה ברפמן, בלונדית דקת־גיזרה סטודנטית. לינדה רמב"ן בעלת היופי ההודי, דליה טופל בעלת היופי הפרסי ושרי לביא בעלת היופי החיפאי. ורדה דיין, יפהפייה בזכות עצמה, הוזמנה ע"ידי אחיו של רוליק, יואב, שהוא מנהל השיווק של פיילוט. יואב התלהב מן הכמות העצומה של החתיכות שהגיעו למסיבתו של "אח־שלי," ובעיקר מיופייה העדין של אירית קסלר — "היא מזכירה לי את האהבה הגדולה האמיתית של חיי."

בשעה שלוש לפנות בוקר הופסקה המוסיקה וכל הקהל זינק מעבר לגדר, אל חצר רחבת־ידיים. עצים, קרטושקעס ובקבוקי יין אדום יצרו במהירות קומוזיץ, ממש כמו בפלמ"ח של החברים של רבין. כוכבת הקומוזיץ היתה רב־טרן רונית יער. קצינת נפגעים ושיקום של הצנחנים, שערכה רסיטל־שירה, בחקותה להפליא את זמרת־הקומוזיצים יפה ירקוני, עד הנץ החשחר.



על הכוונת!

מפני שגם לי נשבר מהמעצר ומכל הכרוך בו. רציתי שיעזבו אותי.

„עוד קודם־לכן לקחו אותי, ואת ידידי שנעצר יחד אתי, למיסדר־זיהוי במישטרת הרצליה. הם טענו שיש להם עד שצריך לזהות אותי כשותף של ,שק'. הם השאירו את ידידי ואותי לבד במכונית. אני משוכנע שרצו לתפוס אותנו מדברים על משהו. צר לי לאכזב את המישטרה, אבל אנחנו דיברנו רק על הצרה שנפלה עלינו. כי להיעצר סתם, זה סיפור לא־סימפטי."

לדבריה של נילי, שיחררה המישטרה את ידידם של בני־הזוג, שבינתיים דבק בו הכינוי „האדם השלישי", בו במקום: „הם ידעו להביא אותו לחקירה. אבל לא להחזירו. ממישטרת הרצליה חזר לבד!"

החוש השישי וחייידק־הקולנוע

כדי להבין את התדהמה שהטיל מעצרו של מיכה שרפשטיין על חוגי הבוהימה, צריך להכיר את האיש. הוא נולד ביפו, כשלישי מבין חמשת ילדיו של בעל בית־קולנוע שעלה ארצה מפולין. את שנות ילדותו עשה ביפו, ואחר־כך עברה המישפחה להתגורר ברמת־גן. מיכה נחשב כגאוות המישפחה. הוא סיים בית־ספר תיכוני־מיקצועי, ויחד עם הגרעין שאליו השתייך התגייס לנח"ל.

תקופה מסויימת שהה עם הגרעין ב־קיבוץ משאבי־שדה שבנגב, שם עבד כ־טרקטוריסט בשדות הפלחה. מאוחר יותר, יחד עם שאר הגברים, התנדב לנח"ל־מוצנח. את סיום שירותו עשה כסמל־חבלה ביחידה קרבית מובחרת. מפקדו שיכנע אותו להישאר ביחידה, והוא שירת חצי שנה בצבא־הקבע.

מייד אחרי שיחרורו ירד לסיני, כדי לעשות כסף לצורך נסיעה לחו"ל. חלומו הגדול. יום אחד, כשבא שותפו לעבודה בסיני לקחתו איתו לעבודה, התעקש כפרד והחליט שלא לנסוע. החבר לא הבין מה קרה לו פיתאום, והצטרף אל הוריו של מיכה שניסו לשכנעו לנסוע לעבודתו. אבל מיכה התעקש, ללא סיבה מוגדרת. למחרת



ניצי שרפשטיין בכוטיק שלה
„רצו לתפוס אותנו על חם!"

בבוקר קיבל טלפון מסיני, ובו בישרו לו כי שותפו היה מעורב בתאונת־דרכים קשה שבה נהרגו שני אנשים ושלושה נפצעו קשה. אחד הפצועים איבד עין, שותפו של מיכה שכב ללא־הכרה בבית־החולים לווין־שטיין שברעננה, וחזר להכרתו רק כעבור שישה חודשים.

תאונת־הדרכים השפיעה על מיכה שר־פשטיין קשות. גם המיסתורין בכך שסירב דווקא באותו יום גורלי לנסוע לסיני, לא הירפה ממנו. הוא החל מסתופף בחוגי הבוהימה, נטש את עבודתו בסיני, והנסיעה לחו"ל לא עניינה אותו עוד. באותה תקופה לא עבד, וחי ממסיבה למסיבה. את מרבית שעותיו בילה בישיבה בטלה בכסית, או בחוף שרתון.

ידידו הטוב, שחקן־הקולנוע יוסי שילוח, החליט להוציא אותו מחוסר־המעש שבו היה שרוי. הוא ביקש מחברתו, סוכנת־השחקנים לבריאה הון, שתעזור למיכה באופן כלשהו. בזכות הופעתו החיצונית המרשימה, הצליחה לבישבו כשחקן במערבון דון קרלוס, שצולם באילת.

העבודה בסרט שינתה את מהלך חייו של מיכה שרפשטיין. חייידק הקולנוע דבק בו. אולם הוא לא התעניין בצד המישחקי של הקולנוע, אלא בצד הטכני דווקא. העובדה שסיים בית־ספר מיקצועי, במגמה לאלקטרוניקה, עזרה לו, והוא החל עובד כתאורן בסרטים.

אולם תצלומו, ששכן באלבום השחקנים של לבריאה הון, המשיך להביא לו תפקידים בקולנוע. אחד מהם היה תפקידו של יצי הנוצרי, בסידרה טלוויזיונית שעמדה להיות מצולמת בארץ. התפקיד היה כבר מונח בכיסו של מיכה, אלא שברגע האחרון הוחלט לקחת שחקן מיקצועי לתפקיד כבד־המישקל. מיכה התאכזב, אך לא לזמן רב, וכאשר הציע לו הבמאי תחת זאת את תפקיד יוחנן המטביל, קיבלו על עצמו.

נישואין שניים ושלישיים

מאחר יותר סירב לחלוטין לקבל על עצמו תפקידי שחקן. אולם גם העבודה כתאורן חדלה לספק אותו. הוא החל מתעניין בצד ההפקה. כך עבד ב־סרטיו של אורי זוהר, בסרטיו של אסי דיין ובסרטים זרים שצולמו בארץ.

בין סרט לסרט ניהל מיכה חיים של נער־זוהר, יצא בחברתן של נשים רבות, החזיק בדירה מפוארת בצפון תל־אביב, שהכילה מערכת סטריאופונית יקרה. עם ידידיו נימנו שחקני קולנוע ותיאטרון רבים, מפיקים, זמרים ואנשי־טלוויזיה.

באותה תקופה הכיר את נילי שדמי. שבדיוק אז התגרשה מבעלה השני, זאב שדמי, אחרי שקודם לכן היתה נשואה לרוני שכנאי, אבי בתה בת העשר, תמי.

השניים התאהבו, ומיכה עבר להתגורר בדירתה של נילי ברמת־גן, אותה דירה שבה הם מתגוררים עד היום. כל אותה עת המשיכה נילי לנהל את הבוטיק שלה ברמת־גן. קשריה עם מיכה ועם ידידיו הביאו לה עבודות של תיכנון תילבושות בטלוויזיה. גם כשנכנסה להריון, לא גילו השניים כל סימן כי הם מתכוונים להינשא. נילי טענה כי הספיקו לה פעמיים, מיכה טען כי הספיקה לו פעם אחת.

מובן, שהעובדה שנילי ילדה את בנה, הום, מחוץ למיסגרת הנישואין, לא היוותה הדגשה מרעישה עבור ידידיהם הבוהמיים של השניים. אחרי הכל, כבר היו בבוהימה דברים מעולם.

לטכס בריתּ־המילה של תום, שנמשך כעשרים־וארבע שעות, הגיעה כל הבוהימה בתוספת מישפחות שני הצדדים. נעדר מהטכס, ומן המסיבה שלאחריו, אביה של נילי, תימני ישיש, שלא יכול להסכין עם העובדה שבתו ילדה מחוץ לנישואין.

דומה היה כי השניים ימשיכו לחיות את חייהם כמו תמיד. אלא שכאן התערבו חוקיה הביורוקראטיים של מדינת ישראל. הסתבר למיכה, לדבריו, כי בנו עומד להיקרא על שם בעלה השני של אשתו. לכך לא היה מוכן להסכים. הוא ויתר על עקרונותיו, ונשא את נילי לאשה בטכס קצר שהתקיים ברבנות. ואם לברית־המילה של תום הגיעו מאות חוגגים, הרי לטכס הנישואין של הורין באו רק כמה קרובי־מישפחה בודדים. אמו היתה לבושה במעיל־פרווה ואת ראשה כיסה צעיף פשוט, ואילו אביו חגג את נישואיו השניים ב־מיכנסי ג'ינס ובחולצת־טריקו.

היום עומד מיכה לפני הפקת סרט חדש. הוא מתעתד לשמש מנהל־ייצור בסירטו של ד"ר יהודה („ג'אד") נאמן, מסע אלונ־קות. לדבריו, הסיבוך עם המישטרה עתיד לקלקל לו את הקאריירה שלו בסרטים, והוא אומר: „הראש שלי כעת רק בעבודה. כל מה שמעניין אותי זה לעזור בהפקת הסרט הזה על הצד הטוב ביותר. אני לא עבריין! אני איש־קולנוע! אני רוצה שהמישטרה תרד ממני!"







במדינה

מישלחות

חלם בקאן

נציג ישראל לא ראה את הסרט — אך פרש מן הפסטיבל כמחאה

סוף כל סוף, אחרי אלפיים שנה, הצליחה ישראל להעפיל לעמודים הראשונים גם בשטח הקולנוע. ולא בזכות יצירת־מופת נדירה, אלא דווקא בשל מעשה־חלם שלומיאלי. היא פרשה בקול גדול מפסטיבל־הסרטים הגדול בעולם, קאן, ו־אפילו ידידיה נדו בראשיתם בסלחנות, למראה הישראלי שצד זבובים בתותחים גדולים.

בעיתון ישראלי הופיע על כך שפע של מידע מדוייק־למחצה. מה קרה באמת?

המישלחת שלא היתה. אחד הסרטים שהוצגו בתחרות הרישמית בפסטיבל קאן, תחת דגל שווייצי, נקרא צל המלאכים. הוא מבוסס על מחזה בשם „העיר, הטומאה והמוות" (נמר של נייר, העולם הזה 2021) מאת ריינר ורנר פאסבינדר, המופיע בעצמו באחד התפקידים הראשיים בסרט. הבמאי הוא ידידו ה־שווייצי של פאסבינדר, דניאל שמיד.



מחבר פאסבינדר
נאצי —

הסרט הוצג לפני קהל משועמם למדי. הביקורות עליו היו פושרות, והכל היה עובר בשקט לולא רגישותם של המבקרים הישראלים, שהשגיחו בנימה האנטי־יהודית שבו. הפליא לעשות המבקר זאב רב־נוף שהישווה אותו, בדיווחו לארץ, לסרט הנאצי היהודי זיס והתלונן שה־מישלחת הישראלית לא הגיבה על המעשה. אז התעוררה מייד המישלחת לת־חייה, והחלה מתעניינת על מה בדיוק הסרט.

לישראל לא היתה, בעצם, מישלחת בפסטיבל. מנהל המחלקה לעידוד־הסרט־הישראלי במישרד־המיסחר־והתעשייה, זו־הר ברעם, שהה במקום כדי לקדם את ענייני התעשייה בארץ, ולשכנע זרים להפיק בישראל סרטים. הוא לא ראה את הסרט, אבל מן השמועות, שהגיעו לאוזניו הבין שצריך לעשות משהו.

„או' מנומס. מה עשה? הביא למקום את הקונסול הישראלי ממארסיי, אברהם גילעדי, הציג מחאה רישמית לפני הנהלת הפסטיבל על קבלת הסרט לתחרות בני־גודל־הפסטיבל — המדבר על אחוות־עמים — ודרש להוציא את הסרט מן התחרות. הפסטיבל השיב בלאו מנומס.

בעת־ובעונה־אחת נערכה פנייה אל נציגי שווייץ, כדי לארגן הקרנה עבור הקונסול ואיש מישרד־המיסחר־והתעשייה. לדיברי זוהר ברעם, נקבע אומנם מועד לכך אבל ההקרנה, משום־מה, לא יצאה אל הפועל. הכחשה שווייצית, שהופיעה למחרת היום, ציינה שלא ידוע דבר על העניין כולו.

בינתיים צילצלו הטלפונים מקאן לישראל ומישראל לקאן במלוא המרץ, ויומיים לפני תום הפסטיבל (ושבוע לאחר הקרנת הסרט בו) הודיע זוהר ברעם שישראל פורשת, במחאה על הקרנת הסרט. זאת, בתיאום מלא עם הממונים עליו בארץ.

פורשת ממה? ישראל לא השתתפה אף באחת מן המיסגרות הרישמיות של ה־פסטיבל, להוציא את השוק, שהוא עניין מיסחרי גרידא. אם כן, מהו הצעד הדרמתי?

שנית, כיצד אפשר להתייחס ברצינות לפרישה, כאשר הפורש מודה שהוא לא ראה את הסרט שגרם לצעד זה אבל הוא מבין, ממה שסיפרו לו אחרים, שיש יסוד לנהוג כך? הדבר הזכיר את נציג אגודת הסטודנטים בארץ שאמר, בראיון ברדיו, כי אינו צריך לראות את שוער הלילה כדי לדעת שיש לפסול אותו.

איש לא התרגש. שלישית, איזו צורה יש לפרישה כזו, כאשר בין הסימוכין לה מובאת דעתו של הבמאי הנרי יגלום, יהודי־אמריקאי, שהכריז כי ראה את הסרט בלוס־אנג'לס והוא מוכן להעיד בשמו, ובשם קאנדיס ברגן וברט שניידר (מפיק ידוע), כי הסרט הוא אנטישמי — בה־בשעה שהסרט מעולם לא הוצג בארצות־הברית? (יגלום רצה לעשות טובה למישלחת הישראלית, והזיק בכך גם לעצמו וגם למישלחת).

ורביעית, הצעד הישראלי העניק לסרט פירסומת ששווייה מאות־אלפי דולרים, בתוספת מישקל וחשיבות גדולים מעל ומעבר לראוי לו.

עיתוני ישראל פירסמו בהבלטה תמונות שהראו את פרישת מישלחת. הופיע בהן זוהר ברעם, שאומנם ייצג את ישראל.



לוויטש בתפקיד היהודי
— כמו היהודי זיס?

אבל איש בקאן לא ידע שגם ריקה זראי, הנראית בתמונה, נמצאת באותה מישלחת. גם היא ידעה. המפיק אלכס מסיס, השלישי הנראה בתצלומים, לא שייך לכל העניין.

שאלת השאלות: האם זהו באמת סרט אנטי־יהודי? אין ספק שיש בו נימה ברורה לטת בכיוון זה, לאו־דווקא באותן מובאות שבוטטו בהרחבה, שבהן שם פאסבינדר בפי נאצים ותיקים הכרזות אנטישמיות, כדי לקעקע אותן אחר־כך, אלא בעצם העובדה שהוא ראה ביהודי את הסמל האבסולוטי של הקאפיטאליזם הערשק, המנצל והנוקם, וזהי הכללה פשטנית מדי, עבור מי שמצפה כי יתייחסו אליו ברצינות.

ואומנם, לבד ממישלחת ישראל, שלא ראתה את הסרט, קשה היה למצוא מישהו שהתרגש מן העניין.

רומאים רודפים אחר

ב יום הרביעי בשבוע, ה־12 במאי האחרון, יום לפני תחילתו של פס־טיבל־הסרטים הבינלאומי בקאן, נשמעו קולות תיגרה מבניינים־מעבדות ברקי־פטה־המפרים בגיבעתיים. אולפנים אלה, ש־נודעו בעבר בשם אולפני גבע — עד ש־נרכשו על־ידי הקבוצה המיוצגת על־ידי יצחק שני ויוסי דיאמנט — היו טרודים אותה שעה בסיום העבודות על פיתוח סירטי־הצילום של הסרט קשר־הפסחא. ב־מעבדות שהו אותה שעה רק עובדים ספורים.

דלת־הזכוכית הגדולה של בית־המישרדים נפתחה בכוח, ולתוכה התפרץ מפיק־הסרטים מנחם גולן, עם שני מלווים חסוני־גו ועבי־שרירים. השלושה ניגשו אל מישרדו של שני, דרשו ממזכירתו שתורה למסור להם את הפילם של הסרט ממעבדות החברה. המזכירה סירבה, שכן ידעה כי גולן רב עם שותפו־להפקה, האמריקאי וולף שמיט, וכי בין השניים התנהלה מילחמת צווי בית־מישפט סו־ערת, כאשר הנכס העיקרי של השניים — הפילם של קשר־הפסחא — נמסר ל־מעבדות על־ידי שני המפיקים, ונאסר להוציאם משם בלי הסכמת שני הצדדים כאחד.

משמע גולן את הסירוב, לא היסס, ואץ עם עוזריו אל המעבדות, שבקומתו השלישית של הבנייין. שם ניסו העובדים לחסום אותו, אולם גולן ומלוויו התגברו על ההתנגדות, נטלו את גלגלי הסרט בכוח, ובעזרת מהלומות ראצו החוצה.

גולן מיהר עם הפילם היקרים אל נמל־התעופה, טס לקאן, לפסטיבל־הסרטים. שם ביקש להציג את פרי־עמלו לפני חב־רות־ההפצה הגדולות, בתיקווה שתרכוש־נה את הסרט להפצה.

צו־מניעה בקאן

כ אשר חזר שני למישרדו ונודעה לו הפרשה, מיהר להודיע על כך לשמיט. זה הורה מייד לפרקליטו לתבוע פיצויים של שיבעה מיליון לירות משני, שכן עד לאותה עת עלו הפילם סכום זה במטבע־זר. שמיט כתב לשני כי ה־פילם נמסרו לו למישמרת ובנאמנות, וכי שני חתם על מיסמך בו נאמר הדבר.

אולם שמיט לא הסתפק במיכתבי־תביעה. אף הוא אץ לנמל־התעופה בלוד, מיהר אף הוא לקאן, הוציא בבית־המישפט המ־קומי שם צו, האוסר על גולן לעשות כל שימוש בסרט ללא אישורו.

כאשר נוכחו גולן ושמיט כי הגיעו למבוי סתום, החליטו להתפשר ולהמשיך בהפקת הסרט. סייע לפשרה בקאן ברוך אלה, אחד מן האחים אלה, קבלני־הבניין שנכנסו כשותפים עם גולן בהפקות והפ־צות סרטים באמצעות חברה בשם יורם גלובוס — אחים אלה. כתוצאה מן הפשרה בוטלו פיטורי במאי מייקל קמפוס, ש־שמיט טען כי הוא עזר לגולן לסחוב את הסרט. גם שני פוצה על העניין. שמיט שילם לעובדי־המעבדה שנפגעו דמי־בושה בסך 1000 דולר, וגולן הסכים להוסיף סכום דומה.

כאשר הוחל, לפני 18 שבועות, בהפקת הסרט קשר־הפסחא, לא תיאר לעצמו איש התפתחויות דרמאתיות שכאלה. התסריט, המציג את ישו כאיש צעיר שידע לעשות חיים, הבטיח לקומם נגדו חוגים כנסיי־תיים ויהודיים. ישו של הסרט מורד במימסד הדתי היהודי, וככל מורד הוא בועט במוסכמות השונות עד למותו.

ההשקעה בסרט תוכננה ל־1.2 מיליון דולר ברוטו, ומזה הוצאות ריאליות (בלי שכר המפיק, הבמאי והשותפים להפקה) רק 800 אלף דולר. המימון התבסס בעיקר על מה שקרוי TAX-SHELTER (מיקלט־מס), היינו, ניצול פרצות בחוקי מס־ההכנסה בארצות שונות, המאפשר קי־זוז הפסד השקעה בסרטים מרווחיו האח־רים של המשקיע. מכאן שבמיקרה של הפסד מנכים את ההשקעה מהתשלומים למס־ההכנסה, שאותם יש לשלם בין כה וכה. במיקרה של רווח, גורפים זהב. שיטה זו מפותחת בעיקר בשתי ארצות — אר־צות־הברית וגרמניה.

גולן הצליח, בסרטיו האחרונים, למצוא קבוצות של טקס־שלטר בשתי הארצות, הפיק בעזרתן את סרטיו השונים. אל הקבוצה האמריקאית, המיוצגת על־ידי עורך־הדין סם קפלן משיקאגו, הגיע גולן זמן קצר אחרי שכספים של אירגון עוב־די־ההובלה של ג'ימי הופה הפיק בארץ את הסרט קאמרון, שנועד להפסד מראש. סרט זה הוסף בישראל בהשגחת נציגי הפשע המאורגן מלוס־אנג'לס, המממנים גם סירטי־קולנוע.

גולן נסע לארצות־הברית כאשר היה במצב כספי קשה ביותר, אחרי כישלון גלובאלי של סירטו על יהדות רוסיה, שהצטרף לכישלונות נוספים. המחאות שלו חזרו מן הבנקים ללא־כיסוי, והוא נסע לארצות־הברית כדי לעבוד שם בהפקות ולהרוויח כסף כדי לפרוע את חובותיו כאן. תוך כך התוודע אל קפלן, שאירגן למענו את המימון לסרט לפקה, על חייו של הגנגסטר היהודי לואי בוכהלטר, מ־ראשי עוזריו של מאיר לנסקי.

הוצאות־ההפקה הוכפלו

ק פלן הביא אל גולן את ישראל כץ מ־מניו־יורק הממון הפקות באמצעות חברה בשם קוסט אינדאסטרי. כן הציג לפניו קפלן קבוצה אחרת, בראשות הנרי פיט, מרשת בתי־הקולנוע איי.בי.סי. קבו־צות אלה השתתפו במימון לפקה, שהיה להצלחה, השקיעו גם בסרט יהלומים, ו־אחרי הצלחת יהלומים (הסרט מצליח ב־כמה ארצות במיוחד. באיטליה לבדה יכ־ניס 800 אלף דולר), הסכימו לממן שני־שלישים מהפקת קשר־הפסחא.

השליש הנוסף הושג באמצעות מכירת ההפצה באמריקה לוולף שמיט, שיש לו חברה להפצה בשם אטלס־פילם. שמיט היה אמור לתת חצי מיליון דולר על חש־בון הזכויות, ומזה 150 אלף דולר בזמן ההפקה. הוא מונה כמפיק שווה במעמדו לגולן.

קעה של חצי מיליון דולר כל אחד, במימון של אלכס הכהן באמצעות חברתו טלהרמה פרודאקשן.

הכהן קנה את זכויות־ההקרנה לאיטליה עבור רשת גדולה בת 18 אלף בתי־קולנוע. הוא מפיק, באמצעות גולן, מער־בוני־ספאגטי בקבלנות, הקים בזמנו עירי־מערבונים באילת יחד עם אולפני־הסרטה הרצליה. על רקע שיטפון שהרס את עירי־המערבונים הוא תבע מיליון לירות פי־צויים מאולפני־הסרטה הרצליה, ועבר ל־הפקה באולפני ברקי־פטה־המפרים. שני המערבונים שהסתיימו עתה הם ונדטה ו־אקדח־האלוהים.

לקום — או ליפול

ש ני הסרטים האחרים שמפיק גולן הם לופו בניו־יורק וקשר־הפסחא. הפ־קת ארבעה סרטים בבת־אחת הריהי מיב־צע מכובד גם לגבי חברות הוליוודיות גדו־לות, וברור כי גולן מתח לשם כך את כל עצביו, וכן את כל משאביו הכספיים. כדי לעמוד במעמסה, הוא לא היסס לשעבד לבנק בשיקאגו את הכנסות הסרט יהלו־מים, וכן את אחד מבתי־הקולנוע, וכך קיבל חצי־מיליון דולר שבהם שילם חובות מעיקים. ארבעת הסרטים יכולים להעמידו על הרגליים או להסילו, ומשום כך אין תימה שהתפרץ בכוח לקחת את הפילם, ולהראותם לחברות זרות מבלי להתחשב בהסכמים הכתובים.

אחרי שהראה לו שמיט, בקאן, את צו בית־המישפט, התיישבו השניים לשולחן המשרות. נעשה העתק נוסף מן הסרט וניתן לשמיט, כדי שיתחיל למוכרו ב־ארצות־הברית. שמיט העביר מייד עוד 50 אלף דולר, והתחייב להעביר 250 אלף דולר נוספים תוך זמן קצר. גולן השאיר לשמיט את ההפצה באמריקה, ניסה למכור את הסרט בארצות אחרות.

במקביל, סיים כמה עניינים שוטפים. כמו, למשל, כניעה לתביעות ראשי־הפשע המאורגן באמריקה לשלם להם סך 50 אלף דולר מריווחי לפקה, דמי־הסכמה, לאשתו של לפקה ולבנו, העובד כקרופייה במוע־דון בלוס־אנג'לס. עניין נוסף: התחלת ההכנות לסירטו הבא, השגריר, על מאמ־צי השלום במיזרח התיכון שבו — לפי מיברקים מאושרים — יככבו אליזבט טיי־לור, וכנראה גם רוק האדסון.



יהודים ב„קשר הפסחא"

משהחלה ההפקה התברר, כי תחת 10 ה־שבועות המתוכננים היא תארך עד 18 שבו־עות. פירוש הדבר, הכפלת הוצאות ההפ־קה, ליותר משני מיליון דולר. גולן הצליח לשכנע את המשקיעים האמריקאיים להג־דיל את חלקם בהתאם, רצה שגם שמיט יכפיל את חלקו. אבל שמיט העביר רק 50 אלף דולר. הסיבה לכך היתה, שהוא קיווה למכור את ההפצה בתורכיה, למפיץ ש־ישלם לו 100 אלף דולר מיקדמה. אולם התוכנית נפלה. גולן דרש משמיט שיממש את התחייבויותיו, שאם־לא־כן ימסור את הפצת הסרט לחברה אחרת. שמיט השיב באמצעות עורך־דין, וסירב להיענות ל־תביעותיו של גולן.

ייתכן שבמצב רגיל לא היה גולן מש־תמש באלימות כדי לגזול את הפילם (אם כי הוא טוען, שמעבדות הן שטח אכסטרי־טוריאלי המותר לשני הצדדים). אולם בימים אלה הוא טרוד בסיום הפקתם של ארבעה סרטים: שני מערבונים, ושני סרטים רגילים. המערבונים מופקים בהש־





המפיק מנחם גולן (ימין) התפרץ בכוח למעבדה של יצחק שני (שמאל) ולקח את עותק הסרט לאירופה - שם הוצא נגדו צו־מניעה

מירדך אחרי ישו

אורחים

מפיקים בג'ונס

מייקל דוגלאס ומייקל פיליפס המכקרים בארץ חם הדור החדש של מפיקי הוליווד

יש משהו מעודד בעובדה שהמפיק ה־אמריקאי המצליח של היום אינו נראה עוד כדמות הלקוחה מתוך ספריו של הרולד רובינס. אין זה עוד היהודי השמן והמקריח שסיגר ניצחי נעוץ לו בין שיניו.

המפיקים האמריקאיים של שנת 1976 שונים בתכלית מאלה של שנות החמישים והשישים. הם אומנם עדיין יהודיים, אך בהחלט לא גוצים שמנים ומקריחים.

שניים מן המצליחים שבהם נמצאים עתה בביקור בישראל: מייקל דוגלאס ומייקל פיליפס בני ה־32.

דוגלאס הוא בנו של קירק דוגלאס, יפה־תואר ודומה מאד לאביו המפורסם. גבר שזוף, הלובש מיכנסי ג'ינס מהוהים וחול־צה תואמת, ושונה לחלוטין מדמותו עדויית האפיון שנשקפה ממסך־הטלוויזיה בטקס חלוקת פרסי האוסקר.

מייקל דוגלאס הוא שחקן־טלוויזיה ידוע בארצות־הברית. שלוש פעמים היה מועמד לפרס האמי על תפקידו בסידרה הפופולרית



מפיק דוגלאס
אוסקר לא רק על משחק

רחובותיה של סן־פרנציסקו, אלא שאת פירסומו הגדול ביותר קנה דווקא כשהפיק את הסרט עטור האוסקרים קן הקוקייה, בכיכובם של ג'ק ניקולסון ולואיז פלטשר. סיפר דוגלאס השבוע: „התאהבתי בספר עוד כשהייתי סטודנט. ידעתי שלאבי יש הזכויות עליו, וכשתי אותן ממנו בסכום של 150 אלף דולר. איש לא רצה להפיק את הסרט, בגלל נושאו הבלתי־פופולרי. שש שנים עבדתי עליו, עד שהכרתי את שותפי סול זאנץ, שהוא בעל חברת־תקליטים ובעל אוסף תקליטי־הג'ז הגדול בעולם.

יחס חברי. „את כל הסרט צילמנו ב־בית־חולים לחולי־נפש במדינת אורגון. מנהל בית־החולים והחולים השתתפו ב־סרט, אך גדול מכולם היה ג'ק ניקולסון. הוא, בהיותו תסריטאי, במאי, ומפיק ב־עבר, הבין את הקשיים הגוראים שניצבו בפני ההפקה, ועזר לכולם. לאיש הזה מגיע אוסקר לא רק על משחק, אלא גם על יחס חברי. הוא מיקצוען ממדרגה ראשונה."

את דבריו מאשר מייקל פיליפס, בן גילו. הוא, בניגוד לדוגלאס, לא גדל לצידו של אב שחקן. הוריו, ילידי ברוקלין, הם סוחרי־עתיקות, והוא מעולם לא חלם להיות בסרטים. כבוגר הפקולטה למישפטים של אוניברסיטת ניו־יורק, שימש כיועץ לחברה מיסחרית בוול־סטריט. מאוחר יותר נשא לאשה את גליה שהפכה, למרות שהת־גרשו בינתיים, שותפתו־להפקה.

במיכנסי ג'ינס ובחולצת־טריקו ממוספרת נראה פיליפס כסטודנט אמריקאי ממוצע. קשה להאמין כי מאחרי ההופעה הנערית מסתתר מפיק מצטיין, שכבר בגיל 26 הפיק סרט עם ג'ין פונדה וdonaldאלד סאתרלנד, בשם "STEELYARD BLUES", ו־שבגיל 29 הפיק את אחת ההצלחות הגדו־לות ביותר שידעה הוליווד מעודה, העוקץ, שזכה בשיבעה אוסקרים. עתה זכה סירטו של פיליפס, נהג מונית בפרס פסטיבל קאן (ראה עמודים 43—42).

הוא אינו מבין מדוע מתלהבים כל־כך מן העובדה שבגיל כה צעיר הפך, בכו־חות־עצמו, איש עשיר ומצליח, והוא או־מר: „היום כל אחד יכול לבוא מהרחוב לאולפנים ההוליוודיים עם תסריט טוב, ולעשות סרט. כל הדלתות פתוחות. הוליווד צמאה לתסריטים טובים, ולמפיקים שיעזרו להפיק אותם. המפיקים הגדולים של הולי־ווד נעלמו. דאריל זאנוק היה רק אחד. כיום מנהלים אותה סוכנים שכל מה ש־מעניין אותם הוא כסף. את הסרטים מפיקות חברות־קוסמטיקה, וחברות־נפט גדולות.

„האנשים האלה לא מבינים בתסריטים. הם מחפשים מפיקים שיביאו תסריט טוב, ויעשו סרט שיכניס כסף. הייתי בן 26 כש־הפקתי יחד עם אשתי־לשעבר ג'וליה ועם המפיק טוני ביל, את הסרט עם דונלאד סאתרלנד וג'ין פונדה. אשתי ואני רצינו לעבוד יחד. ידענו שנוכל להפיק סרט אם נשכנע שחקן טוב לככב בו. דייוויד וורד כתב את התסריט והביא את ידידו סאתר־לנד, סאתרלנד הביא את התחיכה שלו ב־אותה תקופה, ג'ין פונדה. האולפן ראה שיש תסריט ויש כוכבים, והפיק.

אנשים מופתעים. אחרי הסרט הזה בא דייוויד וורד עם הרעיון של העוקץ. „אז לא ידענו מה יקרה עם הסרט הזה. עבור הכתיבה של Steelyard Blues קיבל וורד 1000 דולר, ועבור העוקץ 35,000 דולר. היום הוא שווה הרבה יותר. הסרט היה תפור על רוברט רדפורד. רצינו שוורד ייביים, אך קיבלנו את ג'ורג' רוי היל. היל ניקה את התפקיד, והביא את פול ניומן. הוא גם שינה את התקופה של התסריט לשנות השלושים. וכשהסרט זכה בשיבעת האוסקרים, לא היו אנשים מופת־עים מאיתנו."

גם פיליפס וגם דוגלאס נפגשו בפסטיבל קאן, ושם הסתבר לשניהם כי הם רוצים לנסוע לישראל. הם באו לכאן יחד. אולם בעוד דוגלאס ישהה בארץ שבוע, ויבדוק אפשרות לצלם שני סרטים שישראל תעמוד במרכזם, בא פיליפס לחודש תמים, ש־במהלכו יבקר בקיבוץ ויבדוק אפשרות ל־צלם פה מערבון. לדוגלאס אין כל תוכנ־יות מיידיות, אולם פיליפס חייב לחזור ל־ארצות־הברית. בקרוב הוא עומד לצלם עבור חברת קולומביה שני סרטים: האוטו־בוס הגדול ומיפגש סגור של הסוג השל־ישי, שאותו יביים במאי מלתעות, סטיבן שפילברג, שהפך הבמאי המבוקש ביותר בארצות־הברית.

תחבורה

שכר האימה

האוויר הוצא מן הנגיפים ואלמונים איימו יחצית את המכונויות

● משאית־ענק שעטה במורד ההר כאילו איבדה את בלמיה. מאחור דלקה אחריה משאית נוספת במהירות מטורפת, כשנהגה מנסה להשיג את המשאית ה־ראשונה. בעיקול הכביש הצליחה המשאית השנייה להתקרב כמעט עד־כדי נגיעה בגרדפת. מחוך המשאית נפתחה אש מיקלע. המשאית הראשונה עלתה בלהבות.

● נהגי־משאיות גברתנים מתרכזים ליד מסוף־המישלוחים של חברת התובלה. נהג צעיר, המנסה להשיג עבודה בחברה מתקרב אליהם. ללא סיבה נראית־לעין אומר לו אחד מנהגי־המשאיות: „התנדף מכאן!" כשהצעיר מתמהמה, הוא חוטף בעיטה בפרצופו, ומסתלק מהמקום כשהוא מייבב. הנהגים הוותיקים ידעו כי הם אינם יכולים להרשות לעצמם קבלת נהגים חד־שים, אשר יגלו את סחר ההברחות של האירגון הפנימי שלהם.

שתי תמונות אלה לקוחות משלל סרטים אמריקאיים, אשר עד לפני שנתיים איימו לתפוס את מקום המערבונים הכימעט־ניצחיים. סירטי־האימים על נהגי־המש־איות, הרפתקותיהם, מאפיות ואירגוני־ההברחות מחוץ־לחוק בארצות־הברית.

אם חלוצי הסרטים הישראליים באמת עוקבים אחר הלך־הרוחות בארץ, כפי שהם טוענים כאשר הם יוצרים את ה־סרטים המקוריים שלהם, אפשר יהיה לראות בקרוב סרט על „קשר־הגלגלים

(המשך בעמוד 36)



הנפגע קיבל 150.000 ל"י

פקיד בנק הפועלים ש־ראל הוכנברג, אשר נפ־גע ממכונית הסיטרואן שבה נהג גיזבר־הסוכנות אריה דולצ'ין, קיבל מחברת־הביטוח, בהשתדלותו של דולצ'ין, עבור החודשיים וחצי שבהם היה מאושפז, פיצויי־שיא בגובה של למעלה מ־150,000 ל"י. הוכנברג, מצידו, פנה למישטרה וביקש לבטל את המישפט.

ר' יחה הוכנברג היא חיילת חיננית. ערב גיוסה לצה"ל קנה לה אביה, ישראל הוכנברג, מתנה: זוג־אופניים חד־שים ומבהיקים. רינה רכבה על אופניה בכל פעם שהיתה מגיעה הביתה לחופשה. כאשר שהתה ביחידתה, השתמש באופניים אביה. כמעט מדי יום בימוי היה רוכב עליהם מביתו שברמת־אביב, לחוף הים בהרצליה.

ב־20 בדצמבר ערך ישראל הוכנברג את נסיעתו הגורלית על אופניה של בתו, ביל לאלוף־מישנה בצה"ל) יוסף קאמרי, ראש ענף־התנועה במישטרת תל־אביב, לשלול את רישיונו שלילה אדמיניסטרטי־בית ל־60 יום. קאמרי גאה בזכות זו ש־העניק לו החוק ובתפקידו, ובראיונות עיתונאיים הוא נוהג להתפאר בכך שהוא שולל לפחות שני רישיונות ליום. כך נהג גם במיקרהו של דולצ'ין.

למחרת היום הגיע אל מכתבתו של קאמרי מיכתב דחוף מאת דולצ'ין, ש־

המישטרה יצאה מכליה כדי לחפות על גיזבר־הסוכנות הכל־יכול - שדרס אדם בכביש ריק לאור היום

בצומת כביש חיפה—תל־אביב עם כביש תל־ברוך פגעה בו, מאחור, מכונית סיטרו־אן מהודרת.

נהג המכונית הדורסנית לא היה אלא גיזבר הסוכנות היהודית, אריה לייב דול־צ'ין, מי שהתחרה לפני חידשים אחדים על מישרת יושב־ראש הנהלת הסוכנות ו־היה שר במשלת הליכוד הלאומי. דולצ'ין אסף את הוכנברג מחוסר־ההכרה למכוני־תו, ומיהר עימו לבית־החולים איכילוב. שם נקבע כי הוכנברג נפגע בגולגולתו, ליסתו נשברה ועימה כמה מצלעותיו. כש־הגיעה המישטרה לבית־החולים, על־פי קריאתו של דולצ'ין, היה ברור לחוקר ה־מישטרתי רס"ר פוניה כי הנהג הדורסן, דולצ'ין, אשם בתאונה. הכביש היה פתוח, ולא סגאן. השעה היתה 3.45 אחר־הצהריים. לפי דיברי המישטרה היה שדה־הראייה של דולצ'ין, עד למקום התאונה, לפחות 300 מטרים. ברור היה כי גיזבר הסוכנות נהג בקלות־ראש.

כאשר נפצע אדם בתאונה, ובעיקר כש־הוא נפצע קשה, ממהר ניצב־מישנה (מק־ביש להסיר מעליו את רוע הגזירה. דול־צ'ין נימק את הבקשה בכך ש„אין לי נהג בימי שישי, שבת וחגים." פיסקה זו ב־מיכתבו של דולצ'ין לכדה את עינו של קאמרי הדוחה, לדבריו, עשרות של פניות מסוג זה ביום. הוא הבחין שבעל הרישיון שגשלל הוא גיזבר־הסוכנות בכבודו ובעצ־מו.

„מעמדו המייוחד של האיש"

כ' עבור שדושה ימים, ב־24 בדצמבר, קיבל דולצ'ין חזרה את רישיון־הנהי־גה שלו, כשההסבר בכתב שצירף קאמרי היה: „לאור בקשתו ומעמדו המייוחד של האיש, ממליץ להחזיר הרישיון."

מאוחר יותר, כאשר נתבקש קאמרי להס־ביר מה הקשר בין מעמדו של נהג דורסן זה או אחר לבין היחס שמגלה המישט־רה, הסביר: „אם נהג פונה אלינו בבקשה, ומסביר כי הרכב דרוש לו מטעמים של פרנסה, שיש אדם חולה במישפחתו או ש־

„המעמד המיוחד" אינו דורם

הרכב חיוני להסעת ילדיו — ואין לאיש הרשעות קודמות — אנו מחזירים לו את הרישיון. לדולצ'ין אין הרשעות קודמות. הוא אינו נוהג הרבה. יש לו נהג. בעיני הוא אינו נוהג מסוכן לציבור."

הסברו זה של קאמרי הוא תערובת של זילזול בהבנתו של כל מי ששמע זאת, ושקר מוחלט. הרכב אינו דרוש לדולצ'ין מטעמים של פרנסה. יש לו מכונית צמודה מסוג וולוו עם נהג, המסיע אותו ממקום למקום בכל ימות השבוע, ופעמים רבות גם בשבתות ובחגים. דולצ'ין לא ניסה כלל לטעון בפני המישטרה כי מי ממישפחתו חולה, ושני בניו, דבורה ואלון, עברו מזמן את גיל הילדות. העובדה שדולצ'ין אינו נוהג הרבה ויש לו נהג, וסיפור הנהיגה העצמית בשבתות ובחגים מעידים כי הוא, מה שקרוי בסלנג הנהגים „נהג של שבת," מי שאינו נוהג הרבה וחסר ניסיון בנהיגה.

אולם החמור מכל הוא השקר של ניצב־המישנה. לדיברי קאמרי, אין לדולצ'ין עבירות קודמות. אולם בגיליון־ההרשעות ה־קודמות של דולצ'ין, כפי שהונפק על־ידי מחשב המישטרה, מופיעות שתי הרשעות צ'ין בניגוד לתקנות, השיב: „לדולצ'ין לא היו עבירות קודמות." רק כאשר הוצגו לפניי צחי ראיות כי אכן היו לדולצ'ין עבירות קודמות, ואחרי בדיקה חוזרת שערך צחי עם קאמרי, שמסר לו מידע זה לראשונה, היה התירוץ: „העבירות הן קלות, מסוג העבירות של ברירות־קנס, וזה לא נחשב." אך קצת קשה יהיה לקאמרי או לצחי להביא דוגמות רבות של דו"ח־תנועה מסוג ברירת־קנס על העבירה הראשונה של דולצ'ין (קו לבן).

לצחי היה גם הסבר ל„מעמדו המייוחד" של דולצ'ין. אחרי ששוחח עם קאמרי, אמר צחי: „הכוונה היתה לומר שדולצ'ין אינו סתם פירחח שמשתולל ברחובות ועושה כל הזמן תאונות."

פיצויי־שיא לנפגע

זכותו של דולצ'ין יצויין כי התנהגותו כלפי הוכנברג היתה מופתית. הוכנברג שכב בבית־החולים איכילוב כ־שלושה שבועות, ומשך חודשיים נוספים היה מאושפז בבית־החולים לוינשטיין ב־רעננה. כמעט מדי יום ביומו היה דולצ'ין מבקר אצל הוכנברג בן ה־50, שעבד קודם התאונה כפקיד במחלקת־חשבונות בבנק הפועלים. בימים שבהם לא יכול היה ל־בקרו, היה מטלפן או שולח מי ממישרדו לבית־החולים, לראות מה מצבו של ה־פצוע.

דולצ'ין אף התעניין אצל רעייתו של הוכנברג אם דרוש להם כסף, בעת שבעלה שכב פצוע. כאשר סירבה לקבל ממנו סיוע כספי, דאג דולצ'ין שהוכנברג יקבל סכום־ענק כפיצוי מחברת־הביטוח — למעלה מ־150 אלף לירות — סכום הנחשב כ־פיצוי־שיא עבור תאונה מסוג זה. כיום כבר שב הוכנברג לאיתנו, והוא ממשיך בעבודתו בבנק.

בגלל יחסו של דולצ'ין אל הוכנברג הורה זה לפרקליטו, עורך־הדין נוח ברנד, לעשות את הצעד המוזר הבא בפרשה. ברנד כתב לקאמרי מיכתב, שבו נאמר: „מרשי (הוכנברג) אינו זוכר דבר מקורות התאונה. הוא אדם מבוגר, והבאתו כעד לבית־המישפט תגרום לו טירחה מרובה. בשים לב לעובדה כי מרשי אף קיבל את מלוא הפיצוי המגיע לו, אין לו גם כל עניין בקיומו של הליך פלילי בגין התאונה הנ"ל. לאור האמור לעיל, הריני לבקשכם בשם מרשי שלא לנקוט במיקרה זה הליך מישפטי ולגנוז את התיק."

למרות שקאמרי ושוטריו יצאו מכליהם כדי לעזור לדולצ'ין, הם חששו משערורייה ציבורית שעלולה לפרוץ אם יסגרו את התיק. הם פחדו שהיחס המייוחד שגילו כלפי דולצ'ין, מבלי שהתבקשו לכך כלל, יתפרסם בעיתונים. הם העמידו את דולצ'ין לדין, אך דאגו להקל עליו במהלך המישפט, והביאו לכך שהעונש שהוטל עליו יהיה קל.

כל אותה עת ידעו כל מערכות העיתונים על הפרשה, ועל התנהגותו המוזרה ושקריו של קאמרי. רק עיתון אחד, הצהרון מעריב, **פירסם את הסיפור, אך גם זאת לא בעמודי החדשות שלו, אלא כידיעה מוצנעת, באחד מעמודי־הפנים, בטור של זוטות.** היתה זו המישטרה שהפעילה את קשריה, כדי למנוע את הפירסום, בעוד ש־בדרך־כלל רודפים קציניה אחרי עיתונאים כדי להשיג פרסומת־עצמית.

בשבוע שעבר נערך מישפטו של דולצ'ין. התובע, איש־המישטרה יצחק ברוטמן, היה צריך להתייצב מול פרקליטיו של דולצ'ין, אולם נדמה היה כאילו הוא עובד דווקא עבורם.

דולצ'ין עצמו לא הופיע למישפט, ו־פרקליטיו הודו באשמה בשמו. התובע סיפר לשיפט־התעבורה, משה מץ, כי „הנפגע עדיין מאושפז ואינו יודע באיזה נסיבות אירעה התאונה." היה זה שקר גס. ישראל הוכנברג שוחרר מבית־החולים בית לוינשטיין כבר ב־8 במארס, שלושה חודשים לפני שהתובע סיפר כי הוא עדיין מאושפז שם, ובאותן דקות שבהן שיקר התובע, הוא היה רכון על מכתבתו במישרדי בנק הפועלים.

המישטרה גם לא יכלה לדעת אם אומנם זוכר הוכנברג את פרטי התאונה אם לאו. „הם אף פעם לא היו אצלי," סיפר השבוע הוכנברג, ואילו רעייתי תיקנה את דבריו: „הם חקרו אותך בבית־החולים, כשחיית מחוסר־הכרה." ואם לא די בכך, עשה ה־תובע את מלאכתה של הסניגוריה, בהוסיפו: „גם הנאשם אינו יודע כיצד אירעה התאונה."

המייוחסים שמעבר לחוק

אולם המוזר ביותר בפרשת מישפטו של דולצ'ין הוא עניין ההרשעות הקודמות. לפי פרוטוקול המישפט, הוגש לשופט גיליון ההרשעות הקודמות של דולצ'ין. לא ברור כיצד ומדוע, אולם ב־גזר־דינו כתב השופט: „בהתחשב בנסיבות המיקרה, בהודיית הנאשם, בהיעדר הרשעות קודמות ובעבר תעבורתי המדבר בעד עצמו, אני דן את הנאשם לתשלום קנס בסך 700 לירות." כן הטיל השופט על דולצ'ין עונש של פסילת־רישיון על־תנאי למשך שלושה חודשים. עונש זה חייב היה השופט להטיל, משום שזהו עונש־המינימום הקבוע בחוק, על הסעיף שעליו הועמד דולצ'ין לדין.

מפרוטוקול המישפט לא ברור כיצד הצליחה המישטרה להעלים מעינו של ה־שופט את שתי ההרשעות הקודמות שהיו לדולצ'ין, או שהשופט לא שם ליבו אליהן במהלך המישפט המזורז. כך או כך, ברור כי דולצ'ין „יצא בחסד," לפי סיגנונם של באי בתי־המישפט.

אין ספק כי על גיזבר הסוכנות להודות לניצב־מישנה יוסף קאמרי, ולמישטרת ישראל, על שהם מבחינים בין סוגים שונים של נהגים דירסניים: בעלי העמדה וה־מעמד, העומדים מעבר לחוק — וכל האחרים.



רישיון־הנהיגה הוחזר

„לאור מעמדו המייוחד של האיש," החזיר ניצב־מישנה יוסף קאמרי את רישיון־הנהיגה לאריה דולצ'ין (בתמונה) שלושה ימים בלבד אחרי שזה נשלל ממנו. הנימוק הנוסף של קאמרי, כאילו לדולצ'ין לא היו עבירות־תנועה קודמות, התגלה כשקר גס. גם במישפט עצמו נטען, בגזר־הדין, כאילו אין לדולצ'ין הרשעות קודמות.



לון. נצ"מ קאמרי טוען ש„הנהגים לא מתחשבים מספיק בזולת. כל אחד ממהר ועצבני — ולכן חסר כאן „שי־תוף הפעולה' בכביש..." נצ"מ קאמרי מחפש את הנהג הנינוח ושבע־הנחת — ואין. עובדה, ראש הענף פוסל במוצע שני רשיונות־נהיגה ביום אחד!

וכשמתכנל היום נצ"מ קאמרי, בעריכת הנייריות שלפניו, מכתבים של אזרחים המבקשים תתנונים ופליחה ומבקשים פיטול הדו"ח הוא נזכר איך כשנשבע אמונים ל„הנהגה לימדו אותו לבלוע נייריות...

התיאטרון של קאמרי

לו את רישיון־הנהיגה, ואילו התביעה המישטרתית סייעה לדולצ'ין לצאת בעונש קל. לפני חודשים אחדים, כאשר רואיין קאמרי על־ידי כתב הירחון **חדשות המישטרה**, התרברב וטען כי הוא פוסל, בממוצע, שני רישיונות־נהיגה ביום אחד. באותו ראיון סיפר קאמרי לעיתונאי כי אין הוא נוהג להיענות לערימת המיכתבים מנהגים המבקשים ביטול דו"ח־תנועה: „כשנשבעתי אמונים להגנה, לימדו אותי לבלוע נייריות..." טען. אך כאשר עמד קאמרי בפני בקשתו של גיזבר־הסוכנות, הוא שכח אפילו את שבועתו זו.

ניצב־מישנה יוסף קאמרי יצא ממכליו כדי לעזור לדולצ'ין ולהחזיר

קודמות, שלפחות אחת מהן נחשבת כ־חמורה:

● ב־8.8.1967 הורשע דולצ'ין בעוון נהיגה משמאל לקו־הפרדה (קו לבן) ב־כביש.

● ב־7.10.1972 הורשע דולצ'ין בעוון אי־סימון רכב בחומר מחזיר־אור.

כאשר נשאל דובר המישטרה, סגן־ניצב שמואל צחי, מדוע הוחזר הרישיון לדולי־

במדינה

(המשך מעמוד 34)

בישראלי". אך גם אם לא יימצא מפיק לסרט כזה, הנה יש מי שטוען כי קיים כבר האירגון המפחיד של בעלי־המשאיות. אלא שישראל היא ארץ קטנה — כאן מדובר בסך־הכל בטנדרים.

מבקר־המדינה מבקר. יצחק זומבריק עבד משך שנים רבות כנהג ובעל־טנדר בחברת אייל להובלת נוסעים ומשאות ב־טנדרים, הנחשבת כחברה הגדולה בארץ. כמו שכירים רבים, הסבורים כי הם טובים יותר מהמעסיק שלהם, החליט לפני כשנה זומבריק, עולה חדש מרוסיה, לעזוב את אייל ולפתוח לו חברה פרטית משלו ל־הובלות בטנדרים.

הוא התחבר עם עולה חדש שני, בן־עירו של זומבריק, יז'ה פירוז'ניקוב, סוכן־ביטוח במיקצועו. השניים הקימו את חב־רת־ההובלה אביב.

הזדמנות־הפז שלהם באה בנובמבר, ב־שנה שעברה. בעיקבות דו"ח מבקר־המדי־נה, שהתריע על מהות היחסים בין מישרד־התיקשורת לבין חברת־ההובלה אייל * פירסם מישרד־התיקשורת מיכרז פתוח, ל־צורך הסעת עובדיו לעבודות־חוץ.

למיכרז הוגשו שלוש הצעות רציניות. אייל וחברת איתן שמיר הגישו הצעות לאספקת טנדרים, על נהגיהם, במחיר של 180 לירות ליום. זומבריק, המכיר את השוק ואת מעבידו־לשעבר, תבע 157 לירות בילבד. כדי להשיג נהגים וטנדרים לעבודה זו, הציע זומבריק שכר גבוה ב־20 לירות מזה המקובל בשוק.

ההצעה הזולה ביותר זכתה, וזומבריק ושותפו חגגו. פירוש הזכייה היה, לגביהם, הכנסת־ענק של למעלה מ־13 מיליוני לירות.

ערב תחילת העבודה, ריכז זומבריק את הטנדרים שלו במיגרש ליד אבו־כביר, חילק לכל אחד מהם הוראות לגבי עבודתו למחרת היום. אך למחרתו ל א יצאו מר־בית הטנדרים לעבודה. סיפר זומבריק ב־בית־המישפט: „במשך הלילה היו אנשים,



מתחרה יורם בצלאל
„הכל נעשה בנועם!"

זומבריק. „אני מעולם לא שלחתי אנשים לפגוע בטנדרים של זומבריק, וגם לא לאיים על הנהגים שלו," אמר.

בצלאל מודה כי חברתו נכנסה לקשיים, בעיקבות הפסד המיכרז של מישרד־התיק־שורת, ומודה אף שכינס את הנהגים ו־ביקש מהם לעבוד עבורו ולא עבור זומב־ריק, אך לדבריו נעשה הכל בנועם, ללא איומים. באמצעות עורך־הדין יעקיב אמי־תי עומד בצלאל, לדבריו, להגיש תביעת־פיצויים נגד זומבריק על לשון־הרע.

בינתיים זכה, לאמיתו של דבר בצלאל



זוכה־במיכרז זומבריק
„הם איימו להצית את הטנדרים!"

שדאגו לעבור ליד הבתים של הנהגים שלי, והוציאו את האוויר מגלגלי־המכו־ניות. אני יודע שאת הנבלה הזאת עשו אנשים של החברה המתחרה שלנו, אייל.

„אבל לא רק בגלגלים טיפלו," הוסיף זומבריק. „כאשר הבינו בעלי אייל שאני בכל־זאת איתן בדעתי לבצע את העבודה עבור מישרד־התיקשורת, הם שלחו אנ־שים שניסו להצית כמה טנדרים שלנו." לדיברי זומבריק, כפי שהוא טוען בתביעה מיש־פטית שאותה הגיש נגד מישרד־התיקשו־רת, ובה הוא מבקש לאלץ את מישרד התיקשורת להשאיר בידיו את המיכרז, שלחו מנהלי אייל גם ביריונים לבתיהם של כמה מהנהגים שלו, כדי לאיים עליהם שלא יעבדו עבור חברת אביב.

המפסיד זכה. בעל חברת אייל, מרדכי בצלאל, הכחיש מכל־וכל את טענותיו של

* שמנהלה, מרדכי בצלאל, נעצר השנה בחשד של שיחוד פקידים במישרד־הבי־טחון בקשר עם מיכרז, אך שוחרר והתיק נסגר.

במיכרז. כאשר נוכחו אנשי מישרד־התיק־שורת כי זומבריק אינו מסוגל לספק את הטנדרים והנהגים שעליהם התחייב ב־מיכרז, הם העבירו את העבודה לחברה של בצלאל, אייל. צעד זה היווה את העילה לתביעה המישפטית שהגיש זומבריק באמ־צעות עורך־הדין דב פישלר, נגד מישרד־התיקשורת וחברת אייל, שמנהליה הם מרדכי בצלאל וישני בניו, יורם ומשה.

תהיה אשר תהיה תוצאת המישפט ש־הגיש זומבריק, כבר עתה ברור כי המפסי־דים האמיתיים הם הנהגים, שבידיהם לא נותרה ברירה אלא לעבוד עבור החברות הגדולות, אייל ושמיר, הקובעות את שכרם מבלי שיוכלו לעבוד אצל חברה מתחרה.

אם בית־המישפט לא יחליט במהרה, מה גורל המיכרז של מישרד־התיקשורת וגורל כ של מיכרזים דומים נוספים, ייתכן שבעתיד הקרוב אפשר יהיה לצפות בקרבות־ביריונים, נוסח אלה המתוארים בסרטים האמריקאיים, אבל הפעם לא בין נהגי משאיות כבדות — אלא בין נהגי־טנדרים כחול־לבן.



האם את יודעת כיצד לזכות בשיער יפה, בריא ומטופח

WELLA

תשובה נכונה תוכלי למצוא במדריך לשמוש נכון בתכשירי "וולה"

לכב' אינטרקוסמא — וולה בע"מ
ת"ד 1365 ירושלים
נא לשלוח לי
את המדריך לשמוש נכון בתכשירי וולה
השם: _____
הכתובת: _____

WELLA

רשי את המדריך לשמוש נכון
תכשירי "וולה", בפרפומריות, בתי־מרקחת, חנויות כל־בו, שק"ם, או ע"י תלוש ההזמנה הר"ב

גלריה חוראל

רחוב ז'בוטינסקי 3 ת"א (מול מלון „הילטון")

מציגה:

רשומים ורשמים מעבר למסך
של הבמאי

שמואל בונים

התערוכה תפתח ביום ראשון 6.6.76, ותמשך עד 18.6.76
שעות הביקור: יום־יום מ־13.00—11.00 ומ־21.00—18.00
מוצ"ש 21.00—18.00.

תן טרמפ לחייל

לפני 25 שנה

זה קרה לפני 25 שנים בדיוק. הכנסת דנה במה שניראה אז כבישון המיבצע לייבוש אגם־החולה. פרצה בה מהומה, בעת חדיון על המעצר המינהלי של צעירי אגודת־ישראל, שהואשמו בהקמת מחתרת התית־קנאית, ושנכתאו בבית־המעצר ג'למי ויד יגור. הכנסת הראשונה התקרבה לפיזורה, לקראת בחירת הכנסת השנייה. בבית־המישפט נדון מישפט המדינה נגד העיתון הקומוניסטי „קול העם", באשמת הוצאת דיבה על ראש־הממשלה דויד בן־גוריון (שנעדר איתו שבוע מהארץ, ושאת מקומו מילא שר־החוץ, משה שרת).

כל זה תואר ב„העולם הזה". הקאריקטוריסט דוש, שהחל את דרכו בארץ מעל עמודי „העולם הזה", שימש גם כעורך הגראפי של השבועון. על חשיבות הופיעה הרקדנית החולנדית ציולי ואנג, שחוי פיעה אז בארץ, כלבוש כלב.



גליון „העולם הזה" 710
התאריך: 7.6.51

הח"כ קרא לבגין מוקיון ● קומוניסטים חרדים מתנחלים בעבר־הירדן ● שרת מתקן פסיק

הכנסת

הבוז לכם!

שעה שהלוח הלך והחסיר ימים נוספים, והוחיר שישים ואחד יום לבחירות לכנסת השנייה, הלכה הכנסת הראשונה ושכחה את המציאות, התעלמה מהמצב המדיני המסובך שבו שרויה המדינה, מן המידרון שבו מידרדרת כלכלתה, ומתמקידי־הענקים שאינו מתמלא, הנובע מקליטת אלף עולים, ברובם חסרי־כל, בכל יום.

כאשר מיעוט מ־119 ח"כי הכנסת התרכזו, אחרי הודעת הממשלה, המפחיעה בהתנדבותה, על הרכבת ועדת־חקירה לפרשת יגור, ובדיון על הכשלת ממשלת ישראל באגם החולה — ניתנה דוגמה בלתי־נעימה, צורמת־אוזן ודוחה, של תעמולת־בחירות העתידה לשטוף את הישוב בשמונת השבועות האחרונים לקיומה של הכנסת.

כנסת של בננות: עוד בשעת הצעתו של מאיר דויד לוונשטין, סוחר שווייצי ואיש אגודת־ישראל (שפרש מהחזית כמחאה על תגובתה השקטה־ביחס למעצר הצעירים החתיים) לשחרר את מלא־מקום שר־הביטחון (משה שרת) מתפקידו ולהעניש את האחראים לעינויי הצעירים במחנה־המעצר ביגור, השתלטה בכנסת אווירת בתי־מחוקקים לפי נוסח ארצות־הלבנט, הבלגן ורפובליקות־הבננות באמריקה המרכזית.

כאשר לוונשטין, הנרגש מלהט תביעתו, ציין את „הסכנה החמורה" הנשקפת למדינה מהתעללות בעצורים, ניסר לתקן את תואר־השם, ללשון נקבה, כדרוש: חמורה. אך שלושת ח"כי מפא"י, השקטים דרך כלל בספסליהם האחוריים, כשהם מנמנמים או מעיינים בירחון מצוייר לפתוח הגוף, התעוררו והביעו דעתם בסדר הבא:

אליהו הכרמלי: „זה נכון, חמור!"
יזהר סמילנסקי: „יאנאר * תם."
חיים בן־אשר, ששכח את רמתו האינטלקטואלית, ילידת גיבעת־ברנר: „תם מאמסטרדם!"

לאחר תלת־שיח זה התערב מנחם בגין: „מה זה? איך מדברים כאן?"

גנרל בגין, מוקיון: אחרי שהצעתו של לוונשטין, שנסתייעה בחמישה קולות (לוונשטין גופו, רקנטי מחרות, לין־מור, מיקוניס וטובי) נפלה, חזרו לדיון בחולה, תוך שמירה על רמה נמוכה ככל האפשר בשעת חילופי־הדברים:

אחר שאריה בהיר, איש מפא"י הבטיח לבגין, כי „מובן שאתה לא תלך לייבש ביצות." ושרגא גורן, ח"כ מפא"י אחר, תבע בלעג לתת ל„גנרל בגין" לדבר ולהציע פיתרונות למצב בחולה. העיר בגין בשקט המעורר־סערה, כי הבריטים, לפחות, נתנו לשרת, שעה שהיה עצור־לטרון, אוכל משובח מזה שדוב יוסף ו/או פינחס לבון מספקים לאזרחי ישראל.

הסערה שקמה הסתכמה בקריאות־ביניים הדדיות, מביעות שיגאה, שעיקרן: ח"כי מפא"י: „בוז! קח את דבריך בחזרה!"

בגין: „שום דבר בחזרה!"
יונה כסה, מפא"י: „מוקיון!"
בגין: „גסי־רוח! בורים!"
כל הח"כים לעבר כל הח"כים: „הבוז לכם!"

העם

אלוהים, סטאלין ועבדאללה

אגודת קומוניסטים ישראליים חרדים, מחוגי נטורי־קרתא — אין זו הלצה, גם אין זו מיפלגה חדשה, המוקמת לקראת הבחירות.

מוצא צירוף מיפלגתי משונה זה הוא — ארצות־הברית, ושם האגודה המתנוסס מעל אלפי כרוזים (ניר לוכסוס, אותיות מאירות־עיניים), המופצים במרכזי היהדות בארץ תגליתו של קולומבוס. מקום שם מצויים כנראה (על אף כל המגביות) עוד יהודים רבים העשויים לתרום כסף למען העלאת 100 אלף יהודים מברית־המועצות לעבר־הירדן מיזרחה.

אומריס הכרוזים: „הנה רכשנו באחרונה בעבר־הירדן שטח־אדמה גדול, בסביבת חרבות העיר העתיקה חשבון. כאן תותקן הספקת־מים מבריכות חשבון השופעות, ועל קרקע זו אפשר יהיה גם להקים במהרה בניינים ראשונים, כדי לארגן קיבוץ־חרדים, אשר יובאו בקרוב מברית־המועצות."

בעזרת פקידים, תוקם בעיר חשבון שחנת־קיטור ובית־חרושת לאיטריות (במקור „לאקשן פאבריק"). „שכן מן המודע הוא כי בעבר־הירדן מיזרחה יש שדות בהם גדלה החיטה המשובחת בתבל כולה."

בניו־יורק סיטי ייפתח בקרוב מישרד של „אגודת קומוניסטים ישראליים חרדים", בו יישווקו האיטריות מעבר־הירדן — וחלק־הארי מן הפדיון ישמש כדי לתמוך בקיבוץ היהודי החדש ובישיבה בחשבון.

איטריות ותורה שבעל־פה: בראש פעולת ההתיישבות החשובה והקדושה הזאת ניצבת קבוצת קומוניסטים־ישראליים־חרדים — „בסיוע של אמו"ר חסידי ידוע במושבותינו" (השם לא פורש), ואין זו אלא ראשית פעולת ייסוד קיבוצים יהודיים בעבר־הירדן, בין נחל־יבוק לנחל־ארנון.

משפט

האשם: מוכר עיתונים

כאשר הגיע המישפט נגד קול העם, העיתון הקומוניסטי, לשלב הסיכומים, עבר עו"ד ראובן נוחומובסקי להתקפה טוטאלית על הסעיף בחוק הפלילי, המטפל בהוצאת־דיבה. אותו הקדים נוחומובסקי את ניתוחו הפורמלי בנאום עקרוני קצר ופרטי נגד דויד בן־גוריון.

ראשית כל, אמר הסניגור, „כיצד נערך המישפט הזה, אם ראש־הממשלה לא נעלב? לדבריו, שהשמיע בבית־המשפט, בשעה שעמד על דוכן העדים, אין הוא יכול להעלב על־ידי קול העם. אם כן — אני צריך לבטל את המישפט, מאחר שבן־גוריון עצמו קבע כאן שהוא לא נעלב, ואילו התביעה אומרת שהוא אמנם נעלב."

התובע, קולין גלקמן, סגן־פרקליט־המדינה, בעל המיבטא האנגלי, ישב בשקט סטואי כימעט, חייך והאזין לנאומו של הסניגור, כאילו לא היה זה עניינו. הסניגור טען כי המישפט הזה הוא „עוד מישפט אחד של בן־גוריון." ובכלל הוגשה התביעה הזו במטרה אחת: לדכא מיפלגה אחת — מק"י. מכאן ואילך פתח עו"ד נוחומובסקי בניתוח מקיף ומסובך למדי של החוק הישראלי בדבר הוצאת־דיבה.

אם לתרגם את דברי־סימפוזיון אלה של הסניגור לשפה אנושית, הרי שהאחראי היחידי להוצאת־דיבה (כשהמדובר בעיתונות) הוא — מוכר העיתונים. החוק הישראלי מדבר על „גרימה, הדפסה והפצה," אולם לדברי נוחומובסקי אין בסעיפי־המישנה כל הסבר שיתקבל על הדעת כי „הגרימה" נעשית על־ידי עורך או עיתונאי, וכן אין קשר חוקי בין הכתיבה לבין ההדפסה. מכל זה יוצא כי רק הפצה של דיבה היא מנומקת. ומכאן שיש אולי לתבוע לתדין את מוכרי־העיתונים, אך לא את אנשי קול העם.

באפריקה יש כושים: אחר־כך התנהל ויכוח, בין הסניגור והתובע. הם דיברו משהו על תולדות החוק. אמר נוחומובסקי: „חברי המלומד, שהוא חניך החוק האנגלי..." קם גלקמן ממקומו והעיר לו: „חברי המלומד טועה, איני חניך החוק האנגלי, אלא החוק הדרום־אפריקאי."

נוחומובסקי: „חברי המלומד לא שינה הרבה בהערתו, זהו חוק אימפריאלי."

גלקמן: „חברי המלומד טועה טעות יסודית; החוק בדרום־אפריקה מבוסס על החוק הרומאי־ההולנדי."

נוחומובסקי: „חברי המלומד יסכים כי זה לא משנה הרבה, כי באפריקה יש כושים, ואותם אפשר תמיד לדון לפי כל חוק."

כאן הצטחקו הנאשמים. המלים על חוק אימפריאלי־בריטי והכושים־ללא־הגנה מצאו חן בעיניהם.



אנשים

● **איינאור רוזבלט**, רעיית הנשיא המנוח, העלתה, בהופעת רדיו, זיכרונות מישפחתיים, וקבעה כי **פרנקלין ד. רוזבלט** ביכר את סירטי מיקי־מאוז על פני הסרטים האחרים, חיבבם במיוחד ודאג לכך שיוצגו לעיתים תכופות יותר בבית־הלבן.

● **יזהר** (חברת חזעה) **סמילנסקי**, ח"כ וסופר, שנתפרסם לאחרונה בביקורת קטלנית, חסרת־בסיס, שניתכה עליו מעל גבי דפיו הספרותיים של הארץ, לא התחשב בה במייוחד. בלם, השבוע, כח"כ יחידי, בהופעתו: מדי קיץ, שהרכבם מיכנסי־חאקי קצרים, חולצה כחולה, נעלי־קציניס (שני שליש), גרבי־צמר.

● כשנולדה נכדתו הראשונה של **פרנצ'סקו** („אל־קאודילו") **פרנקו**, רודן ספרד קבע לה, כראוי לבת־בתו של גנרל ספרדי השליט במלוכה חסרת־מלך, מערכת שמות בעלת שמונה חלקים, אך הציע להסתפק בימות החול בשם הראשון: מריה.

● **חיים רדי**, המזכיר הכללי של מישרד־החוץ, פנה **לזאב שרף**, מזכיר הממשלה, ביקשו לתווך בינו לח"כים היוצאים לחוץ־לארץ, למנעם מביקורים אצל ראשי השילטון של מדינות־חוץ וממסירת הצהרות מדיניות בטרם נועדו עם נציגי ישראל באותה מדינה.

● **משה שרת** רב־התפקידים (בין השאר: מ"מ ראש־הממשלה, מ"מ שר־הביטחון, מ"מ שר־החינוך) הקפיד, למרות טירדותיו: שעה שקרא את נאומו, בו נימק את כישלון (אגם) החולה, עצר, שלף עיפרון, הוסיף פסיק במקום המיועד לכך, שהושמט על־ידי כתבנית השר.

● אחרי הופעות־פאר בבואנוס־איירס, יצאו **אוויטה וחואן פירון** לארבעה ימי־חופשה בחותם הפרטית, לבשו צנע — חואן: מיכנסי־רכיבה (לשם הקלת טיוליו בין כלביו, אפרוחיו ובנות־היענה שלו; אוויטה: מיכנסיים רפוסים (לשם הקלת עבודות הבישול, טיגון הביציות, אהובות חואן).

● עורכי העיתונים מישראל ששהו בארצות־הברית גילו בחדרו של **אבא אבן**, שגריר ישראל בוושינגטון, שלוש תמונות: הגדולה — של נשיא המדינה, הבינונית — של ראש־הממשלה, הקטנה — של שר־החוץ, נמנעו מהוספת פירושים.

● **יגאל** (אם יש צדק) **מוסינזון**, כותב מחזות וסופר, בעל־משק במושב בית־שערים, מיזג את עיסוקיו: כשכר־סופרים עבור הצגת מחזהו בערבות הנגב באוסטרליה גבה טרקטור־ננס, שבו יסתייע בעיבוד חלקתו במושב.

* „לגמרי לא תם" (באידיש).

תמרורים

נולד • בן לדן ארבי, מי שהואשם בזמנו ונידון באשמת רצח המלצר המרוקאי אחמד בושיקי, בעיר לילהאמר. שוחרר לפני תום ריצוי עונשו, הוחזר ארצה בהשקט וחוגג את הולדת בנו כשהוא חופשי.

נולד • בן בכור, לשרי ועודד בן־עמי, קריין בשידורי ישראל ובטלוויזיה. הברית נחוג בפאר רב, מאחר שהרך הנולד הופיע בחיי־הזוג לאחר שורה של סיבוכים גינקולוגיים.

נולד • בן שהוא העשירי במיספר ילדיו של חה"כ מבית־שאן, דויד לוי,



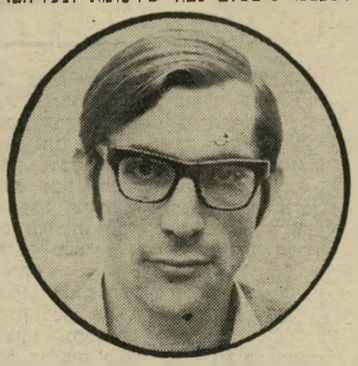
חה"כ לוי
מס' 10

אב ואם העשיריה, מזה, בני 38, מתכננים עוד בן ובת בשנתיים הקרובות, כך שיהיו להם חצי־תריסר מכל מין.

נחוגה • חתונת־הזהב של הורי הפסיק הישראלי המצליח בברודווי, זאב בופמן, שערך להוריו מסיבת־הפתעה ב־מלון הילטון בתל־אביב. ההורים, קלרה ומרדכי בופמן, מי שהיה מבעלי קולנוע מיגדלור בתל־אביב, מנהלים היום את התיאטרון הרפרטוארי של עיר־המיליונרים האמריקאית, מיאמי־ביץ', והובאו במייוחד לארץ כדי לחגוג יובל לנשואיהם.

נחוג • חתונת־הזהב של סיר אייזיק וולפסון ורעייתו אדית. המיליונר ה־יהודי־אנגלי נתן לאשתו לתרום ל־50 מוסדות־ילדים. כמיספר שנות נשואיהם.

נחוג • המינוי החדש של חתן פרס ישראל, מרדכי קירשנבאום, כמנהל ה־תוכניות העבריות בטלוויזיה. הוא חגג את שמחתו בבית אביו בנתניה. האב, שהוא בעל חנות לנעליים בעיר־היהלומים, הזמין למסיבה את כל יצרני הנעליים בארץ, ש־אצו להצטלם עם הבן המפורסם, ואף ניסו לשכנעו שיצטלם עבור פירסומת לנעליהם.



מנחם קירשנבאום
מס' 3

מוטי לא רצה אף לשמוע על כך, והם נאלצו להצטלם עימו, כשרק רגליהם מורמות. לא שמחו באותה מסיבה שני בניו של מוטי, שלא היו מרוצים מהחלטת אביהם, שהודיע כי תרם את סכום הפרס בסך 20 אלף ל"י לאוניברסיטה העברית. אך מוטי לא מתרגש מכעסם, ומקווה כי ילדו השלישי, העומד להיוולד בקרוב, יהיה מרוצה מאביו.

נפטר • זיאק מוני (66), חתן פרס נובל לרפואה משנת 1965. הביולוג הצרפתי נודע בשל מחקריו בשדה הגנים והאינזימים. היה מנהל מכון פאסטר רב־היוקרה בפאריס.



מדברת הציירת שחגגה השבוע את ניצחונה הגדול מצליחה לדבר, למרות שהיא אילמת, 7 שפות.

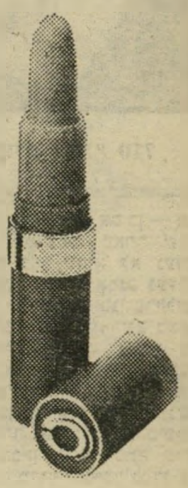


שומעת ג'ני קלי מצליחה לשמוע את האנשים על־ידי קריאת השפתיים של הדובר אליה.



מגיבה ג'ני העירנית מצליחה להגיב אפילו על מוסיקה, למרות שאינה מסוגלת לשמוע אותה.

רק 14.00 ל"יר



Lipstick
מבחר שפתונים
בגוונים לכל גיל.

קוראס

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים במחיר נמוך בכ־50% מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

בוא אל הבנק הבינלאומי הראשון ותקבל

100% הצמדה

בתכניות החסכון



בנק חבינלאומי ראשון
45 סניפים לשירותך ברחבי הארץ

הציירת החרשת־אילמת מכרה

שמונה תמונות תוך שמונה דקות

עולם הדממה של ג'ני





ליצן בשחור

תמונותיה של ג'ני סובבות, ברובן סביב נושא אחד: ליצנים. ג'ני מתרגמת לעולם הליצנים כל מה שהיא רואה, ולדבריה זוהי בבואה נאמנה. „למרות שאני אוהבת אנשים, הם נראים כל־כך מגוחכים."

„כמה שהתמונות האלה מלאות הבעה." „כמה שהן מדברות אלי, ממש כמו מילים." „זאת פואמה בציור." אלה היו רק מקצת מן התגובות על תערוכת התמונות של הציירת ג'ני קלי, שנפתחה במוצאי השבת האחרונה בגלריה היפואית המקסימה 13 וחצי.

אחדים מן המתפעלים ביקשו מבעלי הגלריה שיציגו אותם בפני הציירת. כאשר הוצגו בפני האשה היפהפייה, בעלת השיער החום המבריק והגולש והפנים החטובים הם נדהמו. על מחמאותיהם השיבה להם ג'ני בגירגורים והעוויות של אילמים.

תוך 8 הדקות הראשונות לפתיחת התערוכה, נמכרו שמונה מתוך 30 התמונות המוצגות בה, במחירים של בין 3000 ל־9000 לירות. בהצלחה מסחררת שכזו זוכים ציירים מעטים מאד בארץ. היה זה ניצחונה הגדול של הדמות הבלתי־רגילה, „הציירת של הליצנים," כפי שמכנים אותה ידידיה, החרשת־אילמת הצוחקת במיכחולה על כל העולם — ג'ני קלי.

ג'ני בת ה־45, הנראית צעירה ב־15 שנה לפחות מגילה, נולדה בגרמניה כתינוקת נורמלית ויפהפייה. כשהיתה בת שנתיים לקתה בדלקת באוזניים והתחרשה. מאז נותרה ג'ני קלי חרשת־אילמת לכל חייה.

בהיותה בת ארבע עקרו הוריה להתגורר בפאריס. „כשהייתי בת שמונה, לקחה אותי אמא שלי ללובר. ראיתי שם תמונות, ו־בעיקר מצאה חן בעיני המונה־ליזה. שאלתי את אמא איך הצליחו לצייר כך שהעיניים של המונה־ליזה יביטו לכל עבר. אמא לא ידעה לענות לי, ואז אמרתי לה: ‚כשאני אהיה גדולה, אהיה ציירת.'

בגיל עשר שוב נדדה מישפחת קלי, הפעם לשנחאי שבסין הרחוקה. ג'ני בילתה בסין עד גיל 18. „או כבר ציירתי, ציירתי הרבה. לא היתה השפעה של האמנות הסינית על הציורים שלי, הם היו אחרים לגמרי, אבל בסין למדתי להשתמש ב־מיברשת כדי לצייר."

בגיל 18 הגיעה ג'ני לארץ, לירושלים. „הגיל הזה היה הגיל הכי חשוב שלי, באישהו מקום נעצרתי אז. אני מרגישה היום שאני בדיוק בת 18."

אז החלו בעיותיה של ג'ני, שהיו מקבילות לבעיותיה של כל צעירה יפה בגיל זה, נוסף על מומה. „היו לי הרבה מחזרים. לאלה שבאמת רצו אותי, לא היה איכפת שאני חרשת־אילמת. אנשים מצליחים ל־אם־כי, כמו כל אילם, זה נשמע משונה למי שרגיל לדיבורים של האנשים הברי־אים. לשמוע אין לי בעייה. אני קוראת שפתיים. אני מדברת ושומעת שבע שפות, ביניהן לפחות ארבע באופן חופשי: אנג־לית, צרפתית, גרמנית, וכמובן עיברית."

בגיל 18 הכירה את מי שהפך אחר־כך בעלה, מעצב־התערוכות שמואל גרונדמן. שניהם היו צעירים ויפים, ושניהם למדו בבצלאל. ג'ני המשיכה אחר־כך בלימודי הציור שלה באקדמיית בורו בלונדון, ו־גרונדמן פנה לעסקים.

„מרבית הציורים שלי הם ציורי ליצנים," מספרת ג'ני, „במבט ראשון התמונות הן עליזות, גדולות ומלאות־צבע, אבל כשמת־

(המשך בעמוד 44)

יופי חריש'

למרות 45 שנות חייה והעובדה שהיא אם לשניים וסבתא, נחשבת ג'ני כאחת הנשים היפות בארץ. משך שנים רבות היתה נשואה, ורק לפני שנתיים התגרשה, אחרי שבעלה נשא לאישה צעירה צרפתיה.



„אין אנשים מושלמים!"

„אין בעולם אנשים מושלמים. אני יפה, אינטליגנטית ומוכ־שרת. אם הייתי מסוגלת לדבר ולשמוע, הייתי מושלמת מדי." פילוסופיית־החיים של ג'ני.

מעריב לנוער

כל מה שרצית לומר בטקס הענקת פרס לסיפרות ✷ הסופר שרצה להיות קברניט הדור ✷ ספר של בל על אולריקה מיינהוף



דויד שחם



תמר אבידר



ירמיהו יובל



אולריקה מיינהוף

המאובנים

צאן ברזל

(נוסח אחיד לנאום־תודה בטכס הענקת פרס־סיפרותי)

במה זכיתי אני הקטון להיות כגרגיר של חול, על כפות־המאזניים של הגורל ובחברתי להיות ראוי לקבלת פרס — — — — (למלא). בשרי סומר מעצם החדווה וההתרגשות, והבכייה פורצת מלבי, שעה שעיני חרבות בשל התחושה המגמדת את יצירתי לעומת אלפי שנות היסטוריה של יצירה יהודית. לא אכחד כי נימנה אנוכי עם עדת־סופרים הנושאת בחובה את גחלת המורשת, ונטלה את קבי האותיות מן האדריכלים הדגולים של לשוננו, שנהגו בה במתת־חסד של משק כנפי שכינה.

פרס זה, אשר שימש בעבר כסמל לשיבת העם אל מכורת לשונו וסיפרותו, מסמל בעיני את זיווגם של הבשורה והסיכוי להצלה מיוון ההתפוררות המבישה והעלובה של ממשיכי דרכנו, המאבדים את נחלות־הרוח, שעמלנו כה רבות על מנת לגבשן. פרס זה מסמל בעיני את מאבק־האיתנים בתהליך השמטת המוטיבים הלאומיים, שנזרעו בקרקע תרבותית זו בדמם של סופרים עבריים, מאז ראשית ימי ההשכלה. אלה שרעבו לפת־לחם חרבה, ועלה בידיהם לדובב גווילי קדמונים, ללקט מהם את האותיות, לחברן למילים, ולהביא את לשוננו אל תחייתה.

לעומת זאת, חש אני בעילפון־הזמנים בלב העולם, כמשורר המתרפק למראות טבע, מילחמתנו הניצחית בכל אלה הקמים לכלות את ערכי־הרוח. כולי נכון לצאת ולהתמודד באיתני־הועם העומדים לכלותנו. לכן אני נאלץ להתריע בפורום זה, ללא ליאות או נפש חלולה, על חורבן הנפש, בשעה גורלית זו, עת סימלי פיתוי של הנאות השעה נוגסים בשיניהם העכורים בלשוננו ובסיפרותנו, ומפזרים עליהם אבק של ניהיליזם.

לא אסתתר מאחרי מסווה של מליצות ואציין, במעמד רם זה, כי ליצירת דורנו, יצירת אחריני ענקי התחייה, נודעת חשיבות לאומית גדולה. לכן, מעל במה מכובדת זו, אפנה אל זוטרי המשוררים והפרוזאיקונים, המעלים עננים עכורים אלה של הבל, לתת עטם ומירצם לחקר הכוח הגלום בהווייתנו ההווייתית, ולהתעלם מכל אותם שיברי פולמוסים, הניצבים בזוטו של עולם סיפרותנו, וטורפים בחלקות המחוקק של מורשתנו. שעה שאחרון בני־דורנו יגעו רגבי העפר בשמורות־עיניו, תגיע שעת־החובה שלכם ליטול מאתנו את לפיד המסורה, ולהעניק לנו את התחושה, כי לא זריעו לרוח אנחתנו.

מורי ורבותי, ועדת־שופטים נכבדה, אני מפשיל את ראשי, החלוש מכדי לשאת בעומס זר־ההדפנה שהינכם עומדים להעניק לי, וכולי בוש ונכלם לנוכח התולדות המופל־אות של תרבותנו, אשר בחרו בי לשאת את כבודן ויגונן.

איפה הצ'ק?

בעבור נזיד עדשים

מי מריבה

במשך שנים רבות הסתופף חיים נגיד בין עמודיו האחרונים של כתב־העת עכשיו, כמבקר שולי, כשהוא נתנה מפיצות זרעוני ביקורת, וסוקר בקצרה את סיפרי 'עונת המלפפונים', שהושלכו אליו מטעם צמד העורכים־מבקרים דן מירון וגבריאל מוקד.

עם השנים גבר תיאבונו של חיים נגיד, ולא בא על סיפוקו. משך כל אותה עת הוא זכה לשמש בהיכלי־הסיפרות כסגן העורכת של ביטאון גדנ"ע־ים עלי־ים, נעמי פרנקל (דודי ורעי), וכעורך אורים להורים. כך המתין חיים נגיד בסבלנות לשעת־הכושר שלו.

שעת־הכושר איחרה, אך הגיעה לבסוף בדמותו של משה שמיר (אחי ישמעאל), המכהן כעורך דף־הסיפרות של מעריב. שמיר הציע לנגיד את מישרת עורך־המישנה, כדי שהוא־עצמו יוכל להתבודד בארמונו שברובע־היהודי, בעיר העתיקה בירושלים, ולפקח טלפונית על נגיד, ולזכות שתהא מלאכתו נעשית על־ידי שולייתו.

שמיר, ששימש בשנים האחרונות לוח־מטרה סיפרותי נוח לחיצים השונים שנשלחו לעברו ולעבר חבריו, הפוליטרוקים מן הפלמ"ח, שלא הצטיינו במלאכת־הכתיבה, חיפש משך שנים רבות אדם, שהסתופף בהיכלות הסיפרות־האוונגארדית בארץ, שיסייע בידו ללחום את קרבותיו האבודים.

כך נפלה הבחירה על האיש שמעודו לא חרג מכתיבה בינונית של ביקורות על ספרים בינוניים. נגיד, שלא היסס לבגוד במיטיביו, שהיו נכונים להמתין עד שיתגלו בו סימני־כישרון כלשהם. המיר חיש־קל את דיעותיו היוניות, שמקומן אינו בכותל־המיזרח הלאומני של הדף־לסיפרות במעריב, בעבור נזיד־עדשים, והחל משמש כציפורניו של הנץ משה שמיר.

כאשר ראתה בימים אלה אור חוברת עכשיו, נאלץ נגיד לשלם את האתנן לפריצו החדש. במעריב פירסם רשימה בעלת הכותרת „בדיית עכשיו", שבה ניסה להשתין לתוך הבאר שהירוותה אותו ממימיה.

אלא שהתקפתו הסיפרותית המדומה של חיים נגיד חושפת את קטנוניותו, ואת שדיפות ידיעותיו בתולדותיה ובמהלכיה של הסיפרות־העברית. קביעות כגון „מסופרי דור־המדינה' כאורפז וכקניוק..." הן סירוס של אמת, כי שני אלה הם מ.סופרי דור 'תש"ח'. בורותו של נגיד מתעלה לעיתים לשיאים כמו „אחד העורכים, המכנה עצמו עינן הנטש..." לאי־ידיעת עובדות סיפרותיות כמקור השם, עינן הנטש, שהנו שם שאול מתוך המאקאמות של אלחריזי. אך מדוע נלין על אדם שכל ידיעותיו אודות המאקאמות מסתכמת באלה של חיים חפר?

רמה זו של אי־דיוקים, סירוסים ועיוותים, שהוכתבו לו מטעם הפריץ שלו, עלולה להטעות את קוראי התמימים של דף־הסיפרות במעריב, שאיש לא הסביר להם כי לא בכדי הלך הזרזיר אצל העורב. קוראים אלה עלולים להתפתות ולהאמין שדף־הסיפרות שלהם, רוח רעננה וצעירה נושבת בו ומנסה לקרוע מעליו את קורי־העכביש של רחוב נאלווקי, וארשה. הקוראים אפילו אינם מבחינים שרוח זו נושאת עימה רוח פגרים סיפרותיים, שכמותם ידעה הסיפרות העברית בכל דורותיה, ואשר איש אינו זוכרם.

פצצות מגבינה

ספרים

בסיפרו החדש של הייגריך בל (דו"חות על מצבה האידיאולוגי של האומה), הוא ממשיך את רצף הסיגנון הפסוודו־דוקומנטרי של ספריו הקודמים (תמונה קבוצתית עם גברת והכבוד האבוד של קתרינה בלום), כשהוא צולף בסאטירה עוקצנית לעבר היבטים אחדים של ההיסטוריה הגרמנית בת־ימינו.

מסתבר שלמרות 30 השנה שחלפו מאז התמוטט משטרו של היטלר, ממלאת את חדרי־נפשו של בל חרדה רבה, הנובעת מעוצמת כוחו של מישטר חברתי נוקשה, הנעזר לעיתים בטרור פוליטי. לכן מכוון בל את חיצי־לשונו המחודדים נגד ציד־המכשפות, שאותו מנהלים זרועות־הביטחון החשאיות בריפובליקה המערב־גרמנית.

בנובלה בת 62 עמודים בילבד מפתח בל סאטירה ניפלאה ומלגלגת, הדנה בחבורה מגוחכת של סוכני־חרש ממשלתיים, המציגים עצמם כשמאלניים, והמשתדלים להסתנן אל שורות השמאל. הסוכנים בולשים בטעות איש אחר רעהו, שעה שהם במרכזה של שליחות־הריגול האבסורדית שהוטלה עליהם.

באירוניה דקיקה, המעלה לעיתים הירהורים נוגים עד למאד, עושה בל שמות בחוסר־המשמעות של השליחות שאותה ממלאים הסוכנים המגיעים לבסוף אל בית־הכלא, והגורמים להחרמת חצי קילו של פירורי גבינת־פרמזן במישרדי הממשלה המחוזית הבווארית, בשל החשש שהיא עלולה לשמש לייצור פצצות קטלניות.

במהלך העלילה מופיעים קיצורים כמו "U" ו"M" המרמזים באורח מיידי על אולריקה מיינהוף, האנרכיסטית שתלתה את עצמה לאחרונה בבית־הכלא. כאשר כותב בל על ה„בניין החדש של שטאמהיים", אין ספק שהוא מתכוון לבית־המישפט המשוכלל בשטוטגארט, שניבנה במייוחד עבור מישפטה של קבוצת באדר־מיינהוף.

התפלספות נפל

לטלוויזיה הישראלית יש, לעיתים, תשוקה להשגת דימוי תרבותי שאינו הולם את דלותה. באחד מלילות השבוע שעבר (31.5) הקרינה הטלוויזיה דיון בנושא „פילוסופיה ולשון," מתוך סידרת הכנסים הבינלאומיים „מיפגשי ירושלים בפילוסופיה." לזיכרו של פרופסור יהושע בר־הילל.

לפני המצלמות האלקטרוניות ישבו חמישה פילוסופים ומנחה, כשהם משוחחים באנגלית

פגר חנוט או מפוחלץ

א. זנבות של אריות

אחת לשנתיים נערכת לה ועידת אגודת הסופרים העבריים בישראל. השנה לא נערכה ועידה. אם גם בשנה הבאה לא תיערך ועידה, לא יחוש איש בחסרונה.

האגודה היא פגר חנוט או מפוחלץ של עבר רחוק, אשר סערות הזמן אינן מותירות עליו עקבות כלשהן.

מי שנכח בוועידת־הסופרים האחרונה, בסתו 1975, חש מיד בדמויות דחוסות קש וגבבה, שהילכו בטרקליני הוועידה, ושהעניקו כיבודים שונים איש לרעהו, או שנאמו עיסה תפלה של נאומים בשפה מוזרה שאינה שפת הארץ הזאת.

גם כאשר פוחלצים־סיפרותיים עורכים ועידה, ישנם פוחלצי־סגולה המסדירים מאחרי־הקלעים את מערכת־המינויים לוועדות השונות, העוסקות, כביכול, בביקורת ובאתיקה, והממנים את המועצה, הוועד־המרכזי, ובוחרים בנשיא־הכבוד, במזכיר וכו' ולוחשים את חלוקת־הכספים של כל מיני קרנות חשאיות־למחצה בין אנשי־שלומם.

בין הנבחרים ניתן לפגוש בדמויות הראויות לשמש כגיבורים לתיאורים סיפרותיים, כמו: ב"י, מיכלי יצחק עקביהו, בנימין טנא, רבקה גורפיין, מילא אוהל, שלום קרמר, מנפרד וינקלר, קורט שמוקלר, אדיר כהן ואחרים, המכנים עצמם כסופרים, למרות העובדה שאיש אינו קורא ביצירותיהם.

מיהם כל האנשים הללו?

האם הם הביאליקים, השטרניחובסקים, העגנונים והאל־תרמנים של מחצית שנות ה־70', או סתם זנבות של אריות, המשמיעים קולות שריקה, והמאמינים שהם שו־אגים שאגת־אריות?

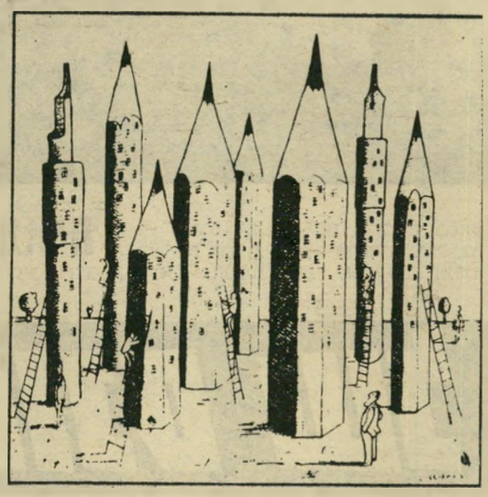
אגודת הסופרים העבריים בישראל היא קאריקטורה של חיי־התרבות בארץ, הנהנית מתמיכה ממשלתית שמנה, מבלי שהיא תורמת תרומה כלשהי לחיי התרבות וה־סיפרות, או לפחות לתנאי־הקיום המינימליים של סופרים במדינה.

האגודה מפרסמת דרך־קבע ירחון־סיפרותי, הקרוי מאזניים, שבו לא תמצא סיפורים של א"ב יהושע, עמוס עוז, פינחס שדה ואחרים, ובוודאי שלא את שירי דור המשוררים שצמח ב־15 שנים האחרונות במדינה. מאזניים נועד בפני סופרים ומשוררים ששרם הגיעו לשנתם ה־חמישים, והמפרסמים מיצירותיהם בכתבי־עת מגמתיים כעכשיו וסימן־קריאה. מאזניים מיועד לפירסום יצירותיהם של כל אלה, ששום במה רצינית אינה מוצאת את יצירו־תיהם כראויות לפירסום, ולכן אירגון של ירחון־הסופרים היא ברובה אוסף של גבבה גראפומנית.

ב. מועדון חברים גזעני

אחרי מילחמת ששת־הימים שימשה אגודת־הסופרים ככן־שיגור למליצות לאומניות, שסבלו ממוסר צבוע ו־חד־צדדי, ואשר התרכזו בהבעת הלכי־רוח ימניים, שהחלו שוררים במדינה. דיעות שכלל לא שיקפו את דעת היוצרים, הנושאים בעולה האמיתי של הסיפרות הישראלית.

כתוצאה מכך, ומעקרותה של האגודה בשטח המיקצועי, נעשו בשנים האחרונות מיספר ניסיונות של סופרים ו־



מבקרים צעירים לפרק את המיבנה הפטריאכלי הנוכחי שלה, ולפתוח את שעריה בפני סופרים ישראליים מבני־המיעוטים.

כך נעשה ניסיון־הנפל להקמת איגוד־סופרי־ישראל שמטרתו היתה לפורר את האגודה מבחוץ, תוך פתיחת שערי האיגוד החדש בפני סופרים ישראליים מבני־המי־עוטים. אלא שבגלל חילוקי־דיעות שונים, התפורר איגוד זה עוד בטרם התבסס.

הלטיפונדיה ההיסטורית, המנהלת את אגודת־הסופרים על מי־מנוחות והסבות עצמיות, חששה פן יישמט של־טונה, ולכן עשתה כל שביכולתה על־מנת לטרפד נסיונות אלה בדרכים שאינם הולמות את הרוח שהיא טוענת לה (כמו הענקת פרס־ברנר למשורר נודע של דור ה־פלמ"ח, תמורת הצבעתו נגד רוחות של חידוש ושינוי פני האגודה).

מאזן פעילותה של אגודת הסופרים מראה, שבדומה למימסד על שלוחותיו השונות, היא לוקה בכל השגיאות והעיוותים, שהביאו לניוונה המוסרי של החברה הישראלית. ובעיקר מוניעים פוחלצי־הסיפרות את הגימוק האחד ו־היחידי, הקיים בזכות תאגיד של סופרים: הזנחה פושעת בשטחי הבעיות הכלכליות־מיקצועיות של סופרי ישראל.

ג. איגודי סופרים

היות והמיבנה והמטרות של אגודת־הסופרים הותאמו בראשית שנות ה־50' למתכונת של אגודות־הסופרים המזרח־אירופיות, שמטרתן לסייע למדינה ולקו הרשמי שלה, הרי שמן הראוי להציג מיבנה של שני איגודי־סופרים במערב־אירופה.

בבריטניה קיים איגוד סופרים (Writers Action Group), הממקד את פעילותו בהטבת התנאים הסו־ציאליים של הסופרים, תוך מאבק עיקש על תשלום תמ־לוגים לשימוש בספרים בסיפריות, ולשיפור תנאי החוזים בבתי ההוצאה־לאור.

במערב־גרמניה מצויים כ־300 מחברים מכל הסוגים, ביניהם מתרגמים, עורכים ומבקרים, המאוגדים באיגוד־מקצועי של סופרים, המסונף לתאגיד עובדי ענפי הדפוס והנייר. גם האיגוד המערב־גרמני מנהל מאבק עיקש על תשלום עבור השאלת ספרים בסיפריות. האיגוד הגרמני מקיים גם קרן־גימלאות לחבריו.

ד. שעת־כושר

כיום, עם הקמת ועדה ממשלתית, הפועלת לשילוב ערבי ישראל במיסגרות השונות של המדינה, הרי שיהיה ניתן לבחון דרך יחסם של משרדי־הממשלה (ובעיקר החינוך) לאגודת־הסופרים, ולנושא שילובם של סופרים מבני־המיעוטים בה, את כוונותיה של הממשלה בנושא זה.

אם שוב תסרב אגודת הסופרים לקבל לשורותיה את הסופרים מבני־המיעוטים, יהיה על הממשלה לסגור את ברזי התקציבים, ולאלץ את אגודת הסופרים לפתוח את שורותיה, או לגוזע גוויעה מהירה.

כך או אחרת, זוהי שעת־כושר לביסוסו של תאגיד סופרים ישראלי, שיכיל בקרבו את כל סופרי־המדינה, ללא הבדל דת, גזע וכו'. תאגיד זה לא ישמש במה פו־ליטית חלולה ונטולת־ערך, אלא איגוד־מיקצועי, שיתמסר להטבת תנאיהם של הסופרים החיים בישראל.

על הפילוסופיה של הלשון, ועל תרומותיה האפשריות למטאפיסיקה ולאתיקה. כל המשוחחים היו תמימי־דעים, פחות או יותר, בעמדותיהם — שייצגו את זרם המחשבה הפוזיטיבסטי־לוגי, תוך פליטות־מלל בלתי־פוסקות של ניתוח מילים כמודלים מתימטיים־לוגיים.

מנחה הדיון, הד"ר ירמיהו יובל, לא טרח להביא לדיון זה נציג כלשהו של האסכולה הצרפתית הסמיוטית של כריסטוא ואלטהוסר, אשר בה נבחנות מילים בקריטיקה של אידיאולוגיות.

גם בתוכנית זו בלטה „תיסמונת יובל," המביאה את הצופים לעבור לתחנות־הטלוויזיה הערביות, כתוצאה מהתעייפות מן העליונותיזם שלו. הפעם עיוות יובל מישפטים פשוטים ומובנים באנגלית, שנאמרו על־ידי ד"ר אבישי מרגלית, ותורגמו לאנגלית מסורבלת על־ידי ירמיהו יובל עבור קהל־הצופים הניבער של הטלוויזיה.

הדיון היומרני לזיכרו של פרופסור בר־הילל היה התפלספות־נפל שדופה, שהתייחסה לשפה כאל אמצעי־ניטרול של מכשירי־שילטון, ולא לשפה יוצרת — כפי שהזמינה כותרת הדיון. מצער היה ללמוד, שבאוניברסיטה שבה הגו מרטין בובר, ש.ה. ברגמן, ח"י רות ובר־הילל, לא צמח דור־המשך.

מוטב שכתב־עת זה, שאינו מודל איכותי של המתרחש בחברה הישראלית בשטחי הסיפרות והמחשבה המקורית, ימשיך לראות אור לצרכניו הטבעיים בתנועה הקיבוצית, ויקצץ את יומרותיו המגיעות אל מעבר לאוקיינוס.

„שדמות" הגרפומניה

התשוקה של סופרים ישראליים מן הדרגה הרביעית והחמישית, לראות את יצי־רותיהם בתרגום לאנגלית, אינה יודעת גבול.

התנועה הקיבוצית, הנוהגת לפרסם מיצירות הסיפרות של בניה בכתב־העת שדמות, החלה מפרסמת מהדורה אנגלית שלו, שאינה תורמת לתדמית הסיפרותית תרבותית של ישראל.

בחוברת השלישית של כתב־עת זה באנגלית ניתן למצוא שיר מאת גיורת בשם לישה צור, המתחננת לאברהם אבינו שיפרוש עליה כנפיו. סיפור בשם הנחש מאת אדם זרטל, המסתיים במילים: „...עיניו נותרו פקוחות, למרות שליבו עצר מלכת," אינו תורם לדימוי החיובי של סיפרותנו.

גם לא נפקד קטע העוסק בווידוי על השיבה אל מקורות היהדות מאת יריב בן־אהרון, הקרב. בן־אהרון הסופר מוצג כ:

YARIV BEN AHARON isa Kibbutznik, a Teacher, a Tank Corps Battalion Commander and a Novelist.

בתור רפרסת אידיאולוגית לעוגה תרבותית־קיבוצניקית זו מצוטט קטע מאת הפרופסור מרטין בובר המנוח, מתוך שיחה שערך עם בני־קיבוצים בשנת 1962, שיחה שאינה רלוונטית כיום.

בחטף

מי יחזיר את המענק לראש־הממשלה?

בזיכרונותיו של **ישראל זמורה**, העוסקים בפילוג חברת כתובים בשנות ה־30' ואשר פורסמו בידיעות אחרונות, הושמץ ביותר הסופר **אליעזר שטיינמן** (כה אמר שטיינמן). זמורה כתב, בין השאר: „...מיום שחזר שטיינמן, אין הברכה שרוייה בעבודתנו המשותפת. ניגודים גלויים ומחאות עזות מצידו של שטיינמן. פילפול מתקיף שאינו הולם בצורתו, ואינו הוגן לסופר המתיימר להיות קברניט הדור והדורות הסיפרותיים..." במאמר משותף, שפורסם באותו עיתון, נחלצו שני בניו של שטיינמן, **נתן זך** ו**דויד שחם**, להגנת אברהם המנוח ● בתוכנית־הרדיו הסיפרותית שלו, שהושמעה בגלי צה"ל, סיפר עורך הארץ **גרשום שוקן** על ספרים אהובים עליו בסיפרייתו וציין, בין השאר, את ספרי **טוֹל בּוֹ** (הרצוג, הפלנטה של מר סאמלר) כמבטאים את תחושת ההווה. שוקן התייחס בדבריו לסיפרי **גינטר גראס**, תוף הפח ושנות כלב, ובעיקר להשעור הגרמני מאת **זיגפריד לנץ** (העומד לראות אור בקרוב בעיברית), כספרים העוסקים בנפש הגרמנית, והמעוררים אצלו עניין רב ● עיתונאית־הנשים **תמר אביזר־אטינגר**, שסיפרה חרוזי אהבה של אשה נשואה ראה אור השבוע, בישרה בתוכנית הרדיו סוף השבוע של **דיזי מנוסי**, כי „איני בושה לבחור שמות מיסחריים לספרי. אני לא כותבת רצינית, אלא סופרת קלה. וגם לי יש זכות־קיום סיפרותית..." ● בגמר של נייר (העולם הזה 2014) נכתב על „מענקי ראש־הממשלה": „עלינו, כחברה, מוטל לקבוע את זכויותיהם, בזכות ולא בחסד, כך שמדי שנה יקבלו לפחות שני יוצרים ערביים, מתוך כלל השישה, את פרס־ראש־הממשלה־ליצירה. ואם לא יוענק פרס זה לסופרים ערביים, חייבים אותם סופרים עבריים, יפי נפש', שהפרס יוענק להם, לסרב לקבלו...". השבוע נתבשרנו על שמות הזוכים לשנה זו: **יצחק אורפז, זרובבל גלעד, יהודית הנדל, אהי נצר, יצחק עקביהו וישראל פינקס**, ומקנגת תיקווה, שלפחות אחד מהשישה יוותר על המענק למען סופר ערבי ● הציור דרוקלנד של הצייר **מיכאל דרוקס**, שהעתיקו הציבועני התפרסם בחוברת עכשיו, הועתק גם באחד הגליונות האחרונים של הטיימס ליטראר ספלמנט.



קולנוע

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — האיש שרצה להיות מלך, חליל הקסם, שלושת ימי הקונדור, שלום לך יקירתי, שובבה שכזאת.

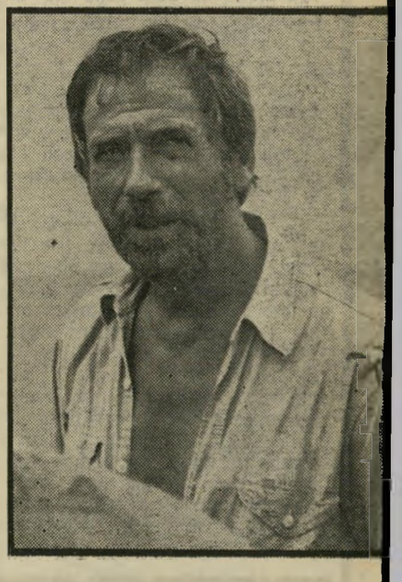
ירושלים — שלום לך יקירתי.

חיפה — זהות גנובה, שלושת ימי הקונדור, האנגליה הרומנטית.

תל־אביב

★★★★ **חליל הקסם** (סטודיו, שוודיה) — האופרה של מוצארט. המטיפה לאהבת אדם לרעהו, בבימוי קולנועי מרענן, מפוכח ומלא המצאות של אינגמר ברגמן. חובה לכל אוהבי המוסיקה.

★★★ **שובבה שכזאת** (קד. צרפת) — קומדיה חביבה על יצרן־בשמים אנטי־ממסדי, שמסתבך עם בלונדית קצת



איו מונטאן ב„שובבה שכזאת"
יצרן־בשמים

מטורפת, הפולשת לאי שבו הוא מתבודד. איו מונטאן וקאתרין דנב עוזרים לעבור את המסע בשלום.

★★★ **שלושת ימי הקונדור** (פאר, ארצות־הברית) — חיי־אדם מאבדים את חשיבותם במישחקי ביטחון ובטיחות, ב־סרט־מתח שבו מסבך סידני פולאק את צופיו בעלילה מורכבת שאינה נפתרת מייד על הצד מהמסכך ביותר. עם רוברט רדפורד.

חיפה

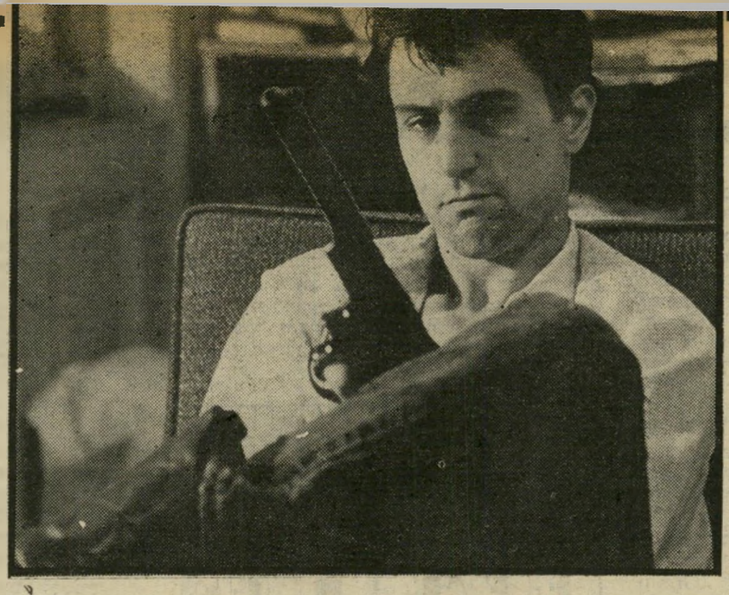
★★★★ **זהות גנובה** (אורלי, איטליה) — לבטיו של משכיל המסרב להמשיך להתבונן מן הצד בשינויים החלים בעולם, ושואל את זהותו של איש פעיל יותר, בסרט מרשים ומעמיק של מיקלאנג'לו אנטוניוני. ג'ק ניקולסון בתפקיד הראשי.

ירושלים

★★★ **שלום לך יקירתי** (הבירה, ארצות־הברית) — שיחזור מדוקדק של ה־אווירה והנוף של שנות ה־40, באחד ה־עיבודים הנאמנים ביותר שנעשו לפי רי־מונד צ'אנדלר. רוברט מיצ'ם בתפקיד הראשי.

★★★ **בושם נשים** (ארנון, איטליה) — קצין איטלקי עיוור נוסע עם שרתו לנאפולי, נסיעה שמחציתה הראשונה סא־טירה פראית ומזהירה, והחצי השני מלו־דרמה קצת מתקתקה. ויטוריו גסמאן ב־שיאו.

★★ **הטלפון הוורוד** (מיטשל, צרפת) — סיפור אהבתו של תעשיין סרוב־בינציאלי ליצאנית־צמרת לובש, ברגעים מסויימים, למרות האווירה הוורודה, מדמים של משל על מעמדה של האשה בחברה הצרפתית.



נהג־המונית

— רוברט דה־מירו, מן הבולטים בשחקני הדור החדש בארצות־הברית, בדמות טראוויס ביקל, בן המערב התיכון, נחת־לשעבר הסובב בדד בכרך, ועובד כנהג־מונית מפני שהוא סובל מנדודי־שינה כרוניים.

דן פייג'רו
מדווח מקאן
על הסרט
שזכה בפרס
הראשון - ושיוצג
בקרוב בארץ

קיומו. בעיני לקוחותיו הוא חלק מן האבי־זרים של המונית, כמו ההגה, הפנסים או המאפרות."

ממקומו שליד ההגה, רואה־ואינו־נראה, צופה טראוויס בניו־יורק מעוררת־בחילה, שורצת זונות, סרסורים, גנבים, שיכורים, רוצחים וקבצנים. הזוהמה מתגלגלת ברחוב־ות, אדי־הקיטור עולים מן הפתחים של הרכבת התחתית, השינאה מבצבצת מן ה־עיניים. זוגות מתעלסים על המושב האחורי

אונס של ניו־יורק

ב„הג מונית" הוא אחד הסרטים המצליחים ביותר של השנה. למ־רות שנעשה בתקציב זעום יחסית (1.5 מיליון דולר), הוא גורף הון בארצות־הברית. השבועות הראשונים להצגתו ב־אירופה מבטיחים תוצאות דומות, ומבקרים משני צידי האוקיינוס שרים לו שירי־הלל. לפני פחות משבועיים, להפתעת רבים — כולל הבמאי מרטין סקורסזה — זכה הסרט בפרס הגדול של פסטיבל קאן, אחד מהישגי־היוקרה החשובים בקולנוע. מדרך הטבע, עומד הסרט לעלות בקרוב על כל בדי העולם והדבר כולל, במיקרה זה, גם את ישראל. ובכן, למה יש לצפות?

למעשה, אפשר היה להתייחס אל נהג מונית כאל מיקרה קלאסי המצוי בכל ספר־פסיכולוגיה למתחילים: המיקרה של צעיר שאינו מסוגל לקיים יחסי־מין תקי־נים, ובהיעדר יחסי־מין כאלה מצטבר ב־תוכו מתח נפשי גובר והולך. המתח גורם לשיגעון זמני, זה גורם למעשה־אונס, ורק אחרי ביצוע מעשה זה חוזר האיש להיות נורמלי, עד לפעם הבאה.

אבל, יאמרו אלה שראו כבר את הסרט, נהג מונית מצטיין דווקא בהיעדר סצינות־מין. וכך באמת צריך להיות. טראוויס ביקל, גיבור הסרט, אינו מצליח להגיע לידי יחסים כלשהם, לא עם האלילה הבלונדית (סיביל שפארד) שהוא סוגה במחצית ה־ראשונה של הסרט, ולא עם היצאנית בת ה־12 (ג'ודי פוסטר) שהוא מנסה להציל במחציתו השנייה. יחסיו עם השתיים אפלא־טוניים במידה חשודה, ואם להוסיף על כך את ביקוריו התכופים בסרטים פורנו־גראפיים, נראה שהאיפוק המיני, מצד אחד, וההזדקקות לתחליפים מצד שני, מהווים רמזים ברורים למצבו הנפשי.

אבל, ימשיכו ויטענו כל אלה שמכירים את הסרט, הרי טראוויס ביקל אינו אונס איש. כדי להשיב על כך, צריך לשוב את ספר־הפסיכולוגיה למתחילים. המסביר שכליי־נשק הוא, בעיני הפסיכופאט. תחליף לאבר־המין. וכאשר מתנפל טראוויס ביקל על סרסורה של היצאנית הקטינה ועל שו־תפיו, ומרוקן בהם את ארבעת אקדחיו בשצף־קצף, באורגיה של דם הניתז לכל הכיוונים, זהו האורגאזם הפרטי שלו ושל הסרט כולו.



זוהמת הרחוב

— טראוויס ביקל (רוברט דה־מירו) ברחובות ניו־יורק, מול חבורה אלימה ועויינת של כושים צעירים. דבר לא קורה, אבל תחושה של אלימות ושל פורענות שעומדת באוויר, הם חלק מן הטירוף.

הזוהמה מתגלגלת ברחובות

פ ה שראדר, כיום אחד התסריטאים שבאופנה בהוליווד, ביסס את דמותו של טראוויס ביקל ואת עלילת סירטו (ש־אותו כתב עוד ב־1972), על ניסיונותיו ה־אישיים ועל יומניו של ארתור ברמר, האיש שהתנקש לפני הבחירות הקודמות לנשיאות בסנטור ג'ורג' וואלאס. הפוריטניות הקיצו־נית של ביקל ביחסיו לנשים היא, אולי, תורשה מן החינוך הקאלוויניסטי החמור ש־קיבל שראדר בביתו (עד גיל 18 לא הירשו לו הוריו לבקר בקולנוע). גם מוצאו ה־מערב־תיכוני של ביקל בא, כנראה, ב־ירושה משראדר, שנולד במדינת מישיגאן.

מצד שני, היומן ההיפוכונדרי שמנהל ביקל מזכיר את יומנו של ברמר (לאחדים מן המבקרים האמריקאיים הוא הזכיר גם את המיכתבים מן תמחתרת של דוסטוייבסקי ה־מעונה), וההתנקשות המוחמצת של ביקל במועמד לנשיאות מעידה על הקירבה ה־רוחנית שבין השניים.

במבט ראשון, עם תחילת הסרט, נראה טראוויס ביקל כנציג אופייני של אמריקה בעלת הצווארון הכחול. בן המערב התיכון, תיק מלחמת ויאט־נאם, נחת־לשעבר, רחוק מכל רעיון אופנתי של מחאה או פוליטיקה, מבקש טראוויס ביקל להיות נהג־מונית, משום שאינו מסוגל לישון בלילות (סימן ראשון לפסיכוזה). מדוע בחר שראדר ל־הפכו דווקא לנהג־מונית? „משום שזה אדם שנע, אוכל, שותה, נושם, מעשן, הולך ומדבר, ולמרות זאת אין איש משגיח ב־במוניתו, ומדי בוקר עליו לנגב את הזרע. בעל מרומה שיושב במונית מניח למדחן להקפיץ את סיפרותיו, צופה בחלון הדיירה שבה שוכבת אשתו עם כושי, ומספר לנהג, מבלי להתבונן בו כלל, כיצד בדיוק ירסק את גופה של הבוגדת בכדורי אקדח מגנום

(סקורסזה, המשחק בעצמו תפקיד קטן זה, מקפיא את הדם למשך כמה שניות).

נערות בלונדיות נערצות

ב עיקם שכזה ניצבות בפני טראוויס ביקל שתי אפשרויות: להסתגל ול־השלים עם המציאות, כפי שנוהג „האשף", חברו־למיקצוע, הלוגם עימו קפה בחצות הלילה ומסביר לו את עקרונות החיים שלו; או להסתגר בתוך עצמו. ולא איש כמרטין סקורסזה ירשה לאחד מגיבוריו להסתגל.

סקורסזה עדיין זוכר את עצמו, כנער צנום, שחרחר, וחולה קצרת, הולך לקולנוע או מסתגר בביתו, בשכונת־עוני ניו־יורקית של מהגרים איטלקיים, משום שלא יכול

היה ליטול חלק, בגלל מחלתו, במישחקי שאר הילדים בני־גילו. מאז מקננת בו תחושת־התבדלות שלא נשטה אותו עד היום, ומאז גם הוא מעריץ נערות בלונדיות בהירות־עור, המנוגדות כל־כך לנערות כהות עור והשיער שבשכונתו.

משום כך מתאהב טראוויס ביקל בבטסי, נערה בלונדית זוהרת, אריסטוקרטית בדם, העובדת ביעילות רבה בעיצוב מסע־התעמולה של מועמד לנשיאות. טראוויס אינו מתעניין כלל בפוליטיקה, וסיסמותיו הנבובות של צ'ארלס פאלאנטיין, שעבורו עובדת בטסי, וחיוכו הקורץ מכל לוח־מודעות, אינם מפריעים לו כלל. כאשר הוא מסיע אותו פעם, באקראי, במוניתו, ונשאל על־ידו מה הוא חושב על מסע הבחירות, כל מה שיש לטראוויס לומר הוא שהנשיא הבא חייב לטהר את הכרך מן הזוהמה והצחנה שאין לסבול אותם עוד. מיפלגות ואידיאולוגיות הן ממנו והלאה.

לא כן בטסי. הוא חושק בה כבחלום כמוס, ולמרות התהום החברתית העצומה הפעורה ביניהם, הוא מצליח לעורר את סקרנותה כשהוא אומר לה כי היא נראית בודדה — מילת־מפתח לסרט כולו. היא נעתרת להזמנתו לבלות ערב יחדיו, אולם כשהוא מוביל אותה לאחד מאותם סרטים פורנוגראפיים שהוא רגיל לראות בגפו, היא נעלבת ועוזבת אותו על המידרכה. החלום האמריקאי דחה את טראוויס והשיטנה מת־עוררת בו. שיטנה זו מכוונת, באורח מוזר, דווקא אל פאלאנטיין, הרץ לנשיאות, המס־מל לגביו את כל מה שמונע בעדו להגיע אל בטסי היפה.

שקוע בתוך הבדידות שלו, נחנק בתוך אלמוניות, כאשר העיתונות והטלוויזיה ממ־שיכים להמטיר עליו, בחדרו, אותן הזוועות שהוא רואה גם ברחוב, הוא מתחיל לחלום על עצמו כעל הגואל החדש. הוא רוכש לעצמו אקדחים, משכלל אמצעי שליפה, אשליות סופרמניות חולפות במוחו, מהולות באפשרות להכריז בקול גדול על נוכחותו בעולם. הוא יוצא לעבודת־לילו מצוייד בכל כלי־נישקו, ולילה אחד הוא הורג שודד כושי עלוב־נפש, שמנסה לרוקן קופה של חנווני. טעם הדם מעורר בו תיאבון.

בשלב זה מגיע טראוויס ביקל למצב פסיכוטי מוחלט. הוא מגלח את ראשו כלוחם אינדיאני, מטהר גופו בטכס פול־חני, חוזר על תנועות השליפה בהנאה מול המראה ולבסוף, חדור תחושת הכוח וה־עוצמה שמעניק אקדח טעון הנתון בכיס, הוא יוצא להתנקש במועמד לנשיאות. אלא שהמישטרה החשאית זריזה ממנו, והוא נאלץ לוותר על זממו בטרם עת.

כאן מופיעה בחייו הדמות הנשית ה־שנייה: איריס, יצאנית בת 12. לראשונה הוא פוגש בה כאשר היא מנסה להימלט במונית שלו. אך סרסורה משיג אותה, דוחף שטר לידו של הנהג ומחזיר את הילדה לרחוב. בפעם השנייה פוגש בה טראוויס אחרי שכבר איבד את השליטה על כל מע־שיו. הוא מנסה לשכנע אותה לחזור למוטב, אבל כאשר אינו מצליח למצוא עימה שפה משותפת והוא נתקל אצלה בחומה, אומנם שונה אבל אטומה באותה מידה — כמו במיקרה של בטסי — הוא מפעיל את אק־דחיו נגד הסרסור ושותפיו, בסצינה האלימה המפורשת היחידה בסרט, רוויית מוות ודם שהיתה, במקור, מועזעת עד־כדי־כך שה־צנזורה האמריקאית הפנימית איימה להגביל את הסרט. רק אחרי שסקורסזה הסכים ל־טשטש במיקצת את הקילוחים האדומים הניתזים על המצלמה, הוסרה ההגבלה. ורגע זה יכול להתפרש בפי אוהבי הסמ־לים, כאונס העיר ניו־יורק על־ידי טראוויס ביקל, המכריז סוף־סוף על גבריותו המנ־צחת ומתגבר על האימפוטנטיות שהטילה עליו אימים.

סקורסזה מלווה את מסעותיו של טראוויס באי־מנוחה נפשי. קפיצות עצבניות בערי־כה ובצילום, ובגוון מחוספס של התמונה, כאילו כל צעד בסרט הוא דריכה על בשר חי. שחקניו, ובעיקר רוברט דה־מירו, שזה לו תפקידו הטוב ביותר, מקרינים סביבם תחושת אי־שקט מתוח גם כשאינם עושים דבר. והארווי קייטל, שחקן יהודי המלווה את סקורסזה מאז סירטו הראשון, אינו נמצא אף רגע אחד במנוחה, כשהוא מגלם את הסרסור.

הסרט מוביל את הצופה אל תוך סחר־חורת של טירוף שבה התנהגותו של טראוויס כימעט מתבקשת־מאליה, כאשר כל יציאה נוספת למסע ברחובות ניו־יורק, נראית כמו ביקור באחד ממדורי־הגהינום הנמוכים יותר. סיביל שפארד, שהצליחה בסירטי ידידה, פיטר בוגדאנוביץ', לעצב את אחת הדמויות המאובנות ביותר שידע הבד האמריקאי לאחרונה, קמה לתחייה ב־תפקיד שמזכיר לא במעט את דמותה ב־הצגת הקולנוע האחרונה או בשובר הלב־בות. ואילו ג'ודי פוסטר, שהיתה בת 12 כשגילמה את תפקידה, היצאנית הקטינה, עשויה להוות סנסציה בפני עצמה, בקולה העמוק ובמבטה הבהיר והמפוכח.

תרגיל מבריק בעיוות

אבי צריך, בסופו של דבר, לזכור שמדובר במיקרה פאתולוגי. בין אם זהו תיסכול מיני או פחד מפני אובדן האישיות או, כפי שמתקבל על הדעת, שני־הם יחד, הדרך שבה מתארים סקורסזה ושראדר את גיבורם אינה מותירה מקום לספק: האיש חולה, והצופה רואה את העולם מבעד לעיניו החולות. משום כך יכול נהג מונית להיחשב כתרגיל מבריק בעיוות פרספקטיבות אנושיות. אפשר, אולי, להתייחס אליו אפילו כאל אות־אזהרה מפני דברים העלולים לבוא. אבל קשה מאד לקבל אותו כאלגוריה על המצב האקטואלי באמריקה, וכהסבר סביר למה שקורה בה מבחינה חברתית וסוליטית. כפי שמרכיבים שונים בתוך הסרט היו רוצים לעורר את הרושם.

וכאשר מסיים סקורסזה את סירטו ב־אקורד צורם, שעה שמסתבר כי שכרה של האלימות הוא בכל־זאת התהילה, הוא אומר אולי דבר נכון, אבל כדי לבסס אותו, צריך היה לעשות סרט אחר.



האלילה האמריקאית

— סיביל שפארד, בת־זוגו של פיטר בוגדאנוביץ', מגלמת שוב את החלום האמריקאי בהיר־השיער, שהוא מעבר להישג־ידו של נהג־מונית פשוט, ממנו היא נמלטת.



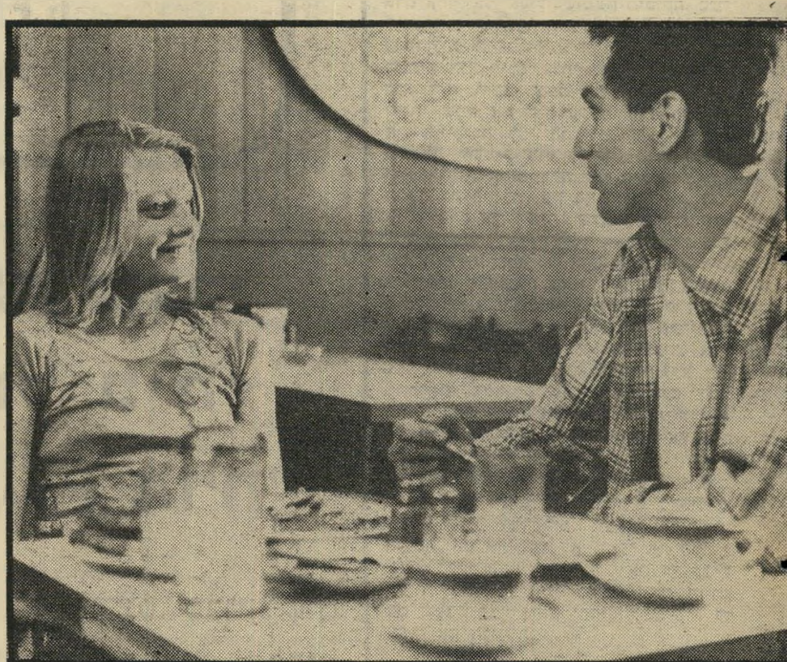
פולחן המוות

— ביקל (דה־מירו) מגלח ראשו כאינדיאני, בדרכו לגאול את העיר.



המועמד לנשיאות

צ'רלס בלנטיין (לאונרד הארים, במרכז) המועמד לנשיאות, בנאום־בחירות, בין כרזותיו המודיעות „אנחנו העם", כותבי הנאומים משמאל, ואנשי השירות החשאי, השומרים עליו.



היצאנית הקטינה

— נהג־המונית עם איריס (ג'ודי פוסטר), יצאנית בת 12 הבולעת גלולות מכל הצבעים ומבצעת מישגלים מכל הסוגים. אי־הצלחתו של הנהג לגאול אותה מגורלה מובילה לטבח.

שולם הדממה של ג'ני

(המשך מעמוד 39)

בוננים בהן טוב יותר, רואים שיש בליצ־נים, השמחים כביכול, הרבה עצב והרבה מן הגיחוך — וגיחוך זה לא בהכרח מצחיק.

„אני אוהבת אנשים, ואוהבת יופי. אני מציירת אנשים שאני רואה. לצערי, מרבית האנשים הם מצחיקים ומגוחכים. ליצנים — כמו שאני מציירת. אני מציירת רק מה שאני רואה. אני, למשל, שונאת מלכות־יופי. אני לא מבינה, בשביל מה הן מל־כות? בשביל הכסף? בשביל הפירסומת? ציירתי שלוש מלכות־יופי, והן ממש מגוח־כות בליצנות שלהן. אני לא חושבת, למשל, שעורכי־דין הם הסגנים של אלוהים על־אדמות, כפי שעורכי־הדין חושבים שהינם. בתמונה שלי ‚שלישיית עורכי־הדין', רואים עד כמה הם ליצנים.

„אני לא צריכה לראות הרבה כדי שיהיו לי נושאים לציור. מספיק לשבת חצי־שעה בקפה רווק, ברחוב דיזנגוף, כמה שאפשר לשבת שם בלי להקיא, כדי שתהיה לי גלריה שלמה של ליצנים."

לג'ני ולבעלה נולדו בן ובת. הבכירה, דבורה בת ה־24, נשואה כיום ואם לנכדתה בת השלוש של ג'ני — ורונן בן ה־22, ה־לומד עתה ציור בניו־יורק. אישיותה הכוב־שת וחביבותה של ג'ני, יחד עם הצלחותיו העיסקיות של בעלה הפכו אותם זוג מקובל ביותר בחברה, ואורחים מבוקשים בכל אי־רועי הבוהמה והאמנות בארץ.

לי

✱ אין בעיות

לפני שנתיים התגרשו שמואל גרונד־מן וג'ני. היא מספרת: „שמואל פגש בחורה צרפתיה צעירה ועשירה, הכניס או־תה להריון והתגרש ממני. בשבילי זה היה בהתחלה שוק גדול. אני הייתי אשה טובה. גידלתי את הילדים לבד, טיפלתי בבעלי, אירחתי אנשים ושמרתי על בית חם. אז, חשבתי שכל העולם חרב עלי. אבל עכשיו, אחרי שאני גרושה כבר שנתיים, הבנתי עד כמה כל הנישואין שלנו היו שקר אחד גדול. עכשיו, ללא גרונדמן, אני הרבה יותר מאושרת והרבה יותר טוב לי.

„אני אומנם שמחה על זה שהתגרשתי, אבל מעניינת תגובת החברים שלי. יש המון ידידים שלא אומרים לי מאז שלום. הם חושבים שאני לבד ורע לי, ומתביישים לבוא אלי. זה מזכיר לי את התגובה של אנשים כשמתברר להם שאני חרשת־אילמת. הם נמנעים מלהסתכל לי בעיניים, כאילו יש לי בעייה. הם לא מבינים שלי אין בעייה — אולי להם יש.

„אני יודעת שלא יכול להיות אף אדם מושלם. אני אשה יפה, יש לי פנים יפים ומושכים, יש לי גוף טוב. אני אינטליגנ־טית, והצלחת התערוכה הנוכחית שלי היא עוד הוכחה שאני גם כישרונית. אם הייתי גם מסוגלת לדבר ולשמוע, הייתי מושלמת מדי — ואין בעולם אנשים מושלמים.

„העובדה שאני חרשת־אילמת לא מפ־ריעה לי בשום דבר. אני חיה כמו כל אדם אחר. אני אפילו שומעת מוסיקה. כש־רוני, הבן שלי, היה צעיר, גיליתי אצלו כישרונות לציור ולימדתי אותו לצייר. כ־תמורה הוא לימד אותי להאזין למוסיקה. הוא היה יושב ומנגן על גיטרה, ואני הייתי שמה את היד על הגיטרה וקולטת את המוסיקה לפי התנודות. ואם חרשת מסוגלת לשמוע מוסיקה, זה סימן שהיא התגברה על המום שלה. אני נחשבת כאחת הרקדניות הטובות בין החברים שלנו. כש־אני רוקדת אני חשה את המוסיקה באוויר, דרך הריצפה, דרך תנועות האנשים, ונהנית ממנה בדיוק כמו כל אדם אחר.

„ייתכן שהעובדה שאני חרשת־אילמת גם מוסיפה לי משהו. היא מוסיפה לי כישורים שאינם קיימים אצל האנשים הבריאים. הבת שלי לומדת עכשיו גרפולוגיה, אבל אני גרפולוגית מאז גיל שנתיים, לא לפי כתב־היד, אלא לפי פרצופי האנשים שאני רואה. דרך הפרצופים אני חודרת אליהם.

„אני אשה שואהבת את החיים, אף פעם לא מתלוננת. יש לי הרבה חברים וחברות שבאים לספר לי על הצרות שלהם, ואני מנסה לעזור להם. הם נחשבים כבריאים, הם שומעים ומדברים. ממני, מהחרשת־אילמת, הם אף פעם לא שמעו את הצרות שלה. לפעמים אני חושבת שאין לי בכלל בעיות. אני מצליחה להפעיל את הרגש עם השכל בבת־אחת, וכך אני פותרת לי־עצמי את הבעיות.

„יש לי כמה דברים חשובים בחיים: הילדים שלי, הציור, קריאת ספרים וכתיבת שירה. וכשיש לאדם כל אלה, הוא לא צריך יותר, אפילו לא לשמוע ולדבר."

אני נאן

לפני מס ערך מוסף...

שואב האבק הטוב בעולם ג'נרל אלקטריק ארה"ב

Made in U.S.A.



- כוח שאיבה חזק ביותר
- ווסת לשאיבה עדינה
- בושר תימרון סיבובי ותנועה קלה
- ארבע מברשות
- ציפוי ניקל

GENERAL ELECTRIC

נציגים בלעדיים לישראל: **גנרל** - מהנדסי-קרור וחשמל בע"מ

מפיץ ארצי: **שיטה בע"מ**

להשיג בחנויות החשמל המובחרות

מלכת המים 1976

חטוס לאירופה וחזרה

במטוסי חברת

OLYMPIC

מיגוון מוצרי „אוליביה" של „עץ הזית"

שמן שיזוף, דיאודורנט, סבון וקרם ידיים — ילוו את המועמדות בתחרות „מלכת המים 1976"

במדינה

משטרה

שוטרים עם מצפון

המישטרה מגלה: ההפגנות כמזרח ירושלים לא היו על רקע פוליטי או חברתי

כאשר גוייסו סטודנטים מן האוניברסיטה העברית בירושלים למישטרה, לפני כשנה וחצי, ככוח־עזר לאנשי יחידת־הסיור ב־מרחב ירושלים, הובטח להם כי „הסטו־דנטים השוטרים לא יחוייבו לפזר הפגנות בתוקף תפקידם, אם הדבר ינגוד את מצפונם.״

הבטחה זו לא קויימה, לטענת הסטודנ־טים־השוטרים. אלה מהם שסירבו להשתתף בפיזור ההפגנות הערביות במיזרח־ירוש־לים, בחודש מארס השנה, הועמדו בפני הברירה: התפטרו — או תפוטרו!

מסע־תעמולה. רעיון יחידת השוט־רים־הסטודנטים הועלה במטה־הארצי של המישטרה לפני כשנה וחצי. המישטרה עמדה אז לפני בעיות קשות של מחסור בכוח־אדם, בעיקר ליחידות־הסיור בערים הגדולות. אחת ההצעות שהועלו לפיתרון הבעייה היתה גיוס סטודנטים מן ה־אוניברסיטות בערים הגדולות, הכשרתם במיסגרת קורסים קצרים לתפקידי שיטור, וסיפוחם בתפקידי שוטר־מרחבי־מוסף ל־יחידות־הסיור בערים הגדולות.

ההצעה התקבלה, ואז הוחל במסע־תע־מולה גדול באוניברסיטות השונות, לגיוס הסטודנטים. „בשעות הנוחות להם יוכלו המתגייסים להרוויח שכר הוגן, ולתרום את חלקם למניעת הפשע במדינה,״ הבטיחו מודעות הגיוס בעיתונים. קצינים בכירים גוייסו לצורך המיבצע המיוחד־במינו, והם הירצו והסבירו את הרעיון בפני הסטו־דנטים.

אחת השאלות הראשונות שהופנו אל יוזמי המיבצע היתה: „האם יוכרחו סטו־דנטים־שוטרים לפזר הפגנות, או לבצע כל פעולה אחרת הנוגדת את מצפונם?״ במטה־הארצי גובשה תדיעה, שהועלתה אחר־כך לפני הסטודנטים באסיפות־ההס־ברה השונות, כי „הסטודנטים שישרתו במישטרה לא יחוייבו להשתתף ב־פעולות שריקען פוליטי או חברתי, אם הדבר יהיה נוגד את מצפונם.״

הבטחה שלא קויימה. סיפר אבי־נועם חרפ״ק, סטודנט ושוטר־סטודנט לשעבר: הצטרפתי ליחידת השוטרים־הסטודנטים, בין השאר בזכות ההבטחה שלא יאלצו אותי לפזר הפגנות. ההבטחה ניתנה באסיפת־הסברה שנערכה באוניבר־סיטה העיברית, מפי תת־ניצב הייניץ בכטנפלד, אז מפקד מרחב ירושלים ו־מאוחר יותר, במהלך הקורס, מפי רב־פקד יעקב רווה, שהיה אז דובר המרחב.

„ההסכם נשמר בקפידה, עד לחודש מארס השנה. כשהיו, למשל, הפגנות של גוש־אמונים בירושלים נגד הפרדת־הכוחות, לא חוייבו סטודנטים, שטענו שהם מזדהים עם אנשי גוש־אמונים, לפזר אותן.

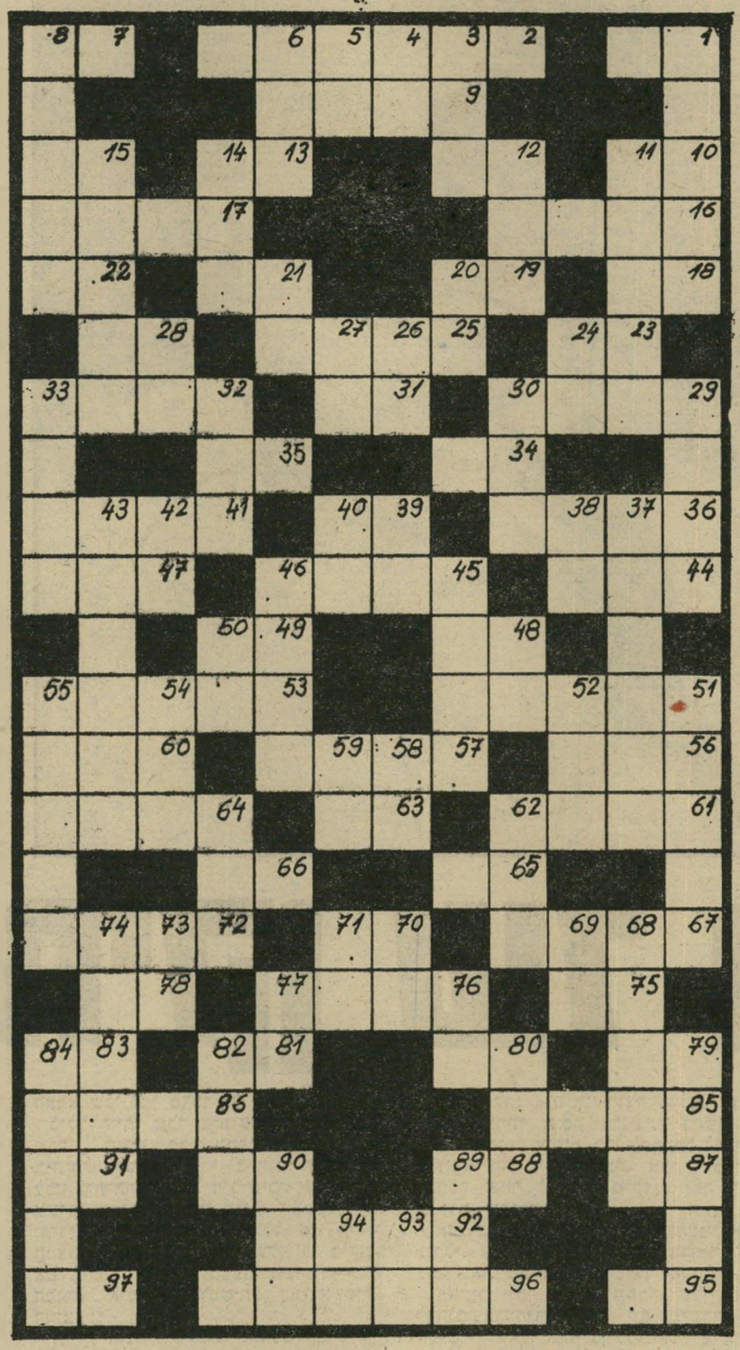
„לאחת מאותן הפגנות של ערבים, שנערכו לפני כחודש וחצי במיזרח־ירוש־לים, נקראתי עם עוד מיספר סטודנטים־שוטרים. לאור הבטחות המישטרה ומדי־ניותה עד אז, הודעתי שאיני מוכן לפזר הפגנה כזו או להשתתף בפיזורה.

כחודש לאחר סירובו להשתתף בפיזור הפגנת הערבים בירושלים, הוזמן אבינועם אל מפקד מרחב ירושלים, ניצב־מישנה צבי בן־אליהו, וזה העמיד בפניו שתי אפש־רויות על סירובו להשתתף בפיזור ההפגנה הערבית: להתפטר, או שיפוטר. אבינועם בחר באפשרות הראשונה.

ההסכם לא תפס. דובר מרחב ירוש־לים, סגן־ניצב ברוך מאיר, הודה שאכן היה קיים הסכם־שבעל־פה, אשר לפיו לא יחוייבו סטודנטים־שוטרים לפעול בניגוד למצפונם, בנושאים שהרקע שלהם הוא פוליטי או חברתי. „על השוטרים־הסטודנ־טים,״ הסביר הדובר, „הוטלו כל התפקידים המישטרתיים הרגילים. הפגנות הערבים במיזרח־ירושלים לא היו פוליטיות או חב־רתיות.״

וכיוון שהפגנות הערבים במיזרח־ירוש־לים, שלטענתם נערכו לאות־הזדהות עם חבריהם בגדה, לא נכנסו — לפי גירסת המישטרה — לקטיגוריה פוליטית או חבר־תית, במיקרה זה לא תפס ההסכם־שבעל־פה עם הסטודנטים־השוטרים.

תשבץ העולם הזה 2023



מאוזן:

1. קרס באף הפר; 2. מחוזות; 7. חימה; 9. חביב ונחמד; 10. הוויה; 12. באותו מקום; 13. מגעול פטנטי; 15. אחו; 16. בדרן ושחקן־קולנוע ישראלי (ש״מ); 17. החודש הזה; 18. מילת־קריאה; 19. מלכסיקון הכלבים; 21. מר־גיש; 22. מכינויי האלוהות; 23. נהר ב־אפריקה; 25. נפול, מרושל; 28. עליך לדעת! 29. גניחה עמוקה; 31. נוי, נועם; 32. תמימות, צחות; 34. שור טיבטי; 35. מילת־הפצרה; 36. בית חדשה בדרום; 39. בית הציפור; 41. מישכני; 44. נת־עייף; 45. צמרת; 47. מישקל האריזה; 48. מופע, באנגלית; 49. שייך ל־; 51. קורס־הכנה; 53. בית אינדיאני; 56. מדינה באפריקה; 57. הסכם, אמנה; 60. מחוטי האריג; 61. צורת הכתיבה; 63. בתוכי; 64. אבן קשה ביותר; 65. לאן; 66. סוללה; 67. הר נודע בעמק; 70. מכשף; 72. שליבו רך; 75. קרס; 76. אחר; 78. קפץ לביקור; 79. בעל טמפרטורה נמוכה; 80. רשע; 81. כן, באנגלית; 83. קידומת הולנדית; 85. השאה של אירן (ש״פ); 86. תחנתם של העולים מרוסיה בדרכם לישראל; 87. פרוסה; 88. מילת־שלילה; 90. מן הקלפים; 91. קריאת־הפתעה; 92. פנייית המפקד לאנשיו; 95. זהב־פרוויים; 96. מחלקי קת־הרובה; 97. מסולם הצלילים.

מאונך:

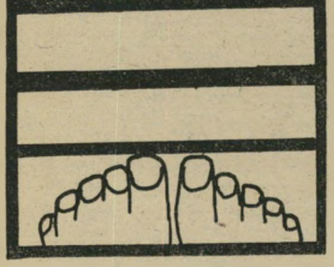
1. יחידה צבאית; 3. מאבות המזון; 4. מיקוה־מים ענק; 5. מילת תנאי; 6. ערוץ; 8. נקבה ולדנית; 11. חליפת־מגן; 12. תקופת־זמן; 14. אריה; 15. ויתור, הרפת ידיים; 20. בירת חנגב (ר״ת); 21. שן הפיל; 24. רטוב מעט; 26. לשד העצמות; 27. מילת־זירוז (הפוך); 28. מסולם הצלילים; 29. הליצן האפריקאי; 30. מדינאי בריטי; 32. איכות; 33. פלס־טר; 37. שליחות; 38. יבשה מוקפת מים (הפוך); 39. אוייב; 40. נרו יאיר (ר״ת); 42. ייתן שכם; 43. שייך לציוויליזציה; 45. מחבב מאד; 46. שילטון; 48. עצם בפה; 50. מטבע ישראלית (ר״ת); 51. מונרכיה; 52. משורר ישראלי; 54. מימ־טר; 55. אתר קדוש בגליל; 18. מספיק! 59. מכינויי האלוהות; 62. משמשת ל־שאיבת מים; 64. יריעת עור מעובדת; 68. סבון; 69. מאותיות הא״ב; 70. ריק־בון; 71. גוף; 73. בורח; 74. עירם של רומיאו ויוליה; 76. בגד־שרד; 77. מסולם־הצלילים; 79. מחסן־עצים; 80. מתכת יקרה; 82. בהמת־עבודה; 84. מרכז קהיל־תי בדרום; 89. לא מהר; 90. חודש עיב־רי; 93. אבי הבעל או האשה; 94. רות בלי סוף.

קשקשת 2023

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת,״ ת.ד. 136, תל־אביב. ההג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל״.



קשקשת 2021



● תן לאצבעות ללכת במקומך. **רבקה סנדברג,** בית־השיטה, ד.נ. גילבוע

● שאריות ארוחתו של הכריש. **ישראל לסינגר,** רח׳ אילת 19, רמת־יוסף, בת־ים

● פושט־רגל בכלא. **אברהם טל,** עין־כרמל

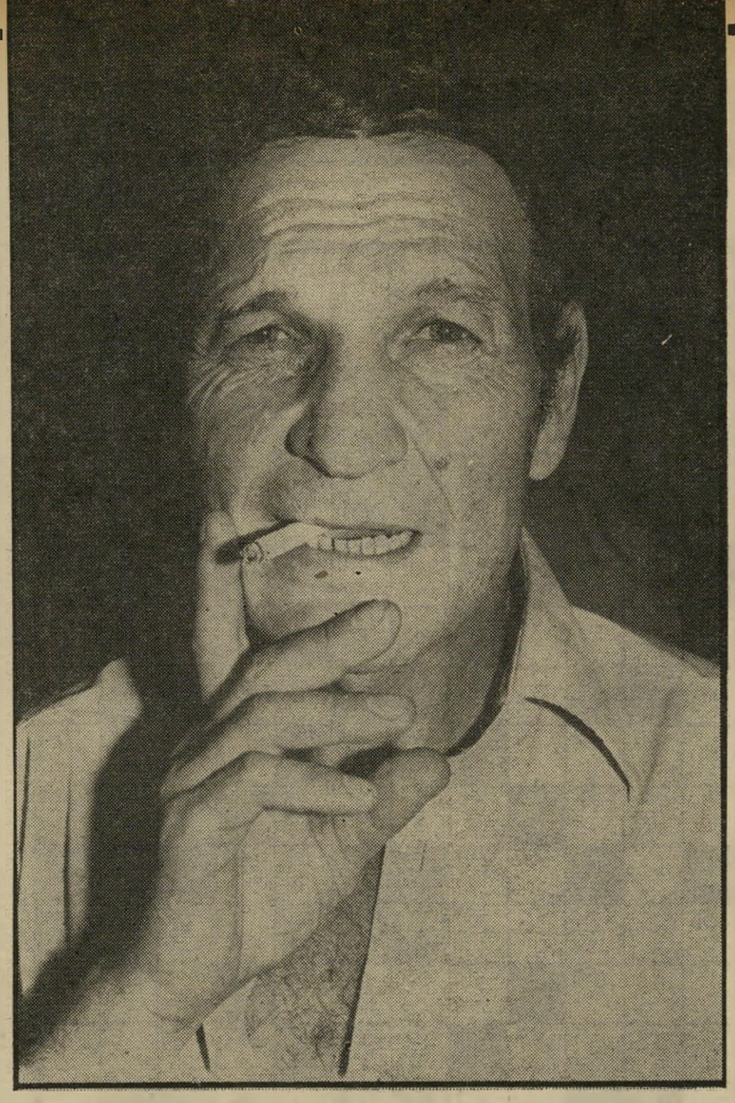
● זוג־הרגליים היחידי בארץ בלי אקזמה. **איה,** נתיב־הל״ה, ד.נ. האלה

● רובינזון קרוזו ממתין ברמזור בדיזנגוף. **דדי תבין,** רח׳ גזר 6, תל־אביב

השבוע בדרייב־אין
בשעה 7.15
„פיסאי בצבעים״
בשעה 9.30
ג׳יימס קאן
„רוצחי העילית״



אנו מחפשים בתים חמים עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב סלמה 30, יפו, טל. 827621.



עשרים ושמונה שנים חלפו מאז היום שבו החל שייקה אופיר את הקאריירה האמנותית שלו. במחלכה היה אמן־פנטומימה מצליח בצרפת, עבד במחיצתם של רבי־אמנים כמו אטיין דקרו, ז'אן־לואי בארו ומרסל מארסו, היה כוכב־טלוויזיה ומופעי־בידור בארצות־הברית, ועבד עם מרין דיטריך האגדתית ועם המוסיקאי

ברט בכרך. התמזל מזלו גם להחזיק את סמי דיוויים הבן, בנשף של אירגון־האומות־המאוחדות, והוא שיצר את דימויה הפופולארי של שלישיית „הגשש החיוור", כאשר ביים את שתי תוכניותיה הראשונות. השבוע נפגש שייקה אופיר עם שרית שי, וסיפר לה מה עבר עליו מאז החל את הקריירה שלו.

המצחיקן של הכיתה

מאת

שייקה אופיר

אני דור רביעי בירושלים. נולדתי כישעיהו גולדשטיין ב־4 בנובמבר 1928. את הקאריירה שלי התחלתי בתור הכיבשה השחורה במישפחה, אבל היום כל אחד מודה שאני בעצם הכיבשה ה־לבנה. אנשים רבים סבורים, משום־מה, שאני ממוצא ספרדי, אך האמת היא שעם האמא שלי אני מדבר עם היום באידיש.

כילד הייתי חבר בתנועת־הצופים, שבט יודפת, ששכן בבית־הספר לבנים שבין בית־השימוש הציבורי ברחוב הרב קוק לבין בית־החולים של ד"ר טיכו. את לימודי עשיתי באליאנס, שם הייתי האשכנזי ה־יחידי, והיו לי צרות ביגלל זה. הייתי המצחיקן של הכיתה, וזה עלה לי ביוקר. אם מישהו הרעיש בשעת השיעור, היה המורה אומר אוטומאטית: „גולדשטיין, החוצה!"

הייית חולה לקולנוע, ותושב קבוע של קולנוע אדיסון וקולנוע אורירון. הסרטים השפיעו עלי, והמיספר הראשון שלי היה פינג־פונג דימיוני שהייתי משחק עם חבר שלי. החברה היו שוכבים על הריצפה.

גדלתי בשכונת אבן־יהושע, והיינו הול־כים מכות עם הילדים הדתיים. הם היו פייטרים לא רעים בזריקות אבנים.

מכיוון שלא הייתי הטיפוס שמתאקלם בקלות, עשיתי סיבוב בכל תנועות־הנוער בעיר, כולל בית"ר ומחנות־העולים. הייתי פירחח לא־קטן, ותמיד חיפשתי איפה אפ־שר לעשות חיים. יום אחד בא לשכונה גבר, הראה לנו אקדח קטן ושאל אם אנחנו רוצים להצטרף להגנה. אמרנו: בטח! קבענו פגישה סודית בבית־הספר לבנים, וכך נכנסנו להגנה, שלא היה אלא שבט צופי יודפת.

כל חג עשו הצגה בכיתה, ובאופן טיב־עי הפכתי לכוכב. כתבתי מערכונים, הצגתי פנטומימה. וכך עבר לו ה־זמן, עד שיום אחד פגשתי חבר בכיכר־ציון, לבוש במיכנסיים קצרים, נעליים גבוהות ומעיל שלושת־ריב־עי. שאלתי אותו: „לאן נעלמת?" אמר: „ששש, פלמ"ח!"

אמרתי לו: „גם אני רוצה." הייתי בן 15 וחצי, גמרתי תיכון והגשתי בקשה ל־פלסטיין פוסט אופיס, כדי להתקבל לעבודה בדואר. חיכיתי לתשובה. אבי, זיכרונו־לברכה, אמר לי שזה מיקצוע יפה מאד, מיקצוע מכובד.

אבל באיושהו מקום הבנתי שהעניין הזה גורלי. אם אני נכנס לעבוד בדואר, אני גומר את החיים שלי בתור פקיד.

באותו יום הלכנו, החבר שלי ואני, לרחוב בן־יהודה. היה שם מישרד של הפלמ"ח. שאלו אותי בן כמה אני. שיקרתי. אמרתי: „שמונה־עשרה." שאלו: „ההו־רים מסכימים שתלך לפלמ"ח?" שיקרתי ואמרתי: „בטח!"

נתנו לי כרטיס־נסיעה לעמק־הירדן. נש־לחתי לאשדות־יעקב.

נותרה לי רק בעיה אחת: איך אני מסביר בבית, בעיקר לאבא.

אמרתי לאמא שלי: „אני הולך ל־פלמ"ח!" שאלה: „לכמה ימים?" אמרתי: „שנה." אמרה: „לך דבר עם אבא!"

אבא שלי עבד אז בבית־חרושת לביס־קוויטים פרומין, בשתי מישמרות. אני בא אליו ואומר לו: „אני הולך לפלמ"ח." לראות את האכזבה בעיניו, זה היה הדבר הכי קשה. הוא אמר לי: „כך אתה רוצה להרוס במחי־יד את כל עתידך? לך תקבל עבודה בדואר, תעלה בדרגה, תהיה בן־אדם מכובד!"

אמרתי לו: „אבא, לא רוצה להיות פקיד!"

שאל אותי: „מה כן אתה רוצה להיות?" עניתי: „טרקטוריסט!"

אבא שלי הביט בי כלא־מאמין, ואמר: „שכח מזה!"

זו היתה הפעם הראשונה שהמריתי באופן גלוי את פיו של אבי. הייתי מאד קשור לבית, למרות שהייתי פירחח.

כשהגעתי לאשדות־יעקב ראיתי ש־כל החברה שם מסתכלים עלי, ואחד התחיל לקרוא לי: קטנצ'יק. פחדתי שיגלו את גילי. החברה היו רובם אנשי קי־בוצים, בני 21 עד 25. שאלו אותי: „מה



פנטומימאי מתחיל
— תהיה אדם מכובד!"



איש חפלמ"ח
„תהיה פקיד בדואר —

אתה רוצה להיות?" אמרתי: "טרקטוריסט. ואם לא — אז עגלון." אמרו: "לא זה ולא זה." אמרתי: "טוב, אז סבלות." שאלו: "למה?" אמרתי: "לפתח את השרירים."

שלושה חודשים תמימים בכיתי לילה־לילה מגעגועים לאמא שלי, עד החופש הראשון, אחרי זה הפסקתי לבכות.

באותה תקופה ביקשו מתנדבים לפלוגה הימית. השתתפתי בהורדת מעפילים. אחר־כך היתה תקופה שכל ספינה נתפסה, והיינו חוזרים במסע רגלי הביתה.

יום אחד היה נשף של הפלמ"ח, בקיבוץ מעברות. דן בן־אמוץ תירגם סיפור של ויליאם סארויאן, והייתי צריך לקרוא אותו. תוך כדי עבודה עם דן, הוא אומר לי: "למה אתה לא לומד תיאטרון? אתה צריך להיות שחקן!" אמרתי לו: "להיות שחקן זה חלום שאינו ניתן להשגה." דן אמר באדישות: "אני אכיר לך את משה הלוי, מנהל תיאטרון אוהל, ואתה תלמד אצלו."

שבת אחת הוא לקח אותי איתו, לפגוש את הלוי. הגענו לדב הוז 9, ודן אומר לי: "חכה פה!" חשבתי שהוא מותח אותי. הוא מכיר את מנהל אוהל? לא יכול להיות!

חיכיתי שעה, חיכיתי שעתיים, לא דובים ולא דן. מסתבר שהוא פשוט אכל אצל מישפחת הלוי צהריים, ורק בסוף הארוחה אמר: "דרך אגב, יש לי חבר מוכשר, כדאי שתפגוש אותו." הלוי אמר: "תביא אותו פעם."

מעטפה על הפסנתר

כך באתי לבחינות. כל הנבחנים החזיקו בידיהם ביאליק, ושיננו: "שמיים, בקשו רחמים עלי!" החבר'ה היו צעירים, ענובי עניבות, והגה באתי אני, פלמ"חניק מוזנח, בלי קטע ביאליק.

ישבתי ושמעתי אותם עולים בזה אחר זה וקוראים: "שלום רב שובך, ציפורה נחמדת, שמיים בקשו רחמים עלי."

כשהגיע תורי אמרתי: "אני מצטער, לא הספקתי להכין קטע של ביאליק." היה שוס לא־נורמלי, ואחר־כך הראיתי להם קטע איך פלמ"חניק מתנהג במיקלחת בקיבוץ. אפילו לא ידעתי אז שקוראים לזה פנטומימה. האולם נשכב. אחר־כך הראיתי להם שלושה טיפוסים באים לקולנוע.

הם החזיקו אותי שם שעה שלמה. נגמרו לי הקטעים, והמצאתי במקום קטע על פלמ"חניק שבא לבקש עבודה. ואז אמרו לי בטון שונה מאשר לאחרים: "נודיע לך בכתב."

כשחזרתי למשק, עשיתי פארודיה על כל הנבחנים. החבר'ה התגלגלו מצחוק ו־אמרו לי: "שטויות, אתה טוב בשביל החבר'ה, לא בשביל תיאטרון."

בחדר־האוכל עמד פסנתר, שעליו היה מונח הדואר. כשבוע שבועיים עלה דן בן־אמוץ על הפסנתר, לקח מעטפה וקרא: "ישעיהו גולדשטיין, תיאטרון פועלי ארץ־ישראל." כששמעתי את זה החזקתי בשתי שורות השולחנות, עשיתי סאלטה, נחתתי על הגב. לא יכולתי לנשום, והייתי לבן כמו סיד. אמרתי לדן, חצי מת: "אל תפתח!" אך הוא, כמובן, פתח. העיניים שלי נפלו על המילה: "נתקבלת."

כתבתי מיכתב למפקד, לאמור: "היות שכל הספינות של המעפילים ממילא נתפסות,

"היות שחלומי מאז־ומעולם היה להיות שחקן,

"היות שהתקבלתי לאוהל,

"אודה לך מאד אם תאפשר לי ללמוד, בתנאי שכשתתחדש הפעילות תקבלו אותי בחזרה."

וכך מצאתי את עצמי עם שמיכה, זוג נעליים, גרביים, תחתונים, כובע־טמבל ו־חמש לירות, בתל־אביב. שבוע ימים גרתי אצל אמו של הסופר יוש הלוי, אחר־כך גרתי במלון אג"ד, כלומר על הספסלים האחוריים של האוטובוסים בתחנה המרכזית.

לידת הצ'יזבטרון

בסטודיו של הלוי הכרתי את בתו, אוהלה, ונעשינו חברים.

לאט־לאט התחלתי להידרדר, נעשיתי רזה, פשוט לא היה לי מה לאכול. עד שאחד החבר'ה הבין מה הולך איתי. הוא פנה אל בני מהרש"ק, הפוליטרוק של הפלמ"ח, שסידר לי לעבוד בתע"ש של ההגנה, ששכן במרתפו של צריף ליד הבית־האדום ברחוב הירקון.

הייתי עובד כל יום עד ארבע, ואחר־כך הולך לשיעורים. יום אחד היה חשש שהבריטים גילו את המקום, ועבודתי הופסקה. מהרש"ק סידר לי לעבוד כמדריך חג"מ, ואז פרצה המילחמה. מייד נקראתי לשירות, והתחלתי ללוות שיירות לירושלים.

יום אחד התקיימה מסיבה, בהשתתפותו של מפקד הפלמ"ח, יגאל אלון. הופעתי יחד עם נעמי פולני. יגאל קרא לחיים חפר, ואמר לו: קח את שייקה ואת נעמי, ותקימו חוליה שתעלה את המוראל." ואז, באותו מעמד, קרא חיים חפר לחוליה בשם צ'יזבאטרון.

מאוחר יותר הצטרף אלינו האקורדיוניסט אליקום שפירא, שהיום הוא מנצח באמריקה, והתחלנו להופיע. אז הציע לי חיים להחליף את השם מגולדשטיין לאופיר.

עד היום אני לא יודע מה פיתאום קראו לי תקופה מסויימת בקאריירה שלי בשם "שי." כשאני חושב על זה כעת, אני נזכר כי בארצות־הברית כתבו את שמי כך: SHAY. K. אולי מכאן נולד השי.

הצ'יזבטרון היה קיים בין השנים 1948—1950. במהלכו הצטרפו אלינו גם ריבקהלה, כרמית, יואל זילברג ואוהלה הלוי.

ב־1950, אחרי השיחרור הגדול, נעשה נסיון להפוך את הצ'יזבטרון לתיאטרון פוליטי אזרחי של תנועת אחדות־העבודה**. זו היתה הפעם הראשונה שניסו לכפות עלי דבר שהתנגדתי לו. אמרתי להם: "תיאטרון פוליטי צריך להיות סופר־מיקצועי, כדי לחפות על העובדה שהוא פוליטי, ואנחנו חציי־חובבים."

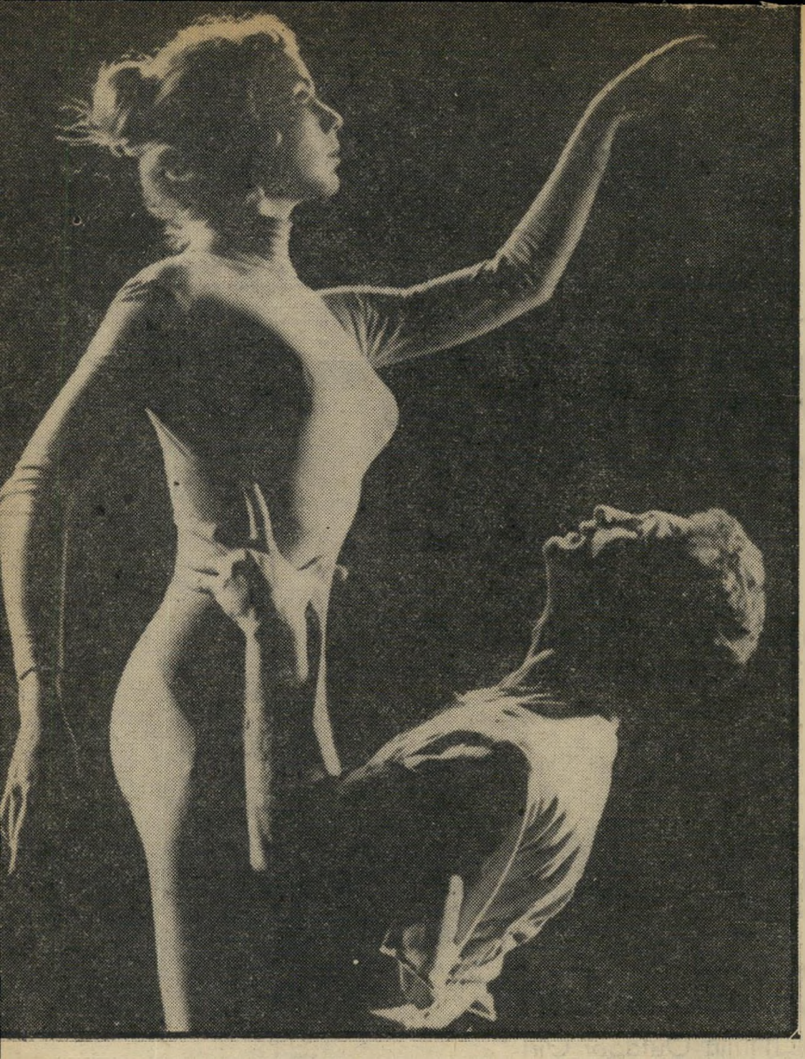
* ימני: גידעון זינגר. משמאל: נעמי פולני, ולידה דבקה'לה.

** שה'יתה אז חלק ממפ"ם.



שייקה (שני מימין) ב„צ'יזבטרון"*

„אתה טוב בשביל החבר'ה, לא בשביל תיאטרון!"



עם זיווה שפיר־רודן

„היא היתה אלוהית"

הפעילו עלי לחצים, זימנו אותי לפגישה עם יגאל אלון ועם יצחק שדה. כוחי לא עמד לי בפניהם, ושוכנעתי. התוכנית הראשונה נקראה כיצד נמכרה מגילת העצמאות, סאטירה שטענה כי מכרנו את מגילת־העצמאות לאמריקה. אשר יגורתי בא. ההצגה נכשלה, ואני ידעתי שאני חייב לנסוע.

בתקופת הצ'יזבטרון אירע אסון. הלהקה עלתה על מוקש, קצת לפני השיחרור. אוהלה נפצעה קשה, ברך אחת התרסקה לה לגמרי, והיא שהתה חצי־שנה בבית־חולים. אחר־כך נסעה לארצות־הברית לניתוח. ביניתיים גרתי אצל הוריה. ב־1950 נסע אוהל לפאריס. נסעתי עם אוהל כמועמד־לנישואין עם בתו של משה הלוי. בפאריס נפגשנו והתחתנו. בטכס החתונה נכח הקונסול שלנו בפאריס, והרב הראשי שם ערך את הקידושין.

דקרו השתולל

רשמתי לימודים אצל ז'אן־לואי בארו. כעבור חודשיים הבנתי שזה לא בשבילי. מישהו אמר לי: "שמע, אטיין דקרו מחפש אנשים מוכשרים." באתי אל אבי הפנטומימה המודרנית, וראיתי בחורים צעירים עומדים, חצי גום ערוף, ועושים אקרובטיקה. דקרו לקח אותי הצידה, ואמר לי: "אתה מישראל?" עניתי: "היתה לך הצלחה גדולה בישראל" (הוא הופיע בארץ שנה קודם־לכן). אמר: "לא. לישראל היתה הצלחה גדולה אצלי."

בו־במקום התחלתי ללמוד. שלוש שנים הייתי אצל האיש הזה, ועסקתי בלימוד אינטנסיבי יום־יום. תוך כמה חודשים הוציא דקרו את עצמו מההצגה, ואני קיבלתי את תפקידיו. הוא, שהיה כזה פרפקציוניסט, שמעולם לא היינו די מוכנים כדי להופיע לפני קהל.

ביניתיים נולד בני, אלעד, ומצבנו הכלכלי היה בכי־רע.

פגשתי את מארסל מארסו, והוא אמר לי: "מה אתה עושה אצל דקרו? בוא תופיע איתי!"

אוהלה עבדה בקונסוליה, חיינו בצימצום ואכלנו צהריים אצל דקרו בבית. לא פעם היתה לנו בעייה מה לעשות עם הכסף



עם אשתו לידיה

„גולדשטיין, החוצה"

תיראי יפה
בבגד הים!

חירשמי דחוף
לקורס לשיפור הגוף
אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50, ת"א
לטלפן ל-267682
בין 16.00—19.30

המצחיקן של הכיתה

(המשך מעמוד 47)

המועט שלנו — לאכול ארוחת־ערב, או להישאר רעבים וללכת לקולנוע.

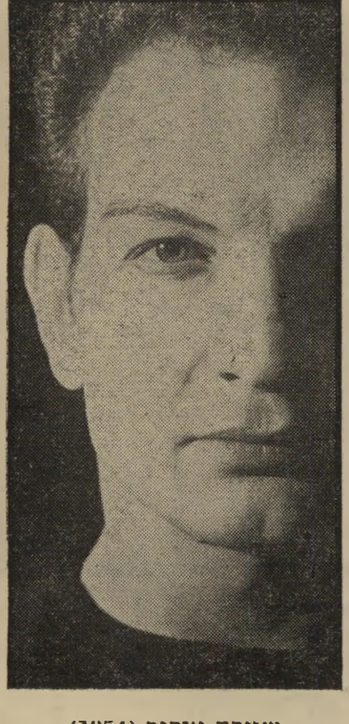
מארסו הציע לי קטע־סולו, נוסף על קטעים חשובים בהאדרת של גוגול. אבל לי היתה בעייה: איך להודיע לדקרו שאני הולך למארסו?

כשהודעתי לו, הוא הפסיק חזרה, השתולל ואמר לי מישפט שלא אשכח אף פעם: „אתה הולך להעשיר את העשירים, ולרושש את העניים!"

הוא היה קנאי מאד לתלמידיו, החרים הן את בארו והן את מארסו מפני שהצליחו. במיקרה שלי בא אל מארסו הביתה, וביקש ממנו שלא יתן לי קטע סולו. לי אמר: „למדת שלוש שנים בחינם, וכעת אתה חייב לשרת אותי שלוש שנים!"

לבסוף עזבתי, והופעתי עם להקתו של מארסו. חצי שנה סובבתי בכל אירופה, וזכיתי בהצלחה עצומה. כשהייתי בשיא ההצלחה, ארזתי חפצי וחזרתי הביתה.

הנה בא הכוכב!



שייקה אופיר (1954)
בלי שיר של ביאליק

ה תקבלתי ל„תיאטרון הקאמרי" ופתחתי בית־ספר לפנטומימה. עשיתי מיבחנים גדולים וסלקציה לבסוף הקמתי להקה עם זיווה רודן (אז שפיר), שהיתה חתיכה אלוהית וכישרונית בצורה בלתי־רגילה, ועם מי שהיה דובר־המישטרה, ה־סופר עמוס אריכא.

שלוש שנים הייתי בקאמרי כשחקן ב־אנסמבל, וכחבר בלהקת הפנטומימה.

ב־1955 נולדה בתי, עתליה, הלומדת היום דראמה בבית־צבי ברמת־גן.

בלילות־שבת הופעתי בחאלטורות, זפשוט נמאס לי. נסענו, כל המישפחה, לארצות־הברית, והופעתי במועדון צברה.

היה לי מנהל אישי, שהיה גם מעבידי, בשם לואי פולד, בעל מועדון צברה. הוא החתים אותי לתשע שנים. קודם־כל עבדתי אצלו, וכשביקשו אותי בחוץ, דרש הון כזה שאיש לא יכול היה לשלם אותו.

יום אחד אני מקבל טלפון מהאו"ם. ואומרים לי: „סמי דייוויס הבן היה צריך להופיע בנשף השנתי של עובדי האו"ם, אבל הוא חלה. אתה יכול להחליף אותו?"

כשליאו פולד שמע את זה, הוא נדלק וצעק: „זאת ההזדמנות שלנו!"

היה לי איש יחסי־ציבור בשם סול ריצ'פילד, והעסק הלך בערך כך: שוכרים לימוזינה, צלם, באים לפתח בניין האו"ם, אני עומד לצאת, והוא אומר לי: „אתה תישאר בפנים, בן־כלבה! אתה יוצא אחרון! אתה הסטאר!"

הוא הולך ואומר: „פנו דרך לסטאר!" מגיעים לשולחן־המודיעין. הוא פונה אל האיש שיושב שם, ואומר: „זהו שייקה אופיר, הוא הסטאר של ההצגה. מר האמר־

רק 26.00 לייר

Rich Skin
Care Cream
קרם הזנה עשיר לפניך,
לצוארך ולאיזור עינייך.



Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות
מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי
של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים
במחיר נמוך בכ- 50%
מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי
במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763 ; 04-665505

יופי צבע/סטודיו גל

ליולדת
אנחנו אומרים גם מה
לא לקנות
אצלנו:
- זול יותר
- שרות טוב יותר
- יעוץ טוב יותר

מבחר ענק של כל הנחוץ
לתינוק, ממוצץ ועד מיטה

Baby

„ביבי" "BABY"
המלך ג'ורג' 45, ת"א

המנוי
קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
ב ה ק ד ם.
מחלקת המנויים

הערב, בהגרלת
כדור הזהב
של מפעל הפיס

הערב בטלוויזיה
(אחרי „מבט לחדשות")
תוצאות ההגרלה

עיין 446

פרס ראשון עשוי להצטבר ל:	700.000	ל"י
פרס ראשי:	500.000	ל"י
פרס כדור הזהב:	200.000	ל"י

25 שנות פעילות לקידום החינוך והבריאות

שקולד מחכה לו בלישכתו!"

אני לוחש לו באוזן: „נכון שכותבים האמרשקולד, אבל מבטאים האמרשילד!" סול לא שומע, ומחייך כמו ירח.

הגענו לדירה של מזכיר האו"ם דאג, דאג האמרשילד. היו שם ויקטוריה דה־לוס־אנג'לס, וכל מיני אנשים חשובים אחרים. סול, בלי בעיות, ניגש אל האמרשילד, תופס אותו ביד ומתחיל לביים את העסק. אני רוצה לקבור את עצמי באדמה, בעיקר שכל פעם הוא אומר האמרשקולד. הוא תופס ביד שלי, תופס ביד של האמרשילד, מאלץ אותו ללחוץ את ידי, וצועק לצלם: „צלם!" וכך הופיעה למחרת, בכל העתונים, תמונה שלי ושל דאג האמרשילד, תחת הכותרת: „מזכיר־האו"ם והכוכב".

נגמרת המסיבה, אני רואה את כולם מופיעים, ואני אחרון. אני רועד כמו עלה



שיקה עם זיוה רודן
עם החתיכה כצמד

נידף. בחיים לא רעדתי כך. ידעתי שאני צריך לתפוס את הקהל כבר מההתחלה.

שיחרור מה„כריש"

ע ל הבמה עמד פסנתר־כנף גדול. כשעלה הפסנתרן, חוזה איסטומין, הוא פתח אותו. כשעלתה ויקטוריה דה־לוס־אנג'לס, הפסנתרן שלה סגר אותו, וכך היה עם כל האמנים. הכנף של הפסנתר נפתחה ונסגרה לסירוגין.

אמרתי לפסנתרן שלי: כשיגע תורי, אני אגיד שלום, אגש אליך, אגיד לך משהו באוזן, ואתה תסגור את הכנף.

ואומנם, כך היה: עליתי, אמרתי „שלום", הסתכלתי על הפסנתרן, ביקשתי סליחה, ניגשתי לפסנתרן, לחשתי לו באוזן, הוא סגר. ואז היה פרץ־צחוק אדיר, ששבר לי את כל ההתרגשות.

היתה לי שם אחת ההצלחות הגדולות ביותר שהיו לי אי־פעם. לליאו פולד היו דמעות בעיניים. הוא ניגש אלי ואמר לי: „אתה רואה, בן־כלבה ישראלי שכמותך, אתה תעשה מה שאני אגיד לך, ותגיע רחוק!"

אחר־כך בא סול ריצ'פילד ואמר לי: „אתה רואה, בן־כלבה שכמותך, אתה תעשה מה שאני אגיד לך, ואני אהפוך אותך לכוכב"

ואז בא איש קטן, והציג את עצמו כנציג של ויליאם מוריס, אחת הסוכנויות הגדולות באמריקה לייצוג אמנים. הוא הציע לי חוזה, בו במקום. המחלקה המישפטית של הסוכנות ביטלה את החוזה שלי עם ליאו פולד וקראה לו „כריש", כפי שכונו סוכנים שמצצו את דמם של אמנים.

כך התחלתי לעבוד בסוכנות של ויליאם מוריס. דרכה הופעתי בתוכניות־בידור מיוחדות לטלוויזיה, בסיבובים באוניברסיטות, והתחלתי להיות בן־אדם ידוע.

(בשבוע הבא: הפגישה עם מרלן דיטריך — המשך סיפורו של שיקה אופיר).



רחל מרחלת על כל העולם

רק לא בשבת

צמד רעים הם צמד נחמד ושקט, למרות שהם לא מופיעים בשבתות. כי חצי מהצמד, **ישראל גוטמדינר**, נשוי והחצי השני, **בני רוזנבאום**, הוא אמנם רווק, אבל הוא גם חתיך ידוע בחוגי הדתיים.

אולם, נראה שבני אינו מתקנא בחיי־המישפחה השלווים של עמיתו־לצמד, אשר חגג לפני זמן קצר את ברית־המילה של בנו. בני מסצה את עצמו עם בנות המין היפה, ואולי גם ייצא מזה שידוך כי לאחרונה, מכל מקום, הוא נראה צמוד מאד



בני רוזנבאום
בת־ישראל כשרה

תפיסת־נלסון כפולה

יש הרבה אנשים במדינה הזאת, שה־שיגעון שלהם זה דברים עתיקים. אבל לא כל אחד מסכים גם להיכנס למעצר בשביל להשיג איזה ענטיקה, כמו שקרה, לפי הסיפור שהגיע אלי, למיודענו האילתי **רפי נלסון**.

הדבר שרפי חשק בו, זה שנים, היה קופה רושמת מלפני 50 שנה, שהיתה שייכת לידידו **שמוליק יודוביץ**, ושכנה אחר כבוד במועדונו של שמוליק הנ"ל, השוכן אחר כבוד ברחוב בן־יהודה בתל־אביב.

רפי, הנוהג בביקוריו בתל־אביב ללגום מדי־פעם כוסית אצל שמוליק, שם עינו היחידה בקופה היפהפייה, וחמד אותה כאילו היתה לפחות לוליטה משגעת.

אלא מאי? שמוליק גם הוא אהב את קופתו למרות שעמדה שם כאבן שאין לה הופכין, והודיע לרפי באופן נחרץ וחד־משמעי שהוא מוכן לתת לו עד חצי ה־מלכות, רק לא החצי שכולל את הקופה בת החמישים.

בקיצור, לפני שבועיים, כאשר ירד שמו־ליק להינפש באילת עם אחת מנערותיו, ובילה בכפר של רפי, ניצל זה האחרון את ההזדמנות החגיגית, כטוב ליבו של שמוליק בבירה, ושלף ממנו הצהרה, ב־נוכחות עדים, שהקופה תעבור לרשותו בהזדמנות הראשונה שבה ינחת בתל־אביב.

וזה לא לקח לו הרבה זמן. כבר למחרת התייצב רפי בתל־אביב, בחברת ידידו הווטרינר האילתי **ינקוי**, השניים באו כאיש אחד לעזור לשמוליק למלא את הבטחתו. אחרי הכל, מילה זה מילה, ובטכס חגיגי קצר הועברה הבעלות על הקופה העתיקה משמוליק לנלסון, שאפילו טרח בעוד־מועד להזמין טנדר שיסיע אותה ספיישל אל מקומה החדש.

אך מה שרפי לא לקח בחשבון, היה עינו הפקוחה של החוק ושל השוטר התל־אביבי העירני. וכך, כמו שרפי וינקול יוצאים מהמועדון של שמוליק עם הקופה בידיהם, בשעת לילה מאוחרת, נעצרת לידם בחריקת־בלמים ניידת עם פנס כחול מזעזע. שלושה שוטרים זינקו החוצה כמוצאי שלל רב, ודרשו מרפי ומחברו להיכנס מייד לניידת כחשודים בשוד.

ולא עזר לרפי שום דבר, אפילו לא שאמר להם שהוא רפי נלסון. הם לא האמינו לו. להיפך, חשדם עלה וגבר. איך זה שטיפוס מוזר כזה, עם זקן וכובע ושרשרת של עצמות ומישקפיים כהים, מעז להתחזות כרפי נלסון? הרי הוא נראה קרימינל למהדרין. טוב, אתם הרי יודעים שעם שוטרינו האמיצים אין טעם להתווכח. רפי הגיע למטה־המישטרה שב־דיזנגוף כעצור, אבל לא רפי האיש שייקח ללב תקריות כאלה.

בקור־רוח מדהים הוא פשוט הרים טלפון לחברו ואביו המאמץ, איל־הספנות **יוהי עופר**, סיפר לו את הסיפור וביקש ממנו שידבר עם אחיו של זה, מפקד מישטרת תל־אביב ניצב **דויד עופר**, כדי שירגיע את שוטריו גיבורי התהילה, ויאמר להם שהפעם, לפחות, לא העלו בחכתם פושע מבוקש על־ידי האינטרפול.

העיקר שהקופה הזאת תגיע סוף־סוף לכפר שלו.

לבת־ישראל כשרה ממוצא אנגלו־סכסי, המתגוררת במלון פאל בתל־אביב.

הנערה, בלונדית ובעלת עיניים תכולות, נראית מאוהבת ברע שלה עד עימקי נישׁ־מתה, והשניים צמודים זה לזו כל ימות השבוע ובמוצאי־השבת, שנאמר: „שבת, ויינפש."

דארטס אל הבול

אם כבר סיפרתי לכם על **שמוליק יודוביץ**, אז תודו שאי־אפשר להתעלם מן העובדה שמאז הסתיים הרומן שלו עם חברתו במשך שנתיים, **דיזי**, הבחור הת־חיל לעבוד על טורים גבוהים, ויוצר לעצמו במהירות דימוי של רווק מבוקש.

האחרונה הנראית צמודה אליו ערב־ערב, במועדון שלו, היא פצצה הולנדית בשם **כריס**, שמשתגעת לראות איך שמוליק משחק דארטס.

דארטס, למי שעוד לא יודע, זה השיג־עון החדש (בעצם, לא־כל־כך־חדש) בבילוי הלילי בתל־אביב. למי שלא מכיר את המישחק, הרי זו פשוט קליעה־למטרה אל לוח, וזהו המישחק האהוב ביותר על ה־מבלים הלילליים הזרים הפוקדים את תל־אביב ומועדוניה.

וכך, בין בירה לוויסקי, הם משליכים חיצים אל לוח־המטרה העגול, אבל הם עשו מזה סיפור שלם. יש להם כבר ליגה,



שמוליק יודוביץ'
ליגה רבע־שנתית

המורכבת מעובדי השגרירויות ואו"מניקים. שמהמרים על זה כמו בקאזינו ומרותקים לעניין לילות שלמים. וכמובן, מי שנהנות ביותר מהמישחק הן דווקא החתיכות ה־ישראליות, שבאות לפאב בגפן בתיקווה לצוד איזה דובר אנגלית. כמו שסיפרה לי חתיכה ישראלית יזועה, שביקשה מאד להישאר בעילום־שם („שלא יחשבו שאני סנובית"): „מה ששוב אצל הזרים האלה, שיש להם נימוסים לא־נורמליים, וזה הרי מה שחסר לגבר הישראלי. האמריקאיות, לעומת זה, אוהבות דווקא את החיספוס הצברי." אז לכו תבינו נשים.

ורק כדי להוכיח עד כמה המישחק הזה רציני, סיפר לי שמוליק שב־15 בחודש זה נופל המועד לקיום המסיבה הרבע־שנתית של אליפות הדארטס, שבה מוענק גביע לזוכה המאושר. הפעם תיערך המסי־בה בשגרירות ארצות־הברית, ולפי התכונה הניכרת במועדון, התברר מייד שכל חתיכה ישראלית המכבדת את עצמה, מנסה לצוד לה פארטנר שיקח אותה לחינגה בשגרירות. ויהי־מה.

אשת העולם

אחת החתיכות המפתיעות שנחתו לאחרונה בתל־אביב היא **אן ינקוביץ**, הברזילאית, שהגיעה אלינו מסיבוב־הופעות בעולם. וכך, אחרי כמה בקבוקי־בירה וכוסיות־וויסקי, היתה מוכנה לשטוח באוזני הקשובות את כל פילוסופיית־החיים המעניינת שלה, המבוססת על אוצר־חוויות עשיר ובריא.

קודם־כל, כדאי שתדעו שאן היתה נשואה כבר שלוש פעמים. „פעם אחת מתוך אהבה, בפעם השנייה בשביל הכסף, ובפעם השלישית מתוך טיפשות." כפי שהיא מעידה. „מה אני צריכה עוד בעל?" שואלת אותי אן הבלונדית בחצי־עברית חצי־אנגלית. „אם כבר אני מתחתנת אז כדאי, לדעתי, לבחורה להתחתן עם שניים. זה הרבה יותר מעניין. אבל בישראל אני לא מחפשת בעל. בשבילי בעל זה צחוק." ומה דעתה על הגבר הישראלי?

„הישראלים הם מאד סכסיים במיטה. הם עושים אהבה הכי טוב, ואני לא מדברת סתם. אני הייתי כבר כמעט בכל העולם, ואני רוצה להגיד לך שהישראלים ממש סופריים, רק תלוי בשעה ובכמה ויסקי יש להם בראש. אבל הישראלים זה הכל רוח. תשמעי ממני, אני יודעת לעשות אהבה בשש שפות. אני לא מוכנה לסבול גבר בגלל שהוא משלם לי הוצאות ונותן לי בית. אני מאד אוהבת גברים, אבל אפשר להסתדר גם בלעדם."

„יש לפעמים בחורות שמוצאות חן בעיני, ואם יבוא לי אז אני גם אשכב איתן. יש לי אופציות פתוחות. למה אני צריכה לסגור את הדלת לפני עצמי? אין לי דיעות קדומות. אחרי הכל, אנחנו בני־אדם, לא?" כן.

אן, בעלת האברים השופעים, היא גרפיקאית במיקצועה, ו־הספיקה כבר להופיע גם בהצגות במולדתה ברזיל. מאז הגיעה ארצה, לפני כשרה חודשים, היא עבדה כמתנדבת באחד הקיבו־צים, ומזה חודשים אחדים היא מהווה אחד מעמודי־התווך ומסמרי־הזווית בחיי־הלילה של תל־אביב.

„אני היפית אמיתית," מצהירה אן. „אני הייתי היפית כבר לפני עשר שנים, עוד לפני שזה נהייה להיות מודה בכל העולם. גרתי בקומונה בדנמרק, וניסיתי לחקים קומונה גם בברזיל, אבל שם זה לא הלך. מה שחשוב לי בחיים זה חופש, אהבה ושלום. אני לא אחת שצריכה כמויות של אלכוהול בשביל להיות חופשיה. אני בחורה שמחה, טיבעית, ורוצה שכולם יאהבו את כולם. מאז שאני בארץ, היו לי בערך שישים רומנים עם ישראלים, רומנים קצרים אבל לעניין. למה קצרים? אני־אשמה שלא מצאתי את האיש הנכון?

„בעצם, אני מחפשת מישהו בשביל שיקרא איזה מחזה שכתבתי, אבל אני כל־כך עצלנית שאין לי כוח לחפש מישהו כזה. לדעתי, זה יכול להיות אפילו מעניין. עברתי כבר את השלב של לשכב עם מפיקים. עכשיו אני אאוט מהביזנס, אם יש מישהו שרוצה לקרוא, בבקשה. אם הוא גם ימצא חן בעיני, זה כבר משהו אחר. אני רוצה לחיות רגיל, בלי שיטרידו אותי. חוץ מזה, לידיעתך, אני מאד פעילה בתנועה לשיחרור האשה."

ומה יש לאשת־עולם כזאת לומר על החתיכות הישראליות? בבקשה, הסכיתו ושמעו: „הבחורות הישראליות מאד פרובינציא־ליות. לדעתי, הן צריכות לראות את העולם הגדול, לפגוש אנשים וללמוד את החיים. אבל אני אגיד לך את האמת. הייתי בהמון ארצות, ובישראל המצב שלהן בכלל לא נורא."

ואם זה מנחם מישהו, או שיערב לו.



אן ינקוביץ'
אשת שלושה בעלים

שילמתי 6.50 ל"י והפסקתי לדאוג



לא תארתי לעצמי שניתן להשיג בארץ תחבושת כל-כך טובה. כעת, כשיש לי, אין זה ענינו של אף אחד חוץ ממני. אני נהנית מפרטיות מלאה, נוחות והרגשה נפלאה של בטחון עצמי. כך זה מאז שמצאתי את תחבושות נימפה, ויש לכך שלוש סיבות:



1. <u>לתחבושת אין אפשרות תזוזה</u> – לכל תחבושת נימפה פס המצמיד אותה לתחתונים הרגילים. כך נשארת התחבושת יציבה, מה שמבטיח לך נוחות מירבית בלי צורך להשתמש בסיכות, חגורות או תחתונים מיוחדים.

2. <u>הגנה מיוחדת מפני הכתמה</u> – בתחבושת נימפה ציפוי פלסטי מיוחד המונע הכתמה. המבנה המיוחד של התחבושת מגביר את כושר הספיגה שלה לכל אורכה ולא רק בנקודה אחת כמו בתחבושות הרגילות. בזכות הציפוי המיוחד יש לך הרגשה טובה של בטחון בימים שאת זקוקה לכך ביותר.



3. <u>סילוק נוח ביותר</u> – לאחר שנימפה סיימה את תפקידה קרעי את התחבושת בקלות לאורכה, השליכי לאסלה והיא תשטף עם המים. דבר זה מעניק לך נוחות ופרטיות מוחלטת.



את נימפה, באריזה קומפקטית של 10 תחבושות, תוכלי להשיג בבתי-המרקחת, בסופרמרקטים, בחנויות כל-בו לנקיון ובפרפומריות.

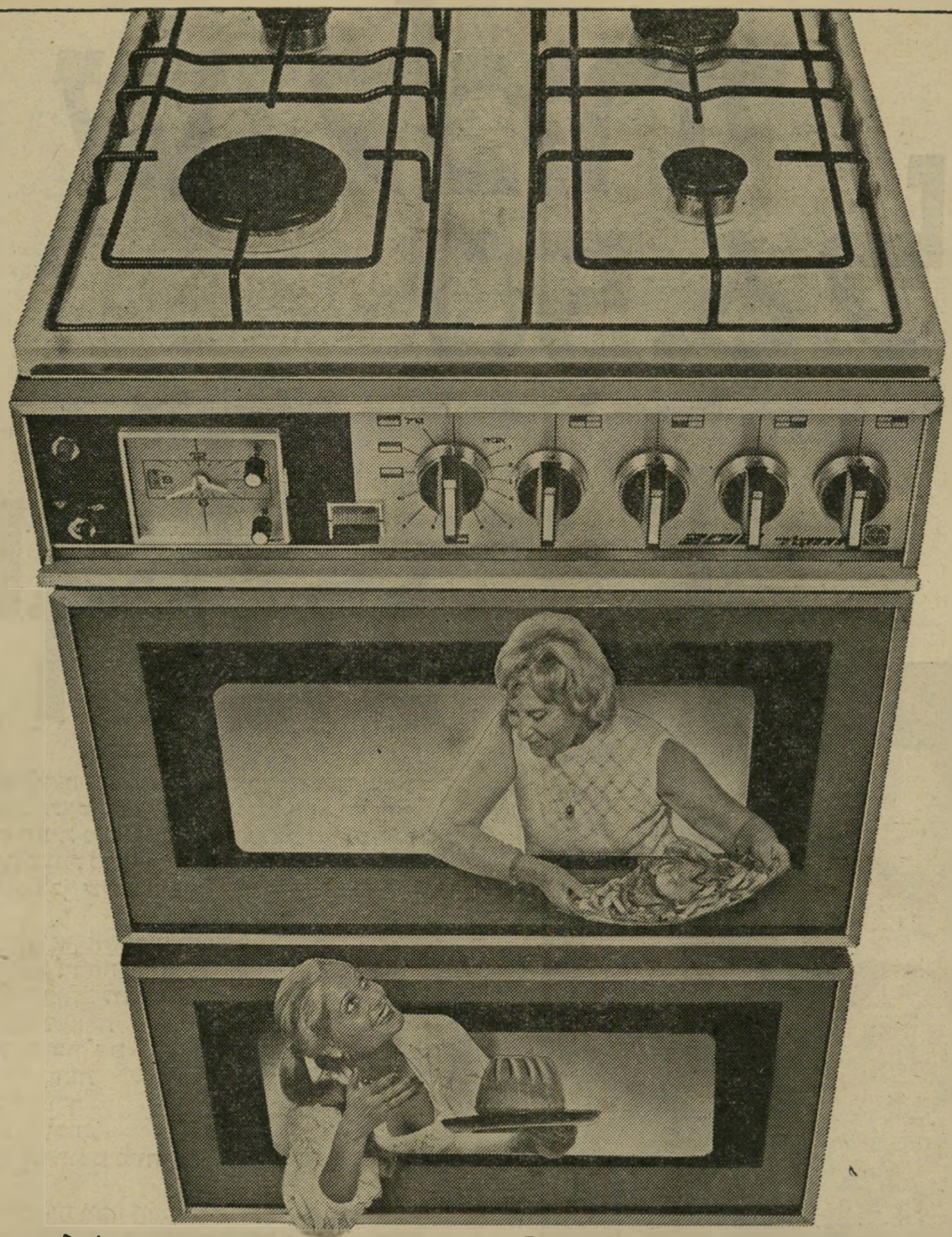
נימפה

סופגת את דאגותיך

נימפה – מוצר של סלוואפלסט יצרני מוצרי חבישה רחוב המגשימים, קרית מטלון, פ"ת

aroyo-barel

פרסום א. פל



אמקור 3010. דו-קומתי. רב תכליתי.

תנור אמקור 3010 — ובו כל השכלולים של סידרת תנורי "אמקור" 4010 המבוקשים ביותר בשוק.

- 4 מבערי גז עם הצתה אוטומטית חשמלית
- תא אפיה גדול עם כפתור פיקוח על כל הפעולות, השומר על טמפרטורה אחידה.
- קוצב זמן חשמלי (טיימר).
- תא גריל מקרין חום מרוכז לצליה עמוקה.
- שיפוד מסתובב לצלית חעוף מכל צדדיו.
- לניקוי — ניתן להסיר הדלתות, לנקות ולהרכיב מחדש. לניקוי אחורי — הזיזי התנור על גלגליו.
- לבחירתך גם דגם דו קומתי אמקור 3003 עם שעון מיכני מצלצל.
- תנורי "אמקור" בעיצוב מרהיב ובשלל צבעים.

לבחירתך: דגם דו-קומתי 3005 עם 5 להבות גז.

לי תמכור רק **אמקור**

המביצים:
אמקא
וסוחרים מורשים

סניף מרווח לתושבי צפון ת"א: פנקס 48 ת"א.

דבר אליה

בפרחים

אם אתם עדיין מתחבטים בסוגיית ה־רומנסיקה בארץ ציון של 76', אם היא בכלל קיימת ולמי זה נחוץ, הרי אתם מוזמנים להיכבד ולשמוע מה חושבת על הנושא מי שהיתה אחת מנערות הזוהר של תל־אביב, **יונה לחוביץ**, היושבת היום על תקן של גרושה מסודרת וכל השאר. ובכן זהו הסיפור, ומוסר־השכלו בצידו.

„היום, כשגבר יוצא עם בחורה, או לפני הכל הוא רוצה לדעת אם ייצא לו משהו ממנה," אומרת יונה המנוסה. „אם הגברים מזמינים לפגישה, הם רוצים להיות בטוחים, שאם הם ישקיעו בבחורה ארוחת־ערב, או עוד באותו הלילה היא שלהם, ישר ולעניין.



יונה לחוביץ
סערה בחיזור

„הגברים היום," היא אומרת, „יוצאים, משום מה, מתוך הנחה שאם לא הלך להם בפעם הראשונה, אז אותה בחורה כבר לא רוצה אותם.

„אסור להתייאש. מה יש, הגברים כבר לא מכירים את הטכניקה של הנשים? מצד שני, אני יכולה להבין אותם. אם את לא רוצה, אז יש אחרת, תודה לאל לא חסרות היום חתיכות.

„למרות זה, אפילו חתיכה שמסכימה כבר בערב הראשון, מחשש שאחרת לא תזכה בגבר המדובר, תהיה מופתעת מאד, ו־לטובה, אם יתנו לה הרגשה שהיא אשה רצויה ומבוקשת.

„אבל למה לי לחנך את כל הגברים? אני יכולה לחנך רק את הגברים שמחזרים אחרי. ותאמיני לי, אצלי הם מחזרים כמו שצריך.

„חיזור זה לכל החיים, ולא רק לטווח קצר עד שמשיגים את המטרה. אני רוצה שגם בעלי ימשיך לחזר אחרי, אפילו כשנהיה נשואים," ממשיכה יונה להסביר את התיזה החיזורית שלה. „אני, אישית, מצפה מגבר שישלח לי פרחים ושיאמר לי שזה היה ערב נחמד, אפילו אם הוא לא חושב ככה.

„אני, מצידי, אנעים לו את הערב כמה שרק אוכל. אפילו אם הוא לא יהיה לטעמי, אז לפחות באותו ערב שנהיה ביחד, הוא ירגיש שהוא מאד נחמד ורצוי."

ובכן, אם אתם, הגברים, רוצים להרגיש נחמדים ואהובים, שילחו להן זר קטן. אם לא יועיל, ודאי שגם לא יזיק. יודעים מה? העניין הזה מאד נראה לי, ואילו הייתי גבר, האמינו לי שהייתי מתחילה בזה עוד היום. בהצלחה.

„הגברים היום אינם יודעים לחזר כמו שצריך. אני בטוחה שכל אשה היתה נמסה למראה גבר שמגיע לפגישה עם בקבוק־שמפניה בידו, עם איזה בושם או מתנה כלשהי. הגבר של היום לא מוכן אפילו להשקיע במישלוח איזה זר־פרחים עם כמה מילות אהבה, שלא לדבר כבר על יותר מזה."

ורק כדי לעודד אתכם, הגברים, למהר להיכנס לסטייל החיזור המחודש, מודיעה יונה שעדיין לא היה מעולם מיקרה, שגבר ירצה באשה מסויימת וישקיע בה חיזורים כמו שצריך, ושהיא לא תיענה לו. יכול להיות שהיא תסרב פעם אחת, פעם שנייה או אפילו שלישית, אבל בסופו של עניין היא תיענה לו על־בטוח.

הקרנה

לפני צנזורה

אומנם, אנשים כמו אלוף (מיל.) מוטי הוד ורעייתו, גילה אלמגור, יענקל'ה אגמון והעיתונאי שייקה בן־פורת, אינם מוכרים לכם כמבקרי־קולנוע, אבל זה לא מנע בעדם לחזות בהקרנה פרטית של הסרט עימנואל מיספר שניים, העולה בנועזותו על הראשון. יש להניח כי העובדה שהסרט לא צונזר, ולא תורגם לעיברית, לא הפריעה להם במיוחד, מסיבה פשוטה: כולם דוברי צרפתית. אלוף־מישנה מסויים, בשירות

החל מהחרחנה

פעיל, שנכח גם הוא בהקרנה, עזב אותה באמצע. *** הרומן שמנהלת הזמרת **נתנאלה** עם הצעיר השוודי **פול טאבו**, מתפתח לממדים רציניים. נתנאלה נסעה יחד איתו לטיול לאירופה אשר יימשך, על־פי התיכנון המוקדם, חודשים אחדים. פול, המאוהב בנתנאלה עד כדי אלימות, יציג לפניה באותה הזדמנות גם את בני־משפחתו, ואולי עוד ייצא מזה משהו *** א־פרופו חו"ל, אחר שעזב את הארץ הוא המיסעדן **אנטוניו**, וזאת אחרי שפתח, ברוב פאר והדר ולפני זמן קצר, את מיסעדת „לה־טראס". אנטוניו מכר את חלקו בעסק, ונסע לבלגיה *** ועדיין בחו"ל: מיכתב שקיבלתי מניו־יורק בישר לי שהזמרת **עדנה לב** ב־הריון, למרות שהיא טרחה להכחיש עוב־דה זו בתוקף בעת ביקורה האחרון בארץ, לפני זמן קצר. בינתיים ימשיך לייצג את המישפחה בארץ אחיה של עדנה, המתכוון לפתוח בקאריירה של זמר *** זוכרים שיפרתי לכם, בזמנו, על הרומן שמנהלים בניהם האמרגן **נועם סמל** ו**נאווה ארצי**, אחותו של הזמר **שלמה ארצי** ובתו של עורך־הדין **יצחק ארצי**? ובכן, השניים החליטו בשעה טובה להינשא זה לזה. נאווה הקוקטית, המצטיינת בגישה בריאה לחיים, החליטה שנועם, אמרגנו של אחיה, יהיה שותפה־שלה לחיים ובזאת נכנסה, סוף־סוף, לעיסקי אחיה *** וא־פרופו שלמה ארצי, הנה אחרי שהוא שיחק ב„משחקי 26" ועשה חגיגה שלמה עם **אלדד שרים**, עבר בין השניים חתול שחור על רקע רומנטי, והם אינם מדברים זה עם זה *** המשוררת **דליה רביקוביץ** חוגגת לאחרונה את הופעת סיפרה האחרון, „מוות במישפחה", ונראית יותר ויותר בחברתו של חייל צעיר בן 20, המוקסם משירתה *** המנצח הוותיק מתיזמורת חיל־האוויר, רב־סרן **אריך טייך**, חגג השבוע את יומולדתו ה־69, במסיבה עליזה שאירגן לכבודו קצין־החינוך של החיל, רב־סרן **עודד פלדמן**. עודד סיפר כי למנצח התוסס וגדול־הממדים יש שיטה מיוחדת לפקד על תיזמורתו: „מי שמפריע לטייך בחזרות, מקבל עונש להקיף אותו חמש פעמים בריצה." עד מאה ועשרים.

בעייה בים־סוף



איציק דנין
סערה ביאכטה

אחד מנערי־השעשועים האמיתיים, שעוד נשארו לפליטה בעיר המסיבות שלנו, הוא ללא ספק **איציק דנין**, שהוא אחת הדמויות הפופולריות בכל המסיבות הזוהרות, והמופיע בצמידות נוקשה למיטב החתיכות. מה שקרה לו השבוע, קשור באחד התחביבים החביבים עליו ביותר, הספורט הימי.

מי שהיה לאחרונה באילת, לא יכול היה שלא לראות את היאכטה המפוארת שהוא בנה לו בהזמנה. יאכטה כזאת רואים רק בסרטים. משהו בקלאס, עם סיפון וסלון וכל מה שצריך כדי להנעים עליך את ההפלגה בים־סוף. את היאכטה המפוארת שלו, צייד איציק הנ"ל עם בציוד סקרי־מים משוכלל, ועיקר העיקרים — מיצנח לדאייה באוויר.

בקיצור, בכל סופשבוע שהסירה ואיציק מופיעים באילת, הם־הם האטרקציה הראשית בתוף. אלא שלאמיתו של דבר, בלבב פנימה חשש איציק כל הזמן מעין־הרע, ואשר יגור — בא לו, ודווקא בחגי־השבועות שעבר עלינו לטובה.

הוא לקח את ספינתו, על קברניטה הנאמן ג'ימי, הטעין עליה את **אריה דקל** הלא הוא חביבנו **דאקס**, את ה־חתיכה התל־אביבית **שרהל'ה מור** ועוד שתי פצצות תל־אביביות שקפצו על ה־עניין, וכל החבורה העליזה הזו שמה יחדיו פעמיה לעבר חוף הנודיסטים אשר בנועייבה.

כמו שהאונייה שוברת אזימוט לכיוון חוף־הנודיסטים שבין נועייבה לפיורדים, תופסת אותם סערה, אשר כמותה לא זוכרים באילת מזה עידן ועידנים.

כל גל התנשא לגובה מינימלי של שישה מטרים, הספינה היטלטלה מצד אל צד, החתיכות הקיאו את נישמתן לכל הכיוונים, הכל התמלא מים, המנוע הפסיק לעבוד. מעיליי־ההצלה היו כבר חגורים. אבל בכוחות משותפים הצליחו, בסופו של דבר, איציק, ג'ימי ודאקס להנחית את היאכטה בפיורד ולהימלט מן הסערה.

אחרי מה שהם עברו, הרי לא תצפו מהם שיהיה להם עוד ראש לנודיסטים ולכל מה שהספקתם, בעוונותיכם, להעלות כבר בדימיונכם המתורגל לפרעות. הם פשוט תפסו מנוחה מרוכזת, הוציאו את המים מהסירה בכוחות משותפים, יען כי המשאבות לא פעלו, ובשעת־לילה הגיעו, בדחילו־ורחימו ובשלום, לחוף אילת. עכשיו נותרה להם רק בעייה להסביר לכל החבר'ה, שראו אותם חוזרים בלילה עייפים, שזו היתה סערה ולא מה שהם חשבו.

היא ובן־המלך

זה שכל תחרויות־היופי למיניהן הפכו שדות־צייד נצחיים לזאבי־הטרף, המחפשים דרך־קבע יפהפיות בעלות תארים רישמיים, זה כבר ידוע.

האחרון שעשה את זה השנה, ובהצלחה, הוא השחקן **איציק בן־מלך**, שהיה אחד החתיכים הבולטים מאחרי הקלעים ב־תחרות־היופי האחרונה שנערכה בירושלים. איציק הסתובב בין החתיכות כמו דג־במים, כהרגלו מימים־ימימה, והתבונן כה־וכה, עד שהתמקדו העדשות שלו על **פרגיונת צעירה**, תלמידת שמינית באליאנס, **סימונה פלדמן**. הוא ניגש בעדינות, וב־אצילות־נפש הציע להביא לה בקבוק קולה מהמזנון. סימונה נורא התרגשה. כי כולם הגישו לה סתם פרחים וניסו להתחיל איתה בדרכים שיגרתיות, ואילו בן־מלך קלע בדיוק לטעמה — היא היתה צמאה.

סימונה בכלל לא היתה סנובית, כמו המועמדות שהרגישו מינימום כמו מלכות ולכן, כשאיציק גם שאל אותה באדיבות אם היא מוכנה, ואם לא איכפת לה לדגמן עבור מיפעל־ביגוד של חבר שלו, נתקל בהפתעה נוספת — לא היה איכפת לה.

איציק, המנוסה כבר בחברה של מלכות, ואשר ניהל בזמנו רומן שנמשך שנה תמימה עם מי שנבחרה כנערת ישראל וסגנית מיס תבל, **לאה קינן**, הרגיש, מהגיסטין, שזהו השלב גם לשאול אותה איך אפשר ליצור איתה קשר וכו'.

טלפון לא היה לה, אז הוא אמר שאם לא קשה לה ולא איכפת לה, שהיא תצלצל אליו. הוא נתן לה אסימון, היא נתנה לו חצי לירה, ולמחרת צילצלה כמו שעון. אז היא כבר היתה סגנית של מלכת־היופי, אבל למרות הכל עמדה בדיבורה.

איציק היה נרגש מאד, דיבר איתה על הא ועל דא, ודרך־אגב הזמין אותה ללגום איתו כוס סודה במקום נחמד. ומאז ועד עצם היום הזה, הם כל הזמן יחד חוץ מהזמנים שסימונה שוקדת על לימודיה לקראת בחינות־הבגרות.



סימונה פלדמן ואיציק בן־מלך
סערה בלב

בנתניה

בשכונת קרית נורדאו ליד רמת פולג במרחק 20 דקות מתל-אביב



דירות „שיכון ופיתוח לישראל" שלב א' בקרית נורדאו נמכרו ועתה מציעה לך „שיכון ופיתוח" מבחר מגוון של דירות במחירים נוחים ובתנאים מיוחדים:

לזכאי משרד השיכון*
ברח' יאנוש קורצ'אק בבניני „כוכב" — בבניינים בני 8 קומות

	ל"י
דירות בנות 3 חדרים, בשטח 79 מ"ר	170,000

בבניני „כוכב" בני 8 קומות

דירות בנות 3 חדרים, בשטח 79 מ"ר	170,000
דירות בנות 3½ חדרים, בשטח 87 מ"ר	190,000
דירות בנות 3 חדרים, בשטח 75 מ"ר	163,000

* מחיר זה הוא לזכאי משרד השיכון. זוגות צעירים יוכלו לרכוש מהמבחר הנ"ל דירות ששטחן אינו עולה על 78 מ"ר.

ברחוב ש"י עגנון,
בבניינים בני 8 קומות

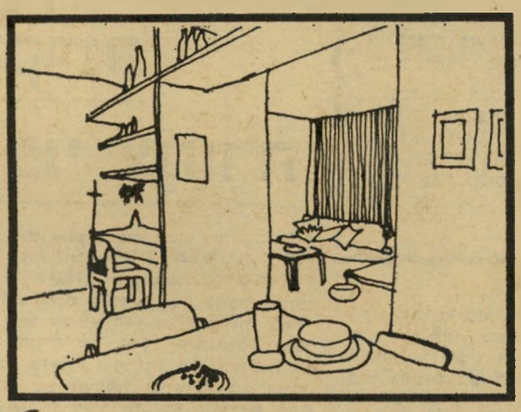
	ל"י
דירות בנות 3 חדרים, בשטח 78 מ"ר	173,000
דירות בנות 3½ חדרים, בשטח 89 מ"ר	194,500
דירות בנות 3½ חדרים, בשטח 90 מ"ר	196,000

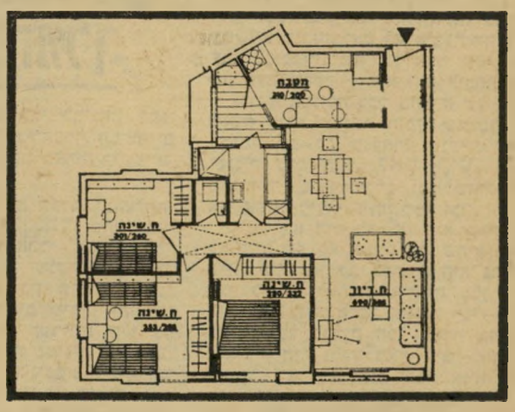
ברחוב יעקב כצנלסון,
בבניינים בני 4 קומות

דירות בנות 3 חדרים, בשטח 69 מ"ר	140,100
דירות בנות 3 חדרים, בשטח 71 מ"ר	143,200

מכירה חופשית
ברחוב יאנוש קורצ'אק
בבניני „כוכב" בני 8 קומות
דירות בנות 3 חדרים, 79 מ"ר,
במחיר מוצע **173,600** ל"י
ברחוב יעקב כצנלסון,
בבניינים בני 4 קומות
דירות בנות 3 חדרים, 69 מ"ר,
במחיר מוצע **145,000** ל"י
המחיר כולל פיתוח סביבתי: כבישים, מדרכות, גינות, מקומות חניה מסודרים וכו'.
המחיר אינו כולל מס ערך מוסף אשר ישולם ע"י הרוכש בנוסף.

בואו והיווכחו בעצמכם, בקרו באתר ובדירה לדוגמא שבמקום.





דירה לדוגמא — קרית נורדאו נתניה
מציגים:
ריהוט: **רהיטי „ארדן"**, דיזנגוף 224, תל-אביב.
שטיחים: **שטיחי „יוריסטה"**, רח' הרצל 45, נתניה.
קרמיקה ונוי: **„לפיד"**, רח' אילת 11, תל-אביב—יפו.
גופי תאורה: **„תפארת"**, רח' וולפסון 17, תל-אביב.
מוצרי חשמל: מקרר, טלויזיה, שעון-רדיו, **„תדיראן".**
תנור בישול ואפיה **„פאר".**
מכונת כביסה **„קריסטל"**

להתרשמות ישירה יותר הננו מזמינים אותך לביקור **בדירה לדוגמה** הפתוחה לקהל המבקרים כל השבוע (מלבד יום ו') בשעות 10 עד 1 לפנה"צ ובימים א'—ה' מ-4 עד 7 אחה"צ. בעת הביקור תוכל להתרשם מרמת התכנון והבניה ואף לקבל ייעוץ אישי כולל מנציגנו במקום.
הסעות מאורגנות לדירה לדוגמה ולאתר הבניה יתקיימו בימים ב' ו-ד' בשעה 3½ אחה"צ מסניף החברה ברח' הארבעה 18/א', תל-אביב.
פרטים והרשמה לדירות המוצעות בקרית נורדאו — בדירה לדוגמה בימים ובשעות הביקור, ובסניף החברה בתל-אביב בימים א'—ה' בין השעות 8 עד 12 לפנה"צ ובימים א', ג', ה' בין השעות 3 עד 5 אחה"צ.

לכב'
שיכון ופיתוח לישראל בע"מ
רח' הארבעה 18א' תל-אביב
עבור ההצעה הטובה — בקרית-נורדאו
נבקשכם לשלוח לנו פרטים נוספים על קרית-נורדאו בנתניה.
שם .....
כתובת .....

לפרטים נוספים מלא ושלח את התלוש הרצ"ב



דירות שיכון ופיתוח-דירות איכות ורווחה



מיכתבים לעיפי

בת־זוג לבת

„איני מבקשת למצוא לי בן־זוג, שכן יש לי אחד כזה, העונה על כל הדרישות האפשריות, ואנו נשואים כבר 9 שנים.“ נאומה של (1/23) שהשאלה המתבקשת ממנו היא: אז מה את רוצה מחיי?

או! הנה התשובה: „אני מבקשת למצוא לי ידידה. אחת כזו שאפשר עמה ב־מילים ובשתיקה. ואפשר שאני מבקשת דבר שאינו קיים אלא בדימיוני. אך איני מוכנה להיכנע עוד בטרם התחלתי.

„ההשכלה עצמה אינה כה חשובה כמו האינטלגנציה העצמית והגיל יכול להיות כל גיל, עד 45 לערך. אני עצמי בראשית שנות השלושים ויכולה ומוכנה לתת כל מה שאני דורשת מן הזולת. לא פחות ולא יותר. כאשר קיים יסוד של הדדיות, הרי שלא תהיה בעיה של קשר אמיתי שיקרין את האור וישמש נקודת־מישען, התחלה וסוף לכל הדברים שינבעו או ישתלשלו מכך.“

* * *

סבתא חמודה

(2/23) כמעט העליבה אותי כשפנתה אלי בתואר „ציפי פיצפונת“. אבל ל־מיקרא מילותיה סלחתי.

„אני סבתא חמודה, הפנויה להכיר גבר נאה ממוצא אירופאי, סולידי ורציני. למע־שה איני כל כך סבתא'תית. בסך הכל בת 56, שהתאלמנה לא בעיתה ושמרה אמונים עד כה. אך מה יהיה בעתיד?

„לכן, צריך — וחובה — להתקשר ל־אובייקט הולם, בעל כתפיים רחבות ו־סבלנות רבה, ושההפתעות תיזרומנה ב־דרך דרסטית.“

הלוואי עלי סבתא כזאת.

* * *

מרד בכלא

לא, זו אינה טעות. אתם לא בנמר של ניר, אלא במיכתבים לציפי, למרות מיכ־תבה של (3/23): „הבדידות — בית־כלא אכזר הוא. כאשר נקלעת אני שוב אל מבואותיו, הדרך חזרה קשה ומכאיבה לאין ערוך. הפעם הזאת, כששוב אני עומדת בפתח בית־כלאי, החלטתי ויהי מה — הפעם אמרוד, לא אתן לרגשותי להיסחף. ואכן, הצלחתי לשבור ולהרוס את שעריו של זה. אולם הלאה — לשאר, זקוקה אני ליד מחזקת ומעודדת.

„האוכל להושיט לך ידי...?“

* * *

כמו הצעה מגונה

אף פעם אני לא יודעת איך להתייחס למיכתבים מסוג זה ששלח לי (5/23), ב־נוסח הבא: „סטודנט צעיר מעוניין ב־ידידות אינטימית ומלאת־רגש עם אשה. הגיל יכול להיות (ועדיף) עד 45. שתהיה בעלת נפש של אמנית, מתחשבת ויודעת לשמור סוד. מבטיח לעניין ולהיות ג'נ־טלמן.“

לי זה מצלצל כמו הצעה מגונה. אבל אולי זה מפני שאינני בת 45, ובודדה, המוכנה אפילו לשמור בסוד את העובדה שיש לה ידיד סטודנט. אגב, למה זה צריך להיות סודי?

* * *

מושבניק עם סבלנות

„צעיר שמנמן, החושב את עצמו נחמד, אחרי צבא...“ הוא (6/23), ומעניין לדעת מה הוא חשב את עצמו לפני הצבא. אבל אפשר לסלוח לו על הסירבול, כי הוא „בן מושב, עצמאי במיקצועו, המעוניין להכיר בנות חוה שהאשבות את עצמן לנחמדות.“ ומי שיראה לי בת־חווה אחת שאינה חושבת את עצמה לנחמדה, מקבל פרס על המקום.

בכל אופן, זאת לא הדרישה היחידה שלו. הוא מבקש מהמועמדות גם שתהיינה „בעלות דיעה עצמאית, האוהבות את ארצנו הקטנטונת ומעוניינות לטייל בה גם ברכב גם ברגל.“ יש לו עוד מיגבלה אחת: „הן חייבות להיות בנות מושב.

היתה היילת, או שיש לה במישפחה אחת כזאת, יכול להבין מייד את הכוונה. מי שלא ירד עדיין לסוף דעתה, הנה ההס־בר, בתמצית, בלשונה־שלה: „עם סיום הלימודים חיכיתי בכיליון־עיניים לשירות הצבאי. ואומנם, כבר שלושה חודשים אני משרתת בצבא, אך תקועה במישרד עם עבודה משעממת.“

מה שהיא רוצה, זה: „מישהו שיעזור לי לגוון את השעות שאחרי העבודה. רצוי שיהיה מאיזור המרכז ובעל השכלה תי־כונית. עוד נתון אודותי: גובהי 168 ס״מ.“ אז אתם רואים. לא רק החיילים משועממים. גם החיילות. ואחר־כך אתם עוד מתפלאים שעושים מילחמות.

* * *

לא להוציא את העיניים!

המישקפיים לא עזרו לי. הייתי זקוקה לסיועה של זכוכית מגדלת כדי להצליח לקרוא את מיכתבו של (8/23) מרמת־גן. אם את משתוקקת להיות מהר קיצרת קיימת זו שלא טורחת לחשוב כל היום איך להוציא ליתר את העיניים מקיגאא, אלא סתם אוהבת ליהנות מהחיים הקצ־רים והיפים — אם את כזו, הרי בלי לייחס חשיבות לגילך הביולוגי או למי־קומך הגיאוגרפי, הרי לפנייך בחור בן 22, בגובה 170 ס״מ, הקורא לך לתפוס יוזמה ולא להתלבט כמותו ולכתוב. אם יש לידך מכשיר־טלפון, צייני מיספרו כדי שנוכל ליצור קשר בצורה מהירה ונוחה יותר.“

לא עושה רושם שצומח לנו כאן קיפ־ליגג חדש?

* * *

מישהו בשביל לאהוב

היא כנראה בצרה רצינית (9/23), אם בא לה לכתוב את המיכתב הבא: „אני מחפשת מישהו לאהוב, לחבק, שיהיה נוח, נעים ומחנה. אני רוצה גבר ש־יבין אותי, גבר שיתחלק איתי בכל. גבר שיידע כי אני מה שאני בזכות עצמי, ולא בעזרת אחרים.

„תיאור חיצוני הוא דבר חשוב, מאחר שאף אחד אינו רוצה דבר מכוער. ובכן: בת 23, 165 ס״מ גובה, מישקל בסביבות 50 ק״ג, עיניים ירוקות, שיער חום. אני שובבה וחמודה. לפעמים פרא ולפעמים אפרוח. הכל נאמר בנשימה אחת.

„כמעט שכחתי: אני כמובן סטודנטית באוניברסיטת תל־אביב, שם אני לומדת דבר שכל אדם רומנטי אוהב, או לפחות אומר שהוא אוהב.

„בתוכנית־הרדיו גבר ואשה, אמר אחד מהשניים: ‚אני אוהב לראות את הש־קיעה (את הזריחה לא בא בחשבון, כי זה מוקדם מדי), לרכב על סוסים, שקט, שלווה ו...‘

„אם יש את נפשך לדעת מה מסתתר מאחרי ה‚ו...‘ אז אל תכתוב ביכלל, כי זה לא חשוב. בעצם, מוטב אולי שכן תכתוב, ואני אלחש לך באוזן את הסוד הגדול. מקווה שתהיה.“

רק בשביל הפתיחות ואומץ־הלב מגיע לה פרס. אז היא מקבלת.

* * *

בחורה לפי קריטריונים

(10/23) בטוח שיש לי משהו אישי נגדו. „זוהי לי בשלישית שאני פונה אלייך, ואני מרגיש שאני כבר מתחיל להתחנן (דבר שאני לא אוהב לעשות) שסוף־סוף תפרסמי את פנייתי במדורך.“

אני לא יודעת מה קרה לשתי הפניות הראשונות, אבל ייתכן שהן היו בקט־גוריה של המיכתבים שאינם ראויים לפיר־סום. יש גם כאלה. אלה הם המיכתבים הכל־כך באנאליים והמשעממים. שאני שומרת אותם לעצמי ללילות שבהם שנתי נודדת.

בכל אופן, קיבלת שאנס — נצל אותו.

„אני בן 25, נכה ברגלי אך לא ברוחי. הייתי מגדיר את עצמי כנאה, בעל השכ־לה אקדמאית, בעל חוש־הומור מפותח, מבוסס מבחינה כלכלית וכו'. למען האמת, על אף נכותי הרי בחורות לא חסרו לי. הבעייה מתחילה כשמגיע הזמן לחשוב ברצינות, וקצת קשה לעשות זאת עם כל אחת. כדי שתביני מה הקריטריונים שלי לבחורה רצינית, הרי לפנייך התכונות המינימליות שהן לגבי בבחינת „יהרג־ובל־יעבור.

„חוש־הומור מפותח; אינטליגנציה ממו־צעת פלוס; והעיקר, אחת שיודעת לאהוב. הגיל לא חשוב. לא השנים מעצבות את האישיות, האישיות היא הקובעת את ה־גיל.“

* * *

מיכתבים לפירסום במדור זה יש לש־לוח לפי הכתובת: מיכתבים לציפי, ת.ד. 136 תל־אביב. מיכתבים למכותבים ב־מדור יש לשלוח במעטפה כפולה. על המעטפה החיצונית נא לרשום את ה־כתובת הנ״ל. על גבי המעטפה הפנימית — המבויילת בבול של 45 אגורות — יש לרשום את מיספרו הסידורי של המכותב **בילבד.**

מיכתב פרס

דרישות מיוחדות בתחום האינטימי

מכירים את הבדיחה על ההבדל שבין המאזוכיסט לסאדיסט?

ובכן, השניים נפגשו יום אחד. אומר המאזוכיסט לסאדיסט: „תעשה לי טובה, תן לי בעיטה הגונה בישבן...“

מחייך הסאדיסט ומסנן בין שיניו: „לא...“

צחוק בצד. העניין הרבה יותר רציני.

זו היתה רק שאלה של זמן עד שיגיע אלי גם מיכתב מחסוג חזה. והוא הגיע. כיוון שהבטחתי להתגבר על כל הרגשות הפוריטאניים שלי ולהעמיד פני ליברלית, אין לי ברירה אלא לפרסם אותו כלשונו, ולמספר אותו במיספר (4/23).

„אני יודע שמיכתבי הוא יוצא־דופן. אך לא לשם כך כתבתיו. גם איני עומד על כך שתפרסמי אותו כלשונו, ובילבד שתישמר רוח הדברים.

„למרות החשש שיש לי מפני חשיפה, איני מוצא שום דרך אחרת, אם יש ברצוני לזכות בשיריותי מדורך.

„אני גבר בעל נטיות סאדו־מזוכיסטיות ובמילים אלה, למעשה, באה לידי מיצוי הבעייה כולה. הבעייה היא, כמובן, ביצירת קשר עם בנות המין השני.

„למעשה, יצירת הקשר עבורי איננה הבעיה העיקרית. היות שאני נאה מאוד, אינטליגנטי ובעל הופעה גבירית, כך שהיו לי כבר קשרים לא מעטים עם נשים. אולם כל הקשרים התנפצו, בזמן זה או אחר, על רקע דרישותי בתחום האינטימי. ייתכן שבעינייך תיראה הבעייה לא רצינית במיוחד, אך יהיה זה שיפוט נמהר מצידך.

„להבדיל מהחומואים (גם הם מיעוט נרדף, בעל דרישות מיניות חורגות מן הנורמה החברתית), שיכולים למצוא זה את זה על־פי סימנים מיוחדים במקומות־מיפגש מיוחדים, הרי איני מסוגל לאתר את בנות המין השני שתתאמנה לי מבחינה מינית, וגם איני יכול להכריז על כך מייד עם ההיכרות הראשונה. כך שלמעשה אני בונה מדי־פעם קשר שמתחדק וחולך, תוך תיקווה עזה מצידי שהפעם ‚זהו זה!‘

„אך האכזבות באות וטופחות על פני בכל פעם מחדש. האכזבה האחרונה, והפרידה המכאיבה שבעיקבותיה, דחפה אותי לנסות ליצור קשר דרך מדורך. הייתרון בקשר זה ברור — בני־הזוג יודעים מראש על נטיותיהם המיניות, כך שאם יהיה ביניהם חוסר־התאמה, לא יהיה זה לפחות על רקע מיני, וגם זה כבר משהו.

„איני רוצה שייווצר הרושם שאני מעוניין באוביקט מיני בילבד. לא כך הם פני הדברים. אני מעוניין בקשר ריגשי עמוק עם אשה, כשאין חשיבות מרובה לגילה הכרונולוגי (בתחומים סבירים, כמובן), ובילבד שתהיה מבוגרת מבחינה נפשית, מעניינת, אינטליגנטית, שניתן לבלות עימה ולשוחח עימה על נושאים רבים ומגוונים, שתהיה נשית, מלאה, וכמובן — בעלת נטיות ס״מ.

„אם יש אחת כזאת — שתקום! איני רוצה ליצור את הרושם כאילו אני בעל ניסיון עצום בשטח הס־מ. ההיפך הוא הנכון. ניסיוני אינו רב, אך המעט שהפיק לי כדי לדעת שזו הדרך המתאימה לי מבחינה נפשית ומינית, ואיני רואה כל צורך להכנס לפסיכואנליזה שתסביר את הרקע המשפחתי שאולי דחף אותי לכך.

„איני רוצה גם לבזבז את שארית חיי בחיפושים מייגעים ומאכזבים אחר בת־זוג מתאימה. הפרס הגדול שלי יהיה לא זה שאת מעניקה מדי שבוע במדורך, אלא התשובה — שאולי תגיע אלי ותימצא מתאימה.“

* * *

מיכתב־פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בשיר, מתנת חברת התמרוקים הדס, מוצרי איפור ויופי מתוצרת החברה, בשווי של 200 ל״י. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

קיבוץ או עיר מכל רחבי הארץ.“ מה שמובן מזה שבנות קבוצות או מושבות אינן באות בחשבון.

כדי להגביל את זרם הפונות, הוא מבקש שלא תהיינה מעל 22 וחצי שנים. לעומת זאת, הן לא חייבות להיות זריזות במיו־חד. „מיכתבי־התשובה שלהן,“ הוא מסיים את מיכתבו, „יכולים להגיע אלי במשך כל השנה הקרובה.“ לפחות סבלנות יש לו, לבחור. וגם זו לטובה.

* * *

אחרי שעות העבודה

את כל סיפור־חייה מתמצתת (7/23) בשתי מילים: „מאסתי בקרייה.“ ומי ש־רואי, הרי התכתבות אינטנסיבית עם ה־בחור הזה היא הפיתרון בשבילך. תשמעי לי. כתבייד כה זעיר לא רואים כל יום. ואולי הוא מתאמן בלכתוב את כל מגילת־אסתר על ביצה אחת? לכי תדעי.

מה שהצלחתי לפענח, אחרי מאמצים מרובים, אלה המישפטים הבאים: „אם בכל רחבי המדינה הזו נמצאת אחת ש־רוח השוובות עדיין מפעמת בה, ושאוהבת עדיין לעשות כל מיני דברים קטנים, משו־געים ונחמדים ולא מייד להתחשב במה יגידו; אם עדיין קיימת אחת שמתעניינת בו ורק בו ולא במכוניתו, תאריו ואוצרו־תיו; אם עדיין קיימת אחת שיודעת לצ־חוק מכל הלב, אפילו משטויות; אם עדיין

אף אחד לא מכיר את פניך כמוך
חוץ מאתנו- adas
תכשירי יופי לזוכים במדור



אריה דולצ'ין

התאונה המיסתורית של גיזבר הסוכנות